CARTE PUBLICATĂ
ÎN PESTE 25 DE ȚĂRI
SOFIA LUNDBERG
Caietul cu nume pierdute
„Scrisă cu dragoste, spusă cu bucurie.
O lectură extrem de plăcută."
Fredrik Backman
MOON

„În viața unui cititor, există doar câteva cărți care-l vor însoți pentru totdeauna. Pentru mine, *Caietul cu nume pierdute* este una dintre ele. Vă va alina și vă va aminti de toate momentele când ați luat viața în piept. Este, totodată, un omagiu adus înțelepciunii femeilor care au trăit mai mult decât majoritatea dintre noi. Nu suntem niciodată prea bătrâni pentru a învăța că iubirea este singurul sentiment care dă sens vieții – să le ascultăm pe aceste femei."
Nina George

„Sofia Lundberg a scris un roman de debut minunat. Povestea vieții lui Doris e spusă cu multă dragoste. O carte plină de căldură și compasiune."
Jan-Philipp Sendker

„O poveste tandră și delicată despre viață, amintiri și despre puterea iubirii și a prieteniei. Un roman plin de sensibilitate și de umor!"
Katarina Bivald

„*Caietul cu nume pierdute* este o scrisoare de dragoste adresată inimii. Plină de tandrețe și empatie, Lundberg a creat mai mult decât un roman – a creat o fereastră către suflet."
Alyson Richman

„O narațiune sensibilă și emoționantă despre dorință, dragoste, despărțire, prietenie, bucurie, întristare, îmbătrânire și singurătate."
Nordis, Germania

„ [Sofia Lundberg] a scris o carte pentru mame, fiice și bunici. O carte despre caracterul trecător al lucrurilor, despre renunțare și despre sfârșitul unei călătorii de o viață. Este, totodată, o carte despre oportunități, curaj și dragoste."
Buchszene, Germania

„*Caietul cu nume pierdute* este o poveste extraordinară despre dragoste, fericire și durere."
Boktokig, Suedia

„S-o spunem din start: acest roman vă va emoționa până la lacrimi – lacrimi care se vor revărsa chiar și când veți zâmbi. Iubirea în toate formele sale, capriciile sorții și loialitatea de o viață sunt ingredientele unei povești minunate și emoționante. [...] O poveste care vă va merge la suflet și din care am savurat fiecare cuvânt."
Femina, Danemarca

SOFIA LUNDBERG

CAIETUL CU NUME PIERDUTE

Traducere din limba engleză și note CARMEN PAȚAC
Titlul original: *Den röda adressboken,* 2017

LITERA, 2018

Versiune ebook: v1.0, martie 2020

Pentru Doris, cea mai îngerească ființă
din câte există în ceruri.
Mi-ai dat aer să respir și aripi să zbor.

Și pentru Oskar, odorul meu cel mai de preț.

Capitolul 1

Solnița. Cutia cu pastile. Castronelul cu bomboane pentru gât. Tensiometrul în cutia lui ovală, de plastic. Lupa cu șnurul ei roșu, făcut din dantelă cu ciocănele, luat de pe o perdea de la Crăciun, cu trei noduri umflate. Telefonul cu cifrele extrem de mari. Vechiul caiet cu coperte roșii, din piele, cu colțurile paginilor întoarse, care lăsau să se vadă hârtia îngălbenită dinăuntru. Bătrâna aranjează totul cu grijă în mijlocul mesei din bucătărie. Toate trebuie să fie puse ca la carte. Nicio cută pe fața de masă de olandă, de un albastru-pal, care fusese călcată.

O clipă de liniște în care se uită pe fereastră afară, la vremea mohorâtă. Oameni care trec în goană, cu și fără umbrele. Copacii desfrunziți. Mocirla de pe asfalt, cu apa scurgându-se încet.

O veveriță țâșnește ca o săgeată pe o cracă, și în ochii bătrânei apare o undă de fericire. Se apleacă în afară, urmărind cu atenție mișcările animăluțului care se vede ca prin ceață. Coada stufoasă se leagănă într-o parte și în alta, și veverița se mișcă sprintenă printre crengi. Apoi sare din copac și dispare iute, îndreptându-se spre noi aventuri.

Trebuie să cam fie vremea mesei, își zice, mângâindu-se pe burtă. Ia lupa și, cu o mână tremurândă, o ridică deasupra ceasului de aur pe care îl poartă la mână. Cifrele sunt încă prea mici și nu are încotro. Trebuie să se dea bătută. Liniștită, își împreunează mâinile în poală și închide ochii o clipă, așteptând sunetul atât de cunoscut al ușii de la intrare.

— Ai ațipit, Doris?

Un glas mult prea sonor o trezește brusc din somn. Bătrâna simte o mână pe umăr și, somnoroasă, încearcă să zâmbească și să dea din cap către îngrijitoarea cea tânără care se apleacă asupra ei.

— Trebuie să fi ațipit.

Vorbele i se lipesc de cerul gurii, și doamna își drege glasul.

— Uite, bea puțină apă.

Îngrijitoarea îi întinde repede un pahar, și Doris ia câteva înghițituri.

— Mulțumesc… Nu te supăra, dar am uitat cum te cheamă.

E iarăși o fată nouă. Cealaltă a plecat, se ducea să-și înceapă studiile.

— Doris, sunt eu, Ulrika. Cum te simți azi? o întreabă fata, dar nu se oprește din treabă ca să audă răspunsul.

Nu că Doris ar fi răspuns în vreun fel.

Urmărește în tăcere cum Ulrika se mișcă grăbită prin bucătărie. O vede cum scoate piperul și bagă solnița la loc în cămară. În urma ei rămâne o față de masă plină de cute.

— Să nu mai pui sare. Ți-am mai spus, zice Ulrika, ținând caserola cu mâncare în mână și aruncându-i o privire severă lui Doris.

Doris dă din cap și oftează, în vreme ce Ulrika scoate folia de plastic. Sos, cartofi, pește și mazăre, toate la un loc, sunt vărsate din caserolă pe o farfurie de ceramică de culoare pământie. Ulrika pune farfuria la microunde și fixează ceasul la două minute. Cuptorul pornește cu un zbârnâit ușor și mirosul de pește începe să se răspândească încet prin apartament. În timp ce Doris așteaptă, Ulrika se pune să-i mute lucrurile: așază ziarele și scrisorile teanc, fără cap și fără coadă, și scoate vasele din mașină.

— E frig afară?

Doris se întoarce să privească burnița, care n-are de gând să se oprească. Nu-și aduce aminte când a ieșit ultima oară din casă. Era vară. Sau poate primăvară.

— Da, e. Brrr! Acuși vine iarna. Azi stropii de ploaie mai-mai că aduceau cu niște cuburi mititele de gheață. Îmi pare bine că am mașina și nu trebuie să merg pe jos. Am găsit un loc pe strada ta, chiar în fața ușii. De fapt, parcarea e mult mai ca lumea la periferie, unde stau eu. E vai de mama ei aici, în oraș, dar uneori poți să ai noroc.

Vorbele curg în șuvoi de pe buzele Ulrikăi și pe urmă se preschimbă într-un zumzăit slab. Un cântec pop. Doris îl recunoaște. Îl știe de la radio. Ulrika dispare valvârtej. Șterge praful în dormitor. Doris o aude zdrăngănind pe acolo și speră

că n-o să răstoarne vaza, aia pictată manual, la care ține așa de mult.

Când se întoarce, Ulrika are în mână o rochie. E de un roșu intens, lână, aia cu mâneci cu ciucurași pe ele și cu un fir ce atârnă de la tiv. Doris încercase să se descheie singură când fusese îmbrăcată cu rochia asta ultima dată, dar durerile de spate o făcuseră să nu fie în stare să ajungă mai jos de genunchi. Întinde o mână ca s-o prindă acum, dar rămâne cu mâna în aer, căci Ulrika se întoarce ca din senin și pune rochia pe un scaun. Îngrijitoarea vine și începe s-o descheie pe Doris la capot. Îi scoate mâinile cu blândețe, și Doris scâncește încet, căci durerea de spate se duce până la umeri. O doare întruna, zi și noapte. N-o lasă să uite de ciolanele ei bătrâne.

— Acum vreau să te scoli în picioare. O să număr până la 3 și te ridic. Bine?

Ulrika o ia pe după mijloc, o ajută să se ridice în picioare și-i scoate capotul. Doris stă acolo, în bucătărie, în lumina nemiloasă, doar în lenjeria intimă. Trebuie schimbată și asta. Se acoperă cu o mână, căci e descheiată la sutien. Sânii fleșcăiți sunt lăsați în jos spre burtă.

— Vai, biata de tine, ți-e frig! Haide, hai să mergem în baie!

Ulrika o ia de mână, și Doris merge după ea cu pași mărunți, grijulie și șovăitoare. Simte cum i se bălăbănesc sânii și-i prinde strâns pe amândoi cu mâna. În baie e mai cald datorită încălzirii din podea, care merge pe sub dalele de gresie, și bătrâna își aruncă papucii, bucurându-se de căldura pe care o simte sub tălpi.

— Așa, hai să-ți pun rochia asta. Ridică mâinile.

Face ce i se spune, dar nu poate să-și ridice mâinile mai sus de piept. Ulrika trage de material și reușește să-i bage rochia pe cap. Pe chip îi apare un surâs când Doris își ridică privirea spre ea.

— Cucu, bau! Ce culoare frumoasă! Și te prinde de minune. Vrei și puțin ruj? Poate un pic de fard în obraji?

Fardurile sunt puse la vedere pe o măsuță lângă chiuvetă. Ulrika ridică rujul, dar Doris clatină din cap și se uită în altă parte.

— Cât mai durează cu mâncarea? o întreabă pe când se întorceau în bucătărie.

— Mâncarea! Of, Doamne! Proastă mai sunt! Am uitat cu totul de mâncare. O să trebuiască s-o încălzesc din nou.

Ulrika merge repede la cuptorul cu microunde, deschide ușa și o trântește la loc, răsucește butonul și apasă ca să pornească. Toarnă niște suc de merișoare într-un pahar și apoi pune farfuria cu mâncarea caldă pe masă. Doris strâmbă din nas când vede grăsimea de pe farfurie, dar foamea o face să ducă furculița la gură.

Ulrika se așază la masă în fața ei, cu o ceașcă în mână. Aia pictată de mână, cu trandafiri roz. Aia pe care nici chiar Doris n-o folosește niciodată de teamă să n-o spargă.

— Cafeaua, ea e binecuvântarea noastră de zi cu zi, așa-i? zice Ulrika zâmbind. Am dreptate sau nu?

Doris dă din cap, cu ochii fix la ceașcă.

„Să n-o scapi."

— Te-ai săturat? o întreabă Ulrika după ce au stat amândouă un timp în tăcere.

Doris dă din cap, și Ulrika se scoală ca să ia farfuria. Se întoarce cu altă ceașcă plină cu cafea aburindă. E de un albastru-închis, de la Höganäs[1].

— Așa. Acuma putem să ne tragem sufletul un pic, ce zici?

Ulrika zâmbește și se așază din nou pe scaun.

— Și vremea asta, ploaie, ploaie și iar ploaie. Parcă n-ar avea de gând să se oprească niciodată.

Doris e cât pe ce să răspundă, dar Ulrika continuă:

— Mă-ntreb dac-am trimis destui pantalonași la creșă. Ăia mici poate c-o să se ude din cap până-n picioare astăzi. Bineînțeles, trebuie să fie acolo o rezervă din care să poată să împrumute. Altfel o să iau acasă un copil țâfnos, cu picioarele goale. Mereu am grija asta din cauza copiilor. Da' bănuiesc că știi cum e. Câți copii ai?

Doris clatină din cap.

— Cum, n-ai nici unu'? Biata de tine! Și deci nu vine nimeni să te vadă? N-ai fost măritată niciodată?

Obrăznicia îngrijitoarei o uimește. De obicei nu se pun

asemenea întrebări, oricum, cel puțin nu atât de direct.

— Da' tre' că ai prieteni, care vin pe la tine din când în când, nu-i așa? Oricum, pare destul de gros, zice ea arătând cu degetul spre caietul de pe masă.

Doris nu răspunde. Se uită la fotografia lui Jenny. E pe hol, dar îngrijitoarea nici măcar n-a observat-o. Jenny, care e atât de departe și totuși mereu atât de aproape în gândurile ei.

— Bine, auzi? continuă Ulrika. Trebuie s-o-ntind. Putem să mai vorbim data viitoare.

Ulrika pune ceștile în mașină, chiar și pe cea pictată de mână. Pe urmă mai șterge o dată masa cu cârpa, dă drumul la mașină și, până să se dezmeticească Doris, a și ieșit pe ușă. Prin geam o urmărește pe Ulrika cum își pune haina din mers și apoi se urcă într-o mașină roșie cu emblema autorității locale pe portieră. Târșâindu-și picioarele, Doris se duce la mașina de spălat vase și o oprește. Scoate ceașca pictată de mână, o clătește cu grijă și pe urmă o ascunde în fundul bufetului, după castronelele pentru desert. Verifică din fiecare unghi. Nu se mai vede. Mulțumită, se așază din nou la masa din bucătărie și netezește cu mâinile fața de masă. Aranjează lucrurile cu mare grijă. Cutia cu pastile, bomboanele pentru gât, cutia de plastic, lupa și telefonul sunt din nou pe masă, toate la locurile lor. Când se întinde să ia caietul, se oprește cu mâna pe el. Nu l-a mai deschis de multă vreme, dar acum pune mâna pe copertă și îi apare în fața ochilor o listă de nume pe prima pagină. Toate sunt tăiate. Pe margine a scris de mai multe ori. Un singur cuvânt. MORT/MOARTĂ.

Caietul cu coperte roșii
A. ALM, ERIC

Atât de multe nume trec pe lângă noi în viață. Te-ai gândit vreodată la asta, Jenny? Toate numele care vin și pleacă. Care ne frâng inima și ne fac să vărsăm lacrimi. Care devin iubiții sau dușmanii noștri. Uneori îmi frunzăresc caietul cu adrese. A devenit un fel de hartă a vieții mele, și vreau să-ți spun câteva lucruri despre ea. În așa fel încât tu, singura persoană care o să-și aducă aminte de mine, să-ți aduci aminte și de viața mea. Un fel de testament. O să-ți dau amintirile mele. Sunt lucrurile cele mai frumoase pe care le am.

Era în 1928. Era ziua mea. Împlinisem zece ani. În clipa în care am văzut pachetul, am știut că înăuntru era ceva deosebit. Puteam să jur că așa este, uitându-mă la ochii tatei. Ochii ăia întunecați ai lui, de obicei așa de preocupați cu alte lucruri, așteptau cu nerăbdare să vadă ce reacție o să am. Cadoul era împachetat în hârtie subțire și fină. Mi-am plimbat degetele pe modelul în relief. Suprafața delicată, fibrele unindu-se într-o nebunie de modele. Și apoi panglica: o panglică roșie și groasă, de mătase. Era cel mai frumos pachet pe care-l văzusem vreodată.

— Desfă-l, desfă-l!

Agnes, surioara mea de doi ani, s-a aplecat nerăbdătoare peste masă pe care mâncam la prânz, trăgând cu amândouă mânuțele de fața de masă, motiv pentru care mama a certat-o un pic.

— Da, desfă-l acum!

Chiar și tata părea că nu mai are răbdare.

Am mângâiat cu degetul mare panglica înainte să trag de amândouă capetele și să dezleg funda. Înăuntru era un caiet, legat în piele roșie, lucioasă, care mirosea puternic a vopsea.

— Poți să-ți strângi toți prietenii aici, a zis tata zâmbind, pe toți oamenii pe care-o să-i întâlnești în viață. În toate locurile încântătoare pe unde o să te duci. Așa ca să nu uiți.

Mi-a luat caietul din mână și l-a deschis. Sub litera A își scrisese deja numele. *Eric Alm.* Plus adresa și numărul de telefon de la atelier. Numărul pe care-l primise de curând și de care era mândru. Nu aveam încă telefon acasă.

Tata era un om mare. Nu ca fizic. Chiar deloc. Dar nu aveai câtuși de puțin impresia că este loc destul în casă pentru gândurile lui. Era ca și cum zbura mereu în lumea largă, departe, spre locuri necunoscute. Adesea simțeam că de fapt nu voia să fie acolo, acasă, cu noi. Nu se bucura de lucrurile mărunte, nu se bucura de viața de zi cu zi. Era însetat de cunoaștere și ne umplea casa cu cărți. Nu-mi aduc aminte să fi vorbit mult, nici chiar cu mama. Pur și simplu stătea acolo, cu cărțile lui. Uneori mă duceam tiptil-tiptil la el în poală, pe fotoliu. Nu protesta niciodată, doar mă împingea într-o parte ca să nu-i iau lumina ce cădea pe literele și pozele care-i captaseră interesul. Mirosea frumos, a lemn, și avea părul mereu acoperit cu un strat subțire de rumeguș care-l făcea să pară cărunt. Avea mâini aspre și crăpate. În fiecare seară se ungea cu vaselină și pe urmă dormea cu niște mănuși subțiri de bumbac.

Mâinile mele. L-am luat de gât într-o îmbrățișare plină de prudență. Stăteam amândoi acolo, în lumea noastră mică. Îi urmăream călătoria pe care o făcea în închipuire pe când întorcea foaie după foaie. Citea despre diferite țări și culturi și înfigea ace cu gămălie într-o hartă uriașă pe care o prinsese în cuie pe perete. De parcă erau locuri pe care le vizitase. Într-o bună zi, zicea el, într-o bună zi o s-o pornească în lume. Și pe urmă a dat numere acelor. Cele cu unu, cele cu doi și cele cu trei. În ordinea de prioritate pe care o dădea diverselor localități. Oare nu i s-ar fi potrivit mai bine să se facă explorator?

De n-ar fi fost atelierul lui taică-su. O moștenire de care trebuia să aibă grijă. O datorie pe care trebuia să și-o împlinească. Se ducea, ascultător, la atelier în fiecare dimineață, chiar și după ce murise bunicu', să stea pe lângă ucenicul lui în locul ăla posomorât, cu stive de scânduri pe lângă toți pereții, în mirosul înțepător de terebentină și spirt alb. Noi, copiii, aveam de obicei voie să ne uităm înăuntru doar din ușă. Afară trandafiri albi se cățărau pe pereții cafenii de lemn. Când

petalele cădeau la pământ, noi le strângeam și le puneam în castroane cu apă. Ne făceam parfumul nostru, cu care pe urmă ne dădeam pe gât.

Îmi aduc aminte că peste tot erau grămezi de mese și scaune terminate numai pe jumătate, rumeguș și așchii de lemn. Scule atârnate de cârlige pe pereți: dălți, ghimirlii, cuțite de tâmplărie, ciocane. Fiecare la locul lui. Și de unde stătea, de la masa lui de lucru, tata vedea totul. Cu un creion după o ureche și un șorț gros, cafeniu, de piele care se crăpase. Totdeauna lucra până se lăsa întunericul, fie vară, fie iarnă. Pe urmă venea acasă. Acasă la fotoliul lui.

Tăticu'. Sufletul lui e încă aici, înăuntrul meu. Sub teancul de ziare de pe fotoliul făcut de el, cu perna țesută de mama. Tot ce a vrut a fost să pornească într-o aventură în lumea largă. Și tot ce a făcut a fost să lase în urmă, în căminul lui, ceva care să le aducă celorlalți aminte de el. Statuetele sculptate în lemn, balansoarul pe care l-a făcut pentru mama, cu brațele alea elegante, împodobite cu figuri sculptate de mâna lui. Etajera unde mai sunt cărțile lui. Tata.

Capitolul 2

Chiar cele mai mici mișcări implică atât efort de gândire, cât și efort fizic. Doris înaintează câțiva milimetri și pe urmă se oprește. Își pune mâinile pe brațele scaunului. Una câte una. Se oprește. Se îndreaptă de spate. Prinde bine brațul scaunului cu o mână, iar pe cealaltă o pune pe masă. Se mișcă înainte și înapoi de la mijloc în sus ca să-și ia un pic de avânt. Scaunul în care stă are o spetează înaltă și moale, iar picioarele sunt băgate în niște capace de plastic, care îl ridică cu vreo câțiva centimetri. Totuși bătrânei îi trebuie ceva timp ca să se scoale în picioare. Reușește la a treia încercare. După asta trebuie să stea nemișcată o secundă sau două, cu capul aplecat în față și cu amândouă mâinile pe masă, și să aștepte să-i treacă amețeala.

Exercițiul ei zilnic de mișcare. Plimbarea prin micul ei apartament. Se duce pe hol din bucătărie, în jurul canapelei din camera de zi, și se oprește ca să ia niște frunze ofilite de la begonia roșie din fereastră. Pe urmă, în dormitor și în colțul ei, unde scrie ce are de scris. Folosind laptopul, care a devenit atât de important pentru ea. Se așază cu mare grijă în alt scaun cu picioarele în capace de plastic. Capacele alea înalță scaunul așa de mult că, biata de ea, de-abia dacă poate să-și bage genunchii sub birou. Ridică capacul laptopului și-i aude zumzăitul slab când îl pornește. Face click pe Internet Explorer de pe ecran și-i apare în fața ochilor versiunea Online a ziarului. În fiecare zi nu poate să nu se mire de faptul că lumea întreagă există în laptopul ăsta mititel. Că ea, o femeie singură din Stockholm, ar putea să ia legătura cu oameni de peste tot din lume dacă ar vrea. Tehnologia îi umple zilele. O face ca așteptarea morții să i se pară un pic mai suportabilă. Stă aici în fiecare după-amiază, de multe ori chiar și dimineața devreme sau noaptea târziu, când somnul nu vrea să se lipească de ea. Maria, ultima ei îngrijitoare, i-a arătat cum stă treaba. Skype, Facebook, e-mailul. Zisese că nimeni nu e prea bătrân ca să învețe ceva nou. Doris i-a dat dreptate și a zis că nimeni nu este prea bătrân ca să-și împlinească visurile. Nu mult după asta Maria i-a arătat

înștiințarea că i s-a aprobat să-și înceapă studiile.

Pe Ulrika nu pare s-o intereseze prea mult. Nu vorbește niciodată de laptop și nici nu întreabă ce face Doris acolo. Îl șterge doar de praf în treacăt când umblă de colo colo prin cameră cu gândul la ce are de făcut. O fi pe Facebook? Cei mai mulți oameni sunt. Așa se pare. Chiar și Doris are un cont, cel pe care i l-a făcut Maria. Are și trei prieteni. Unul e Maria. Pe urmă vine strănepoata ei din San Francisco, Jenny, plus băiatul ei cel mai mare, Jack. Din când în când intră să vadă ce mai fac, care mai e viața lor, urmărește imagini și întâmplări dintr-o altă lume. Uneori se uită chiar și la viața prietenilor lor. La cei care au profil public.

Degetele i se mișcă încă. Se mișcă un pic mai încet decât se mișcau de obicei și uneori încep s-o doară, forțând-o să stea puțin și să se odihnească. Scrie ca să-și adune amintirile. Ca să-și privească de la un cap la altul viața pe care a dus-o. Speră că Jenny o să fie cea care o să găsească totul mai târziu, când Doris n-o să mai fie printre cei vii. Că ea o să fie cea care o să citească și o să surâdă când s-o uita la poze. Că Jenny o să fie cea care o să moștenească toate lucrurile ei frumoase: mobila, tablourile, ceașca pictată de mână. Doar n-o să le arunce în stradă, nu-i așa? Se înfioară la un asemenea gând, își apropie degetele de taste și începe să scrie ca să-și limpezească gândurile. *Afară trandafiri albi se cățărau pe pereții cafenii de lemn,* scrie ea astăzi. O singură propoziție. Apoi o copleșește o stare de liniște în timp ce cutreieră o mare de amintiri.

Caietul cu coperte roșii
A. ALM, ERIC *MORT*

Ai auzit vreodată un răcnet disperat, Jenny? Un strigăt născut din disperare? Un geamăt venit din străfundul unei inimi, un geamăt care te pătrunde până în cele mai ascunse părți ale ființei tale, care nu iartă pe nimeni? Eu am auzit mai multe, dar fiecare mi-a adus aminte de primul, care a fost cel mai cumplit.

A venit din curte. El era acolo. Tata. Strigătul lui s-a izbit de zidurile de piatră, și sângele i-a țâșnit din mână, înroșind stratul subțire de zăpadă care acoperea iarba. Un burghiu i se înfipsese în încheietură. Țipătul s-a stins încet-încet și tata s-a prăbușit la pământ. Am coborât scările în fugă. Eram în curte, lângă el. Eram mulți. Mama l-a legat la încheietură cu șorțul ei și i-a ținut mâna ridicată. Țipătul ei era la fel de tare ca al lui când striga după ajutor. Chipul tatei era îngrijorător de palid, buzele aveau o nuanță de albastru-vinețiu. Tot ce s-a întâmplat după asta e în ceață. Bărbații care l-au scos în stradă. Mașina care l-a luat și l-a dus. Trandafirul singuratic, alb și uscat, care crescuse în tufa de lângă zid, și gerul care-l învăluise. Odată ce plecaseră toți, eu am rămas pe loc, unde eram, și m-am uitat fix la el. Trandafirul ăla supraviețuise. M-am rugat la Dumnezeu ca tata să găsească la fel de multă putere.

Au urmat săptămâni de așteptare plină de teamă. În fiecare zi o vedeam pe mama cum împachetează ce rămânea de la micul dejun, fiertura de ovăz, laptele și pâinea, și o pornea spre spital. Adesea venea acasă cu pachetul de mâncare nedesfăcut.

Într-o zi a venit acasă cu hainele puse peste coșul care era tot plin cu mâncare. Avea ochii umflați și roșii de cât plânsese. La fel de roșii ca sângele infectat al tatei.

Totul s-a oprit în loc. Viața s-a terminat. Nu doar pentru tata, ci pentru noi toți. Strigătul lui disperat din dimineața aia geroasă de noiembrie a pus capăt copilăriei mele cu brutalitate.

Caietul cu coperte roșii
S. SERAFIN, DOMINIQUE

Lacrimile din noaptea aia nu erau ale mele, dar erau așa de statornice la mine în suflet încât uneori mă trezeam și-mi ziceam că sunt ale mele. Mama a început să stea în balansoarul din bucătărie când noi ne duceam la culcare, și eu m-am obișnuit să adorm însoțită de suspinele ei. Cosea și plângea. Sunetul suspinelor ei venea la noi, copiii, în valuri, purtat prin odaie, de-a curmezișul tavanului. Ea credea că dormim. Dar noi nu dormeam. Îi auzeam mucii care îi înfundau nările când își trăgea nasul și înghițea. Eu îi simțeam disperarea că fusese lăsată singură, că nu mai putea să-și ducă viața în siguranță la umbra tatei.

Și mie îmi lipsea. N-avea să mai stea în fotoliul lui, cufundat în vreo carte. N-aveam să mai pot niciodată să mă furișez la el în poală și să mă duc după el în lumea largă. Singurele îmbrățișări din copilărie de care îmi aduc aminte sunt cele de la tata.

Au urmat luni întregi în care am dus-o tare greu. Fiertura de ovăz pe care o mâncam la micul dejun și la cină era din ce în ce mai apoasă. Bobițele, pe care le culeseserăm din pădure și pe care le uscaserăm după aceea, au început să se cam termine. Într-o zi mama a împușcat un porumbel cu pușca tatei. Ajungea pentru o mâncare și a fost prima dată de când murise tata că am mâncat pe săturate cu toții, prima dată că am avut bujori în obraji de atâta mâncare bună, prima dată că am râs din toată inima. Dar râsul avea să se ducă în curând.

— Ești cea mai mare, o să trebuiască să-ți porți singură de grijă acum, spuse ea, punându-mi apăsat în mână un petic de hârtie.

I-am văzut ochii verzi umplându-se de lacrimi înainte să-și întoarcă capul în altă parte și să înceapă, înnebunită, să frece cu o cârpă udă farfuriile din care tocmai mâncaserăm. Bucătăria în care stăteam la vremea aia, cu atâția ani în urmă, a devenit un fel de muzeu al amintirilor mele din copilărie. Îmi aduc aminte

totul în amănunt. Fusta la care cosea de zor, cea albastră, pusă pe taburet. Mâncarea de cartofi și spuma care dăduse pe dinafară, uscându-se pe oală. Lumânarea singuratică ce scălda odaia în lumina ei slabă. Mișcările mamei între chiuvetă și masă. Rochia care îi intra între picioare când se mișca.

— Ce vrei să spui? am reușit eu s-o întreb.

S-a oprit din lucru, dar nu s-a întors să se uite la mine.

— Mă dai afară? am continuat eu.

Niciun răspuns.

— Spune ceva! Mă dai afară?

Și-a plecat privirea spre chiuvetă.

— Ești fetiță mare acum, Doris, și trebuie să-nțelegi. Ți-am găsit o slujbă bună. Și după cum vezi în adresă, nu e prea departe. O să putem să ne mai vedem.

— Da' cu școala cum rămâne?

Mama a ridicat privirea și s-a uitat în gol drept înainte.

— Tata nu te-ar fi lăsat niciodată să mă iei de la școală. Nu acum! Nu sunt gata! am strigat eu la ea.

Agnes scâncea speriată pe scăunelul ei.

M-am trântit pe un scaun lângă masă și am izbucnit în lacrimi. Mama a venit să stea lângă mine și mi-a pus mâna pe frunte. Era încă rece și umedă de la apa cu care spălase vasele.

— Te rog, nu plânge, scumpa mea! a șoptit ea, apropiindu-și capul de mine.

Era atâta liniște că aproape îi auzeam lacrimile grele rostogolindu-i-se pe obraz, amestecându-se cu ale mele.

— Poți să vii acasă în fiecare duminică. E ziua ta liberă.

Șoaptele ei mângâietoare s-au preschimbat într-un murmur slab în urechile mele. În cele din urmă, am adormit la ea în brațe.

A doua zi dimineață m-am trezit având în față adevărul crud și incontestabil că eram forțată să plec de acasă, de la siguranța pe care o simțeam, și să mă duc la o adresă necunoscută. Fără să protestez, am luat bocceaua cu haine pe care mi-a întins-o mama, dar n-am fost în stare s-o privesc în ochi când ne-am spus „La revedere". Am îmbrățișat-o pe surioara mea și pe urmă am plecat fără un cuvânt. Într-o mână țineam bocceaua și

în cealaltă trei dintre cărțile tatei, legate cu o bucată de sfoară groasă. Pe peticul de hârtie din buzunarul de la haină era un nume, scris cu literele meșteșugite ale mamei: „Dominique Serafin". Urmau câteva instrucțiuni stricte: „Să faci frumos reverență. Să vorbești cuviincios". Am pornit-o agale pe străzile din cartierul Södermalm spre adresa scrisă sub nume: Bastugatan 5. Acolo avea să fie noua mea casă.

Când am ajuns, m-am oprit pentru un timp în fața clădirii moderne. Cercevele roșii de jur-împrejurul ferestrelor mari, frumoase. Fațada era din piatră și mai era o porțiune de pavaj neted care ducea în curte. Era o diferență mare față de coliba de lemn, bătută de ploaie și vânt, care fusese până atunci casa mea.

În cadrul ușii a apărut o femeie. Purta pantofi de lac și o rochie albă, lucioasă, cu talia nemarcată. Pe cap avea o pălărie cloș, de culoare bej, care îi venea până peste urechi, iar o geantă mică de piele în aceeași nuanță îi atârna de braț. Rușinată, am dat cu mâna pe fusta mea de lână, veche, care-mi venea până la genunchi, și m-am întrebat cine o să-mi deschidă mie ușa când o să bat. Dacă Dominique era bărbat sau femeie. N-aveam de unde să știu, nu mai auzisem niciodată de un nume ca ăsta.

Am mers încet, oprindu-mă pe fiecare treaptă de la scara lustruită, de marmură. Două etaje mai sus. Ușile duble, făcute din lemn de stejar închis la culoare, erau mai înalte decât toate ușile pe care le văzusem până atunci. Am făcut un pas înainte și am pus mâna pe ciocănelul de la ușă, care avea forma unui cap de leu. S-a auzit un ecou slab și m-am uitat drept în ochii leului. O femeie îmbrăcată în negru a deschis ușa și a făcut o reverență. Am început să desfac bilețelul ca să i-l dau, dar a apărut o altă femeie până să apuc eu să-l despăturesc. Femeia în negru s-a dat la o parte și a rămas sprijinită de perete, în poziție de drepți.

A doua femeie avea păr castaniu-roșcat, pe care îl împletise în două cozi lungi, strânse la ceafă într-un coc gros. În jurul gâtului erau mai multe șiraguri de perle albe, neuniforme. Rochia ei trei sferturi era făcută din mătase lucioasă, verde ca smaraldul, cu fusta plisată, ce foșnea la fiecare mișcare. Femeia era bogată, mi-am dat seama imediat. M-a măsurat din cap până-n picioare, a tras o dată din țigara pe care o ținea într-un

portțigaret negru, lung, și pe urmă a pufăit fumul în sus, spre tavan.

— Ia să vedem ce-avem noi aici, a spus ea cu un puternic accent franțuzesc, cu glas răgușit de la fum, ce fată drăguță! Poți să rămâi un pic. Intră, vino înăuntru acum!

Spunând asta, s-a întors și a dispărut în apartament. Eu am rămas unde eram, pe ștergătorul de picioare din hol, cu bocceaua în față. Femeia în negru mi-a făcut semn cu capul să merg înăuntru după ea. M-a dus prin bucătărie în dormitorul de alături al servitoarelor, unde patul îngust, care avea să fie al meu, se afla lângă altele două. Mi-am pus bocceaua pe pat. Fără să mi se spună, am luat rochia de acolo și mi-am tras-o pe cap. Atunci nu știam, dar aveam să fiu cea mai tânără dintre cele trei servitoare și, prin urmare, aveam să fac tot ce nu voiau celelalte să facă.

M-am așezat pe marginea patului și am așteptat. Cu picioarele strânse tare și cu mâinile încleștate bine în poală. Încă păstrez în memorie sentimentul de singurătate care mă copleșise în odăița aia, neștiind unde eram sau ce mă aștepta. Pereții erau goi, iar tapetul se îngălbenise. Era câte o noptieră micuță lângă fiecare pat, cu o singură lumânare într-un sfeșnic. Două erau pe jumătate arse, una era nouă, cu fitilul încă acoperit cu ceară.

N-a trecut mult până am auzit pași venind cu zgomot pe dale și foșnetul fustei ei. Inima îmi bătea tare, mai-mai să-mi sară din piept. Femeia s-a oprit în ușă, iar eu n-am îndrăznit să mă uit în ochii ei și să-i întâlnesc privirea.

— Scoală-te-n picioare când intru eu în cameră. Așa. În poziție de drepți.

M-am ridicat în picioare, și ea a întins imediat mâna să vadă cum era părul meu. Degetele ei subțiri și reci m-au atins peste tot. Și-a încordat gâtul și a venit mai aproape, cercetând fiecare milimetru din pielea mea.

— Drăguță și curată. E foarte bine. N-ai păduchi, nu-i așa, fato?

Am clătinat din cap. A continuat să mă cerceteze, ridicând smoc după smoc. M-a pipăit cu degetele după ureche. I-am

simțit unghiile lungi cum mă râcâiau pe piele.

— Aici sunt de obicei, după ureche. Nu suport vietățile astea care se târăsc pe pielea omului, a spus ea înfiorându-se, parcă simțind un sloi de gheață ce i se ducea în jos pe șira spinării.

O rază de soare pătrunsese prin fereastră, scoțând în evidență firele fine, ca un puf de pe obrajii ei, ridicate pe deasupra unui strat de pudră deschisă la culoare.

Apartamentul era mare și plin de tablouri, sculpturi și mobilă frumoasă din lemn de culoare închisă. Mirosea a fum și a altceva, un lucru pe care nu-l dibuisem. Era mereu liniște și pace în timpul zilei. Viața fusese blândă cu ea, așa că n-a trebuit să muncească niciodată. Avea destul și fără asta. Nu știu de unde îi veneau banii, dar uneori mă gândeam, cam nebunește, la bărbatu-său. La faptul că-l ținea ferecat undeva în pod.

Adesea veneau musafiri seara. Femei cu rochii frumoase și diamante. Bărbați la costum și pălărie tare. Intrau, fără să se descalțe, și umblau de colo colo prin salon de parcă ar fi fost într-un restaurant. Peste tot era mult fum și se auzeau discuții în engleză, franceză și suedeză.

Serile pe care le petreceam în apartament m-au făcut să-mi treacă pe la urechi idei de care nici nu auzisem vreodată. Salarii egale pentru femei, dreptul la educație. Filosofie, artă și literatură. Și comportamente noi. Hohote de râs, discuții aprinse, în contradictoriu, și perechi care se sărutau fără nicio jenă la adăpostul ferestrelor boltite sau prin colțuri. Era o schimbare, nu glumă!

Mă lăsam în jos când treceam prin cameră ca să strâng paharele și să șterg petele de vin vărsat care se uscaseră pe covor. Picioarele, lipsite de stabilitate, se mișcau prin camere pe tocuri înalte. Paiete și pene de păun cădeau pe podea și ajungeau între plăcile late de lemn din hol. Trebuia să stau ghemuită acolo până noaptea târziu ca să răzuiesc cu un cuțit de bucătărie toate urmele rămase de la petreceri. Când se trezea doamna, totul trebuia să fie din nou fără cusur. Munceam toate de ne speteam, căci în fiecare dimineață se aștepta să aibă fețe de masă proaspăt călcate. Mesele trebuiau să strălucească și pe

pahare să nu se vadă nicio pată, oricât de mică. Doamna întotdeauna dormea până târziu, dar când, în cele din urmă, ieșea din dormitor, o pornea prin apartament, cercetându-l odaie cu odaie. Dacă găsea ceva care-i atrăgea atenția, totdeauna eu eram de vină. Totdeauna cea mai tânără. Am învățat repede cam ce-ar putea să observe și făceam un ultim tur prin apartament înainte să se trezească ea, corectând ce greșiseră celelalte.

Cele câteva ore pe care le dormeam pe salteaua aspră de roshar nu-mi erau niciodată de ajuns. Eram obosită întruna de la zilele nesfârșite când cusăturile de la uniforma neagră îmi făceau iritații pe piele. Și de la poziția mea de servitoare în subordinea cuiva și de la palmele pe care le primeam. Și de la bărbații care puneau mâna pe mine.

Caietul cu coperte roșii
N. NILSSON, GÖSTA

Eram obișnuită să văd din când în când pe câte unul adormind fiindcă băuse prea mult. Era de datoria mea să-l trezesc și să-l fac să plece. Dar omul ăsta nu dormea. Se uita fix drept în față. Lacrimile îi curgeau pe obraji, una câte una, iar privirea i se pironise pe un fotoliu unde dormea un alt bărbat, tânăr, cu o cunună de bucle în jurul capului, ce băteau în auriu și castaniu. Cămașa albă a tânărului era descheiată și sub ea se vedea un maiou îngălbenit. Pe pielea bronzată de pe piept am putut vedea un desen cu o ancoră, niște linii făcute de o mână nesigură cu cerneală neagră-verzuie.

— Ești supărat. Îmi pare rău. Eu…

S-a întors, lăsându-și umărul în jos spre reazemul îmbrăcat în piele, în așa fel încât acum era pe jumătate întins pe fotoliu.

— Iubirea e imposibilă, a bolborosit el, dând din cap înspre camera goală pe care o umplea cu privirea lui insistentă.

— Sunteți beat. Domnule, vă rog să vă sculați! Trebuie să plecați până nu se trezește doamna.

Am încercat să-mi fac glasul să sune hotărât. Omul m-a prins strâns de mână când eu mă luptam să-l fac să se scoale în picioare.

— Nu vezi, domnișoară?

— Ce să văd?

— Că sufăr!

— Da, văd. Duceți-vă acasă și culcați-vă! O să vă fie un pic mai ușoară suferința.

— Lasă-mă să stau aici și să mă uit la perfecțiunea asta. Lasă-mă să mă bucur de electricitatea asta primejdioasă.

I s-a împleticit limba când a încercat să surprindă starea sufletească în care era. Eu am clătinat din cap.

Era prima dată când îl întâlneam pe omul ăsta plin de gingășie, dar cu siguranță n-avea să fie și ultima. Când apartamentul se golea, și zorile mijeau pe deasupra acoperișurilor din Södermalm, adesea zăbovea pe acolo,

cufundat în gânduri. Îl chema Gösta. Gösta Nilsson. Locuia mai jos, pe aceeași stradă, la numărul 25. Bastugatan 25.

— Gândurile sunt atât de limpezi noaptea, tânără domnișoară Doris, spunea el ori de câte ori îl rugam să plece.

Apoi dispărea în noapte clătinându-se, cu umerii lăsați și capul plecat. Șapca nu-i stătea niciodată drept pe cap, iar haina veche și ponosită pe care o purta era prea mare. Era un pic mai lungă într-o parte de parcă Gösta ar fi fost adus de spate. Era prezentabil. Avea adesea fața bronzată și niște trăsături clasice, nas drept și buze subțiri. Era bunătate din belșug în ochii lui, dar el era trist de obicei. Sclipirea din priviri îi dispăruse.

Abia după mai multe luni mi-am dat eu seama că era pictorul pe care doamna îl venera. Tablourile lui atârnau pe pereții de la ea din dormitor, pânze uriașe în care se vedeau pătrate și triunghiuri în culori vii. Nu aveau niciun subiect, doar explozii de culori și forme. Era aproape ca și cum un copil ar fi fost lăsat liber cu o pensulă în mână. Mie nu-mi plăceau. Chiar deloc. Dar doamna a cumpărat fără să se mai oprească. Fiindcă prințul Eugen a făcut la fel. Și fiindcă era un soi de electricitate în modernitatea suprarealistă pe care nimeni altcineva n-o înțelegea. Aprecia faptul că el, ca și ea, era străin de tot ce se petrecea acolo.

Doamna a fost cea care m-a învățat că oamenii sunt de multe și felurite feluri. Că ceea ce se așteaptă din partea noastră nu este întotdeauna drept, că sunt multe căi pe care le putem alege în drumul pe care-l facem cu toții spre moarte. Că s-ar putea să ne trezim la niște răspântii greu de ocolit, dar că drumul pe care am apucat-o poate totuși să se îndrepte. Și că potecile întortocheate nu sunt primejdioase deloc.

Gösta punea mereu o mulțime de întrebări.

— Preferi roșul sau albastrul?

— În ce țară de pe pământ te-ai duce dac-ar fi totuși să te duci undeva?

— Câte bomboane de un öre[2] poți să cumperi cu o coroană?

După această ultimă întrebare, îmi arunca totdeauna o coroană. O arunca în sus cu degetul arătător, și eu o prindeam

cu un zâmbet.

— Cheltuiește-o pe ceva dulce. Promite-mi!

Își dădea seama că sunt tânără. Că încă sunt copil. Niciodată n-a întins mâna să mă atingă cum făceau ceilalți bărbați. N-a făcut niciodată comentarii despre buzele mele sau despre sânii care începeau să-mi crească. Uneori chiar mă ajuta pe ascuns: strângea paharele și le ducea pe coridorul dintre sufragerie și bucătărie. De câte ori doamna observa chestia asta, îmi dădea o palmă pe urmă. Inelele ei groase de aur îmi lăsau urme roșii pe obraji. Le acopeream cu puțină făină.

Capitolul 3

— *Hi, auntie Doris!*[3]

Copilașul zâmbește și face semn dând din mâini ca un sălbatic, fiind filmat așa de aproape că i se văd doar vârfurile degetelor și ochii.

— *Hi, David!*

Doris îi face și ea cu mâna și apoi o ridică la buze ca să-i trimită o sărutare. Chiar în clipa aia camera de filmare se balansează într-o parte și sărutarea ei pare că ajunge la mamă. Doris zâmbește când o aude pe Jenny râzând. E molipsitor.

— Doris! Ce mai faci? Te simți singură?

Jenny se apleacă și se duce atât de aproape de cameră încât i se văd doar ochii. Doris râde.

— Nu, nu-ți face griji pentru mine, zice ea, clătinând din cap. La urma urmelor, te am pe tine. Și pe fetele care vin aici în fiecare zi. Mai bine de-atât nici nu se poate.

— Chiar așa? spune Jenny bănuitoare.

— Fără discuție! Acum hai să vorbim despre tine! Ce-ai mai făcut? Cum merge treaba cu cartea?

— O, nu, nu-ncepe iar cu asta. N-am timp să scriu. Copiii au ei grijă să n-am nicio clipă liberă. Nu-nțeleg de ce trebuie să-ncepi mereu cu chestia asta. De ce-i așa de importantă?

— Fiindcă tu vrei, totdeauna ai vrut să scrii. Nu mă duci pe mine așa ușor. Încearcă să-ți găsești timp.

— Poate într-o bună zi… Dar acum copiii contează cel mai mult. Uite-aici! Să-ți arăt ceva. Tyra a făcut primii pași ieri. Uite ce dulce e!

Jenny întoarce camera spre fetița ei, care mușcă din colțul unei reviste pe podea. Scâncește când Jenny o ridică de pe covor. Refuză să stea singură și cade înapoi de cum atinge podeaua cu picioarele.

— *Come on, Tyra, walk, please. Show auntie Doris*.[4]

Încearcă din nou, de data asta în suedeză:

— Hai scoală-te-n picioare, arată-i ce știi tu să faci.

— Las-o-n pace! La o adică, revistele sunt mult mai

încântătoare decât o bătrână de la celălalt capăt al lumii, zice Doris zâmbind.

Jenny oftează. Se duce în bucătărie cu laptopul în mână.

— Ai redecorat bucătăria?

— Da. Nu ți-am spus? Arată bine, nu-i așa?

Se învârte cu laptopul în mână, făcând ca mobila să-și piardă contururile și să pară doar niște simple linii. Doris o urmărește cu privirea.

— Foarte drăguț. Ai ochi pentru interioare. Întotdeauna ai avut.

— A, nu-mi vine să cred. Willie zice că e prea verde.

— Și tu ce crezi?

— Mie-mi place. Sunt înnebunită după verdele-pal. E aceeași culoare pe care a avut-o mama în bucătărie. Mai ții minte? În apartamentul ăla mititel din New York.

— Da' nu era la New York, nu-i așa?

— Ba da, clădirea de cărămidă, o mai ții minte? Cea cu un prun în grădiniță.

— În Brooklyn vrei să spui? Da, mi-aduc aminte. Cu masa aia mare care nu încăpea ca lumea.

— Da, exact! Uitasem complet de ea. Mama n-a vrut să renunțe la ea când a divorțat de avocatul ăla, așa c-au trebuit s-o taie în două cu fierăstrăul ca s-o bage-n casă. Era atât de aproape de perete c-a trebuit să-mi sug burta ca să pot să stau într-o parte.

— Da, ca să vezi, erau multe cu fundu-n sus în casa aia.

Doris zâmbește când își aduce aminte.

— Aș vrea să poți veni de Crăciun.

— Da. Și eu. A trecut atâta vreme. Dar spinarea mă supără tare rău. Și inima. Se vede treaba că s-au dus zilele în care puteam să mai călătoresc.

— Oricum, eu sper. Mi-e dor de tine.

Jenny întoarce laptopul spre masa din bucătărie și stă cu spatele la Doris.

— Scuză-mă, dar trebuie să fac iute o mică gustărică.

Scoate pâinea și untul și o ridică pe un șold pe Tyra, care scâncește.

Doris așteaptă cu răbdare până unge ea pâinea cu unt.

— Pari obosită. Willie te-ajută vreun pic? întreabă ea când Jenny se întoarce cu fața spre ecran.

Tyra stă acum la ea în poală, mozolindu-se cu sendvișul pe față. Untul i se întinde pe obraji, și fetița scoate limba ca să ajungă la el. Jenny o ține cu o mână, iar cu cealaltă ia un pahar cu apă din care bea o înghițitură zdravănă.

— Face tot ce poate. Are mult de lucru la serviciu, știi doar! N-are timp.

— Da cu voi doi cum merge treaba? Aveți timp unul pentru celălalt?

Jenny ridică din umeri.

— Aproape niciodată. Dar o să fie mai bine. Trebuie doar să trecem de perioada asta, cât sunt copiii mici. E un om bun și se și zbate. Nu-i ușor să întreții o familie întreagă.

— Cere-i ajutor. Ca să poți și tu să te odihnești puțin.

Jenny dă din cap. O sărută pe Tyra pe creștet. Schimbă subiectul.

— Chiar nu vreau să fii singură de Crăciun. Nu e nimeni pe acolo cu care să petreci Crăciunul? îi zâmbește Jenny.

— Nu-ți face griji pentru mine. Am petrecut multe sărbători de Crăciun singură. Ai și-așa destule pe cap. Să aibă copiii un Crăciun frumos și o să fiu fericită. La urma urmelor, e o sărbătoare a copiilor. Ia să văd! Le-am spus „Bună" lui David și Tyrei, da' Jack unde-i?

— Jack! strigă tare Jenny, dar niciun răspuns.

Se întoarce, și sendvișul Tyrei cade pe podea. Fetița începe să plângă.

— JACK!

E roșie la față. Clatină din cap și ia sendvișul de pe podea. Suflă un pic și i-l dă înapoi Tyrei.

— Mă scoate din minți. E sus, dar… Pur și simplu nu pot să pricep. JACK!!!

— Se face mare. Mai ții minte cum era când erai tu însăți adolescentă?

— Dacă țin minte? Deloc, chiar deloc.

Jenny râde și-și acoperă ochii cu mâinile.

— O, da. Erai un copil tare zvăpăiat, chiar așa erai. Și uite ce bine te-ai descurcat. Jack o să fie și el bine.

— Sper să ai dreptate. Uneori este inuman de neplăcut să fii părinte.

— Așa e de când lumea și pământul, Jenny. Așa trebuie să fie.

Jenny își îndreaptă cămașa albă. Zărește un loc unde a căzut un pic de unt și încearcă să scoată pata.

— Of, Doamne! Singura mea cămașă curată. Ce-o să pun pe mine-acum?

— Nici nu se vede. Cămașa aia îți vine bine. Totdeauna ești așa de drăguță!

— N-am niciodată timp să mă aranjez. Nu știu cum reușesc vecinele. Au și ele copii, și totuși sunt mereu puse la patru ace. Ruj, păr făcut bucle, tocuri înalte. Dac-aș face toate astea, aș arăta ca o ștoarfă de doi bani până la sfârșitul zilei.

— Jenny! Scoate-ți asta din cap. Când mă uit la tine, văd că ai o frumusețe naturală. Și-o ai de la maică-ta. Iar ea a avut-o de la sora mea.

— La vremea ta, tu ai fost o frumusețe fără seamăn, ca nimeni alta.

— La un moment dat, poate. Ar trebui probabil să fim fericite amândouă. Nu crezi?

— Când o să vin la tine data viitoare, o să trebuiască să-mi arăți din nou pozele. Nu mă satur să mă uit la tine și la buni când erați tinere.

— Dac-o să trăiesc pân-atunci.

— Nu. Termină cu chestiile astea! N-o să mori. Trebuie să fii aici, scumpa mea Doris, trebuie să…

— Ești destul de mare ca să-ți dai seama că totul se reduce la moarte, nu-i așa, draga mea? O să murim cu toții. E singurul lucru de care putem fi absolut siguri.

— Vai, Doamne! Te rog termină cu chestiile astea. Trebuie să plec acum. Jack are antrenament. Dacă mai rămâi un pic, poți să vorbești cu el când coboară. Vorbim din nou săptămâna viitoare. Ai grijă de tine!

Jenny mută laptopul pe un taburet în hol și strigă iar după Jack. De data asta băiatul vine de la prima încercare făcută de

maică-sa. Are pe el echipamentul de fotbal. E lat în umeri, mai-mai să nu încapă pe ușă. Coboară în fugă câte două trepte deodată, cu ochii ațintiți la podea.

— *Say hi to auntie Doris*[5], zice Jenny cu hotărâre în glas.

Jack ridică privirea și dă din cap înspre ecranul mic și spre figura curioasă a lui Doris. Ea îi face cu mâna.

— Bună, Jack, ce faci?

— Da, *fine*[6], spune el, răspunzându-i într-un amestec de suedeză și engleză. *Must* plec *now*.[7] Hai pa, Doris!

Ea duce mâna la gură ca să-i trimită un sărut, dar Jenny întrerupe legătura mai înainte.

După-amiaza însorită din San Francisco, plină de murmure, de copii, de râsete și de țipete, lasă locul întunericului și singurătății.

Și tăcerii.

Doris închide laptopul. Se uită printre gene la ceasul de deasupra canapelei, cu ticăitul cavernos al pendulei ce se mișcă încoace și încolo. În ritmul pendulei Doris se leagănă în scaunul ei înainte și înapoi. Nu reușește să se scoale în picioare și rămâne unde este ca să-și mai adune puterile. Pune amândouă mâinile pe marginea mesei și se pregătește să încerce a doua oară. De data asta picioarele îi dau ascultare și face câțiva pași. Chiar atunci aude zgomotul ușii din față.

— A, Doris, faci mișcare? Ce frumos! Da' e așa întuneric aici!

Îngrijitoarea intră grăbită în apartament. Aprinde toate luminile, strânge niște lucruri, zăngăne farfurii și pahare, vorbește. Doris intră în bucătărie târșâindu-și picioarele și se așază pe scaunul care e cel mai aproape de fereastră. Încet, fără grabă, își aranjează lucrurile pe masă. Le mută dintr-un loc în altul, în așa fel încât sarea ajunge după telefon.

Caietul cu coperte roșii
N. NILSSON, GÖSTA

Gösta era un om al contrastelor. Noaptea și în primele ore ale dimineții era fragil, numai lacrimi și îndoieli. Dar în serile de dinaintea momentelor cu pricina turba să i se dea atenție. Era vitală pentru el. Musai trebuia să fie în miezul discuției. Se urca pe masă și se pornea brusc să cânte. Râdea mai tare decât toată lumea. Urla când opiniile politice erau diferite. Îi plăcea la nebunie să vorbească despre șomaj și despre dreptul la vot al femeilor. Dar cel mai mult vorbea despre artă. Despre inspirația divină în actul de creație. Ceea ce falșii artiști n-aveau să înțeleagă în vecii vecilor. Odată l-am întrebat cum putea să fie sigur că era un artist autentic. Cum de știa că lucrurile nu stăteau invers. Mă ciupea tare între coaste și mă punea să ascult o tiradă lungă despre cubism și despre futurism, și despre expresionism. Privirea mea lipsită de orice expresie îl făcea să râdă cu o voce de stentor.

— O să-nțelegi într-o bună zi, fetițo. Formă, linie, culoare. E așa de grozav că, doar cu ajutorul lor, poți ajunge la principiul divin ce susține toate formele de viață.

Cred că-l distra faptul că nu înțelegeam. Că simțea o ușurare când vedea că nu-l iau tot așa de în serios cum îl luau ceilalți. Era ca și cum aveam un secret pe care-l știam doar noi doi. Puteam merge prin apartament unul lângă altul. El venea după mine și, din când în când, sărea ca să putem merge în același ritm.

— În curând o să spun că domnișoara are cei mai verzi ochi și cel mai frumos zâmbet pe care i-am văzut vreodată, șoptea el, iar eu roșeam mereu.

A vrut întotdeauna să mă facă fericită. Printre toți străinii ăia a devenit ca o mângâiere pentru mine. Un înlocuitor pentru mama și tata de care îmi era atât de dor. Întotdeauna mă privea în ochi când ajungea de parcă voia să verifice că totul e în ordine cu mine. Și punea întrebări. E ciudat. Anumiți oameni simt o atracție deosebită unul față de celălalt. Așa stăteau lucrurile cu

Gösta și cu mine. După numai câteva întâlniri îl simțeam ca pe un prieten și totdeauna îi așteptam vizitele cu nerăbdare. Era ca și cum putea să audă ce gândeam.

Uneori venea cu câte cineva după el. Aproape întotdeauna venea cu vreun tânăr musculos, cu pielea arsă de soare, iar între acesta și elita culturală ce venea în general la petrecerile date de doamna era o diferență ca de la cer la pământ atât ca stil, cât și ca tact. Tinerii ăștia de obicei așteptau liniștiți pe scaun, în vreme ce Gösta golea pahar după pahar de vin roșu, închis la culoare. Întotdeauna ascultau ce se discuta, dar niciodată nu se băgau în vorbă.

I-am văzut o dată. Era noaptea târziu, și eu intrasem în camera doamnei ca să-i afânez pernele înainte să se ducă la culcare. Stăteau aproape unul de altul, privindu-se în ochi, în fața a două dintre tablourile lui Gösta, care erau rezemate de pat. Gösta își ținea mâna pe șoldul tânărului. Și-a tras mâna, ca și cum s-ar fi ars. Niciunul n-a spus nimic, dar Gösta și-a dus degetul la buze și m-a privit drept în ochi. Am bătut pernele cu o mână și pe urmă am ieșit din cameră. Prietenul lui Gösta s-a făcut nevăzut, luând-o prin hol și ieșind pe ușa din față. Dus a fost. Nu s-a mai întors vreodată.

Se spune că nebunia și puterea de a crea opere de artă merg mână în mână. Că cei mai creativi dintre noi sunt cei care se află la un pas de mâhnire, tristețe și nevroze obsesive. Pe vremea aia nimeni nu gândea așa. În timpurile alea era dizgrațios să te simți nefericit. Nu era ceva despre care să se vorbească. Toată lumea era fericită tot timpul. Doamna cu machiajul ei impecabil, cu părul lins și cu bijuteriile strălucitoare. Nimeni nu i-a auzit țipetele îngrozite de îndată ce amuțise apartamentul și ea rămăsese singură cu gândurile. Probabil că dădea petreceri ca să-și țină în frâu gândurile alea.

Gösta mergea la petrecerile alea pentru același motiv. Singurătatea îl scotea din apartament, unde numeroasele lui pânze nevândute erau așezate în stive rezemate de pereți, ceea ce-i aducea întruna aminte de sărăcia în care trăia. Adesea era cuprins de melancolia sobră pe care o observasem când ne-am întâlnit prima dată. Ori de câte ori se întâmpla așa ceva, el

rămânea pe scaun până îl scoteam eu afară cu forța. Voia mereu să se întoarcă la Parisul lui drag. La viața bună pe care o iubise cu atâta ardoare. La prietenii lui, la artă, la inspirație. Dar n-avea niciodată bani destui. Doamna îi aproviziona cu doza de franțuzism de care avea nevoie ca să supraviețuiască. Câte un pic de fiecare dată.

— Nu mai pot să pictez, a zis el suspinând într-o seară.

N-am știut niciodată cum să reacționez la mâhnirea lui.

— De ce spui asta?

— Chestia asta nu duce nicăieri. Nu mai văd tablouri. Nu văd viața în culori clare. Nu mai e cum era înainte.

— Nu înțeleg nimic din toate astea, am spus eu cu un zâmbet forțat.

L-am frecat pe umăr cu o mână.

Ce știam eu? O fetiță de treisprezece ani. Nimic. Nu știam nimic despre lume. Nimic despre artă. Pentru mine un tablou frumos era ăla care prezenta realitatea așa cum era ea într-adevăr. Nu prin pătrate deformate, în culori vii, care, la rândul lor, formau siluete la fel de deformate. Mă gândeam că era un noroc imens faptul că nu mai putea face tablourile alea îngrozitoare pe care doamna le punea în stive în garderobă la ea ca să-i dea o bucată de pâine. Dar mai târziu m-am trezit oprindu-mă în fața tablourilor lui cu pământuful de pene în mână. Învălmășeala de culori și trăsături de penel reușea din când în când să-mi aprindă imaginația, făcând-o s-o ia razna, întotdeauna vedeam ceva nou. Cu timpul m-am deprins să-mi placă sentimentul ăsta.

Caietul cu coperte roșii
S. SERAFIN, DOMINIQUE

Nu avea pic de liniște. Auzisem asta de la fetele celelalte. Petrecerile o făceau să uite de viața de zi cu zi, mișcarea o făcea să uite de plictiseală. Izbucnirile ei erau întotdeauna bruște, imprevizibile. Se găsea întotdeauna un motiv pentru ele. A dat peste un apartament nou, care era mai mare, mai bun, într-o zonă mai acătării.

Aproape la un an după prima noastră întâlnire, doamna a venit în bucătărie. Stătea cu șoldul și cu umărul lipite de peretele de cărămidă dintr-o parte a sobei cu lemne. Cu o mână se juca cu borul pălăriei, cu panglica de sub bărbie, cu șiragul de la gât, cu inelele. Se juca nervoasă, de parcă ea era servitoarea, iar noi eram stăpânele. De parcă era un copil care avea de gând să ceară voie unui adult să ia un biscuit. Doamna, care altfel stătea dreaptă, cu capul sus. Am făcut reverențe și probabil că toată lumea a crezut exact același lucru: că eram pe punctul de a ne pierde slujbele. Sărăcia ne îngrozea. La doamna aveam mâncare din belșug și, în ciuda zilelor de lucru criminale, viețile noastre erau ca lumea. Stăteam în tăcere, cu mâinile împreunate pe șorțuri, uitându-ne pe furiș la ea.

A stat în cumpănă. Își plimba privirile printre noi de parcă trebuia să înfrunte o hotărâre pe care nu voia s-o ia.

— Paris! a exclamat ea într-un sfârșit, întinzând brațele.

O vază mică de pe polița căminului a căzut victimă euforiei ei neașteptate. Cioburile de porțelan s-au împrăștiat printre picioarele noastre. M-am aplecat imediat.

În bucătărie s-a lăsat liniștea. Îi simțeam privirea care mă sfredelea și m-am uitat în sus, spre ea.

— Doris. Fă-ți bagajele, plecăm mâine-dimineață. Celelalte puteți să vă duceți acasă. Nu mai am nevoie de voi.

A așteptat să vadă reacția. A văzut lacrimile care le năpădiseră pe celelalte. A simțit neliniștea ce mă cuprinsese. Nimeni n-a spus niciun cuvânt, așa că s-a întors, a stat o clipă și pe urmă a ieșit repede din bucătărie. De pe coridor a strigat:

— Avem tren la șapte. Până atunci ești liberă!

Și așa, a doua zi dimineață, m-am trezit într-un vagon de clasa a treia ce scârțâia din toate balamalele, mergând spre colțul de la miazăzi al Suediei. Peste tot în jurul meu erau străini, care se răsuceau și se întorceau pe banchetele tari de lemn, de la ale căror scaune uzate mi-au intrat și niște așchii în spinare. Vagonul mirosea a stătut, ca de la sudoare și de la lână groasă și udă, și era plin de oameni care-și dregeau glasul și-și suflau nasul. În fiecare gară cineva cobora, și se urca altcineva. Din când în când apărea câte unul care ducea o cușcă cu găini sau rațe dintr-o parohie în alta. Găinațul răspândea un miros înțepător, iar cârâitul ascuțit al păsărilor umplea vagonul.

Au fost foarte puține situații în viață în care să mă fi simțit atât de singură cum m-am simțit în trenul ăla. Eram în drum spre visul tatălui meu, cel pe care mi-l arătase demult, când copilăria nu-mi era amenințată. Dar în clipa aia visul arăta mai mult a coșmar. Doar cu câteva ore mai înainte alergasem cât mă țineau picioarele pe străzile din Södermalm, disperată că n-o s-ajung la mama la timp ca s-o iau în brațe și să-i spun „La revedere". Ea a zâmbit, așa cum numai mamele zâmbesc, ascunzându-și tristețea și m-a ținut strâns în brațe. Am simțit cum îi bate inima tare și repede. Avea mâinile și fruntea ude de sudoare. Aproape nu mai putea să respire din cauza mucilor, și nu i-am recunoscut glasul.

— Îți doresc, mi-a șoptit ea la ureche, destul soare ca să-ți lumineze zilele, destulă ploaie ca să pui preț pe soare. Destulă bucurie ca să-ți întărească sufletul, destulă durere ca să pui preț pe scurtele momente de fericire ale vieții, destule întâlniri ca să poți spune „Adio" din când în când.

S-a luptat vitejește cu vorbele pe care voia atât de mult să le spună, dar apoi nu și-a mai putut ține lacrimile. În cele din urmă mi-a dat drumul din brațe și s-a dus înapoi înăuntru. Am auzit-o bolborosind, dar n-am știut dacă vorbele erau pentru mine sau pentru ea.

— Fii tare, fii tare, fii tare, a repetat ea.

— Îți doresc și eu să ai destul din toate, mămico! am strigat în

urma ei.

Agnes zăbovea afară, în curte. S-a agățat de mine când am dat să plec. Am rugat-o să-mi dea drumul, dar n-a vrut. În cele din urmă a trebuit să-i desfac degețelele dolofane de pe brațul meu și s-o iau la fugă cât am putut de repede ca să nu mă prindă. Îmi aduc aminte că avea murdărie sub unghii și că pălăriuța ei cenușie de lână era presărată cu floricele roșii. A strigat din toți rărunchii când am plecat, dar nu peste mult timp a tăcut. Probabil fiindcă mama a ieșit ca s-o ia în casă. Chiar și acum îmi pare rău că nu m-am întors spre ea. Îmi pare rău că n-am profitat de ocazie să le fac cu mâna la despărțire.

Vorbele mamei mi-au devenit o lumină călăuzitoare în viață, și doar simplul fapt că mă gândeam la ele îmi dădea puterea de care aveam nevoie. Destulă putere ca să învinge greutățile ce aveau să vină. Care vin necontenit toată viața.

Caietul cu coperte roșii
S. SERAFIN, DOMINIQUE

Mi-aduc aminte de lună, o felioară subțire pe un fundal albastru-deschis. De acoperișurile aflate chiar sub lumina ei și de rufele puse la uscat în balcoane. De mirosul fumului de cărbune de la sutele de hornuri. De zgomotul ritmic al trenului, care devenise parte din trupul meu în timpul călătoriei lungi. Tocmai începuseră să mijească zorii când, în sfârșit, ne-am apropiat de Gare du Nord după multe și nesfârșite ore de mers și după ce schimbaserăm trenurile de mai multe ori. M-am sculat în picioare și am scos capul pe fereastră. Am tras aer adânc în piept, simțind mirosul de primăvară în nări și le-am făcut cu mâna copiilor străzii, care alergau desculți pe lângă linii cu mâinile întinse. Cineva le-a aruncat o monedă, ceea ce i-a făcut să se oprească în loc. S-au înghesuit în jurul micii comori și au început să se bată pentru ea.

Îmi țineam banii strâns. Îi aveam într-un portofel mic și plat, din piele, legat cu nod de betelia fustei cu o panglică albă. Din când în când puneam mâna ca să văd dacă mai era acolo. Mângâiam cu degetele colțurile moi pe care le simțeam sub învelitoare. Mama mi-l strecurase chiar înainte de a pleca. Erau în el toți banii pe care-i strânsese, bani pe care-i folosea doar în împrejurări deosebite. Oare chiar mă iubea la urma urmei? Eram așa de supărată pe ea, că adesea îmi spuneam că n-o să vreau niciodată s-o mai văd. Dar în același timp îi simțeam lipsa atât de mult că nu puteam spune în cuvinte. Nu trecea o zi fără să mă gândesc la ea și la Agnes.

Portofelul era singura sursă de liniște pentru mine în drumul spre o viață nouă. Greutatea lui, care mă apăsa pe burtă, mă făcea să fiu liniștită. Roțile au scrâșnit tare de la frecarea frânelor, și eu mi-am dus mâinile la urechi, făcându-l pe bărbatul din fața mea să zâmbească. Nu i-am întors zâmbetul, ci doar m-am grăbit să cobor din tren.

Un hamal a ridicat bagajul doamnei pe un cărucior negru, de fier. Am așteptat lângă muntele de bagaje care creștea văzând

cu ochii, ținându-mi valiza strâns între picioare. Hamalul cel tânăr alerga de colo colo. Îi strălucea fața de sudoare și, când s-a șters pe frunte cu mâneca de la cămașă, mâneca s-a făcut neagră de murdărie. Valize, cufere, cutii rotunde pentru pălării, scaune și tablouri erau puse unele peste altele în căruciorul în care, în curând, n-a mai fost niciun pic de loc.

Oamenii treceau, împingându-se pe lângă noi. Fustele lungi și murdare ale celor mai amărâte pasagere atingeau pantofii lucioși și pantalonii călcați la dungă ai bărbaților din clasa de sus. Dar doamnele elegante așteptau. Numai după ce peronul rămânea gol, și călătorii de la clasa a doua și a treia dispăreau, coborau și ele cele trei trepte de fier cu pantofii lor cu tocuri înalte.

Pe chip i-a apărut doamnei un zâmbet când m-a văzut așteptând. Totuși primele vorbe pe care le-a scos nu au fost să zică „Bună ziua". A început a se văicări cum că fusese foarte lungă călătoria și că tovarășii de drum fuseseră plictisitori. Cum că o durea spatele și că nu se simțea în largul ei din cauza căldurii. Amesteca franceza și suedeza, așa că eu am ajuns repede în încurcătură, deși doamna nu părea deranjată deloc de lipsa mea de reacție. Și-a pus coada pe spinare și a pornit-o spre clădirea gării. Hamalul și cu mine am mers după ea. El împingea căruciorul din fața lui, folosindu-se de șolduri ca s-o scoată la capăt. Am apucat bara de metal din față și am tras și eu. Îmi țineam încă în mâna cealaltă valijoara. Rochia mi se udase de sudoare și simțeam în nări mirosul ei înțepător, de mucegai, cu fiecare pas pe care-l făceam.

Sala de sosire, cu coloanele sale verzi, era plină de oameni care mergeau în toate direcțiile pe pardoseala de piatră. Se auzea tare ecoul pașilor lor. Un băiețel cu o cămașă albastră pal și cu pantaloni scurți, negri a pornit-o după noi, agitând un trandafir roz. Bretonul lins îi atârna bleg peste doi ochi albaștri, strălucitori, care se uitau fix la mine, implorându-mă. Am clătinat din cap, dar el era încăpățânat: îmi întindea floarea și dădea din cap. Cu mâna cerșea bani. În spatele lui era o fată cu două cozi cafenii și o rochie tot cafenie, care era mult prea mare pentru ea. Vindea pâine, și rochia avea făină pe ea din loc în loc.

Mi-a întins o bucată de pâine, agitând-o în toate părțile ca să simt mirosul de pâine proaspătă abia scoasă din cuptor. Am clătinat din nou din cap și am mărit pasul, dar cei doi copii au făcut la fel. Un bărbat în costum a scos un nor imens de fum în fața mea. Am tușit, ceea ce a făcut-o pe doamna să râdă.

— Te-ai speriat, draga mea?

S-a oprit în loc.

— Nimic nu se-aseamănă cu Stockholmul. Oh, Paris, ce dor mi-a fost de tine! a continuat ea, etalând un zâmbet larg înainte de a se lansa într-o tiradă în franceză. S-a întors către copii și a spus ceva cu glas plin de hotărâre. Copiii s-au uitat la ea, au făcut o reverență, și-au plecat capetele și au luat-o la fugă, tropăind mărunt.

În fața gării era un șofer care ne aștepta. Stătea lângă o mașină neagră, înaltă și ținea deschisă portiera din spate. Era primul meu drum cu mașina. Canapelele erau făcute din pielea cea mai moale și, când m-am așezat, mirosul ei m-a învăluit, iar eu am tras adânc aer în piept. Îmi aducea aminte de tata.

Pe jos erau covorașe persane, cu roșu, negru și alb. Am făcut tot ce-am putut să-mi pun picioarele de o parte și de alta a lor ca să nu le murdăresc.

Gösta îmi spusese despre străzi, despre muzică și despre miresme. Clădirile dărăpănate din Montmartre. Am privit în gol pe geam și am văzut fațadele albe, frumos ornamentate trecând în goană pe lângă noi. Acolo s-ar fi potrivit doamna, în cartierele exclusiviste. Ar fi fost ca toate celelalte doamne elegante. Rochii drăguțe și bijuterii scumpe. Dar nu acolo ne-am oprit. Doamna nu voia să se potrivească. Voia să contrasteze cu tot ce o înconjura. Să fie cineva care să-i facă pe alții să reacționeze într-un fel sau altul. Pentru ea anormalul era normal. De aceea strângea pictori, scriitori și filosofi pe lângă ea.

Și exact în Montmartre m-a dus. Am urcat încet pantele abrupte și într-un sfârșit ne-am oprit în fața unei clădiri mici, cu tencuiala scorojită și cu o ușă roșie, de lemn. Doamna era încântată. Râsul ei umplea toată mașina. Radia toată de energie când mi-a făcut nerăbdătoare semn cu mâna să intru în camerele cu miros de mucegai și aer închis. Cele câteva obiecte

de mobilier erau acoperite cu cearșafuri, iar doamna trecea dintr-o cameră în alta, trăgându-le jos. Scoțând la iveală țesăturile colorate și lemnăria de culoare închisă. Stilul în care era făcută casa îmi aducea aminte de apartamentul pe care-l avea în Södermalm. Și aici erau tablouri, multe tablouri, atârnate pe câte două rânduri pe pereți. O încâlceală de teme, o varietate de stiluri. Un minunat talmeș-balmeș de modern și clasic. Și peste tot erau cărți. Doar în camera de zi avea trei rafturi înalte, în perete, în care găseai rânduri de cărți frumoase, legate în piele. Lângă unul dintre rafturile astea era o scară cu care puteai să ajungi la volumele de sus de tot.

Odată doamna ieșită din cameră, eu am rămas lângă rafturi, încercând să citesc nume faimoase de scriitori: Jonathan Swift, Rousseau, Goethe, Voltaire, Dostoievski, Arthur Conan Doyle. Nume despre care auzisem doar vorbindu-se erau toate acolo. Pline de idei pe care le auzisem, dar nu le înțelesesem. Am luat una dintre cărți de pe raft ca să descopăr că era în franceză. Toate erau în franceză. Sleită de puteri, m-am trântit într-un fotoliu, bălmăjind puținele cuvinte pe care le știam. *Bonjour*, *au revoir*, *pardon*, *oui*. Eram obosită de cât mersesem și de toate câte le văzusem. Nu eram în stare să-mi țin ochii deschiși.

Când m-am trezit, doamna pusese peste mine o pătură făcută cu andrelele. Am strâns-o pe lângă mine. Vântul sufla printr-una din ferestre și m-am sculat ca s-o închid. Apoi m-am așezat la masă ca să-i scriu o scrisoare lui Gösta, ceva ce-mi promisesem mie însămi că o să fac de cum ajung. Mi-am adunat primele impresii și le-am pus pe hârtie, cât am putut de bine, cu puținele cuvinte ale unui copil de treisprezece ani. Zgomotul făcut de pașii mei când traversam peronul, miresmele care mă învăluiau, cei doi copii cu pâinea și florile, muzicanții de pe stradă cât timp am mers cu mașina, Montmartre. Totul.

Știam că o să vrea să le audă cu urechile lui pe toate.

Capitolul 4

— Săptămâna viitoare o să vină o fată nouă. Pentru un timp, a spus Ulrika, articulând fiecare cuvânt o idee prea tare. Plec în Insulele Canare.

Doris încearcă să se retragă în carapacea ei, dar Ulrika vine după ea și ridică vocea și mai mult.

— O să fie-așa de frumos să plec un timp și să nu mă mai agit pentru nimic. Cluburi pentru copii, așa că putem să lenevim în șezlonguri. Soare și căldură. Închipuie-ți cum o să fie asta, Doris. Tot drumul până în Canare. N-ai fost acolo, nu-i așa?

Doris o studiază cu privirea. Ulrika împăturește rufele spălate în grabă și fără prea multă grijă, boțindu-i mânecile de la bluze. Le pune pe toate într-un morman. Vorbește tot mai mult pe măsură ce mormanul de rufe crește.

— Maspalomas, așa se numește locul unde mergem. Poate c-o să fie-un pic cam prea mulți turiști, da' hotelu-i foarte frumos. Și n-a fost nici prea scump. A costat doar cu o mie de coroane mai mult decât altu' care era mult mai prost. Copiii o să se joace în piscină toată ziua. Și pe plajă. E o plajă lungă și frumoasă, cu niște dune imense de nisip. Nisipul vine din Africa, adus de vânt.

Doris se întoarce cu spatele și se uită pe fereastră. Ia lupa să caute veverița.

— Voi, bătrânii, ziceți că nu suntem în toate mințile, că ne fâțâim întruna de colo colo. Bunică-mea ține morțiș să știe de ce tot plec în alte părți când acasă e așa de bine. Da-i tare nostim. Și e bine și pentru copii, să vadă și ei un piculeț lumea. Oricum, așa stau lucrurile, Doris. Rufele sunt împăturite. E timpul să te bag la duș. Ești gata?

Îi aruncă Ulrikăi un zâmbet încordat, lasă lupa jos și o pune pe masă. Exact la locul ei. O întoarce puțin ca să prindă unghiul drept. Veverița n-a apărut. Se întreabă unde o fi. Și dacă a călcat-o vreo mașină? Aleargă întruna de colo colo și trece drumul. Doris tresare când simte degetele Ulrikăi apucând-o de subsuori.

— Unu, doi și treeei!

Ulrika o ajută imediat să se ridice în picioare și pe urmă o ține de mâini o clipă până îi trece amețeala.

— Să-mi spui când ești gata și-o s-o pornim încet spre bazinul tău.

Doris dă din cap aproape imperceptibil.

— Închipuie-ți cum ar fi să ai un bazin adevărat acasă. Cu jacuzzi și masaj, și tratamente cosmetice. Ar fi ceva, nu? zice Ulrika, râzând cu blândețe de propria închipuire zănatică. O să-ți cumpăr o mască pentru față când mă duc în vacanță și, când vin înapoi, o să-ți fac un pic de tratament cosmetic. O să fie nostim.

Doris dă din cap și zâmbește la trăncăneala Ulrikăi, abținându-se să facă vreun comentariu asupra vorbelor fetei.

Când ajung în baie, Doris întinde mâinile și o lasă pe Ulrika să-i scoată bluza și pantalonii, lăsându-și trupul gol la vedere. Cu mare grijă face câțiva pași sub duș. Se așază pe marginea taburetului înalt și alb, cu fund perforat, pe care i l-a dat compania de asistență socială. Ține capul dușului aproape de corp și lasă apa caldă să curgă pe ea. Închide ochii și gustă plăcerea. Ulrika o lasă singură și se duce în bucătărie. Reglează temperatura și își aduce umerii în față. Sunetul apei care curge a avut întotdeauna un efect liniștitor asupra ei.

Caietul cu coperte roșii
S. SERAEIN, DOMINIQUE *MOARTĂ*

Am găsit un loc deosebit. O piață deschisă la ceva depărtare de casă. În *la place* Émile-Goudeau era o bancă și o fântână drăguță: patru femei care țin în mâini o cupolă ridicată deasupra capului. Fântâna împrăștia putere în jur, și eu eram înnebunită după sunetul picăturilor de apă care se prelingeau pe rochiile ce le ajungeau până la glezne. Îmi aducea aminte de Stockholm, de Södermalm și de cât de aproape era de apă. Parisul avea doar Sena, dar era la ceva depărtare de Montmartre, iar mie îmi venea greu să ajung acolo pe jos din cauza zilelor nesfârșite pe care le petreceam acasă la doamna. Din cauza asta fântâna din piață a devenit locul meu de refugiu.

Uneori mă duceam acolo după-masa, când doamna dormea, și-i scriam lui Gösta. Ne scriam des. Îi trimiteam poze făcute la repezeală, poze cu toate lucrurile de care îi era dor. Oamenii, mâncarea, cultura, locurile, peisajele. Prietenii lui, artiștii. În schimb, el îmi trimitea poze cu Stockholmul. Cu lucrurile de care îmi era mie dor.

Dragă Doris,

Povestirile pe care mi le trimiți au devenit elixirul vieții pentru mine. Îmi dau curajul și puterea să creez. Acum pictez cum n-am mai pictat niciodată. Valurile line de imagini din cuvintele tale m-au făcut și ele să văd frumusețea din jurul meu. Apa. Clădirile. Marinarii de pe chei. Toate astea mi-au lipsit până acum.

Dragă prietenă, scrii așa de frumos. Poate că o să devii scriitoare într-o zi. Scrie în continuare! Nu te lăsa! Dacă simți o chemare cât de firavă, să nu te dai bătută nici în ruptul capului. Suntem născuți pe tărâmul artei. Este o putere sus de tot pe care ni s-a făcut onoarea să o ținem în frâu. Cred în tine, Doris. Cred că puterea de a crea se află în sufletul tău.

Astăzi toarnă cu găleata, și ploaia lovește așa de tare pietrele de pe jos că îi aud răpăitul de aici, de la etajul trei. Cerul e așa de întunecat că aproape mă tem că o să mi se întunece și mintea dacă ies din casă.

În loc să ies din apartament, stau înăuntru. Pictez. Cuget. Citesc. Uneori mă văd cu câte un prieten. Dar asta înseamnă că trebuie să vină el aici. Nu vreau să mă aventurez în deprimarea nesfârșită care însoțește toamna târzie în Suedia. Întunericul nu m-a afectat niciodată atât de mult ca în clipa asta. Îmi închipui cum arată frumoasa toamnă pariziană. Zilele blânde. Culorile vii.

Folosește-ți timpul cu înțelepciune. Știu că tânjești să vii acasă. Deși nu spui niciodată nimic despre asta, îți simt neliniștea. Bucură-te de clipele pe care le trăiești. Mama și sora ta sunt bine, așa că nu-ți face griji. O să mă duc într-una din zilele astea pe la ele ca să fiu sigur că sunt bine.

Mulțumesc pentru toată puterea pe care mi-o dau scrisorile tale. Mulțumesc, draga mea Doris.

Scrie-mi din nou cât mai repede.

Le am încă. Toate scrisorile pe care le-am primit. Sunt într-o cutiuță de tablă sub pat și m-au urmat de-a lungul întregii mele vieți. Uneori le citesc. Mă gândesc cum m-a salvat el în alea câteva luni petrecute la Paris la început. Cum mi-a dat curaj să văd partea pozitivă a orașului ăluia nou, care era atât de diferit de casa mea. Cum m-a făcut să observ tot ce se întâmpla în jurul meu.

Nu știu ce a făcut cu scrisorile mele. Poate că le-a ars în focurile pe care adesea le făcea pe afară, dar eu țin minte ce i-am scris. Îmi aduc aminte și acum în amănunt scenele pe care le-am imortalizat pentru el. Frunzele galbene, care cădeau pe străzile Parisului. Aerul rece care pătrundea prin crăpăturile din jurul ferestrelor și mă trezea noaptea din somn. Doamna și petrecerile ei, la care veneau pictori ca Léger, Archipenko și Rosenberg. Casa din Montparnasse, de pe strada Notre-Dame des Champs 86, unde a stat și Gösta odată. M-am furișat și m-am uitat să văd cum e casa scării și i-am descris totul până în cele mai mici amănunte. I-am scris ce nume erau pe fiecare ușă. I-a plăcut la nebunie. Încă îi știa pe mulți dintre cei care stăteau în clădire și le simțea lipsa. I-am scris despre doamna, cum nu mai dădea atâtea petreceri ca la Stockholm, preferând, în loc de asta, să hoinărească seara prin Paris în căutare de noi pictori și scriitori

pe care să-i seducă. Despre cum dormea din ce în ce mai mult dimineața, ceea ce-mi dădea răgaz să citesc.

Am învățat franțuzește datorită unui dicționar și cărților de pe rafturi. Toate cărțile astea nemaipomenite care m-au învățat așa de multe despre viață și despre lume. Totul se afla acolo, strâns la un loc, pe rafturile ei de lemn. Europa, Africa, Asia, America. Țările, parfumul, peisajele, culturile. Și oamenii. Care trăiau în lumi atât de diferite și erau totuși atât de asemănători. Copleșiți de neliniști, îndoieli, ură și iubire. Ca noi toți. Ca Gösta. Ca mine.

Aș fi putut sta acolo o veșnicie. Locul meu era printre cărți. Acolo mă simțeam în siguranță. Dar, din păcate, n-a durat mult.

Într-o zi, când mă întorceam de la măcelar cu un coș plin de mezeluri fine, proaspăt tăiate în felii, am fost oprită pe stradă. Pentru un singur motiv. Acum, azi, când spatele meu încovoiat și fața plină de riduri ascund și ultima urmă de frumusețe, îmi face plăcere și mă simt bine să recunosc: cândva, odată, demult, am fost foarte frumoasă.

Un bărbat într-un costum negru a ieșit ca o furtună dintr-o mașină care se oprise în plină circulație. Mi-a luat capul în mâini și m-a privit drept în ochi. Franceza mea era încă departe de a fi fără cusur, iar el vorbea prea repede și nu înțelegeam ce spune. Ceva despre cât de mult mă dorea. Mi-a fost frică și m-am smuls din strânsoarea lui. Am luat-o la fugă cât de repede am putut, dar el a venit după mine cu mașina. Mașina mergea încet, chiar în spatele meu. Când am ajuns la doamna acasă, m-am repezit înăuntru ca o furtună și am trântit ușa în urma mea. Am încuiat peste tot cu zăvoarele.

Omul a bătut cu pumnii în ușă. A bătut și-a tot bătut până ce doamna s-a dus să răspundă ea, înjurându-mă în franțuzește.

Chiar în clipa când a deschis ușa, și-a schimbat glasul și l-a invitat imediat pe domnul ăla să intre. S-a uitat cu furie la mine și mi-a făcut semn să dispar. Stătea dreaptă și umbla țanțoșă în jurul lui de parcă ar fi fost un cap încoronat. N-am înțeles nimic. Au dispărut amândoi în salon, dar după doar câteva clipe, doamna a venit ca un vârtej la mine în bucătărie.

— Spală-te, aranjează-te! Scoate-ți șorțul ăla. *Mon dieu, monsieur* vrea să te vadă.

M-a luat de obraji cu degetul mare și cu cel arătător. M-a ciupit serios de mai multe ori ca să mă îmbujorez la față.

— Așa. Zâmbește, fata mea! Zâmbește! mi-a șoptit la ureche, împingându-mă în fața ei.

M-am forțat să-i zâmbesc omului din fotoliu, iar el s-a sculat imediat în picioare. M-a studiat din creștet până-n tălpi. M-a privit în ochi. Mi-a atins pielea cu degetul. M-a ciupit de talia mea subțire. A suspinat când s-a uitat la lobii urechilor și i-a lovit ușor cu degetele. M-a studiat în tăcere. Apoi s-a dat înapoi și s-a așezat din nou în fotoliu. Nu știam ce urma să fac, așa că am rămas acolo, în picioare, cu ochii pironiți în podea.

— *Oui!* a spus el în cele din urmă, acoperindu-și fața cu amândouă mâinile.

S-a ridicat din nou în picioare și m-a pus să mă răsucesc.

— *Oui!* a repetat el de cum am rămas nemișcată în fața lui.

Doamna a chicotit fericită. Pe urmă s-a petrecut ceva ciudat. M-a invitat să stau jos. Pe canapea. În salon. Împreună cu ei. A zâmbit, văzându-mi ochii mari de uimire și a făcut hotărâtă un semn cu mâna de parcă voia să arate că vorbea serios. Am stat chiar pe marginea canapelei, cu genunchii strânși bine și cu spatele drept. Mi-am netezit rochia neagră de servitoare (era șifonată unde fusese șorțul) și am ascultat cu atenție schimbul rapid de cuvinte dintre ei. Cele câteva cuvinte pe care le-am priceput nu m-au lămurit deloc. Tot nu știam cine era omul care stătea în fotoliul din fața mea, nici de ce era așa de important.

— Fata mea, domnul este Jean Ponsard, a zis doamna pe neașteptate în suedeza ei cu iz de franceză.

De parcă eu știam cine mai e și ăla.

— E un cunoscut creator de modă, foarte cunoscut. Vrea să-i fii manechin pentru hainele pe care le face.

Am ridicat din sprâncene mirată. Manechin? Eu? De-abia dacă știam ce e aia. Doamna s-a uitat fix la mine cu ochii ăia verzi ai ei, în care se vedea arzând speranța. Ținea gura ușor întredeschisă de parcă voia să vorbească ea în locul meu.

— Nu înțelegi? O să devii cunoscută. Ăsta-i visul fiecărei fete.

Zâmbește!

Era atât de iritată de tăcerea mea, că aproape mă făcea să tremur. A clătinat din cap și a tras aer în piept cu zgomot. Pe urmă mi-a spus să-mi fac bagajele.

Peste o jumătate de oră m-am trezit că stăteam deja pe bancheta din spate în mașina lui *monsieur* Ponsard. În bocceaua din portbagaj erau doar haine. Nicio carte. Le lăsasem la doamna.

A fost ultima dată când am văzut-o. Mult mai târziu am aflat că murise de prea multă băutură. O găsiseră în cadă. Înecată.

Capitolul 5

— Mulți ani trăiască, mulți ani trăiască… Doris cântă din ce în ce mai încet și, în mijlocul cântecului, o clipă nu mai spune nimic. Sau mai degrabă… Mulți ani să trăiești! La mulți ani, scumpa mea Jenny!

Doris continuă să cânte cu ochii ațintiți la ecran și la femeia zâmbitoare din fața ei. Când termină, copiii lui Jenny bat din palme.

— Minunata mea Doris! Îți mulțumesc din suflet! Nu-mi vine să cred că-ți aduci aminte întotdeauna.

— Cum aș putea să uit?

— Ce zic și eu! Cum ai putea să uiți? Gândește-te doar… După ce-am apărut eu în viața ta, nimic n-a mai fost ca înainte, așa-i?

— Așa-i, dulceațo! Când ai apărut tu, viața mi s-a îmbogățit nespus de mult. Ce dulce erai! Și ce cuminte, când râdeai tu acolo în țarcul tău…

— Doris, cred că nu-ți aduci aminte bine în punctul ăsta. Nu eram cuminte deloc. Toți copiii îți dau de furcă. Chiar și eu.

— Nu, tu nu. Tu ai fost un îngeraș. Aveai scris pe frunte „cuminte". Asta-mi aduc aminte foarte bine.

Ridică mâna în dreptul buzelor și suflă o sărutare, pe care Jenny se face c-o prinde râzând.

— Probabil c-am fost din cale-afară de drăguță când ai venit tu. Aveam nevoie de tine.

— Da, și eu cred. Și eu aveam nevoie de tine. Sunt sigură c-am avut nevoie amândouă una de alta.

— Am avut, am avut, așa să știi. Nu poți să te urci în avion și să vii pân-aici?

— Ooof, prostuțo! Bineînțeles că nu pot. Ați mâncat tortul?

— Nu, nu încă. Diseară. Când o să vină toți copiii acasă de pe unde umblă. Cu o jumătate de oră înainte să meargă la culcare. Atunci o să-l mâncăm.

Jenny zâmbește, făcând pe încrezuta.

— Fără discuție ai nevoie de tort. Arăți slabă. Mănânci ca

lumea?

— Doris, cred sincer că e ceva în neregulă cu vederea ta. Nu vezi ce șunculițe am?

Jenny se atinge ușor cu mâna pe burtă și prinde cu degetele un colăcel de grăsime.

— Tot ce văd este o mămică a trei copii, frumoasă și trasă ca prin inel. Nu te-apuca de cură de slăbire că nu asta-ți lipsește. Ești cum nu se poate mai bine. O bucățică de tort din când în când n-o să-ți facă rău.

— Ai fost întotdeauna o mincinoasă fără pereche. Mai ții minte când mă duceam la dans la școală și rochia de pe mine mi-era mult prea mică? Era așa de strâmtă, că plesnise la cusături. Dar tu ai găsit imediat o soluție, cu eșarfa aia drăguță, de mătase, pe care mi-ai pus-o la mijloc.

Ochii lui Doris strălucesc pe ecran.

— Da, mi-aduc bine-aminte. Da' pe vremea aia tu erai de fapt o grăsună mică și scumpă. Era pe vremea când tipul ăla negricios și superb… Cum îl chema? Morgan? Michael?

— Marcus. Marcus, prima mea mare iubire.

— Da, erai așa de amărâtă când s-a despărțit de tine. Mâncai biscuiți cu ciocolată la micul dejun.

— La micul dejun? Mâncam întruna. Cât era ziua de lungă! Îi ascundeam peste tot pe la mine prin cameră. Ca o alcoolică. *Ciocalcoolică.* Sfinte Sisoe, eram așa de amărâtă! Și m-am îngrășat, m-am făcut cât o batoză!

— Noroc c-ai dat peste Willie până la urmă. El te-a pus pe picioare și-a făcut ordine peste tot.

— Nu prea știu cum vine treaba cu făcutu' ordinii…

Arată cu mâna spre masa din bucătărie și spre mormanele de ziare, pahare murdare și jucării.

— Ei, și tu acum! Cel puțin nu ești grasă, zice Doris cu un zâmbet.

— Nu, bine, știu unde bați, spune Jenny râzând. Nu sunt grasă. Nu chiar cum eram.

— Nu, nu! Chiar așa. E mult mai bine. Unde-i Tyra? Doarme?

— Să doarmă? Copilul ăla nu doarme niciodată. E-aici.

Jenny întoarce ecranul așa încât Doris să vadă fetița. Toată

atenția micuței e îndreptată spre oala în culori vii cu care se joacă.

— Bună, Tyra, zice Doris zâmbind. Ce faci? Te joci? Ce oală frumoasă ai! Măi, măi!

Fetița râde și ea și scutură oala, făcând să zornăie tare ceea ce e înăuntru.

— A, deci înțelege și suedeză puțin, nu-i așa?

— Sigur că înțelege. Vorbesc cu ea doar în suedeză. Aproape numai în suedeză, oricum. Și se mai uită și la spectacolele pentru copii din Suedia pe calculator.

— Foarte bine. Dar cu ceilalți cum stă treaba?

— Așa și-așa. Eu le vorbesc în suedeză și ei îmi răspund în engleză. Habar n-am cât de multă suedeză se prinde de ei de fapt. Eu, una, am început să uit anumite cuvinte. Nu-i ușor deloc.

— Faci tot ce poți, draga mea. Ai primit scrisoarea de la mine?

— Da, mulțumesc. A ajuns la țanc. Și banii. O să cumpăr ceva frumos cu banii ăia.

— Ceva doar pentru tine.

— Da, sau pentru noi, oricum.

— Nu, știi regulile. Trebuie să fie ceva numai pentru tine. Nu pentru copii sau pentru Willie. Din când în când meriți și tu un pic de răsfăț. O bluză frumoasă. Sau niște farduri. Sau o excursie într-una din stațiunile alea unde se duce lumea în ziua de azi. Sau, mă rog, știu și eu, du-te cu o prietenă la un restaurant și râzi până nu mai poți toată seara.

— Da, da, o să mai vedem. Mi-ar plăcea să merg cu tine la un restaurant și să râd când ne aducem aminte de lucruri de demult. Venim la vară, îți jur! Toată familia. Tu treb…

Doris încruntă din sprâncene.

— Eu trebuie să ce? Să trăiesc pân-atunci?

— Nu, nu asta am vrut să spun. Sau da, bineînțeles că trebuie să trăiești. Trebuie să trăiești de-a pururi!

— Doamne, Dumnezeule, Jenny! Sunt o hoașcă bătrână. Curând n-o să mai pot nici să mă dau jos din pat singură. Fără discuție, cel mai bine e să mori, nu?

O studiază pe Jenny cu o privire plină de seriozitate, dar apoi se luminează la față și exclamă:

— Da' n-am de gând să mor până n-apuc s-o ciupesc pe frumusețea asta mică de obrăjori! Am dreptate, Tyra, sau n-am? Tu și cu mine trebuie să ne cunoaștem, nu-i așa?

Tyra ridică o mânuță și face semn cu ea, în vreme ce Jenny îi suflă sărutări cu amândouă mâinile, îi spune „Pa" și întrerupe legătura. Ecranul, până nu demult plin de viață și iubire, se înnegrește. Cum poate fi tăcerea atât de copleșitoare?

Caietul cu coperte roșii
P. PONSARD, JEAN

Semăna un pic a vânzare. De parcă n-aveam de ales decât să mă urc în mașina aia, în spate, și s-o pornesc în necunoscut. Să spun „La revedere" siguranței pe care mi-o dădea viața după ușa pictată în roșu a doamnei. Doamna, care vorbea aceeași limbă cu mine. Doamna, care mersese pe aceleași străzi ca și mine.

Deși stăteam unul lângă altul pe bancheta din spate a mașinii, *monsieur* Ponsard nu scotea o vorbă. Nicio vorbă tot drumul. Pur și simplu se uita pe fereastră. Roțile mașinii săltau pe pietrele de pavaj când coboram la vale. Mi-am înfipt degetele sub marginea banchetei ca să nu cad.

Era tare arătos. I-am studiat părul din cap, șuvițele albe frumos aranjate printre cele negre. Pieptănat ca să stea lins. Stofa din costumul lui lucea la lumină. Mănușile erau făcute din piele albă, fină. Impecabile, fără niciun pic de murdărie. Pantofii erau negri, dați cu vacs până căpătaseră luciu. M-am uitat la rochia de pe mine. Materialul negru părea murdar în lumina razelor de soare care se strecurau prin fereastra de la mașină. Am netezit-o cu mâna. Am cules câteva fire de praf și am răzuit o bucățică de aluat cu unghia de la degetul arătător. Probabil că aluatul ăla încă dospea acasă la doamna.

Nu m-a întrebat nimic despre mine. Nu cred că știa nici măcar din ce țară veneam. Nu-l interesa ce se petrecea în mintea mea. Chestia asta s-ar putea să fie una dintre cele mai degradante situații la care poți să-l supui pe un om: să nu-ți pese ce e-n mintea lui. Tot ce-l interesa erau lucrurile de suprafață. Și nu i-a trebuit mult ca să-mi arate ce defecte aveam. Părul meu era prea uscat și prea creț. Pielea era prea arsă de soare. Urechile îmi ieșeau în afară când îmi strângeam părul. Aveam picioare prea mari pentru pantofii pe care-i purtam. Aveam șolduri prea înguste sau prea late, în funcție de rochia pe care o probam.

Valiza mi s-a transformat în garderobă. Nu m-am gândit c-o

să stau acolo așa de mult. O băgăm și o scoteam de sub pat în apartamentul pe care-l împărțeam cu alte patru manechine. Eram toate la fel de tinere și de dezorientate.

Ne ținea sub supraveghere o intendentă cu privire severă și buze țuguiate. Expresia permanentă de dezaprobare de pe chipul ei chiar îi conturase ridurile. Coborau șerpuind de la colțurile gurii spre bărbie. Formau șanțuri după care se vedea cât e de ursuză. Și pe urmă erau liniile adânci, neiertătoare, pe buza de sus, care o făceau să pară furioasă chiar și când adormea în fotoliul din camera de zi. Ura evidentă ce o avea pentru noi, fetele astea frumoase cu care ea era forțată să locuiască împreună, se manifesta în diverse feluri, inclusiv prin mania ei de a ne controla cantitatea de mâncare pe care o băgăm în gură. Nu se mânca după ora 6 seara. Oricare dintre noi care venea mai târziu acasă trebuia să se ducă la culcare flămândă. Nu ne lăsa nici să ieșim din casă după ora 7. Avea sarcina să facă în așa fel încât să ne dormim somnul de frumusețe.

Nu vorbea niciodată cu noi. Când avea câte o clipă liberă, se așeza pe un scaun în bucătărie și tricota pulovărașe pentru copii. M-am întrebat mereu cine era copilul care le purta. Și când petrecea măcar un pic de timp împreună cu el. Dacă era al ei.

Munceam mult în timpul zilei. Zile nesfârșite. Eram îmbrăcate cu rochii frumoase, la care făceam reclamă în magazinele universale sau, din când în când, în vitrine. Stăteam drepte. Doamne în vârstă ne ciupeau pe ici, pe colo, vrând să vadă ce material era, studiind cusăturile și plângându-se în privința unor mici amănunte ca să mai lase din preț. Uneori, trebuia să stăm nemișcate în fața unui aparat de fotografiat și să pozăm ore în șir. Schimbând poziția capului, a mâinilor și a picioarelor aproape imperceptibil ca să găsim unghiul cel mai bun. Stând ca niște stane de piatră în timp ce fotograful apăsa pe buton. Asta însemna să fii manechin.

Cu timpul am învățat cum arată chipul meu, chiar și din cel mai îndepărtat unghi al aparatului. Știam c-o să mi se schimbe privirea dac-o să mă uit sașiu, nu așa de mult încât pielea de sub ochi să se încrețească, dar destul pentru ca privirea să-mi devină

mai intensă și un pic mistică. Eram în stare să-mi controlez forma corpului printr-o simplă mișcare făcută dintr-un șold.

Monsieur Ponsard supraveghea totul foarte îndeaproape. Dacă eram prea palide, venea personal și ne ciupea de obraji. Cu privirea mereu ațintită înspre altceva decât înspre privirile noastre. Degetele alea subțiri ale lui, cu manichiură impecabilă, ne ciupeau serios, iar el dădea din cap fericit când vedea roșeața întinzându-ni-se pe obraji. Clipeam ca să nu ni se vadă lacrimile.

Capitolul 6

— Plângi?

Înlocuitoarea Ulrikăi vine spre scaunul pe care stă Doris cu coatele pe masă și capul în mâini. Doris tresare și se șterge iute pe obraji.

— Nu, nu, răspunde ea, dar tremurul vocii o dă de gol. Împinge la o parte câteva fotografii alb-negru și le întoarce cu fața în jos.

— Pot să mă uit și eu?

Sara, așa o cheamă, a mai venit deja de câteva ori să aibă grijă de Doris. Doris clatină din cap.

— Nu e nimic deosebit. Doar niște poze vechi. Prieteni de demult care nu mai sunt printre noi. Toată lumea moare. Oamenii încearcă să trăiască cât mai mult, dar știi ceva? Nu e deloc distractiv să fii cel mai bătrân. N-are rost să trăiești. Nu când toți ceilalți nu mai sunt în viață.

— Vrei să-mi arăți? Vrei să mi-i arăți pe câțiva dintre cei care au însemnat ceva pentru tine?

Își plimbă degetele peste mormanul de fotografii. Apoi se oprește, stând cu mâna nemișcată.

— Poate ai o poză de-a mamei tale? încearcă Sara s-o tragă de limbă.

Doris scoate o fotografie din grămadă. O studiază o clipă.

— N-am cunoscut-o foarte bine. Doar primii treisprezece ani.

— Ce s-a-ntâmplat? A murit?

— Nu, da-i o poveste lungă. Prea lungă ca să fie interesantă.

— Nu trebuie să-mi spui nimic dacă nu vrei. Alege pe altcineva.

Doris întoarce poza unui tânăr. Omul se reazemă de un copac, cu picioarele unul peste altul și cu o mână în buzunar. Zâmbește, dinții lui albi luminându-i tot chipul. Bătrâna o întoarce repede din nou cu fața în jos.

— Frumos mai e! Cine-i? Soțul tău?

— Nu. Doar un prieten.

— Mai trăiește?

— Nu prea știu. Nu cred. A trecut mult timp de când ne-am văzut ultima oară. Dar ar fi minunat dacă ar mai trăi.

Doris zâmbește cu subtilitate și mângâie ușor fotografia cu vârful degetului arătător.

Sara o ia pe Doris pe după umeri și nu spune nimic. E atât de diferită față de Ulrika. Mai blândă și mult mai bună.

— O să trebuiască să nu mai vii când se-ntoarce Ulrika? Nu poți să mai stai?

— Din păcate, nu pot. Când se-ntoarce Ulrika, ne reluăm fiecare programul obișnuit. Dar până atunci, o să ne simțim bine împreună tu și cu mine. Ți-e foame?

Doris dă din cap. Sara scoate cutia acoperită cu folie și pune mâncarea pe o farfurie. Alege cu grijă legumele, carnea și piureul de cartofi, pe care-l netezește cu o lingură. După ce-l încălzește, taie o roșie și aranjează frumos feliile într-un semicerc.

— Așa, poftim. Arată bine, nu? exclamă ea fericită, punând farfuria pe masă.

— Mulțumesc, drăguț din partea ta că ai aranjat mâncarea în felul ăsta.

Sara tace o clipă și-i aruncă o privire întrebătoare.

— Ce vrei să spui cu „în felul ăsta”?

— Adică așa de frumos. Nu toate amestecate la un loc, una peste alta.

— De obicei ți se dă mâncarea amestecată? Nu mi se pare normal, zice ea strâmbând din nas. O să trebuiască să schimbăm treaba asta.

Doris zâmbește cu băgare de seamă și ia o îmbucătură. Astăzi mâncarea are într-adevăr gust mai bun.

— Pozele sunt totuși așa de la îndemână.

Sara face semn cu capul spre grămada de poze de pe masă, de lângă cele două cutii de tablă goale.

— Ne-ajută să ne-amintim tot ce-am fi putut uita altfel.

— Și tot ce-ar fi trebuit să uităm mai demult.

— De asta erai tristă când am venit eu aici?

Doris dă din cap. Ține mâinile pe masa din bucătărie. Le împreunează și-și bagă degetele unele printre altele. Sunt uscate

și zbârcite, iar venele ei de un albastru-închis par că sunt pe deasupra pielii. Îi întinde Sarei o poză cu o femeie și un copil mic.

— Mama și sora mea, zice ea cu un suspin, ștergându-și încă o lacrimă de pe obraz.

Sara ia fotografia și le studiază pe cele două câteva clipe.

— Semeni cu mama ta, ai aceeași licărire în ochi. E cel mai frumos când vezi licărul vieții în ochii oamenilor.

Doris încuviințează din cap.

— Da' acuma toți sunt morți. Atât de departe. E dureros.

— Atunci poate c-ar trebui să le pui în două grămezi. Ce zici? Una cu pozele care-ți dau sentimente pozitive și una pentru cele negative.

Sara se scoală de pe scaun și începe să scotocească prin sertarele din bucătărie.

— Uite! strigă ea când găsește ce căuta: o rolă groasă de bandă adezivă. O să punem toate pozele negative într-o cutie. Și pe urmă o s-o înfășurăm bine, până se termină banda asta.

— Văd că ai o grămadă de idei! zice Doris chicotind.

— Hai s-o și facem! spune Sara râzând.

Cum termină Doris de mâncat, Sara ia în stăpânire mormanul de fotografii. Le ridică una câte una și așteaptă ca Doris să-i arate unde trebuie puse. Sara nu întreabă nimic în ciuda faptului că moare de curiozitate să afle câte ceva despre oamenii și locurile din trecut, care i se perindă prin fața ochilor cu repeziciune. Le pune doar în cutii, cu fața în jos pentru ca Doris să nu trebuiască să se uite la ele. Multe dintre pozele mai vechi, cele alb-negru, ajung în grămada negativă. Cele mai moderne, color, cu copii dulci care râd pe înfundate, în cea pozitivă. Sara studiază chipul lui Doris când bătrâna hotărăște care unde merge și o mângâie pe spate cu blândețe.

În curând mormanul de poze e împărțit pe căprării. Sara înfășoară bine cutia cu banda transparentă. Pe urmă scotocește din nou în sertar și mai găsește niște role. Continuă cu banda bej și pe urmă termină cu una argintie, pe care o înfășoară de câteva ori. Chicotește mulțumită când pune cutia în fața lui Doris.

— Hai, încearc-acum s-o deschizi! spune Sara, radiind de

bucurie, și lovește ușor cutia cu încheietura degetelor.

Caietul cu coperte roșii
N. NILSSON, GÖSTA

Foaia de hârtie din fața mea era goală. Eram obosită. Nu-mi găseam cuvintele. Stăteam pe saltea, ghemuită lângă perete, cu o pernă de care mă rezemam. Camera era verde, și culoarea aia mă îngrețoșa. Voiam să scap de tapetul ăla, cu modelul lui simetric de frunze și flori. Florile erau mari și dolofane, un pic mai deschise la culoare decât fondul verde-închis, cu codițe și frunze încolăcite în jurul lor. După aceea, de câte ori am văzut vreun tapet asemănător, mi-am adus aminte de nopțile petrecute în camera aia. Lehamitea, oboseala, politețea forțată a fetelor una față de cealaltă. Durerile pe care le simțisem în tot corpul și lipsa de chef din suflet.

Am vrut să-i scriu lui Gösta. Am vrut să-i spun tot ce tânjea să audă. Dar n-am fost în stare. N-am fost în stare să găsesc nici măcar câteva cuvinte despre orașul pe care ajunsesem să-l urăsc. Ultimele raze aurii de soare au pătruns prin geam, făcând tapetul să pară și mai urât. Am întors tocul încet, în așa fel încât oțelul lucitor își arunca sclipirea pe peretele din față. O fâșie subțire de lumină zburda, în vreme ce eu îmi repetam în minte tot ce se întâmplase în ultimul timp. Disperată, am încercat să-mi preschimb cele trăite în ceva pozitiv.

Mă durea pielea capului și mi-am aranjat părul cum am putut mai bine ca să-mi mai alin durerea, lăsând o șuviță să-mi atârne peste față. Bigudiurile tari, cu vârfuri de metal, pe care îmi înfășurau părul în fiecare dimineață, îmi lăsau urme roșii pe piele, uneori chiar mici adâncituri. Coafezele puteau să fie brutale. Trăgeau și smulgeau ca să obțină coafura perfectă. Totul se reducea la a fi cât se poate de perfecte pentru orice ședință foto sau vizionare care urma să aibă loc. Dar se aștepta de la mine să arăt la fel de frumoasă a doua zi și încă o zi după aia. Nu puteam să-mi permit să las adâncițurile de pe pielea capului sau erupțiile să-mi încurce treburile, stricând impresia de femeie tânără, cu chip gingaș ca o floare de primăvară. Genul de femeie pe care oricine ar vrea s-o întruchipeze.

Aspectul exterior era singura mea avere și-am sacrificat totul pentru asta. Am ținut cure de slăbire. Mi-am schingiuit trupul, băgându-l în corsete și centuri strânse. Mi-am pus seară de seară câte o mască făcută în casă din lapte și miere. Mi-am făcut frecții la picioare cu alifie pentru cai ca să-mi îmbunătățesc circulația. Fericită n-am fost niciodată, mereu eram în goana după frumusețe.

Total fără vreun folos.

Eram într-adevăr frumoasă. Aveam ochi mari, fără pleoape pleoștite. Obrajii aveau o culoare frumoasă și fără stridențe. Asta înainte ca razele de soare să-și facă mendrele și să-mi strice pigmentația. Pielea gâtului era întinsă și netedă. Totuși, pe lumea asta, nu exista niciun leac pentru felul în care mă vedeam eu pe mine însămi. Nu știm niciodată ce bogăție avem până când nu rămânem fără ea. Și abia atunci îi simțim lipsa.

Bănuiesc că eram prea prinsă în propria nefericire pentru a putea să-i scriu lui Gösta. Peisajul care mă înconjura era foarte departe de cel pe care-l asocia Gösta cu Parisul. Ce era să-i scriu? Că mi-era tare dor să vin acasă și că în fiecare noapte adormeam plângând? Că nu suportam defel zgomotul mașinilor, mirosurile, oamenii, limba, harababura și zarva? Toate lucrurile după care Gösta era înnebunit. Parisul era un oraș unde el se simțea liber, dar unde eu eram captivă. Am pus creionul pe hârtie și am reușit să mâzgălesc câteva cuvinte. Despre vreme. Cel puțin despre asta puteam să vorbesc. Îndărătnicul soare care ținea morțiș să strălucească zi de zi. Căldura lipicioasă de pe pielea mea. Da' ce-l interesau pe el toate astea?! Am rupt foaia de hârtie în bucățele mici, mici de tot și-am aruncat-o la gunoi. Bucățelele au zburat direct în coșul de gunoi împreună cu toate celelalte scrisori care nu fuseseră trimise niciodată.

Clădirile din jurul magazinului universal erau frumoase, cu decorații bogate, dar tot ce-am văzut eu a fost pământul pe care călcam. Zilele lungi și grele de acolo nu mi-au permis niciodată să apreciez ce mă înconjura, să descopăr ceea ce era în jurul meu. Cel mai bine îmi amintesc de mirosurile pe care le-am simțit de câte ori m-am întors acasă. Încă îmi aduc aminte de

ședereа mea la Paris de câte ori trec pe lângă un tomberon. Străzile erau atât de murdare, rigolele erau pline de gunoi. Nu era deloc neobișnuit să vezi, lângă ușa vreunui restaurant, grămezi cu măruntaie de pește, carne și zarzavaturi stricate.

În jurul magazinului universal totul era curat și frumos. Băieții cu șepci de tweed, îmbrăcați cu cămăși albe și veste, măturau de zor cu mare grijă. Mașini sclipitoare, conduse de șoferi la costum negru, erau parcate ca un evantai în jurul magazinului, cu boturile pe asfalt. Eram fascinată de doamnele elegante care intrau sprințare de pe stradă, pline de grație, prin ușile mari. Erau spectatoarele noastre. Nu vorbeau cu noi. Nici măcar un cuvânt nu ne spuneau. Ne studiau doar. Din cap până-n picioare, din picioare până-n cap.

Seara îmi băgam adesea picioarele într-o găleată cu apă rece ca gheața. Dacă făceam treaba asta, nu se mai umflau după o zi nesfârșită pe tocuri înalte. Pantofii pe care-i încălțam erau adesea prea mici. Fetele din Scandinavia aveau număr mare la picior, dar nimeni n-a luat vreodată în seamă chestia asta. Pantofii trebuiau să se potrivească la toată lumea. Erau 37 sau 38, dacă aveam noroc. Dar eu purtam 39.

Săptămânile treceau. Era întruna aceeași rutină. Zile interminabile, pieptănături pretențioase, picioare umflate și pline de bășici, farduri care se topeau și-ți astupau porii, făcându-te să crezi că-ți ia pielea foc. Îmi dădeam machiajul jos cu ulei și o bucată de hârtie. Uleiul îmi intra în ochi, începțoșându-mi privirea, și aproape întotdeauna aveam senzația că mi-a intrat nisip în ochi când citeam scrisorile ce veneau de la Gösta la intervale neregulate.

Dragă Doris,

Ce s-a întâmplat? Sunt bolnav de îngrijorare. Fiecare zi care trece fără ca poștașul să-mi aducă vești de la tine e o dezamăgire.

Te rog, spune-mi că o duci bine. Dă-mi un semn de viață.

Al tău, Gösta

Neliniștea lui a devenit siguranța mea. Mă bizuiam pe ea. Mă jucam cu ea de parcă eram doi îndrăgostiți dezorientați, fără

nicio speranță pentru un viitor ca lumea. Mi-am pus chiar și o poză de-a lui pe noptieră. Era o tăietură dintr-un ziar pe care o pusesem deoparte în jurnalul meu. Am pus-o într-o ramă mică, aurie, pe care am găsit-o la un târg de vechituri. Deschizătura ovală era atât de mică încât nu prea mai rămânea loc și pentru bărbie, așa c-a trebuit să-i tai o parte din păr, făcându-l să pară că are o scăfârlie complet plată. Mă făcea să zâmbesc în fiecare noapte înainte de a adormi. Părea un găgăuță. Dar ochii lui mă străpungeau de-a dreptul. Ciudat! Mi-era dor de el mai mult decât mi-era dor de propria mamă și soră.

De fapt, cred că eram un pic îndrăgostită de el. Deși știam că nu mă vedea așa, că nu prea știa cum să ia femeile. Dar noi aveam altceva, ceva foarte deosebit. O legătură între inimile noastre, un curcubeu scânteietor a cărui strălucire apărea și dispărea odată cu anii. Dar care era mereu acolo.

Capitolul 7

Stă cu mâna pe grămada de foi printate, atingându-le încet. Măsoară cu degetele grosimea grămezii, care ajunge de la vârful degetelor până la a doua falangă a degetului arătător. Ceea ce trebuia să fie doar o simplă scrisoare către Jenny a crescut considerabil.

Sunt atât de mult amintiri.

Începe să trieze foile de hârtie. Le aranjează după nume. Nume ale oamenilor care nu mai există. Deschide caietul cu adrese. Numele sunt singurele dovezi fizice ale celor care cândva râdeau sau plângeau. Morții se diferențiază în amintire. Încearcă să-și reprezinte chipurile lor, încearcă să-și aducă aminte de ei așa cum au fost.

Îi apare o lacrimă în ochi, care cade aproape cu zgomot. Aterizează în colțul din dreapta, acolo unde ea tocmai scrisese cuvântul MORT. Hârtia absoarbe lichidul, și cerneala începe să se întindă. Șiroaie de durere, mititele și învârtejite.

O casă singuratică e atât de liniștită, încât chiar și cel mai slab sunet crește în intensitate. Tic, tac. Tic, tac. Tic, tac. Ascultă deșteptătorul cel alb cu cifre mari cât niște monede. Urmărește cu privirea limba roșie, care se rotește și numără secundele ce trec. Îl scutură și-l aduce mai aproape ca să vadă cifrele mai bine. E ora unu, nu-i așa? Nu e unu? Ține ceasul aproape de ureche și ascultă în timp ce el ticăie netulburat mai departe. Nu încape îndoială că secundarul nu mai are răbdare. Simte cum îi chiorăie mațele. E trecut de ora la care mănâncă ea de obicei de prânz. Dincolo de fereastra de la bucătărie, fulgii de zăpadă cad la greu. Nu vede pe nimeni afară, doar o mașină solitară care se luptă să urce panta dealului. Cum dispare mașina, apartamentul se cufundă iar în tăcere.

Ceasul bate 2 și jumătate. 3. 3 și jumătate. 4. Când limba cea mare a ceasului ajunge la 5, Doris începe să se legene ușor în scaun înainte și înapoi. N-a mâncat nimic de la micul dejun, când a îmbucat din sendvișul ăla cu brânză, fără gust, înfășurat

în plastic. Cel care rămăsese în frigider de ieri, când plecase îngrijitoarea. Își adună toate puterile, se ține de masa din bucătărie și se ridică în picioare. Trebuie să ajungă la cămară. Cutia cu bomboane de ciocolată pe care i-a dat-o Maria înainte să plece e încă acolo. O cutie mare și frumoasă, cu poza prințesei moștenitoare și a soțului ei pe ea. A pus-o acolo imediat. Era prea frumoasă ca s-o mănânce. Dar acum îi e mult prea foame ca să-i mai pese de una ca asta. Un ușor diabet dobândit la maturitate o face să simtă imediat când scade cantitatea de zahăr din sânge.

Stă cu ochii ațintiți la ușă. Face câțiva pași șovăielnici, dar trebuie să se oprească pe loc, fiindcă începe să vadă tot felul de lumini ca niște puncte scânteietoare. Steluțe albe care dau buzna în câmpul ei vizual, făcând camera să se învârtească. Întinde mâna, încearcă să ajungă la masă, dar prinde doar aerul în pumni și cade pe podea. Se lovește cu capul de podeaua de lemn, cu o bufnitură, la fel și umărul, iar cu șoldul nimerește în colțul unuia dintre dulapurile din bucătărie. Durerea îi cuprinde repede tot corpul, așa cum stă ea culcată acolo, pe scândurile de la dușumea, și gâfâie. Tavanul și pereții își pierd tot mai mult contururile și până la urmă dispar, cufundați în beznă.

Când își recapătă cunoștința, Sara e lângă ea, pe vine, cu o mână pe obrazul ei. Ține un telefon la ureche.

— Acum s-a trezit. Ce trebuie să fac?

Doris se sforțează să-și țină ochii deschiși, dar are de furcă cu pleoapele, care se închid. Stă grămadă pe podea. Scândurile zgrunțuroase o apasă la baza coloanei.

Una din coapse e ieșită în afară și piciorul pare răsucit într-un unghi ciudat. Doris apasă ușor cu o mână pe piciorul bolnav și apoi geme tare de durere.

— Biata de tine! Probabil că-i rupt. Am chemat ambulanța. O să vină imediat.

Sara încearcă să-și ascundă îngrijorarea și o mângâie pe Doris cu un deget pe obraz ca s-o mai liniștească.

— Ce s-a întâmplat? Ai amețit? Numai eu sunt de vină. Camionul cu alimente a avut un accident și tot transportul a

întârziat. N-am știut ce să fac, așa că l-am așteptat până a venit. Și pe urmă au fost alte persoane, așa de multe, la care a trebuit să mă duc. Ar fi trebuit să vin direct aici, că tu ai diabet și toate celelalte… Sunt o tâmpită! Doris, îmi pare-atât de rău!

Doris încearcă să zâmbească, dar nu prea poate să-și miște buzele, și cu atât mai puțin mâna ca s-o mângâie pe Sara pe obraz.

— Ciocolată, șoptește ea abia auzit.

Sara se uită spre cămară.

— Ciocolată, vrei ciocolată?

Sara se repede și scotocește printre cutii și pungile cu făină, în fund de tot găsește o cutie cu bomboane de ciocolată, rupe folia de plastic cu care e învelită și-i deschide capacul. Alege cu grijă o bomboană moale și o apropie de buzele lui Doris. Bătrâna se ferește.

— N-o vrei?

Oftează, dar nu reușește să spună nimic.

— Încercai să ajungi la ciocolată? Acolo te duceai?

Doris încearcă să încuviințeze din cap, dar o durere puternică o pătrunde, coborând pe șira spinării, și femeia închide ochii și-i strânge cât poate de mult. Sara ține încă în mână bomboana de ciocolată. E veche, s-a făcut cenușie pe deasupra. Poate c-o ținea pentru o ocazie deosebită. Probabil că era genul de cadou care e prea frumos ca să-l deschizi.

Rupe o bucățică și i-o întinde lui Doris.

— Uite, ia un pic, oricum. O să-ți mai dea nițică energie. Trebuie să fii moartă de foame.

Doris lasă ciocolata să se topească pe cerul gurii. Când sosesc paramedicii, bomboana tot acolo e. Închide ochii și se gândește doar la gustul dulce pe care-l simte în gură când îi ating corpul cu mâinile lor reci. Îi descheie nasturii de la bluză și-i fixează niște electrozi pe piept. O conectează la niște aparate ca să-i măsoare bătăile inimii și tensiunea arterială. Se pare că vorbesc cu ea, dar ea nu înțelege ce-i spun. Nu are putere să răspundă. Nu are putere să asculte. Ține ochii închiși și visează că e undeva în siguranță. Tresare când îi fac o injecție pentru durere. Scâncește încet și-și încleștează pumnii când încearcă să-i

îndrepte piciorul. Când, în cele din urmă, o ridică s-o pună pe targă, Doris nu mai poate să suporte durerea, țipă și-l lovește pe paramedic. Ochii i se umplu de lacrimi, care coboară încet pe tâmplă, formând o băltuță rece în ureche.

Capitolul 8

Camera este albă. Cearșafurile, pereții, draperia din jurul patului, tavanul. Nu e un alb precum coaja de ou, ci un alb orbitor. Se uită fix la lumina din tavan, încercând să stea trează, dar trupul îi e moale și vrea doar să doarmă. Clipește repede cu ochii întredeschiși. Podeaua e singura care nu e albă. Linia neregulată dintre galbenul murdar și alb o face să-și dea seama că n-a murit. Nu încă. Lumina la care se uită fix nu e cerul.

Perna de sub umeri are tot felul de noduri înăuntru, ghemotoacele mici de umplutură sintetică o înțeapă în spate. Se întoarce încet, dar mișcarea îi provoacă o durere mare în zona bazinului, și biata de ea strânge tare din ochi. Stă cam răsucită și simte strânsoarea de pe o parte a corpului, dar nu îndrăznește să-și reia poziția obișnuită de teama durerii. Ochii și degetele sunt singurele pe care poate să le miște fără să simtă vreo durere. Bate ritmul unei melodii lente cu degetul arătător și cu cel mijlociu. Fredonează cu glas domol un cântec cunoscut: *„The falling leaves… drift by my window…”*[8].

— Uitați-o! N-are vizitatori, n-are rude în Suedia. Are dureri mari.

Doris privește spre ușă. Vede o soră, care stă lângă un bărbat îmbrăcat în costum negru. Ei vorbesc în șoaptă, dar bătrâna aude fiecare vorbă de parcă ar fi lângă ea. Vorbesc despre ea de parcă urmează să moară în curând. Bărbatul încuviințează din cap și se întoarce către ea. Gulerul lui alb de preot strălucește în contrast cu negrul dimprejurul lui. Ea închide ochii. Vrea să nu fie așa de singură, vrea ca Jenny să fie acolo, s-o țină de mână.

Dacă Dumnezeu există, fă-l pe preot să plece, se gândește ea.

— Bună, Doris, cum te simți?

Își trage un scaun și se așază lângă marginea patului. Vorbește tare și articulează bine cuvintele. Când ea oftează, își pune mâna peste a ei. Ea o simte caldă și grea pe pielea ei rece. Se uită la mâna lui. Venele unduiesc ca niște viermi pe pielea lui zbârcită. Exact cum e a ei. Dar mâna lui e arsă de soare și plină de pistrui. Și mai tânără. Se întreabă unde o fi fost și dacă și-o fi

scos gulerul pe plajă. Se uită în sus spre el să vadă dacă zărește vreun loc alb pe gâtul lui. Nu vede.

— Sora mi-a spus că ai dureri mari. Ce cumplit să cazi așa de rău!

— Da.

Vorbește în șoaptă, dar vocea i se frânge de prea mult efort. Încearcă să-și dreagă glasul, dar simte vibrația în bazin și scâncește.

— O să fie bine, o să vezi. Sunt sigur c-o să te scoli și-o să mergi din nou în curând.

— Nici înainte nu prea puteam să merg bine…

— O să facem tot ce putem ca să mergi iar. Nu-i așa? Ai nevoie de ajutor în vreo privință? Sora mi-a spus că nu vine nimeni pe la tine.

— Laptopul. Am nevoie de laptop. E la mine în apartament. Puteți să mă ajutați cumva?

— Laptopul? Da, pot să fac ceva în privința asta. Dacă-mi dai cheile. Am auzit că n-ai rude în Suedia. Dar pe altcineva nu ai? Pe cineva cu care să vorbesc la telefon?

Ea trage aer în piept cu zgomot și-și fixează privirea asupra lui.

— Nu vedeți cât de bătrână sunt? Prietenii mi-au murit toți de mult timp. O să vedeți dumneavoastră cum e, când o să fiți de vârsta mea. Unul câte unul, mor toți.

— Îmi pare rău.

Preotul încuviințează din cap cu milă și se uită drept în ochii ei.

— De ani în șir înmormântările sunt singurele evenimente la care m-am dus. Dar acum nici la înmormântări nu mai merg. Probabil c-ar trebui să încep să mă gândesc la propria înmormântare.

— Toți murim într-o bună zi. Nimeni nu scapă.

Doris nu spune nimic.

— La ce te gândești când e vorba de înmormântarea ta?

— La ce mă gândesc? La muzică, probabil. Și la cine-o să fie acolo. Dac-o să fie cineva.

— Ce vrei să se cânte?

— Jazz. Îmi place jazzul grozav de mult, zice ea zâmbind. Aș vrea tare mult să se cânte niște jazz din ăla sacadat. Ca să vadă toată lumea că hoașca bătrână se simte bine și se distrează acolo sus, în ceruri, cu toți prietenii ei de demult.

Râsul i se transformă în tuse. Și iar dureri.

Preotul se uită la ea cu îngrijorare și-i întinde din nou mâna.

— Nu vă faceți griji, reușește ea să spună printre accesele de tuse. Nu mi-e frică. Dacă există într-adevăr cerul despre care vorbiți dumneavoastră, preoții, o să fie minunat să ajung acolo sus și să-i văd pe toți.

— Pe toți de care ți-e dor?

— Și pe ceilalți…

— Pe cine ești cea mai nerăbdătoare să vezi?

— De ce trebuie să vreau să văd pe cineva anume?

— Nu, bineînțeles, nu trebuie. Fiecare are rolul lui, locul lui în inima noastră. A fost o întrebare nelalocul ei.

Se sforțează să rămână trează, dar preotul își pierde conturul din ce în ce mai mult, și vorbele i se amestecă unele cu altele. În cele din urmă, se dă bătută. Capul îi cade ușor într-o parte. El rămâne pe scaun, studiindu-i trupul slab și plăpând. Buclele ei albe s-au desfăcut după prea multe zile de stat în pat. Printre ele lucește pielea capului, albă-albăstruie și zbârcită.

Capitolul 9

Într-un spital nu se face niciodată întuneric. Lumina de la uși, ferestre, veioze și de pe coridoare ți se strecoară întotdeauna pe sub pleoape, exact unde ai mai mare nevoie să fie întuneric. Oricât de tare strânge din ochi, nu merge. Nu că, oricum, ar putea să doarmă, de vreme ce se încordează în halul ăsta. Butonul de la sonerie e lângă mâna ei dreaptă. Îl mângâie cu degetul mare, dar nu apasă pe el. Scaunul pe care a stat preotul mai devreme e gol acum. Închide ochii din nou. Încearcă să doarmă, dar dacă nu-i lumina, e zgomotul. Țârâiturile când pacienții sună după ajutor. Cineva din salon cu ea sforăie, în depărtare o ușă se deschide și se închide. Pași care se aud mergând încolo și încoace pe coridor. Unele sunete sunt interesante. Îi stârnesc curiozitatea. Ca zăngănitul oțelului sau ca sunetul unui SMS. Altele o fac să i se întoarcă stomacul pe dos. Bătrâni care strigă, scuipă, trag pârțuri, vomită. Tânjește după dimineață, când lumina și agitația din salon par că absorb partea cea mai urâtă a zgomotului. Uită să ceară dopuri pentru urechi în fiecare zi, dar nu vrea să le facă necazuri celor care sunt de gardă noaptea.

Insomnia îi face durerea mai vizibilă, în ciuda medicamentelor. Radiază direct în picioare. Este planificată pentru operație peste câteva zile. Are nevoie de o nouă articulație la șold, a ei s-a rupt când a căzut. Se cutremurase când sora i-a arătat cât de mare e șurubul, cel care o să fie introdus în schelet ca să-i redea posibilitatea să se miște din nou. Până atunci trebuie să stea nemișcată în pat, deși fizioterapeutul spitalului vine s-o vadă în fiecare zi, chinuind-o cu mici mișcări care par imposibil de făcut. Ar fi bine dacă preotul s-ar întoarce repede cu laptopul ei. Nu îndrăznește să spere. Probabil că omul a și uitat de tot. Gândurile i se topesc încet, când, în cele din urmă, îi cade capul în piept și adoarme.

Când se trezește, lumea de dincolo de geam e plină de lumină. Pe pervaz e o păsărică. E cenușie, cu puțin galben. Un pițigoi-mare, probabil? Sau poate o vrabie obișnuită. Nu-și

aduce aminte care din ele e galbenă. Păsărica își zbârlește penele și-și trage de puful de pe burtă, căutând să prindă niște insecte mici, care o enervează. Doris o urmărește cu privirea cum se mișcă. Se gândește la veverița de acasă.

Caietul cu coperte roșii
P. PESTOVA, ELEONORA

Nora. E atât de mult de când nu m-am mai gândit la ea. Era parcă dintr-o carte cu povești, cea mai frumoasă făptură pe care o văzusem vreodată. Cea către care se îndrepta simpatia tuturor, cu care toți voiau să semene. Chiar și eu. Era puternică.

Încă mi-era cumplit de dor de casă. Nu c-aș fi fost singura. Bineînțeles că nu. Noaptea se auzeau adesea suspine sporadice venind de la paturile din apartamentul de pe Rue Poussin, dar cum se făcea ziuă, ne sculam răbdătoare și țineam sub ochi borcănele reci de sticlă, scoase din răcitor, pentru a ni se retrage umflăturile. Pe urmă ni se făcea machiajul și ne petreceam zilele arborând zâmbete false pentru doamnele bogate de la magazinul universal. Zâmbeam așa de mult că, uneori, când ajungeam acasă, ne dureau mușchii obrajilor.

Se întâmplă ceva cu oamenii cărora le e tare dor de ceva sau de cineva multă vreme. Li se întunecă ochii și-și pierd abilitatea de a vedea frumusețea din jur, frumusețea de zi cu zi. Singura direcție în care puteam să mă uit era înapoi. Îmi înfrumusețam toate lucrurile care veneau din trecut, toate lucrurile la care eu nu mai puteam fi părtașă.

Dar înduram toate. Eram sărace, și ocaziile care apăreau ne împingeau înainte. Ne țineam gura. Ne împăcăm cu boldurile care ne înțepau în spate și cu coafurile care ne dădeau dureri. Dar Nora, nu. Ea era mereu zâmbitoare. Poate că nu era așa de ciudat. Ea era la mare căutare. Toată lumea voia să lucreze cu ea. În vreme ce restul pozam și zâmbeam în magazine universale, ea făcea fotografii pentru Chanel și *Vogue.*

Eleonora Pestova (chiar și numele era frumos) venea din Cehoslovacia. Avea păr șaten, tuns scurt, și ochi albaștri, scânteietori. Când se dădea cu ruj roșu pe buze, arăta exact ca Albă ca Zăpada. Cu corsetul tare, strâns cu șireturi, în partea de sus a corpului și pe fund, era idealul băiețos pe care încă ne străduiam toate să-l atingem la începutul anilor ’30. Pe vremea aia, rochiile erau drepte și fustele scurte, chiar dacă începuseră

încet-încet să apară siluete mai feminine. Ziarele din zilele noastre scriu despre tinere care sunt sclave ale modei, dar ar fi trebuit să vadă cum stăteau lucrurile pe vremea aia!

În timp ce noi, toate celelalte, mergeam pe jos să ne onorăm programările și eram pe de-a-ntregul răspunzătoare dacă aveam machiajul și coafura mereu cum trebuie, Nora era dusă cu mașina. Noi câștigam doar cât să ne descurcăm, dar ea câștiga considerabil mai mult. Își cumpăra genți și haine drăguțe, dar luxul nu părea c-o impresionează. Își petrecea serile ghemuită în pat, cu o carte în mână. Pe noptiera pe care o împărțeam cu ea, poza lui Gösta făcea casă bună cu mormanul ei de cărți ce creștea văzând cu ochii. Ca și mine pe vremea când stăteam la doamna, și ea folosea cărțile ca mijloc de a scăpa de realitate, iar când a descoperit că pe mine mă interesau aceleași lucruri ca pe ea, mi-a dat voie să împrumut câteva. Le-am citit și după aceea stăteam împreună, seară de seară, ghemuite pe balcon, discutând despre cărți și fumând. Cel puțin 10 țigări pe seară, asta era porția prevăzută de regimul ce ne fusese prescris. Fetele grase nu găseau de lucru și țigările (sau, cum li se spunea pe atunci, țigările de regim) erau leacul miraculos al zilei. Nicotina ne amețea, ne făcea să râdem prostește de lucruri care nici măcar nu erau hazlii. În clipa în care țigările nu mai aveau niciun efect, începeam să bem vin. Îl camuflam în căni mari pentru ceai ca să nu afle intendenta ce făceam noi.

Datorită Norei și serilor ălora fericite, până la urmă Parisul a început să capete ceva culoare în mintea mea. Am început să-i scriu lui Gösta din nou. Nu mai trebuia să mint. Pur și simplu descriam ce vedeam peste tot în jurul meu. Împrumutam și de la scriitorii pe care-i citisem și-mi burdușeam scrisorile cu părerile lor despre oraș. În zilele noastre libere vizitam locurile despre care scriau ei. Ne închipuiam cum era în secolul al XIX-lea, când femeile purtau fustele lungi, până-n pământ; viața străzii, muzica, iubirea, viața plină de romantism. Cum era viața de dinainte de criza ce se abătuse acum asupra lumii.

Nora a fost cea care a reușit să-mi facă rost de prima ședință foto pentru *Vogue*. S-a făcut că e bolnavă și m-a trimis pe mine în locul ei. Când șoferul a oprit în fața ușii, Nora m-a împins în

mașină cu un zâmbet.

— Să stai dreaptă! Să zâmbești! N-o să vadă nicio deosebire. Așteaptă să le vină o femeie frumoasă, și asta o să și aibă.

Am ajuns cu mașina într-o clădire industrială la periferia orașului. Pe ușă era o placă mică de metal. Chiar și acum îmi aduc aminte de literele șterse, unghiulare, cu care era scris numele fotografului. Claude Levi. A fost exact cum spusese Nora. M-a salutat dând din cap și mi-a arătat cu degetul un scaun, pe care m-am așezat ca să aștept.

Am urmărit cu privirea cum asistentele aduceau haine, pe care le puneau pe manechine de lemn. Claude s-a dus spre manechinele alea de câteva ori, studiind hainele împreună cu redactorul de la *Vogue.* Au ales patru rochii, toate în nuanțe de roz. Asistentele au scos la vedere niște coliere, unele lungi, unele roșii, altele cu mărgele de sticlă. S-au întors spre mine. M-au studiat din cap până-n picioare.

— Arată altfel.

— Nu era brunetă?

— E drăguță. O să fie mai bine cu o blondă, a zis redactorul, dând aprobator din cap.

Pe urmă s-au întors iar la treburile lor. De parcă nu eram acolo, în cameră cu ei, o ființă vie, care respira același aer ca și ei. De parcă eram doar unul dintre manechinele de lemn.

Am stat acolo până a venit cineva să mă mute pe alt scaun. Odată ajunsă acolo, mi-au făcut unghiile roșii, m-au machiat, mi-au făcut bucle și mi-au stropit părul cu soluție de zahăr. Aveam părul băț, greu așa că am stat cu gâtul drept și capul nemișcat. Nu puteam să stric șuvițele de păr care fuseseră așezate într-o anumită poziție.

Aparatul de fotografiat era în mijlocul camerei, pe un trepied de lemn. O cutie mică și neagră cu un burduf pliabil făcut din piele gofrată. Claude s-a învârtit în jurul lui, dându-l câțiva centimetri în spate, în față, într-o parte. Căutând unghiul potrivit. Eu stăteam tolănită pe un scaun, cu un braț atârnat peste spetează. O grămadă de lume era cu mâinile pe mine. Netezindu-mi rochia, îndreptându-mi colierul, dându-mi cu pudră pe nas.

Claude a dat indicații pe un ton răstit.

— Nu mișca capul! Răsucește mâna un milimetru spre dreapta! Rochia e șifonată!

Când în sfârșit a fost gata să facă poze, a trebuit să stau nemișcată până s-a închis obturatorul.

Ar fi putut să se termine în punctul ăla. Cu o copertă drăguță înfățișând o blondă în rochie roz.

Dar nu s-a terminat.

Odată ce terminaserăm cu pozele pentru revistă, Claude Levi a venit la mine. M-a rugat să pozez pentru încă o fotografie. O poză artistică, a zis el. Am rămas cu rochia pe mine în timp ce machieuzele și-au strâns fardurile, coafezele, periile și flacoanele, creatorul de modele, hainele și redactorul, lucrurile. Camera era goală când, în cele din urmă, m-a rugat să mă întind pe podea. Mi-a desfăcut părul ca un evantai și a prins cu bolduri frunze mici de mesteacăn în el. Mă simțeam mândră cum stăteam acolo, pe podea, mândră că mă rugase să mai pozez o dată. Îmi recunoscuse valoarea. S-a aplecat deasupra mea, a înclinat trepiedul și a luat aparatul în amândouă mâinile. Mi-a spus să-mi desfac buzele. Am făcut cum mi-a spus. Mi-a spus să mă uit la obiectiv cu dorință în ochi. Am făcut cum mi-a spus. Mi-a spus să-mi ating buza de sus cu vârful limbii. Am șovăit.

În clipa aia a dat aparatul într-o parte, m-a prins de amândouă încheieturile și mi-a ținut mâinile strâns deasupra capului. Prea strâns. Și-a apropiat capul de mine și m-a sărutat. Și-a băgat limba printre dinții mei. Am strâns din fălci și-am dat din picioare ca să scap din strânsoare. Dar părul mi-era lipit de podea, boldurile îl țineau strâns. Am închis ochii, m-am pregătit să simt durere și m-am smuls de acolo. Ne-am ciocnit cap în cap, iar el și-a pus mâna pe frunte și a tras o înjurătură. Am profitat de ocazie, am trecut cu greu pe lângă el și-am luat-o la fugă. Drept prin ușă. Desculță, fără niciun lucru de-al meu, fără hainele cu care venisem. Îmbrăcată cu rochia în care fusesem fotografiată. A strigat *putain* după mine. Vorbele lui au răsunat printre clădiri. Curvă!

Am alergat fără să mă opresc. Drept prin zona industrială,

printre clădiri. M-am tăiat în cioburi de sticlă, în pietre. Îmi sângerau tălpile, dar nu m-am oprit. Adrenalina m-a făcut să merg mai departe până când am văzut că sunt în siguranță.

Dar eram complet la pământ. M-am așezat pe un zid de piatră. Rochia roz era udă leoarcă de sudoare și simțeam materialul rece pe piele. Când treceau parizieni bine îmbrăcați, îmi ascundeam picioarele, împingându-le în zid. Nimeni nu s-a oprit. Nimeni nu m-a întrebat dacă am nevoie de ajutor.

Ziua s-a preschimbat în seară, și eu am rămas unde eram.

Seara s-a preschimbat în noapte, și eu am rămas unde eram.

Tălpile mele zdrelite nu mai sângerau când, într-un târziu, am intrat foarte încet, șontâc-șontâc, într-o curte și am furat o bicicletă. O bicicletă bărbătească, ruginită, fără lacăt. Nu mai mersesem cu bicicleta din copilărie, de la Stockholm, și chiar și atunci nu mersesem prea des. Doar când poștașul își termina treaba și ne lăsa pe noi, copiii, să dăm o tură cu a lui. Am mers clătinându-mă stradă după stradă. Am văzut soarele roșu când răsare, și oamenii când se trezesc. Am simțit în nări mirosul de flăcări când se aprind cuptoarele de pâine și sobele cu lemne. Am simțit în gură gustul sărat de la mucii și lacrimile mele. Străzile mi se păreau tot mai familiare și, până la urmă, am văzut-o pe Nora sărind de pe o bancă de lângă stația de metrou Rue d'Auteuil și venind în fugă spre mine. A bufnit-o plânsul când m-a văzut. Eu tremuram din toate încheieturile de oboseală.

Ne-am așezat pe trotuar, una lângă alta, ca întotdeauna. A scos o țigară din buzunar și m-a ascultat cu răbdare când, trăgând adânc din țigară, i-am spus ce se întâmplase.

— N-o să mai lucrăm cu Claude. Îți promit, a zis ea, aplecându-și capul spre mine.

— N-o să mai lucrăm cu el, am spus eu, trăgându-mi nasul.

— Nu contează. Ce dacă e *Vogue!*

— Nu, ce dacă e *Vogue!*

Dar a contat. N-a fost ultima dată că Nora a lucrat cu Claude. Și n-a fost ultima dată nici pentru mine. Așa era viața de manechin în carne și oase. Niciuna din noi n-a pus asta la îndoială. Un serviciu bun era o confirmare și a spune „nu" nu

era o opțiune. Dar mi-am luat toate măsurile ca să nu mai rămân singură cu el niciodată.

Caietul cu coperte roșii
N. NILSSON, GÖSTA

Am stat la pat săptămâni întregi, cu bandaje groase la picioare. Camera se umpluse de miros respingător de puroi și vomă. *Monsieur* Ponsard era furios fiindcă nu avea înlocuitoare pentru mine la magazinul universal. Venea să mă vadă în fiecare zi și bombănea când vedea că nu sunt mai bine. N-am îndrăznit niciodată să-i spun ce se întâmplase. Nu se făcea așa ceva pe vremea aia.

Într-o zi am primit o scrisoare de la Gösta. Scrisese doar un rând, cu litere mari, lăbărțate, în mijlocul paginii.

VIN REPEDE!

Repede, ce însemna repede? Gândul că s-ar putea să-l văd mi-a dat multe speranțe. Speram c-o să mă plimb în sfârșit cu el prin orașul pe care ajunsesem să-l consider casa mea. Să văd Parisul, să i-l arăt pe-al meu. L-am așteptat în fiecare zi, dar n-a venit. Și nici vreo scrisoare n-am primit de la el în care să dea o explicație sau să spună când sosește.

Destul de repede rănile de la picioare mi s-au vindecat și-am putut să merg din nou. Dar Gösta tot n-a spus nimic. În fiecare zi când mă-ntorceam acasă, o întrebam pe intendentă dacă mă căutase cineva în persoană sau la telefon sau dacă primisem vreo scrisoare. Dar răspunsul era mereu „nu". Îmi stăruie încă în minte zâmbetul ei sarcastic și strâmb de câte ori îmi dădea vești proaste. Oftam adesea când vedeam că nu poate deloc să arate niciun pic de entuziasm.

Nora și cu mine o uram pe intendentă la fel de mult cum ne ura și ea pe noi. Când mă gândesc la vremurile alea, nu pot să-mi aduc aminte nici măcar cum o chema. Mă și-ntreb dacă am știut vreodată. Pentru noi ea era doar „gouvernante". Sau, când nu ne putea auzi, era „vinaigre".

Au trecut luni întregi până când a venit următoarea scrisoare de la Gösta.

Dragă Doris,

Tare grele vremuri am ajuns să trăim la Stockholm. O fi oare valabil și pentru dragul meu Paris? Șomajul e ridicat, și lumea mai degrabă își pune banii deoparte decât să cumpere opere de artă. Plata pentru trei pânze pe care le-am vândut nu s-a materializat. Nu am bani nici de lapte. Nu am de ales, așa să îmi dau picturile pe mâncare. Ca urmare, un bilet pentru Paris este actualmente un vis irealizabil. Draga și micuța mea Doris, iar n-o să pot veni la tine. O să rămân aici. Pe Bastugatan 25. Mă întreb dacă vreodată o să fiu în stare să plec de la adresa asta. Continui să visez la ziua când o să te văd din nou.

Trăiește-ți viața! Lasă-i pe toți cu gura căscată. Sunt mândru de tine.

Al tău prieten,
Gösta

Acum stau cu scrisoarea aia în mână. E încă în posesia mea. Te rog, Jenny, nu arunca scrisorile pe care ți le trimit. Dacă n-ai nevoie de cutia de tablă, îngroap-o cu mine.

Mi-era dor de Gösta din ce în ce mai tare. Încă îi vedeam chipul când închideam ochii, îi auzeam glasul. Cel care îmi vorbise cât făcusem curat, noaptea, la doamna în apartament. Cel care mi-a pus atâtea întrebări, cel pe care l-a interesat ce se petrece în mintea mea.

Omul ăla deosebit, cu picturi ciudate și prieteni pe care încerca să-i ascundă de lume, a devenit un personaj iluzoriu. O legătură cu viața mea din trecut. Un sentiment că, în ciuda a toți și a toate, exista cineva căruia îi păsa de mine.

Dar scrisorile de la el au început să vină din ce în ce mai rar. Și eu i-am scris tot mai puțin. Nora și cu mine schimbaserăm nopțile alea de singurătate, când stăteam cu nasul în cărți, pe petreceri voluptuoase în localuri de lux. Cu tineri bogați care dădeau orice ca să ne aibă.

Caietul cu coperte roșii
P. PESTOVA, ELEONORA

Zi de zi eram martorele transformării când ni se făceau machiajul și coafura. Când hainele frumoase ne înveșmântau din creștet până în tălpi. Pe atunci machiajul era total diferit de cel de astăzi. Se puneau straturi groase de vopsea și pudră pe față și ochii se conturau cu trăsături groase, negre. Forma chipului ni se schimba, căci liniile fine și unghiurile date de natură erau îndulcite. Ochii ni se făceau mari și plini de strălucire.

Frumusețea este cea mai grozavă forță de manipulare din câte există, și noi am învățat repede cum s-o exploatăm. Machiate, cu rochiile pe care puteam să le punem pe noi, stăteam drepte și ne bucuram de puterea de a fi frumoase. O persoană frumoasă este admirată, i se dă atenție. Chestia asta am înțeles-o foarte clar mai târziu, în viață, când pielea mea și-a pierdut brusc elasticitatea, și părul a început să-mi încărunțească. Când lumea nu se mai uita la mine dacă treceam printr-o încăpere. Ziua aia vine fără discuție. Pentru toți.

Dar la Paris înfățișarea mea a fost cea care m-a ajutat totuși să trec prin viață. Și pe măsură ce ne maturizam amândouă, pe măsură ce ni se ofereau servicii mai bune și mai bine plătite, deveneam tot mai pricepute în a ne folosi puterea. Creștea încrederea în noi însene. Eram femei independente. Puteam să ne întreținem singure și chiar ne permiteam să ne satisfacem mici capricii. Ne plăcea să ieșim din casă seara, pierzându-ne în noaptea pariziană, unde intelectualii și bogătașii se distrau în tonuri de jazz. Ne distram și noi.

Eram bine-venite peste tot, dar nu petrecerile o ispiteau pe Nora. Pe ea o interesa mult mai mult șampania. Nu eram niciodată singure, niciodată fără o cupă plină cu băutură din aia spumoasă în mână. Veneam împreună, dar de obicei ne despărțeam la scurt timp după ce soseam. Nora își făcea veacul la bar, în vreme ce eu dansam. Prefera să ducă discuții intelectuale cu bărbații care-i ofereau de băut. Era foarte citită,

putea să vorbească despre artă și cărți, despre politică. Dacă bărbații nu-i mai ofereau de băut, nici ea nu mai vorbea. Atunci mă căuta, mă trăgea discret de rochie și plecam amândouă cu capul sus înainte ca barmanul să aibă timp să-și dea seama că nimeni n-avea de gând să plătească picăturile alea de licoare exorbitant de scumpe.

Intendenta dispăruse de mult. Noi eram de-acum femei în toată firea și puteam să ne purtăm singure de grijă. Ar fi trebuit să putem să ne purtăm singure de grijă. Vecinii ne săgetau mereu cu niște priviri pline de dispreț când ne întorceam acasă noaptea târziu, uneori însoțite de unul sau doi admiratori. Eram tinere și libere, dar căutam bărbați adevărați. Așa se făcea pe vremea aia. Cineva care să fie bun, prezentabil și bogat, cum spunea Nora de obicei. Care putea să ne scoată din superficialitatea nerușinată din jurul nostru. Care ne putea oferi siguranță. Și noi găseam o sumedenie de candidați. Bărbații veneau să ne vadă în apartamentul nostru cu pălăria în mână și cu trandafirii la spate. Ne invitau să bem o cafea într-una dintre numeroasele cafenele din Paris. Unii chiar cădeau în genunchi și ne cereau în căsătorie. Dar noi totdeauna spuneam „nu". Totdeauna era ceva care ni se părea că nu e în regulă. Poate că era felul în care vorbeau, hainele, zâmbetul sau parfumul cu care se dădeau. Nora căuta perfecțiune mai degrabă decât iubire. Era fermă din punctul ăsta de vedere. Nu voia să se întoarcă la sărăcia în care crescuse în Cehoslovacia. Mi-am dat totuși seama că exista un iubit din copilărie. Îi vedeam tristețea din priviri când punea în fundul garderobei scrisorile noi de pe teancul de plicuri nedeschise. După cum s-a dovedit, rațiunea se dovedea lipsită de apărare în fața iubirii, chiar și pentru ea.

Nora întotdeauna ruga pe altcineva să răspundă la ușă de câte ori suna soneria, în așa fel ca, dacă era pentru ea, să se poată hotărî de la distanță dacă voia să-l primească pe cel sau pe cea care ar fi stat în prag. Dacă cineva o căuta, și ea nu apărea, aveam datoria să spunem că era plecată. Într-o seară am deschis eu ușa. Bărbatul din fața mea avea ochi blânzi de culoarea alunelor de pădure, barbă scurtă, neagră și era îmbrăcat într-un costum cam lălâu. Și-a scos căciula și și-a trecut mâna prin părul

aspru, tuns foarte scurt și m-a salutat abia auzit, dând din cap. Arăta ca un țăran ajuns din întâmplare la oraș. Într-o mână ținea un bujor alb. I-a spus numele. Eu am clătinat din cap.

— Din păcate nu e acasă.

Dar bărbatul n-a spus nimic. Își fixase privirea undeva în spatele meu. M-am întors. Eleonora era acolo. A fost aproape ca și cum energia dintre ei făcuse un pod adevărat. Au început să vorbească într-o limbă pe care n-o înțelegeam. În cele din urmă s-a aruncat în brațele lui plângând.

A doua zi plecaseră.

Caietul cu coperte roșii
P. PESTOVA, ELEONORA, *MOARTĂ*

Viața era searbădă fără Nora. N-aveam pe nimeni cu care să râd, care să mă tragă afară din casă și să mă scoată în noaptea pariziană. Cărțile iar au devenit prietenele mele, deși acum îmi puteam permite să-mi cumpăr și eu. Le-am luat cu mine în parc în zilele libere și le-am citit la soare. Am citit scriitori moderni: Gertrude Stein, Ernest Hemingway, Ezra Pound și Scott Fitzgerald. M-au ținut foarte departe de viața fascinantă pe care o avuseserăm Nora și cu mine. Eram mai fericită printre copaci și păsările, lucrurile păreau mai liniștite așa. Uneori luam cu mine un săculeț cu firimituri de pâine și le împrăștiam pe banca unde stăteam. Atunci păsărelele veneau să-mi țină companie. Unele erau așa de blânde că mâncau de la mine din mână.

Când au dispărut, Nora lăsase o adresă unde să i se trimită corespondența. La început i-am scris scrisori lungi, îmi lipsea prietenia ei. N-am primit niciodată niciun răspuns. Îmi lăsam imaginația să zburde când mă gândeam la ce făcea Nora, la cum îi erau zilele acum, la bărbatul cu ochii de culoarea alunelor de pădure și la ce viață duceau împreună. Mă întrebam dacă iubirea ei pentru el era destul de mare ca să compenseze viața plină de bani, lux și admiratori cu care era obișnuită.

Într-o noapte a bătut cineva la ușă. Când m-am dus să deschid, abia am recunoscut-o. Nora avea fața arsă de soare și părul lins. Doar a clătinat din cap când m-a văzut atât de speriată și a intrat ca o vijelie, dându-mă la o parte. Răspunzând la întrebarea pe care n-o pusesem încă, a șoptit:

— Nu vreau să vorbesc despre asta.

Am luat-o în brațe. Erau atât de multe lucruri pe care voiam să le știu. Trăsăturile frumoase ale Norei erau ascunse de obrajii ei umflați. Șalul în care se înfășurase nu-i putea ascunde burtica. Am simțit-o umflată când am îmbrățișat-o pe Nora.

— O să ai un copil!

Am făcut un pas înapoi și i-am pus amândouă mâinile pe

burtă.

S-a cutremurat cuprinsă de fiori și mi-a dat mâinile la o parte. A clătinat din cap și și-a strâns și mai tare șalul pe lângă corp.

— Trebuie să încep să lucrez din nou. Avem nevoie de bani. Recolta a fost proastă anul ăsta. Am dat ultimii noștri bani pe biletul de tren.

— Dar nu poți lucra așa cum arăți. *Monsieur* Ponsard o să se-nfurie când o să te vadă, am zis eu uluită.

— Te rog, nu-i spune nimic, a șoptit ea cu glas scăzut.

— Nici n-o să trebuiască, draga mea. Se vede așa de bine pe tine că n-are rost să ascunzi acum.

— N-ar fi trebuit să plec acasă cu el!

A început să plângă.

— Îl iubești?

A stat un pic, dar pe urmă a încuviințat din cap.

— O să te-ajut, îți promit! Poți să stai aici câteva zile, pe urmă o să am grijă s-ajungi acasă cu bine, am zis eu. Întoarce-te la el!

— Viața e mult mai grea acolo, a spus ea printre suspine.

— Poți veni aici oricând după ce naști. Toate o să fie încă aici, la locul lor! Și încă o să fii frumoasă și-o să poți să lucrezi din nou.

— Trebuie să pot să lucrez din nou, a zis ea șoptit.

În noaptea aia a adormit la mine în pat. Am dormit una lângă alta și am simțit mirosul slab de alcool din respirația ei. Încet, m-am furișat din pat și, fără pic de rușine, i-am scotocit prin geantă. Am găsit o sticlă plată la fund, i-am desfăcut capacul și am mirosit. Nora schimbase șampania pe băuturi ieftine. Continuase să bea chiar și după ce nu mai mersese la petreceri.

A evitat să se întâlnească cu *monsieur* Ponsard. Am stat tot timpul împreună. Discuții intime și plimbări lungi prin Paris. Peste o săptămână a plecat înapoi. Am mângâiat-o pe pântec și i-am făcut cu mâna de pe peron. Nora, cea puternică și frumoasă… în doar câteva luni rămăsese o umbră din ce fusese înainte. Când să plece trenul, s-a aplecat pe fereastră și mi-a dat un îngeraș auriu de porțelan. N-a spus nimic, doar a ridicat mâna și a făcut un semn abia simțit. Am alergat pe lângă tren, dar trenul a prins viteză și am rămas în urmă. Am strigat și-am

rugat-o să-mi scrie și să-mi spună totul despre copil. A auzit și, din când în când, apărea câte o scrisoare la cutie. Mi-a spus despre fetiță, Marguerite, și mi-a mai spus despre munca grea de la fermă, despre cum ducea dorul Parisului și a vieții pe care o lăsase în urmă. Dar pe măsură ce au trecut anii, scrisorile au venit din ce în ce mai rar și, la un moment dat, am primit una de la un alt expeditor. Conținea un mesaj scurt, scris în franceză cu greșeli. *Eleonora et maintnant mort.* Eleonora a murit de curând.

N-am primit niciodată vreo explicație de ce a murit. Poate că alcoolul a băgat-o în mormânt. Sau un al doilea copil. Poate că pur și simplu n-a mai putut face față.

Dar din ziua aia, mereu mă gândesc la ea de câte ori văd un înger. Toți îngerii îmi aduc aminte de îngerașul ăla auriu pe care mi l-a dat. I-am tăiat numele din caietul meu cu adrese când am aflat și am scris cuvântul MOARTĂ cu cerneală aurie. Aurie ca soarele, ca aurul.

Caietul cu coperte roșii
S. SMITH, ALLAN

Îți aduci aminte de bărbatul din medalionul meu, Jenny? Cel pe care l-ai găsit într-un sertar când ai fost ultima dată aici.

A apărut într-o zi în parc. Stăteam pe o bancă sub un tei. Soarele pătrunsese printre frunze și ramuri, răspândind lumină pe paginile albe ale cărții pe care o citeam. Dintr-odată o umbră m-a acoperit. Când m-am uitat în sus, m-am trezit că mă uitam în niște ochi. Străluceau ca și cum omul ar fi râs în hohote. Chiar și acum îmi aduc aminte cu exactitate cu ce era îmbrăcat: cămașă albă, șifonată, pulover roșu de lână, pantaloni bej. Nu avea pe el costum, nici guler tare, nici curea cu cataramă aurie. Niciun semn exterior de bogăție. Dar avea un ten neted, mătăsos, iar gura lui care nu zâmbea deloc avea o formă atât de frumoasă, încât imediat am simțit impulsul să mă aplec și să-l sărut. Era un sentiment ciudat. S-a uitat întrebător la locul liber de lângă mine. Am încuviințat din cap și s-a așezat. M-am străduit să-mi continui lectura, dar singurul lucru asupra căruia m-am putut concentra a fost energia care pulsa între noi. Și parfumul lui. Mirosea așa de frumos. Era ca și cum parfumul ăla găsise un drum spre sufletul meu.

— Aveam de gând să fac o plimbare, a zis el, ridicându-și amândouă picioarele ca să-mi arate pantofii lui uzați, de pânză, de parcă ar fi vrut să-mi dea o explicație.

Am zâmbit cu nasul în carte. Am ascultat amândoi cum, mângâiate de briză, frunzele din vârful copacilor foșneau, cum păsărelele ciripeau una către alta. S-a uitat la mine insistent, îi simțeam privirea.

— Doamna n-ar vrea cumva să mă însoțească o bucată de vreme?

După doar o clipă de șovăială am spus „da" și în după-masa aia am mers până ce soarele a dispărut după copaci. Lumea s-a oprit în loc. Toate celelalte nu mai aveau nicio importanță. Eram doar eu și cu el, și chestia asta ne-a fost clară din clipa când am făcut primii pași, unul lângă altul. M-a sărutat de la revedere

lângă ușă. Mi-a luat capul în mâini și s-a apropiat așa de mult de mine, încât părea că ne contopiserăm și deveniserăm unul singur. Avea buze moi, calde. A tras serios aer în piept, inspirând adânc, atingându-mi obrajii cu nasul. M-a ținut strâns în brațe. Mult timp. Mi-a șoptit la ureche:

— Vino mâine în același loc, la aceeași oră.

Pe urmă s-a tras înapoi, s-a uitat la mine de sus până jos, mi-a suflat o sărutare și a dispărut în noaptea caldă.

Îl chema Allan Smith și era american, dar avea rude apropiate în Paris și era în vizită la ele. Era plin de entuziasm și avea planuri mărețe. Studia arhitectura și visa să schimbe lumea, să redeseneze silueta orașului.

— Parisul se transformă într-un muzeu mare. Trebuie să-i injectăm ceva modernitate, ceva de proporții mai mici și funcțional.

L-am ascultat cu admirație. Mă băgase într-o lume de existența căreia nici măcar nu fusesem conștientă. Vorbea despre clădiri, despre materiale noi și grozave și despre cum puteau fi folosite, dar și despre felul în care trăiam noi, oamenii, și despre cum s-ar putea să trăim în viitor. O lume în care munceau atât bărbații, cât și femeile, unde o familie se putea descurca fără servitoare. Punea pasiune în tot ce spunea, sărind pe băncile din parc și făcând gesturi extravagante când voia să ilustreze un anume aspect. Îmi spuneam că trebuie să fie nebun, dar îl admiram pentru vitalitatea lui. Și atunci mi-a luat capul în mâini și m-a sărutat cu buzele lui moi. Mirosea a soare. Căldura de pe buzele lui le-a inundat pe ale mele și apoi a continuat să se împrăștie în tot trupul. Mi-a dat un sentiment așa de minunat de liniște. M-am trezit că respiram mai liniștit, iar trupul meu avea altă greutate când eram cu el. Voiam să stau acolo pentru totdeauna. În brațele lui.

Banii, statutul social și viitorul n-ar fi putut să mi se pară mai lipsite de importanță decât mi se păreau atunci, acolo, în parcul ăla din Paris, într-o zi caldă de primăvară, când mă plimbam cu bărbatul cu pantofii sport ferfeniți.

Capitolul 10

— E îngrozitor să te văd stând așa în pat! Mai ai dureri? Să vin acolo?

— Nu, Jenny, la ce bun? Să vii aici, să stai cu o hoașcă bătrână? Ești tânără. Ar trebui să ieși în lume, să te distrezi, nu să ai grijă de o schiloadă.

Întoarce computerul, pe care i l-a adus într-adevăr preotul, și-i face cu mâna sorei care aranjează patul de vizavi.

— Soră, vino să faci cunoștință cu Jenny a mea.

Sora vine, se uită curioasă la ecran și la singurul musafir al lui Doris.

— A, Skype! Sigur nu vă e frică de tehnologie, nu-i așa?

— Nici pomeneală. Nu e Doris omul care să se teamă de așa ceva. A fost mereu prima de câte ori a apărut ceva nou. N-o să vă fie ușor să găsiți una care să reziste mai abitir ca ea, zice Jenny râzând. A, dumneavoastră aveți grijă de ea, nu-i așa? O să se vindece piciorul?

— Sigur, noi avem grijă, o tratăm cât se poate de bine, dar nu știu să vă spun cum îi merge. Ați vrea să vorbiți cu doctorul lui Doris? Dacă da, pot să vă fac o programare.

— Cum să nu! Dacă-ți convine și ție, Doris.

— Da. Oricum n-ai crezut niciodată ce-ți spun eu, zice Doris zâmbind. Da' dacă-ți spune c-o să mor curând-curând, o să trebuiască să-i spui că știu deja chestia asta.

— Termin-odată! N-o să mori. Asta am stabilit-o și așa rămâne.

— Totdeaun-ai fost naivă, Jenny dragă. Da' vezi doar cum arăt, așa-i? Moartea așteaptă în fiecare rid, agățată de corpul meu. N-o să treacă mult și-o să mă ia la ea. Așa o să fie. Și știi ceva? O să fie de fapt foarte bine și frumos.

Jenny și sora se uită una la alta. Una ridică dintr-o sprânceană, și cealaltă își umflă obrajii de parcă oftează alene. Sora, cel puțin, are unde să se ascundă. Îi îndreaptă perna lui Doris și dispare pe ușă.

— Trebuie să termini cu chestia asta acum, Doris. E doar o

prostie fără margini pe care nu vreau s-o aud.

Brusc trece pe engleză.

— *Jack! Come here, say hi to auntie, she's badly hurt and in a hospital.*[9]

Adolescentul deșirat și uscățiv vine spre laptop, târșâindu-și picioarele. Face cu mâna și zâmbește. Zâmbind în grabă, băiatul lasă să se vadă o clipită un aparat dentar din argint până să-și dea seama și să închidă gura.

— Uite, *check this out*[10]. Stai să vezi ceva!

Întoarce laptopul cu ecranul spre pardoseala din hol. Apoi sare pe placă cu picioarele foarte depărtate. Își trage un picior înapoi, dă cu piciorul la placă, o face să se rotească sub el și aterizează. Doris bate din palme și strigă „Bravo".

— Fără placă în casă! Ți-am spus doar! zice Jenny printre dinți.

Se întoarce către Doris.

— E tare înnebunit după chestia aia. Și ce mare lucru e?! O bucată de lemn pe roți și-i ia toată ziua. Dacă nu trebuie să strângă sau să schimbe roțile, trebuie neapărat să joace vreo festă cuiva. Ar trebui să-i vezi genunchii, să-i vezi cicatricele pe care o să le aibă o viață-ntreagă.

— Lasă-l în pace, Jenny! Nu poți măcar să-i cumperi niște genunchere?

— Genunchere? La un adolescent? Nu, am încercat, da' nici nu vrea s-audă. Și de-abia dacă reușesc să i le pun. Vezi tu, nu dă bine când ai grijă să nu te lovești.

Jenny își dă ochii peste cap și oftează.

— E încă mic, lasă-l să fie copil! N-o să pățească nimic de la câteva cicatrici. Mai bine să le aibă la vedere, pe corp, decât înăuntru, în suflet. Oricum, pare vesel.

— Da, totdeauna a fost vesel. Am avut noroc, *I guess*[11]. Sunt copii buni.

— Ai copii minunați. Tare-aș vrea să pot veni pân-acolo și să iau în brațe toată ceata lui Papuc. Ce bine că pot să te văd așa! Pe vremuri era tare greu să ții legătura cu oamenii. Ți-am spus vreodată cât de mică eram când am văzut-o ultima dată pe mama?

— Da, mi-ai spus. Știu că trebuie să fi fost greu de tot. Da' până la urmă te-ai întors în Suedia, cum ai vrut mereu.

— Da, m-am întors. Uneori mă întreb dacă n-ar fi fost mai bine să fi rămas cu tine, cu tine și cu maică-ta.

— Of, Doamne, nu spune una ca asta! Nu începe să te jelești acum, că și-așa ai o grămadă de lucruri la care să te gândești. Dacă-ți vine să te lași pradă tristeții, gândește-te la toate lucrurile bune, în loc să cazi în butoiul cu melancolie, zice Jenny zâmbind. Vrei să vii la noi? Să-ți găsesc un cămin aici, în San Francisco?

— Vai ce drăguță ești! Sunt atât de bucuroasă că exiști în viața mea, Jenny dragă! Dar nu, mulțumesc. O să stau aici cum m-am hotărât. Nu mai am energie pentru altceva… Și fiindcă veni vorba despre energie, acum trebuie să mă odihnesc un pic. Te îmbrățișez, scumpa mea. Spune-i lui Willie că-l salut. O să vorbim din nou în curând, nu-i așa?

— Și eu te-mbrățișez, Dossi! Da, peste-o săptămână la aceeași oră? Tocmai o să ieși de la operație atunci…

— Da, oftează Doris, o să ies.

— Nu-ți face griji! O să fie bine. N-o să treacă mult și-o să poți merge din nou. O să vezi, spune Jenny cu ochi mari, încuviințând din cap.

— Peste o săptămână la aceeași oră, mormăie Doris, suflându-i sărutările obligatorii.

Abia așteaptă să termine cu Jenny și cu entuziasmul ei. Dar tăcerea pune stăpânire pe ea, căzând ca o pătură grea și umedă. Se uită fix la ecranul întunecat. N-are energia să-și miște mâinile și să scrie ceva, așa cum plănuise. Respiră greu. După ce mai râgâie o dată, simte în gură un gust înțepător de bilă. Medicamentele pentru dureri pe care le-a luat acolo i-au dat stomacul peste cap. S-a umflat și o doare. Își împinge pe burtă laptopul încă încălzit, închide ochii și așteaptă căldura să-și facă efectul vrăjitoresc.

O soră intră în salon. Pune laptopul pe un raft de sub noptieră. Apoi trage pătura peste trupul cufundat în somn al lui Doris și stinge lumina.

Caietul cu coperte roșii
S. SMITH, ALLAN

Parcă aveam flăcări în vene. Aproape n-am închis ochii în noaptea aia și a doua zi, la muncă, parcă pluteam pe un nor. Când am terminat în sfârșit, am luat-o la goană, lăsând în urmă depozitul și coborând câte trei trepte deodată. Când am ajuns în parc, el mă aștepta deja pe bancă. Ținea în mână caietul de schițe. Desena de zor cu creionul. O femeie, cu părul revărsându-i-se pe umeri, acoperindu-și parțial sânii. M-am simțit jenată. Și-a întors caietul de schițe când a văzut că mă îmbujorasem. A zâmbit sfios.

— Încercam doar să-ți surprind frumusețea, din memorie, a mormăit el.

Și-a frunzărit caietul cu mine alături, arătându-mi alte desene, cele mai multe înfățișând clădiri și grădini. Era bun la desen. Prindea detaliile și unghiurile cu linii largi și ample. Pe o pagină schițase o magnolie, cu ramurile încărcate de flori elegante și gingașe.

— Care-i floarea ta preferată? m-a întrebat el, continuând, distrat, să deseneze.

M-am gândit la întrebarea lui și mi-am adus aminte de florile din Suedia, cele care îmi lipseau atât de mult. În cele din urmă am spus că trandafirii și i-am povestit despre trandafirul ăla alb, care crescuse lângă atelierul tatei. I-am spus cât de mult îmi lipsea tata, despre moartea lui și despre cum se întâmplase. M-a luat în brațe și m-a tras mai aproape de el ca să-mi pun capul pe pieptul lui. M-a mângâiat alene pe păr. Acolo, în clipa aia, nu m-am mai simțit singură.

Întunericul a învăluit parcul și banca pe care încă stăteam noi doi. Îmi vin în minte mirosul delicat de iasomie din aer, păsărelele tăcute și adormite și felinarele de pe stradă aprinzându-se, aruncându-și lumina slabă pe aleea cu pietriș.

— Simți? m-a întrebat el pe neașteptate, descheindu-se la

primii doi nasturi de sus de la cămașă. Simți căldura?

Am încuviințat din cap, și el mi-a luat mâna, ducând-o la frunte. Picăturile de sudoare îi străluceau în păr. Era ud.

— Ai mâna așa de rece, iubito, a zis el, luându-mi-o într-ale lui și sărutând-o. Cum poți să fii așa de rece pe căldura asta cumplită?

S-a luminat la chip. Așa cum se întâmpla întotdeauna de câte ori îi venea vreo idee. De parcă se distra pe seama propriei lui imaginații. M-a tras în sus de pe bancă și s-a învârtit cu mine răsucită pe lângă el.

— Vino! Vreau să-ți arăt un loc ascuns, a spus el șoptit cu obrazul lipit de al meu.

Am hoinărit în noapte, agale, de parcă timpul era singurul lucru pe care-l aveam. Era atât de ușor să vorbești cu Allan. Puteam să-i împărtășesc gândurile care mă frământau. Să-i spun despre dorința mea fierbinte. Durerea mea. Asculta. Înțelegea.

Într-un târziu am zărit marele Pont Viaduc d'Auteuil. Podul cu două niveluri care făcea calea ferată să treacă peste fluviul lat. Am coborât amândoi câteva grupuri de trepte, spre plaja unde bărcile se odihneau pe timpul nopții.

— Unde mă duci? Care e locul ascuns spre care mergem?

Am șovăit și m-am oprit la jumătatea drumului. Allan s-a întors în fugă ca să mă aducă înapoi. Nerăbdător.

— Hai, vino! Nu poți spune că ești pariziancă adevărată dacă n-ai făcut baie în Sena.

M-am uitat uluită la el. O baie? Cum putea fie să și pomenească de așa ceva?

— Ești nebun? N-am de gând să mă dezbrac în fața ta. Cum poți crede una ca asta?

Am încercat să mă smulg din strânsoarea lui, dar mâna nu i s-a desprins de a mea. Era atât de irezistibil. N-a trecut mult și eram din nou în brațele lui.

— O să-nchid ochii, a spus el în șoaptă. N-o să mă uit. Promit!

Am trecut, cățărându-ne pe bărci. Erau trei legate la mal una lângă alta. Cea mai îndepărtată avea o scară la coadă. Allan și-a

scos cămașa și pantalonii și a sfârtecat oglinda apei, făcând o săritură perfectă. Liniștea m-a învăluit cu totul și cercurile de la suprafața apei întunecate au rămas ca încremenite. L-am strigat. Deodată a apărut din nou lângă barcă. S-a tras în sus pe margine și s-a atârnat de barcă. Îi curgea apă din părul negru. Dinții lui albi, care se vedeau fiindcă zâmbea cu toată gura, străluceau în noapte.

— Am stat la o parte pentru ca doamna să poată sări în apă, nevăzută de nimeni. Hai, vino, repede, a zis el râzând și s-a făcut din nou nevăzut.

Știam să înot. Învățasem la Stockholm. Dar era întuneric. Îmi aduc aminte că am șovăit, că inima mi se făcuse cât un purice de frică. În cele din urmă mi-am azvârlit pantofii din picioare și mi-am lăsat rochia să cadă pe fundul bărcii. Pe dedesubt aveam un corset. Era ceva obișnuit pe vremea aia. Făcut din mătase albă, groasă, de culoarea pielii și cu cupe tari. Nu l-am dat jos. Când m-am dus mai aproape de apă, Allan m-a apucat de picior. Am țipat tare de tot și am căzut, bâldâbâc, în brațe la el. Râsul lui a răsunat, cu ecou, pe sub bolțile podului.

Caietul cu coperte roșii
S. SMITH, ALLAN

Allan mă făcea să râd. Îmi răsturna cu susu-n jos toată viziunea despre lume, chiar dacă eu tot credeam că era un pic țicnit. Abia acum, când privesc în urmă, îmi dau seama că părerile lui se bazau pe cunoașterea autentică a oamenilor și a direcției în care mergea lumea. Când mă uit la familiile de tineri din ziua de astăzi, văd oamenii de care mi-a vorbit el cu atâta vreme în urmă.

— Căminul tău e lumea cea mică pentru tine, obișnuia să spună. Moșia ta. De aceea un cămin ar trebui adaptat felului tău de a trăi. O bucătărie ar trebui adaptată genului de mâncare care se gătește acolo, oamenilor care locuiesc de fapt în casă. Cine știe, cândva în viitor, casele noastre poate că nici n-o să aibă bucătărie. De ce-am avea bucătărie când există restaurante care pot face mâncare mai bună decât am făcut noi vreodată?

Mă amuza grozav să-l aud vorbind despre case fără bucătărie tocmai când apăruseră primele frigidere și primele aparate mari de uz casnic. În vreme ce toți ceilalți se străduiau să-și doteze bucătăriile cu cât mai multe utilități posibile, cu cât mai multe mașini își puteau permite.

— Poate că în viitor bucătăriile noastre o să arate ca la restaurant, am spus eu râzând. Poate c-o să fie o regulă ca toată lumea să aibă propriul bucătar-șef și o chelneriță sau două?

Niciodată nu lua în seamă aluziile neașteptate și sarcastice din comentariile pe care le făceam și rămânea de neclintit.

— Vreau să zic că toate se schimbă. Clădirile vechi sunt dărâmate și înlocuite de altele noi. Aspectul decorativ este înlocuit de funcționalitate. În consecință, camerele vor căpăta noi înțelesuri.

Am clătinat din cap, nesigură dacă glumea sau vorbea serios. Îmi plăcea abilitatea pe care o avea de a-și folosi imaginația, de a crea imagini abstracte pline de viață la fel de suprarealiste precum arta care se făcea la Paris pe atunci. Pentru Allan arhitectura era fundamentul tuturor relațiilor umane și, în

consecință, și soluția pentru toate enigmele vieții. Trăia cu ajutorul materialelor, al unghiurilor, al fațadelor, al pereților, al celor mai mici detalii. Oriunde ne duceam la plimbare, putea să se oprească brusc și să se holbeze la o clădire până când aruncam cu ceva în el, cu o eșarfă sau cu o mănușă. După asta mă lua întotdeauna în brațe. Și mă învârtea ca pe un copil. Îmi plăcea că ridica pretenții asupra mea ca și cum eram proprietatea lui, îmi plăcea că își lua libertatea să mă sărute în mijlocul străzilor aglomerate ale Parisului.

Uneori stătea și aștepta în fața studioului unde lucram eu. Când ieșeam la sfârșitul zilei, machiată bine, mă cuprindea mândru cu un braț și mă însoțea la un restaurant undeva. Ciudat! Eu și Allan aveam atâtea să ne spunem unul altuia, că nu existau momente de tăcere stânjenitoare. Hoinăream prin Paris, uitând de viața agitată din jurul nostru, cufundați unul în celălalt.

N-avea prea mulți bani ai lui. De asemenea, n-avea habar cum să se poarte într-o societate distinsă. Niciodată nici măcar n-a ajuns în locurile pentru cei mai cu dare de mână, fiindcă singurul rând de haine pe care le avea erau atât mari, cât și demodate, de te-apuca disperarea văzându-le. Arăta ca un adolescent îmbrăcat cu costumu' lu' tac-su. De fapt, dacă n-ar fi răspândit un asemenea farmec când ne-am întâlnit prima oară pe banca din parc, probabil că nici măcar n-aș fi vorbit cu el. Amintirea întâlnirii ăleia m-a făcut mereu să stau smerită în fața aspectului exterior al oamenilor.

Uneori nu-i nevoie să aveți aceleași preocupări sau același stil, Jenny. Dacă vă faceți unul pe altul să râdeți ajunge.

Caietul cu coperte roșii
S. SMITH, ALLAN

Am continuat să muncesc mult. Arboram un zâmbet lipit pe buzele roșii ca sângele, pozam cum mi se spunea, eram pe placul doamnelor din înalta societate a Parisului, stăteam țanțoșă în fața cutiei pătrate a fotografului. Dar în suflet aveam numai iubire și dor. Mă gândeam întruna la Allan când nu eram împreună. De obicei stăteam lângă el pe bancă în parc. Făcea schițe din linii în caiet, linii care deveneau clădiri. Era un oraș întreg în caietelul ăla al lui de schițe și adesea o luam cu mintea pe arătură, închipuindu-ne în ce casă o să stăm.

Destul de des trebuia să plec din Paris în interes de serviciu. Nici lui, nici mie nu ne plăcea chestia asta. Odată a venit să mă ia de la mine de-acasă într-o mașină împrumutată. Și azi mi-aduc aminte ce model era: un Citroën Traction Avant de culoare neagră. A spus c-o să mă ducă el până la castelul din Provence unde prezentam rochii și bijuterii. N-avea experiență ca șofer. Poate chiar să fi fost prima dată când conducea. Drumul a fost plin de obstacole, iar el a tot calat motorul de la bun început. Am râs până mi-au dat lacrimile.

— N-o s-ajungem niciodată dacă salți așa întruna!

— Scumpa mea, te-aș duce până pe Lună și-napoi cu bicicleta dac-ar trebui. Bineînțeles c-o s-ajungem. Acum ține-te bine că accelerez!

Și spunând asta, a apăsat pe pedală până jos și-am pornit-o înainte într-un nor de fum negru. Când, într-un sfârșit, am luat-o pe drumul care ducea la castel, câteva ore mai târziu, eu eram și plină de praf, și transpirată. Eram amândoi încă în mașină și ne sărutam când *monsieur* Ponsard a deschis brusc ușa, trăgând de ea. S-a uitat fix la Allan. Faptul că mă sărutam cu un bărbat cu care nu eram măritată a produs mare scandal. Și *monsieur* Ponsard i-a spus-o lui Allan drept în față. A trebuit s-o șteargă de-acolo și s-o ia pe drumul cu pietriș ca să nu primească niște pumni. În ciuda faptului că situația era gravă, de-abia dacă puteam să-mi țin râsul. Allan s-a întors când ajunsese departe și

mi-a suflat o sărutare.

Odată prezentarea terminată, am ieșit pe furiș și l-am găsit pe Allan dormind în iarbă pe domeniul castelului. L-am tras până la mașină și am scăpat amândoi înainte ca *monsieur* Ponsard să aibă timp să-și dea seama. În noaptea aia am dormit în aerul cald, sub cerul liber, strânși unul în altul. Am numărat stelele căzătoare și ne-am închipuit că fiecare reprezintă un copil pe care o să-l avem într-o bună zi.

— Uite, un băiețel, a spus Allan, arătând spre prima.

— Și-o fetiță, am spus eu încântată, când a apărut următoarea.

— Alt băiețel, a zis Allan râzând.

Când a căzut cea de-a șaptea stea, m-a sărutat și-a spus că aveam destui copii. L-am mângâiat cu blândețe pe gât, mi-am implântat degetele în părul lui, am tras adânc în piept mirosul lui și l-am lăsat să mă pătrundă.

Caietul cu coperte roșii
S. SMITH, ALLAN

Ne cunoșteam doar de ceva mai mult de patru luni când, absolut pe neașteptate, a dispărut din viața mea. Pur și simplu a dispărut. Nu-mi mai bătea nimeni la ușă. Nu mă mai aștepta nimeni cu sărutări și zâmbete după lucru. Nu știam unde stă, nu-i cunoșteam rudele, nu știam cu cine aș putea lua legătura ca să aflu ce se-ntâmplase. Observasem că, la ultima noastră întâlnire, părea neliniștit, că nu mai era tipul ăla fericit și exuberant și că era îmbrăcat mai sobru. Bănuisem că-și cumpărase un sacou și niște pantofi de lac de dragul meu. Dar să fi fost alt motiv? Îngrijorarea și disperarea mea creșteau cu fiecare zi.

M-am dus la banca din parc, cea pe care obișnuia să stea când își făcea schițele pentru clădiri. Era goală, în afară de porumbelul cu un picior care sărea în toate părțile sperând să găsească vreo firimitură sau două. M-am dus întruna acolo, așteptând câteva ore în fiecare zi, dar el n-a mai venit niciodată. Când stăteam acolo, aproape că-i simțeam prezența. Era ca și cum ar fi fost chiar acolo, lângă mine.

Zilele treceau. Mergeam pe drumul nostru obișnuit, singură, sperând c-o să apară. Sperând că era doar un vis urât. Amintirea lui a început să pară tot mai mult un vis îndepărtat. Mă învinuiam pentru că fusesem așa de naivă și de absorbită de propria mea zăpăceală. Pentru că pusesem prea puține întrebări, pentru că nu cerusem să aflu mai multe despre el.

Unde se dusese? De ce mă părăsise? Trebuia să fim împreună de-a pururi. Așa credeam eu.

Caietul cu coperte roșii
A. ALM, AGNES

După dispariția bruscă a lui Allan eram ca un suflet pierdut. Aveam pungi negre și umflate sub ochi, și tenul mi se îngălbenise și se uscase după toate nopțile alea nedormite și după șiroaiele de lacrimi sărate. Nu puteam să mănânc și slăbisem, mai-mai că nu mai aveam deloc putere. Conștient sau inconștient, în fiecare clipă mă gândeam numai la el.

Despărțirile sunt lucrurile cele mai rele de pe lume, Jenny. Chiar și acum detest din toată inima să spun „La revedere". Despărțirea de o persoană la care ții o să-ți fie mereu o rană în suflet.

Mă doare să recunosc, dar majoritatea oamenilor au tendința să dispară treptat după un timp. Nu chiar așa de mult încât să-i uiți de tot. Nu chiar așa de mult încât să nu mai însemne nimic pentru tine. Dar neliniștea aia de la început, panica, se tocește și în cele din urmă îi ia locul ceva un pic mai neutru. Ceva cu care, într-un anume fel, poți să te împaci. În anumite situații nici măcar nu mai vrei să aduci din nou la viață vechea prietenie, iar legătura care rămâne aduce mai mult a obligație decât a entuziasm. Devin oameni cu care să ții legătura. Scrisori pe care să le scrii, scrisori pe care să le citești și asupra cărora să te oprești o clipă înainte de a împături amintirea oamenilor ăstora și a-i băga înapoi în plic pentru a fi dați uitării.

După câțiva ani petrecuți la Paris, chiar și amintirea mamei pălise. Amintirea clipei când s-a despărțit de mine, aruncându-mă într-o lume a oamenilor mari despre care nu știam nimic, în vreme ce pe sora mea a lăsat-o să stea lângă ea… Clipa aia învinsese definitiv. Pentru mine, mama a devenit cineva care făcuse o deosebire între copiii ei. Mă gândeam la ea din când în când, adevărat. Dar dorul pe care-l purtam în suflet a dispărut încet-încet.

Allan n-a dispărut deloc, n-a dispărut câtuși de puțin. Era

aproape mereu în gândurile mele. Durerea slăbise puțin în intensitate, dar iubirea nu. Era copleșitoare.

Am început să trăiesc zilele una câte una, ceasurile unul câte unul. Căutam greșeli în mine însămi, motive pentru care mă părăsise. În cele din urmă am început să pun mai mare preț pe pensatul sprâncenelor și pe suptul burții decât puneam pe gândurile despre viitor. Trecuseră șapte ani de când plecasem din Suedia. Aveam bani și eram independentă, un noroc care, pe vremea aia, nu era dat multor femei. Viața mi-o formau hainele și machiajul, care mă transformau într-o cu totul altă persoană, o persoană demnă de admirație. O persoană care avea de toate. Îmi umpleam zilele căutând perfecțiunea.

Adevărul e că, în ziua în care mi-a sosit acasă o telegramă funestă, îmi dedicasem timpul cumpărării unei perechi de pantofi din piele care să fie exact în nuanța de roșu a rochiei mele noi. Am mers din magazin în magazin, comparându-i cu materialul rochiei, cerându-le vânzătorilor să lustruiască pielea până ce strălucea doar pentru a refuza pantoful peste un minut fiindcă era urâtă catarama. Duceam o viață lipsită de griji și, uitându-mă acum înapoi, mi se face de-a dreptul rușine. E ușor să preschimbi niște tinere în femei seducătoare și egoiste, preocupate doar de ele însele. Atunci și acum. Multe sunt ispitite de strălucirea aurului, dar de fapt puține se opresc din căderea în ispită ca să se mai și gândească. Multe dintre manechinele timpului proveneau din familii bogate, de aristocrați. Datorită lor au ajuns manechinele la o anumită stare socială, datorită lor am ajuns noi să fim cineva. Știai asta?

Oricum, să ne întoarcem la telegramă. Era de la vecina mamei și a pus efectiv capăt vieții mele cu caracter distructiv.

Dragă Doris,

Sunt foarte îndurerată că trebuie să te anunț că mama ta a trecut la cele veșnice după o îndelungată suferință. Împreună cu prietenele și colegele ei de muncă am reușit să facem rost de bani pentru un bilet pentru micuța Agnes. O să sosească la Paris cu trenul, la ora 13, pe 23 aprilie. O las în grija ta. Lucrurile mamei tale sunt depozitate într-unul din poduri.

Sper ca norocul să vă surâdă la amândouă.
Cu afecțiune,
Anna Christina

O mamă moartă pe care n-o mai cunoșteam. O surioară care îmi zdruncina lumea ca un colet trimis la o adresă greșită. Când am văzut-o ultima dată, fusese o copilă de șapte ani. Acum era o fată de paisprezece ani, slabă și deșirată, care se plimba dezorientată pe peron. Într-o mână ducea o valiză ponosită, legată cu o curea groasă de piele. Părea să fie cureaua veche a tatei, stropită cu vopsea albă. Se uita atent la mulțime, căutându-mă din ochi pe mine, sora ei.

Când a dat cu ochii de mine, s-a oprit ca lovită de trăsnet și s-a uitat fix, în timp ce oamenii treceau șuvoaie pe lângă ea. O împingeau și-o îmbrânceau. Corpul i se clătina înainte și înapoi, dar ochii îi erau pironiți pe ai mei.

— Agnes?

Întrebarea era inutilă, fiindcă fata din fața mea era bucățică ruptă din mine la vârsta aia. Doar un pic mai greoaie, cu păr puțin mai închis la culoare. M-a privit, ținând gura întredeschisă și ochii larg deschiși. De parcă eram o stafie.

— Sunt eu, sora ta. Nu mă recunoști?

Am întins brațul, și ea m-a luat de mână. Chiar în clipa aia corpul a început să-i tremure și soră-mii i-a scăpat bagajul pe peron. Mi-a dat drumul la mână și și-a cuprins umerii cu brațele. Umerii îi veneau cam până la urechi.

— Hai, micuțo! am spus eu îmbrățișând-o și simțind cum tremuratul trupului ei mic pătrunde într-al meu.

Am tras aer în piept liniștită și i-am simțit mirosul. Părea familiar.

— Ești speriată tare? am întrebat-o eu în șoaptă. Și tristă? Te înțeleg foarte bine. Trebuie să-ți fi fost greu când a murit mama.

— Arăți ca ea. Îi semeni leit, a zis ea bâlbâindu-se, cu capul pe umărul meu.

— Chiar îi semăn. A trecut atâta vreme… Abia mi-o mai aduc aminte. Nici măcar o poză de-a ei nu am. Tu ai vreuna?

Am mângâiat-o încet pe spate. A început să respire mai

liniștit. Mi-a dat drumul la mână și s-a dat câțiva pași înapoi. Dintr-unul din buzunare a scos o fotografie pe care se vedeau urme murdare de degete și mi-a dat-o. Mama stătea pe un taburet de la pian, în rochia ei albastră, lungă. Cea pe care o îmbrăca mereu la petreceri.

— Când a fost făcută?

Agnes n-a răspuns. Poate că nu știa. Ochii mamei erau așa de plini de viață. Abia atunci mi-am dat în sfârșit seama că murise cu adevărat, că n-am s-o mai văd niciodată. M-a cuprins o neliniște cumplită. Murise cu convingerea că nu-mi păsa de ea. Acum n-aveam să mai am altă ocazie.

— Poate c-o să ne-ntâlnim cu ea sus, în cer, am încercat eu să spun, dar vorbele mele au făcut-o pe Agnes să plângă.

Lacrimile mi s-au întors înăuntrul meu. Am simțit o răceală în piept și mi-a trecut un fior rece prin tot trupul.

— Șșșșt, nu plânge, Agnes!

Am tras-o spre mine și pentru prima dată am observat cât era de obosită. Pleoapele îi cădeau grele, și sub ochi avea cearcăne negre.

— Știai că cea mai bună ciocolată caldă din lume este aici, la Paris?

Agnes și-a șters lacrimile.

— Și știai că ciocolata este cel mai bun leac împotriva lacrimilor? Din întâmplare, cea mai frumoasă cafenea e chiar aici, după colț, am zis eu arătând cu degetul. Mergem?

Am luat-o de mână și am trecut încet prin clădirea gării. Era același drum pe care-l făcusem și eu cu doamna cu șapte ani în urmă. N-am plâns deloc atunci. Dar sora mea plângea acum. Surioara mea, care, la fel ca mine, fusese aruncată fără voia ei în lumea asta mare și agitată. Era de datoria mea să am grijă de ea. Și treaba asta mă îngrozea.

Agnes mi-a dat viața peste cap. Trebuia să fiu ca un părinte și imediat m-a cuprins îngrijorarea. Avea nevoie de o școală bună, trebuia să învețe franțuzește. N-avea niciodată să facă curățenie sau să fie fată în casă. Și eu n-aveam s-o las niciodată să stea în fața unui aparat de fotografiat și să afișeze zâmbetele alea false. Agnes avea să aibă tot ce visasem eu întotdeauna, educație,

ocazii favorabile și, cel mai important, o copilărie, care să dureze mai mult decât a mea.

Chiar a doua zi am făcut o notificare în privința apartamentului pe care-l împărțeam cu alte două manechine. M-am uitat pe agenda mea de lucru. Aveam date fixate. Vizionări la magazinul universal. Ședințe foto pentru Lanvin și Chanel. Ce fusese legat de neliniște și teamă la început devenise viața mea de zi cu zi.

Pretendenții au continuat să se țină scai de mine. Mă întâlneam cu ei de câte ori aveam ocazia, primeam darurile pe care mi le aduceau și vorbeam o vreme. Dar niciunul n-ar fi fost în stare să-i ia locul lui Allan în inima mea. Niciunul nu avea privirea lui, niciunul nu se uita în sufletul meu, așa cum se uitase el. Niciunul nu m-a făcut să mă simt în siguranță.

Sau locul lui Agnes. Din ziua în care s-a mutat la mine, am vândut toate cadourile pe care mi le dăduseră cât am putut de repede și am folosit banii pentru manualele ei. Iar eu nu mi-am mai petrecut timpul încercând să găsesc pantofi care să se potrivească exact cu materialul rochiei.

Capitolul 11

— Sper că înțelegi ce-ți spun.

Ea întoarce capul și se uită pe fereastră la nori. Vântul se joacă cu ei, făcând ghemotoacele mici și albe să se miște cu diferite viteze: stratul de sus este liniștit, dar cele de dedesubt trec cu viteză și pe urmă dispar.

Bărbatul care stă lângă ea își drege glasul. Un strop de scuipat îi zboară din gură și aterizează în barba lui scurtă. Îi spune pe nume. Ea se întoarce și se uită la el în timp ce omul vorbește.

— Nu poți sta singură, în niciun caz atât timp cât abia mergi. Cum ar fi asta? N-ai să poți să te duci nici măcar la toaletă fără ajutor. Citesc în fișa ta că, oricum, de-abia dacă ai să poți face și treaba asta. Doris, ai încredere-n mine! O să fie mai bine pentru tine într-un cămin. Nu-i pe termen lung și poți chiar să-ți iei și mobila ta de acasă.

E a treia oară când funcționarul însărcinat cu asistența socială vine cu hârtiile lui ca s-o vadă. De trei ori a trebuit să suporte discursul lui despre cât de important este ca ea să-și vândă apartamentul și să-și pună într-un depozit toată mobila și amintirile care nu se potriveau la cămin. De trei ori a trebuit să-și reprime impulsul de a-i da în cap cu ceva tare. N-o să plece în vecii vecilor din Bastugatan. O să fie a treia oară că bărbatul ăsta o să trebuiască să plece fără semnătura ei.

Și totuși încă stă acolo. Sunetul degetelor lui care bat darabana pe hârtie are ecou în urechile ei. Ea întoarce capul, sfidând durerea care venea odată cu orice mișcare pe care o făcea.

— Peste cadavrul meu, spune ea printre dinți. Nici să nu te gândești c-o să semnez. Ți-am mai spus o dată și rămân pe poziție.

Omul oftează din adâncul rărunchilor și dă cu bucata de hârtie în noptieră. În orice caz, încearcă: o biată bucată de hârtie nu face cine știe ce zgomot.

— Dar cum o să te descurci singură, Doris? Spune-mi, te rog!

Ea îl fixează cu privirea.

— M-am descurcat de minune înainte să se întâmple chestia asta. Și la fel o să fac și după. E doar o fractură la șold. Nu sunt oloagă! Și nici moartă. Oricum, nu încă. Și când o să mor, n-o să mor aici sau acolo la Bluebell. Și fiindcă veni vorba, ar trebui să-mi urezi noroc la recuperare decât să irosești timpul și pe al meu, și pe al tău. Lasă-mă câteva săptămâni și-o să vezi că pot să merg din nou foarte bine. Sau poate c-ar trebui să-ncerci să-ți fracturezi șoldul și să-ți pună o proteză și pe urmă o să vedem noi cât de țanțoș o să fii în săptămânile de după chestia asta!

— Se poate și mai rău decât la Bluebell. A trebuit să-l conving pe directorul căminului să te primească. De obicei nu primesc pacienți în starea ta. Profită de ocazie, Doris. Data viitoare s-ar putea să nu mai ai atâta noroc. O s-ajungi la un cămin pe termen lung.

— Amenințările nu țin la hoașțele bătrâne. Pân-acum ar fi trebuit să știi asta mai bine ca alții. Că doar toată ziua te foiești pe aici. Dacă nu, atunci ai învățat ceva nou pe ziua de azi. Acuma poți să te duci și să sâcâi pe altcineva. Eu vreau să dorm.

— Așa vezi tu lucrurile?

Sprâncenele i se îngustează, și gura i se preschimbă într-o linie subțire.

— Că te sâcâi? De fapt, vreau să te ajut. Trebuie să-ți dai seama că totul e spre binele tău. Că nu poți să stai singură. Că n-ai pe nimeni care să te-ajute.

Când, în cele din urmă, el pleacă din salon, lacrimile încep să șiroiască pe obrajii lui Doris, strecurându-se printre riduri și făcându-și drum spre gură. Gustul sărat se impregnează în buzele ei uscate. Inima încă îi bate cu furie. Ridică o mână, cea pe care e vânătaia de la cateter, și se freacă pe obraz. Pe urmă își fixează privirile pe perete. Își mișcă piciorul cu încăpățânare de zece ori, înainte și înapoi. Exact cum i-a arătat fizioterapeutul. Apoi se sforțează să-și ridice piciorul câțiva milimetri. Se uită la coapsă și-și vede călcâiul ridicat în aer. O clipită ridicat în aer, pe urmă își lasă din nou piciorul jos, pe pernă. Mișcarea asta a stors-o de puteri. Se odihnește o secundă și apoi trece la exercițiul 3. Apasă cu genunchiul în pat ca să i se încordeze

mușchii de la coapsă, stă un pic și pe urmă repetă. În cele din urmă își încordează spatele ca să-și poată ridica șoldurile câțiva milimetri. Simte o durere de parcă i-ar fi înfipt cineva un cuțit în rana de la operație, dar poate face acum mișcări mici din șold fără prea mare durere.

— Ce faci, Doris? Cum îți merge piciorul?

O soră se așază pe marginea patului și o ia de mână.

— Bine. Fără dureri, minte ea. Vreau să mă scol și să merg mâine sau, oricum, să încerc. Ar trebui să pot face câțiva pași mici.

— Ce curajoasă ești! zice sora, atingând-o ușor cu degetele pe obraz.

Doris se ferește de atingerea sorei.

— O să-ți scriu asta în fișă ca să știe echipa de dimineață ce vrei.

Și cu asta Doris rămâne încă o dată singură. Paturile celelalte sunt goale în seara asta. Se-ntreabă pe cine-o aduce mâine. O să fie luni. Luni, marți, miercuri. Numără pe degete. Doar trei zile până când o să poată vorbi iarăși cu Jenny.

Caietul cu coperte roșii
A. ALM, AGNES

Un apartament aproape de Les Halles. O cameră cu o chicinetă. Apă și alte lucruri în curte. Nu era cel mai bun cartier, dar apartamentul era al nostru și puteam fi noi însene. Eu și Agnes. Dormeam împreună, în același pat micuț. Scârțâitul când una din noi se mișca a devenit până la urmă ca o melodie, încă îl aud când închid ochii. Chiar și cele mai mici mișcări făceau să se legene arcurile ruginite și fierăria patului ce stătea într-o rână. Uneori chiar îmi făceam griji că s-ar putea dărâma cu totul.

Agnes era așa de dulce. Ăsta-i cuvântul care i se potrivește cel mai bine. Mereu înțelegătoare și gata să sară în ajutor. Tăcută și un pic melancolică din când în când. Se foia în somn noaptea, scâncea cu lacrimile curgându-i pe obraji, dar nu se trezea. Doar se înghesuia în mine. Dacă mă mutam mai încolo, venea după mine până când îmi rămânea doar o fâșie îngustă de saltea.

Într-o dimineață, când stăteam amândouă ghemuite în pat cu cești le de ceai în mâini, Agnes a început să vorbească. Ce-a spus ea m-a făcut să înțeleg, cel puțin în parte. Avusese o viață cumplită. O viață care ar fi putut să fie a mea. Erau așa de sărace, că n-aveau destul ca să mănânce. N-a putut merge la școală. Au fost date afară din apartament și își petrecuseră ultimele câteva luni în casă la Anna Christina.

— Mama avea o tuse groaznică, a spus ea cu un glas atât de pierit, că de-abia am auzit-o. Avea sânge pe mâini, roșu-închis și gros ca flegma. Dormeam amândouă pe canapeaua din bucătărie și simțeam cum tremură din toate încheieturile când tușește.

— Ai fost acolo când a murit? am întrebat-o, și ea a încuviințat din cap. Ce-a spus? A spus ceva?

— Îți doresc…

Agnes a rămas fără glas. I-am luat mâna într-a mea. Mi-am împletit degetele printre ale ei.

— Ne-a ajuns! Destul cu porcăriile! Nu crezi?

Puteam râde la chestia asta. Doar noi două, cum numai

surorile pot. În ciuda faptului că nu ne cunoșteam încă una pe alta.

N-o să uit niciodată prima vară petrecută cu Agnes. Dacă vrei vreodată să cunoști o persoană într-adevăr, Jenny, culcă-te în același pat cu ea. Nu există nimic mai dezarmant decât să vă ghemuiți una în alta noaptea, târziu. În clipa aia nu ești nimic altceva decât tu însăți, fără fereală, fără scuze. Îi mulțumesc patului ăluia de fier ruginit pentru că ne-a făcut să fim surori din nou. Surori care împărțeau totul.

Când nu lucram, hoinăream pe străzile Parisului, amândouă cu pălării și mănuși ca să ne apere de soare. Vorbeam franțuzește între noi. Fiecare cuvânt pe care-l învățа îl găseam acolo, pe stradă. *Mașină, bicicletă, rochie, pălărie, piatră de pavaj, carte, cafenea.* A devenit un joc pentru noi. Eu arătam cu degetul spre ceva și spuneam cuvântul în franceză și ea îl repeta. Căutam cuvinte peste tot. A învățat repede și aștepta cu nerăbdare să înceapă școala. Și eu a trebuit să fac câțiva pași minunați într-o copilărie pe care o pierdusem prea devreme.

Pe urmă a apărut îngrijorarea. Zvonuri despre un posibil război, care se spuneau în șoaptă în fiecare cafenea, s-au dovedit a fi adevărate și în septembrie 1939 au devenit realitate. Cumplitul Război Mondial. Căldura insuportabilă plana, grea, pe deasupra Parisului la fel ca teama pentru ce avea să vină. Franța fusese până atunci cruțată, și viața la Paris se desfășura normal, dar acum era ca și cum cineva ar fi smuls zâmbetele de pe fețele oamenilor. *Soldat* și *pușcă* erau cuvintele noi pe care Agnes și cu mine le găseam pe stradă. Dintr-odată m-am trezit că aveam mai puțin de lucru. Casele de modă făceau economii, ceea ce însemna o catastrofă financiară pentru noi. Chiar și magazinele universale au oprit angajările pentru manechine. Agnes mergea mai departe la școală în fiecare zi, în timp ce eu așteptam ca telefonul să înceapă să sune iar, ca lucrurile pe care eram obișnuită să le fac să înceapă să reapară. Într-un sfârșit m-am interesat de alte locuri unde puteam să muncesc, dar nimeni nu îndrăznea să angajeze pe nimeni. Nici măcelarul, nici brutarul, nici familiile de aristocrați. Mai aveam niște bani pe

care-i economisisem, dar se împuținau văzând cu ochii.

Aveam în apartament un radio vechi, care hârâia de mama focului. Lemn de culoare închisă, pânză îngălbenită și scale aurii. Ascultam în fiecare seară. Nu ne puteam abține. Anunțurile deveneau din ce în ce mai brutale, iar numărul celor care-și pierduseră viața ajunsese la zeci, apoi la sute. Războiul era atât de aproape și totuși era perceput ca fiind atât de departe, atât de imposibil de conceput. Agnes își băga degetele în urechi, dar eu o obligam totdeauna să asculte pentru informarea ei generală.

— Oprește-l, oprește-l, te rog, Doris! Mă face să mă gândesc la niște lucruri așa de cumplite, a spus ea mai apoi.

Odată chiar a ieșit ca o furtună din cameră, din apartament. S-a întâmplat când crainicul a anunțat că nemții ocupaseră Varșovia și că rezistența poloneză fusese înfrântă.

Am găsit-o în curtea din spate, ghemuită pe o ladă cu lemne de foc. Își ținea strâns picioarele cu mâinile și privea în gol. Uguitul porumbeilor se auzea slab de pe acoperișuri. Erau peste tot și murdăria lor păta pietrele de pavaj.

— Poate că pentru tine sunt numai niște cifre, mi-a spus ea printre dinți, dar ăștia despre oameni vorbesc. Despre oameni care erau vii și care acum sunt morți. Înțelegi una ca asta?

A strigat cât a putut de tare acele ultime câteva cuvinte, pe un ton acuzator, de parcă nu înțelegeam cuvântul „mort”. M-am ghemuit lângă ea, acolo sus.

— Nu vreau să mor, a spus ea printre lacrimi, cu capul rezemat de umărul meu. Nu vreau să mor. Nu vreau să vină nemții aici.

Caietul cu coperte roșii
S. SMITH, ALLAN

Într-o zi Agnes a venit acasă cu un plic. Sunt sigură că fusese cândva alb, dar acum era îngălbenit, murdar și acoperit cu timbre, ștampile, urme de lipici și adrese mâzgălite. În el era o scrisoare din America.

Trecuse mai mult de un an de când el dispăruse pe neașteptate. Și acum, când îngrijorarea asta pentru război era cumplită, scrisese în sfârșit o scrisoare. De parcă aflase despre durerea mea nesfârșită prin care trecusem din cauza pierderii lui. Înăuntru era o broșură despre călătoriile la New York, plus un teanc de dolari în bancnote. Și cele câteva rânduri care mi s-au întipărit în minte pentru totdeauna.

Scumpă Doris, trandafirașul meu cel mai frumos. Am fost obligat să plec de la Paris în grabă și nu am fost în stare să fac față unui adio. Iartă-mă! Tata a venit să mă ia, mama are nevoie de mine aici. Nu am avut de ales.

Vino la mine! Am nevoie de tine. Treci Atlanticul ca să te pot ține din nou în brațe. Te voi iubi întotdeauna. Vino cât de repede poți. Ai tot ce-ți trebuie pentru călătorie. Voi avea grijă de tine când sosești.

Ne vom vedea din nou în curând. Mi-e dor de tine.

Expeditorul era Allan Smith. Allan al meu.

Am citit scrisoarea de mai multe ori. La început, am fost furioasă. Din cauză că așteptase atât de mult ca să ia legătura cu mine și că fusese atât de concis când îmi scrisese. Dar pe urmă m-a copleșit bucuria. Simțeam ca și cum începusem să trăiesc din nou, ca și cum paralizia durerii mă lăsa încet-încet. El era tot acolo, nu era nimic în neregulă cu mine, mă iubea.

I-am citit scrisoarea lui Agnes.

— Plecăm! a exclamat ea, cu seriozitate în priviri și încruntând încordată din sprâncene. De ce să stăm aici când tot

la ce ne putem aștepta este războiul?

Se zvonea că nemții luau prizonieri chiar și civili. Alungându-i din casele lor și înșfăcând tot ce era de valoare. Atunci nu știam ce s-a întâmplat cu ei, dar lui Agnes îi era frică. Era înspăimântată de toate poveștile cumplite pe care le auzise la școală, unde totul era distorsionat și prezentat într-o lumină mai proastă.

Am stat în bucătărie în serile care au urmat și-am vorbit despre călătorie. Agnes era așa de sigură. Voia să plece. Nu-și mai putea ține frica în frâu. Nu ne-a trebuit mult ca să luăm o hotărâre. Amândouă voiam să plecăm de acolo. Dar pe mine mai degrabă dorul decât frica mă împingea înainte. Mi-am vândut cea mai mare parte din haine, pălării și pantofi ca și mobila și tablourile. Puținele lucruri care ne rămăseseră le-am pus în două valize mari, împreună cu scrisori, fotografii și bijuterii. Mi-am golit contul de la bancă și am strâns bancnotele cu valoare mare într-o cutie de tablă în care fuseseră bomboanele de ciocolată, pe care mi le dăduse Allan odată. O țineam pe lângă mine, ascunsă în poșetă.

Încă o dată toată viața îmi fusese strânsă în niște boccele, dar era prima dată ca om în toată firea. Mă simțeam în siguranță și plină de speranțe. Familia era cu mine, iar eu și Allan aveam să fim împreună din nou.

Caietul cu coperte roșii
J. JENNING, ELAINE

Era o zi cenușie și ploioasă în noiembrie 1939. Eram îmbrăcată cu haina mea roșie, cea din cașmir moale. Ieșea în evidență printre toate celelalte haine negre, cenușii și cafenii. Mă legasem la cap cu o eșarfă cenușie și, cum urcam pe pasarelă, lăsam în urmă Europa și cariera cu multă eleganță. Eram încă Doris, manechinul în viață. Pe chei era plin de oameni cu și fără bilete. Unii m-au recunoscut din pozele colorate care apăruseră în reviste. Șopteau și arătau cu degetul spre mine. Alții erau complet absorbiți de lacrimile despărțirii de cei dragi. La jumătatea pasarelei m-am întors și am făcut cu mâna lumii de parcă eram o stea de cinema. Nu mi-a răspuns nimeni. Agnes nu s-a întors. Pentru ea Parisul nu era decât o paranteză care avea să i se șteargă în curând din memorie, dar pentru mine Parisul reprezenta o perioadă pe care o s-o prețuiesc întotdeauna. Când vasul a pornit-o spre intrarea în portul Genova, unul dintre ultimele cărora li s-a permis să plece din port, plină de tristețe, am urmărit cu privirea prin fereastra rotundă a cabinei noastre cum țărmurile se pierd în zare.

Vaporul cu aburi *Washington* era un vas lung și frumos. Ni s-a dat un salon mare, cu o cameră de zi și un pat dublu. Patul nu scârțâia și salteaua nu se lăsa în jos la mijloc, ceea ce însemna că puteam dormi la o oarecare distanță una de cealaltă. În acea primă noapte amândouă am stat treze.

— Spune-mi că e frumos. Și bogat. Spune-mi totul! Doamne, Dumnezeule, e așa de romantic… a spus Agnes în șoaptă.

Nu știam ce să zic. Îi vedeam chipul când închideam ochii, îmi aminteam clar mirosul pe care îl simțisem atât de des când ne îmbrățișaserăm. Dar în realitate nu știam aproape nimic despre el. Trecuse mult prea mult timp.

— E arhitect și vizionar. Are așa de multe idei ciudate, dar o să-ți placă, fiindcă râde mult.

— Da' e frumos?

Agnes s-a pus să chicotească, și eu i-am aruncat cu perna în

cap. Întreba întruna câte ceva. I-am spus tot ce mi-am amintit. Cum ne întâlniserăm, despre impulsivitatea, veselia și pasiunea lui. Despre ochii lui verzi. Despre zâmbetul lui.

Mă întrebam în sinea mea de ce-mi scrisese până la urmă. De ce acum și nu înainte? Oare fiindcă, în sfârșit, ajunseseră la el zvonurile despre război? Deși dispariția lui mă făcuse să vărs multe lacrimi, acum, că știam că încă se gândea la mine, mă simțeam copleșită de iubire. Toată ființa mi-era plină de dor.

Înainte să ne îmbarcăm pe vas, expediasem două scrisori. Una era de adio pentru Gösta. Corespondența noastră devenise din ce în ce mai sporadică de-a lungul anilor, dar voiam să-i spun unde eram. I-am trimis un ultim instantaneu cu Parisul. A doua scrisoare era pentru Allan. Conținea detalii legate de sosirea noastră și un scurt mesaj, la fel de scurt precum cel pe care mi-l trimisese el. Curând aveam să ne vedem din nou. Puteam doar să-mi imaginez scena, precum cea dintr-un film spectaculos. El urma să stea pe doc, așteptându-ne să sosim, purtând costumul lui nepotrivit ca mărime și cu părul zbârlit fluturând în vânt. Eu, în haina mea elegantă roșie. Când urma să mă vadă, avea să zâmbească și să-mi facă cu mâna. Aveam să alerg spre el, să mă arunc în brațele lui și să-l sărut. Fantezia mea devenise debordantă în timpul acelor nopți agitate. La fel și nervii mei.

Cât am fost pe mare, n-am avut o clipă de răgaz. Aveam activități care fuseseră puse la punct până în cele mai mici detalii de un echipaj plin de entuziasm: talere, jocuri de bowls, dans, concursuri de cultură generală. Ne-am făcut mulți prieteni noi. Înainte să plecăm, nu mă gândisem nicio clipită la limba engleză. Hotărârea pe care o luasem sub impulsul momentului fusese dictată de iubire, nu de limbă. Eu știam doar câteva cuvinte în engleză, iar Agnes nu știa niciunul. Dar spre norocul nostru, am întâlnit-o pe Elaine Jenning, o americancă în vârstă care știa franțuzește și care s-a transformat în îngerul nostru păzitor. Ne dădea lecții de engleză în sufragerie zi de zi. Am jucat cu Elaine același joc pe care-l jucase Agnes cu mine pe străzile din Paris. Noi arătam cu degetul, ea spunea cuvântul în englezește, iar noi îl repetam. Destul de curând știam cum se

spune pe englezește la toate lucrurile de pe vas. Elaine era foarte bucuroasă că putea să ne învețe limba ei maternă, cântărind fiecare cuvânt și articulându-l cu grijă ca să ne fie nouă mai ușor s-o urmărim.

Elaine rămăsese văduvă de puțin timp. Soțul ei fusese comis-voiajor, și amândoi trăiseră peste tot în lume, petrecându-și ultimii zece ani în Franța. Ca și mine, avea experiența vieții grozave de la Paris. Rochiile ei erau toate făcute la comandă. Avea mai multe șiraguri de perle la gât. Uneori îmi ziceam c-o văzusem la magazinul universal, că era una dintre doamnele care trăseseră de hainele de pe mine în căutarea unui lucru care să le facă și pe ele să arate la fel de elegante. Pudra albă de pe față, care îi intrase în riduri, se făcea cocoloașe când transpira. Elaine folosea o batistă brodată ca s-o îndepărteze de pe față, și asta însemna că avea mereu dungi pe obraji. Părul îi era argintiu, aranjat cu grijă pe ceafă într-un coc neted. Din când în când ridica mâna ca să împingă un ac de coc, ce era cât pe-aici să sucombe sub greutatea părului. Ne plăcea să ne petrecem timpul cu ea. Era marea noastră mângâiere acolo, pe mare, în drumul nostru spre necunoscut.

Majoritatea celor de pe vapor plecau ca să scape de ceva, dar Elaine mergea acasă. Mergea spre viața de care stătuse departe mai bine de treizeci de ani.

Caietul cu coperte roșii
S. SMITH, ALLAN

Agnes și cu mine stăteam pe punte sub aceeași umbrelă neagră, uluite de zgârie-norii care se înălțau pe cerul cenușiu. Era ceață și picăturile de apă, mici și multe, pătrundeau sub umbrelă cu ajutorul vântului. Mi-am strâns la gât haina roșie și mi-am tras șalul peste bărbie. Am înclinat puțin umbrela ca să ne punem la adăpost, dar Agnes a îndreptat-o din nou cu hotărâre. Nu se putea să ne scape nici cel mai mic amănunt în drum spre docuri. Soră-mea a scos un țipăt ascuțit când a văzut Statuia Libertății, darul ăla măreț din partea Franței. Statuia se uita la noi, cu torța ridicată la mare înălțime, și chiar acolo, în momentul ăla, am fost foarte sigură c-o s-avem o viață bună în America. În ciuda tuturor lucrurilor ăstora, tot a trebuit să mă duc la toaletă de mai multe ori. Agnes a râs când m-a văzut întorcându-mă după cea de-a patra incursiune.

— Ești nervoasă, nu-i așa? a zis ea zâmbind, cu ochii încă pironiți pe uscatul din fața noastră.

Vorbele ei nu prea m-au ajutat să scap de emoții, așa c-am zis pufnind:

— Bineînțeles că-s nervoasă. Nu l-am văzut de-atâta vreme. Și dacă nu-l recunosc?

— Ia-o încet! Și zâmbește. Fă-i pe toți să creadă că știi unde te duci. O să fie bine!

— Ce vrei să spui cu „ia-o încet și zâmbește”? Sună a vorbe de-ale mamei. Dădea pe dinafară de idei ciudate.

Agnes a râs.

— Da, chiar că dădea pe dinafară. Ți-a spus vreodată „Fii tare”? Asta era vorba ei preferată.

Am încuviințat din cap și am râs. Cuvintele alea îmi erau atât de familiare. Și când, în cele din urmă, ne-am dat jos de pe vapor, am făcut exact cum a spus ea. I-am spus „La revedere” lui Elaine, îmbrățișând-o cu mult drag. Mi-a dat un bilețel. Pe el era o adresă scrisă cu multe înfloriturі.

— Dacă o s-aveți vreodată nevoie de ajutor, știți unde să mă

găsiți, a zis ea șoptit.

După ce i-am sărutat pe obraz pe ceilalți pasageri pe care-i cunoscuserăm pe vapor, îmbrăcată cu haina mea roșie, am coborât încet pe pasarela îngustă. O să poată să mă vadă imediat. Am zâmbit, fiind conștientă că oamenii mă urmăreau cu privirea.

Ne-am oprit după ce-am trecut prin sectorul de imigrare. Sala era plină de oameni care așteptau pe cineva. Minutele care au urmat mi s-au părut mai degrabă ore. Cuvinte și expresii în limbi pe care abia dacă le deslușeam se învârtejeau în jurul nostru. Ne-am așezat pe valizele pe care un hamal ni le coborâse de pe vapor. Vântul tăios mi se furișa pe picioare (aveam și ciorapi) și pe sub fustă. Am început să tremur. Agnes se uita cu atenție la toți cei care treceau pe acolo. În ochii ăia albaștri ai ei se vedea speranța. Ai mei erau plini de lacrimi. Niciunul dintre oamenii ăia nu era Allan.

Trecuse aproape o oră când a apărut un om îmbrăcat într-un costum de culoare închisă. Purta un chipiu, pe care și l-a scos când a vorbit cu noi.

— *Miss Alm? Miss Doris Alm*?{12} a întrebat el.

Am țâșnit de pe valiză.

— *Yes, yes*{13}, am răspuns eu nerăbdătoare.

Am scos la iveală singura poză de-a lui Allan pe care o aveam, cea pe care cu greu o băgasem într-un medalion de demult. Adesea o purtam la gât, dar n-o arătasem nimănui până atunci. Agnes s-a aplecat, curioasă, să vadă mai bine.

— De ce nu mi-ai spus că ai o poză? Da' nu-i Allan, a spus ea, arătând spre bărbatul în costum de culoare închisă. Cine-i individul ăsta?

Omul a mormăit ceva în engleză. A scos din buzunarul interior al hainei un plic, pe care l-a întins spre mine. Am citit cu atenție primele rânduri în franceză.

Dragă Doris,

Am primit cu consternare scrisoarea de la tine. Nu știu ce te-a adus aici, a trecut mai mult de un an. Doris, iubirea mea, de ce ai venit

acum? Te-am așteptat luni în șir. În zadar. A trebuit să stau aici, mama era foarte bolnavă și nu puteam s-o las.

Până la urmă n-am mai putut să aștept și nici să sper. Am crezut că m-ai uitat. Am lăsat viața să meargă mai departe. Acum sunt însurat și, din nefericire, nu pot să mă întâlnesc cu tine. Șoferul o să te ducă la un hotel unde o să găsești o cameră rezervată pe numele tău. Poți sta acolo două săptămâni pe cheltuiala mea. Nu putem să ne vedem. Îmi pare cumplit de rău. A.

Am leșinat.

Agnes mi-a dat câteva palme.

— Doris, trebuie să te-aduni! N-avem nevoie de el. Ne-am descurcat până acum și tu te-ai descurcat toți anii ăștia. Lasă-le încolo de visuri și trezește-te!

Nu puteam să respir. Simțeam o greutate mare pe piept. Asta era tot ce rămăsese el pentru mine acum? Un vis? Agnes m-a ajutat să mă scol în picioare. A trebuit să mă ducă la mașina omului în costum închis la culoare. Nu-mi amintesc nimic din tot drumul. Nicio stradă, niciun om, nicio mireasmă, niciun cuvânt. Trecuse un an întreg de când Allan trimisese scrisoarea. Ar fi trebuit să-mi dau seama când am văzut plicul îngălbenit, când am văzut toate adresele alea tăiate cu creionul. Închipuie-ți că, dacă aș fi ajuns la timp, cu mine s-ar fi însurat. Acum era alta lângă el. Am simțit un gol în stomac când m-am gândit la așa ceva. Voiam să vomit.

Agnes și cu mine ne-am ghemuit una lângă alta în patul mare și moale de la hotel, ascunzându-ne de lumea înfricoșătoare de afară. Pentru a doua oară în viață ne-am trezit într-o țară străină, de a cărei limbă n-aveam habar. Nu aveam niciun plan și mult prea puțini bani. Dar nu puteam să ne întoarcem. Lăsaserăm în urmă o Europă bântuită de război.

Dincolo de geamul nostru, la 30 de centimetri, era zidul de cărămidă al clădirii învecinate. M-am holbat la el până ce rândurile de cărămizi au început să se legene. În a patra zi m-am sculat din pat. M-am spălat, m-am pudrat, m-am dat cu

niște ruj roșu și mi-am pus rochia cea mai drăguță. Pe urmă am ieșit pe străzile orașului, care fremătau de viață și de glasuri. Cu engleza mea stricată am reușit să aflu unde erau magazinele universale în cartierele cele mai apropiate. M-am dus la fiecare pe rând, dar s-a dovedit că manechinele erau altfel în America. Se comportau mai degrabă ca niște ghizi, vorbind cu clientele, conducându-le prin magazin. La Paris niciuna dintre noi n-avea de ce să spună vreun cuvânt. De fapt, nu ni se dăduse voie să vorbim. Dar aici, trebuiau să vândă în timp ce făceau reclamă la haine.

După ce-am luat la picior stradă după stradă, în cele din urmă am reușit să găsesc ceva de lucru cu titlu de încercare, pentru cel puțin o zi, la Bloomingdale's{14}. Aveam să lucrez în depozit. Manechinul ăsta celebru de la Paris, care eram eu, avea să-și petreacă timpul despachetând mărfuri și călcând rochii cu degetele ei delicate și unghiile roșii. Dar eram hotărâtă să fac față și să păstrez serviciul ăla. Tot ce ne trebuia atunci era un loc unde să putem să punem capul jos.

Capitolul 12

Domnul e din nou lângă ea, și Doris își ține cu încăpățânare capul întors spre perete ca înainte.

— Nu poți sta aici. Și nu te poți duce acasă. De asta trebuie să te mutăm la un cămin. Zi că e doar temporar, dacă așa vrei, dar, după cum stau lucrurile, singură nu te poți descurca. Sora mi-a spus că n-ai putut să mergi când ai încercat astăzi. Cum o să locuiești în apartament la tine dacă așa stau lucrurile? Singură?

Ea se uită tot la perete în tăcere. Singurele sunete vin de la ticăitul slab al unei alarme de pe coridor și de la pașii ușori ai surorilor cu pantofi moi în picioare.

— Ar fi mult mai bine dac-ai putea vorbi despre treaba asta, Doris. Dac-ai putea să-ncerci să înțelegi. Știu că ești obișnuită să te descurci de una singură, dar corpul tău a cedat. E greu, te înțeleg foarte bine.

Încet își întoarce capul și se uită la el, mai-mai să-l mănânce.

— Înțelegi? Și ce înțelegi, mă rog frumos? Cât de nenorocită sunt că stau aici în patul ăsta? Cu câtă disperare vreau să mă duc acasă? Cât de tare mă doare șoldul? Sau poate înțelegi ce vreau și ce nu vreau? Cred c-ar fi mult mai bine dac-ai pleca de-aici. Hai, întinde-o! pufnește ea înfuriată.

Are buzele țuguiate, simte cum i se întinde pielea pe bărbie. Pătura de la spital o acoperă pe jumătate. Face o încercare să și-o tragă peste picioare, dar durerea o face să renunțe. Omul se scoală în picioare, urmărind-o în tăcere. Ea îi simte ochii ațintiți asupra ei și știe ce gândește. Că-i o bătrână încăpățânată care n-o să fie niciodată în stare să se descurce de una singură. Foarte bine, n-are decât să creadă ce vrea. Dar n-o poate forța să facă ceva, și atât ea, cât și el știu asta. Își dorește să-l vadă plecat și, parcă citindu-i gândurile, omul face doi pași înapoi și pe urmă se întoarce ca să plece fără să spună niciun cuvânt. Ea îl aude rupând hârtia în două. Încă o dată, pur și simplu de prea mulți nervi, formularul ajunge la coșul de gunoi. Ea zâmbește. O a patra victorie lipsită de importanță, cel puțin atât.

Caietul cu coperte roșii
S. SMITH, ALLAN

Era a cincea noastră zi la New York. Trebuia să începem să ne gândim la viitor, dar aveam idei foarte puține despre cum o să supraviețuim în noua noastră țară. La amândouă ne era tare dor de casă. Mie, de străzile familiare din Paris, lui Agnes, de cele din Stockholm. Tânjeam după ce lăsaserăm în urma noastră. I-am scris lui Gösta. M-am jeluit cum numai eu puteam s-o fac. I-am cerut ajutor, deși știam că n-o să poată niciodată să ni-l dea.

Am pornit-o la drum spre Bloomingdale's și spre prima mea zi la depozit. Eram pregătită să văd un contrast evident față de felul în care lucrasem la Paris, știam că n-o să fie ceva prin care să pot trece cu zâmbetul pe buze. Am lăsat-o pe Agnes în cămăruța noastră cu nimic altceva decât o grămadă de indicații: *să nu ieși din cameră, să nu deschizi ușa, să nu vorbești cu nimeni.*

Peste tot se auzea zgomot. Și cuvinte care nu-mi erau familiare. Oamenii strigau, mașinile claxonau. Se ridicau aburi din gurile de canal de pe stradă cât am mers eu până la depozit. Le-am ocolit, n-am îndrăznit să sar peste ele.

Directorul care m-a întâmpinat vorbea repede. A arătat cu degetul, a făcut diverse gesturi cu mâinile, a dat din cap, a zâmbit și a vorbit din nou. Și s-a încruntat când și-a dat seama în cele din urmă că nu înțelesesem ce-mi spusese. Pronunția lui era departe de sunetele articulate clar de Elaine. Dacă nu știi să vorbești înseamnă c-o s-ajungi în partea cea mai de jos a ierarhiei și acolo m-am trezit eu chiar în acea primă zi. Mi-am cerut scuze pentru neștiință, lăsând capul în pământ.

Mă ținusem tare și fusesem plină de speranță după primul schimb, dar, pe măsură ce treceau zilele, îmi simțeam picioarele tot mai grele și durerea pe care o aveam în umeri de la atâta ridicat se întețea. Mi s-a permis să continui încă vreo câteva zile, dar pe urmă directorul a clătinat din cap și mi-a făcut plata cu banii jos. Fuseseră prea multe probleme de exprimare în engleză. Nu mi-am îndeplinit sarcinile cum trebuie. Am încercat să-l conving, dar el doar a clătinat din cap și mi-a arătat ușa. Ce-

aveam să facem acum? Mai aveam numai două nopți de stat la hotel. Pe drumul de întoarcere eram din ce în ce mai tulburată și din ce în ce mai îngrijorată. Unde o să stăm, cum o să reușim să ne găsim un rost în țara asta nouă?

Am recunoscut chica de păr castaniu încurcat de la distanță. M-am oprit și m-am uitat fix, lăsând oamenii să treacă pe lângă mine. Și el era ca o stană de piatră în ciuda faptului că mă zărise. Legătura dintre noi era atât de puternică, ca un magnet care mă atrăgea spre el. Când s-a sculat de pe treptele din fața hotelului, am început să alerg. M-am aruncat în brațele lui și am plâns ca un copil părăsit. M-a luat și el în brațe și m-a sărutat, ștergându-mi lacrimile cu buzele. Dar simțământul puternic de bucurie s-a transformat repede în furie și m-am pornit să-i dau cu pumnii în piept.

— Unde ai fost? De ce m-ai lăsat? De ce-ai plecat?

M-a potolit prinzându-mă bine de încheieturile mâinilor.

— Liniștește-te, a spus el într-o franceză care mi-a mângâiat auzul. Liniștește-te, *ma chérie.* Mama era bolnavă, așa cum ți-am scris.

Vorbea încet, șoptind în părul meu.

— A trebuit să stau lângă ea. Ți-am scris o scrisoare în clipa în care m-am întors. De ce ți-a trebuit așa de mult?

Mă ținea strâns în brațe.

— Îmi pare rău. Vai ce rău îmi pare, Allan… Scumpule… De-abia am primit scrisoarea de la tine. Am venit imediat.

M-a mângâiat pe cap ca să mă liniștească. Mi-am ascuns fața în haina lui și i-am simțit mirosul. Era exact cum țineam eu minte. Așa de multe amintiri. Așa de multă mângâiere.

Nu era îmbrăcat cum mă obișnuisem să-l văd. Costumul cu dungulițe, la două rânduri, îi venea ca turnat. Deloc ca la Paris. Mi-am plimbat degetele pe haina lui.

— Ia-mă sus, la ține-n cameră, a spus el șoptit.

— Nu pot. E soră-mea cu mine. A venit să stea la mine, la Paris, după ce-ai plecat tu și-acum e sus, în cameră.

— O să luăm altă cameră. Vino cu mine!

M-a luat de mână și m-a tras înăuntru. Băiatul de la recepție

ne-a recunoscut și a încuviințat din cap, ascultând cu atenție ce spunea Allan. I s-a dat o cheie și ne-am repezit amândoi în lift. Când s-a închis ușa, mi-a luat capul în mâinile lui calde și și-a apropiat buzele de ale mele. A fost una dintre sărutările alea care fac timpul să se oprească în loc. N-am fost sărutată de multe ori în felul ăsta în toată viața mea. Când am ajuns în cameră, m-a luat în brațe și m-a așezat în pat. S-a lăsat încet peste mine și m-a apăsat ușor cu trupul lui. Mi-a descheiat bluza și m-a mângâiat cu blândețe pe piele. M-a sărutat. Am făcut dragoste și parcă deveniserăm o singură ființă.

Pe urmă am stat liniștiți, respirând în același ritm. Eram atât de aproape unul de altul. Chiar și acum inima îmi bate mai repede când mă gândesc la clipa aia, la ce simțeam amândoi. La cât de fericită am fost când am adormit în brațele lui.

Când m-am trezit într-un târziu, era noapte. El era treaz lângă mine, cu mâinile sub cap. M-am cuibărit mai bine și mi-am pus capul pe pieptul lui.

— Plec în Europa mâine-dimineață, a șoptit el, mângâindu-mă încet pe spate și sărutându-mă pe frunte cu gingășie.

Am aprins lampa de pe noptieră și m-am uitat la el.

— Ce-ai zis? Europa? Da n-ai cum să pleci. E război. Nu știai?

— Tocmai din cauza războiului mă duc înapoi. Sunt cetățean francez. E de datoria mea să fiu acolo. Mama a fost franțuzoaică și eu m-am născut acolo și-acolo îmi sunt rădăcinile. Nu pot să-mi trădez familia, rudele de sânge. Se bazează pe mine cu toții.

Și-a ațintit posomorât privirea pe perete. Privirea aia intensă cu care eram obișnuită se întunecase și tot ce vedeam acum era durere. Am spus șoptit:

— Da' eu te iubesc.

A suspinat din adâncul sufletului și s-a așezat pe marginea patului cu coatele pe genunchi și fruntea în palme. M-am furișat în spatele lui și l-am sărutat pe gât. L-am înlănțuit cu picioarele.

— O să trebuiască să te descurci fără mine, Doris. Când o să mă-ntorc, tot însurat o să fiu.

Mi-am lipit obrazul de spinarea lui. L-am sărutat pe pielea caldă.

— Da' te iubesc, nu m-auzi? Am venit aici pentru tine. Aș fi

venit mai repede, dar scrisoarea ta a ajuns prea târziu. Am crezut că din cauza războiului mi-ai scris. Agnes și cu mine am venit cât de repede am putut.

S-a descleștat din îmbrățișarea mea, s-a sculat în picioare și a început să se încheie la cămașă. Am întins mâna după el și l-am rugat să vină înapoi. S-a aplecat și m-a sărutat. I-am văzut ochii plini de lacrimi. Pe urmă mi-a dat drumul și și-a tras pe el și restul hainelor.

— O să te păstrez mereu în inimă, scumpa mea Doris. De ce nu ți-oi fi scris din nou când am văzut că nu-mi răspunzi?! Dar am crezut că nu mă mai vrei.

M-am ridicat din pat și-am încercat să-l fac să mai stea. Eram complet dezbrăcată și țin mine că mai întâi m-a sărutat pe unul din sâni, pe urmă pe celălalt și dintr-odată s-a întors să plece. A scos din portofel un teanc de bancnote. Am clătinat din cap îngrozită.

— Ești nebun? Nu vreau banii tăi. Pe tine te vreau!

— Ia banii, o să ai nevoie de ei.

Glasul părea foarte hotărât, dar îl auzeam cum se străduia să-și înghită lacrimile.

— Când trebuie să pleci?

— Acum. Trebuie să mă duc. Ai grijă, scumpa mea! Trandafirașul meu cel mai frumos. Nu lăsa viața sau împrejurările să te doboare. Ești puternică. Rămâi pe poziție. Fii mândră!

— O să ne mai vedem, nu-i așa? Te rog, spune-mi că o să te mai văd curând.

Nu mi-a răspuns la întrebare și, de-a lungul anilor care au trecut, m-am întrebat întruna ce era în mintea lui. Cum de reușea să fie atât de rece. Cum de putea să plece. Cum de mâna lui reușise să închidă ușa.

Am rămas acolo. Pe marginea unui pat nefăcut, care mirosea a sudoare și a dragoste.

Caietul cu coperte roșii
J. JENNING, ELAINE

Toată lumea trece prin greutăți în viață. Ne fac să ne schimbăm. Uneori le observăm, alteori vin fără să știm de ele. Dar durerea, care e acolo mereu, s-a adunat într-o grămadă uriașă în inima noastră, ca niște pumni încleștați ce sunt gata să se desfacă. În lacrimile și furia noastră. Sau, în cel mai rău caz, în răceala și introvertirea noastră.

Chiar și acum, de fiecare dată când văd o emisiune la televizor sau când aud pe cineva vorbind despre al Doilea Război Mondial, îmi închipui cum a murit. L-am văzut ciuruit de gloanțe, i-am văzut sângele țâșnind și împrăștiindu-se în toate părțile și l-am auzit țipând de disperare și groază. L-am văzut alergând pe câmp, fugind de un tanc care avea să-l secere în cele din urmă și să-l lase schilodit, cu fața în noroi. L-am văzut împins peste bord și înecându-se. L-am văzut mort de frig, singur și înfricoșat, în fundul unei tranșee. L-am văzut înjunghiat pe o străduță întunecată, descoperit de soldați SS. Știu că e ceva neobișnuit, dar imaginile continuă să năvălească în mintea mea. N-am ce face. Umbra lui a venit după mine de-a lungul întregii mele vieți.

Noaptea aia îmi rămâne de-a pururi întipărită în minte.

Iubirea mea… Eram făcuți unul pentru altul și totuși nu eram. Gândul ăla încă mă răvășește.

După ce a plecat Allan, am stat mult timp pe podea, sprijinită de marginea patului și cu dolarii lui îndoiți la colțuri împrăștiați în jurul meu. N-am putut să mă scol de jos. N-am putut să plâng. Și nici n-am putut să mă conving pe mine însămi că avea să fie ultima dată când mă ținea în brațe. Într-un târziu, lumina soarelui a pătruns printre perdele și m-a trezit din gândurile în care mă cufundasem. Am simțit mirosul lui Allan, mirosul nostru, după o ușă pe care era scris 225 cu cifre aurii. În vreme ce el era pe un vas care mergea spre Europa, îndreptându-se spre război, eu încercam cu disperare să-i îngrop amintirea în

camera aia de hotel.

Când am apărut, Agnes a țipat la mine. Era palidă și obosită, stoarsă de puteri după o noapte de groază și de nesomn, într-o țară străină.

— Unde-ai fost? Răspunde-mi! Ce s-a-ntâmplat?

N-am fost în stare să-mi găsesc cuvintele ca să-i răspund, și ea a continuat să țipe. N-am putut să-i explic ceea ce și mie mi se părea greu de înțeles. În loc să-i explic, am scotocit prin bagaje ca să găsesc bucățica de hârtie unde știam că scrisesem numele de familie al doamnei de pe vapor, Elaine. Am aruncat lucruri peste tot, pe pat și pe podea, dar deși am întors pe dos fiecare buzunar și am scuturat tot ce aveam, n-am găsit-o.

— Ce cauți? Răspunde-mi!

Agnes vorbea mai tare acum, de parcă teama pe care o simțeam ajunsese la ea. În cele din urmă m-a apucat de braț cu putere și m-a forțat să mă așez pe pat.

— Ce s-a-ntâmplat? Unde-ai fost? m-a întrebat ea cu blândețe.

Am clătinat din cap, și ochii mi s-au umplut de lacrimi.

S-a așezat și ea pe pat și m-a luat pe după umeri cu blândețe.

— Spune-mi, te rog frumos, ce s-a-ntâmplat? Sunt tare-ngrijorată.

M-am întors ca să mă uit la ea, dar tot ce-am putut spune a fost un singur cuvânt. Numele lui.

— A… Allan… Allan.

— Doris, trebuie să ți-l scoți din minte…

— Am fost cu el. Toată noaptea, aici, la hotel. Iartă-mă, n-am crezut… Am uitat… Dar a venit la mine.

Agnes m-a strâns mai tare de braț. Capul, greu de atâtea lacrimi, mi-a căzut pe umărul ei.

— Unde-i acum?

Îi simțeam pe obraz tricoul ud, de la lacrimile mele.

— A plecat… m-a părăsit din nou. Se duce în Europa. La război.

Nu-mi mai puteam stăpâni hohotele de plâns. Agnes mă ținea strâns și niciuna din noi n-a scos o vorbă un timp. Într-un târziu mi-am ridicat capul și am privit-o în ochi. M-am mai

liniștit și am reușit să-mi recapăt glasul.

— Asta e ultima noapte la hotel, am spus eu pierită. Mai avem bani pentru încă vreo câteva nopți, dar cu asta, basta! Trebuie să găsim unde să ne mutăm. Am avut o bucățică de hârtie cu numele de familie și adresa lui Elaine, dar n-o găsesc.

— Da, mi-aduc aminte. O cheamă Jenning.

N-am mai spus nimic o clipă, încercând să-mi pun mai multă ordine în gândurile care mi se învârteau în cap.

— A spus unde stă?

— Nu, dar fiul ei era pescar și locuia undeva pe malul oceanului. Pe o peninsulă, așa cred. Zicea că stă chiar în capătul peninsulei, cum privești spre ocean.

— Doamne sfinte, ar putea fi oriunde. America e o țară mare. Trebuie să fie sute de peninsule! Unde-i bucățica aia de hârtie?

Agnes se uita cu ochi mari la mine. Niciuna din noi n-a scos un cuvânt. Am scotocit prin bagaje și buzunare. Deodată sora-mea a exclamat:

— Stai un pic! Când ne-am luat la revedere de la ea, a zis că abia aștepta s-ajungă acasă, că mai avea doar vreo câteva ore de mers… Asta-nseamnă că trebuie să stea pe undeva prin apropiere de New York, nu?

Mi-am mușcat limba ca să nu spun nimic. Îmi vâjâia capul de atâtea gânduri care mă nelinișteau. Dar Agnes nu s-a lăsat.

M-a întrebat cum se spune în engleză la „pește".

O vedeam pe Elaine arătând spre toate felurile de mâncare de pe vapor.

— *Fish.*

Agnes a ieșit ca o furtună din cameră. Peste câteva minute a venit înapoi cu o hartă. Mi-a dat-o nerăbdătoare. Erau încercuite trei locuri de pe malul oceanului.

— Uite, ar putea fi aici! Băiatul de la recepție a încercuit câteva locuri, dar ăsta e singurul pe o peninsulă. Chiar la capătul peninsulei, așa a spus! Înseamnă că-i aici, Montauk.

În clipa aia nu prea aveam de ales decât s-o ascult pe surioara mea și să-i las entuziasmul să-mi înece grijile. Ne-am făcut bagajele, le-am pus lângă ușă și am stat o ultimă noapte la hotel. Parcă tot văd crăpăturile de pe tavan, cum am urmărit cu

privirea liniile subțiri, căutând cărări noi pe cerul cenușiu cu tente cafenii sub care stăteam. Mai târziu, Agnes mi-a spus că și ea stătuse trează toată noaptea. Am râs de faptul că nu vorbiserăm una cu alta, că amândouă încercaserăm să stăm cât mai liniștite ca să n-o trezim pe cealaltă. Dac-am fi vorbit, am fi simțit mai puțin îngrijorarea și singurătatea.

Fusta pe care am pus-o în dimineața următoare mi-era largă în talie. Îmi aduc aminte că am răsucit de două ori partea de jos a bluzei, încercând s-o fac să stea fixă, dar n-a ajutat la nimic. Îmi aluneca tot așa pe șolduri. Viața din America își luase tainul de pe spinarea mea.

Ne-am cărat bagajele împreună, fiecare ținând de câte un mâner al valizei celei mai grele. Am făcut cu rândul, ducând-o pe cealaltă pe distanțe mai mici: eu prima, apoi ea. Ne dureau mâinile, brațele și umerii, dar ce puteam face? Am ajuns cumva la gara uriașă din New York, construită din piatră albă-gălbuie. Cu ajutorul hărții și al limbajului semnelor folosit de Agnes, am reușit să cumpărăm bilete pentru Montauk. N-aveam idee ce-am putea face dacă Elaine n-ar fi acolo. Nu îndrăzneam nici măcar să ne gândim la asta. Când autobuzul a plecat, noi stăteam pe locuri separate, lângă fereastră, și ne uitam în gol. Fascinate de clădirile înalte ale căror acoperișuri abia dacă le zăream, de felinarele de pe stradă și de liniile electrice întinse deasupra drumurilor, de forfota oamenilor și a mașinilor.

Capitolul 13

Laptopul e pe burta ei și se mișcă cu fiecare gură de aer pe care o ia Doris. A stat pe burta ei toată dimineața, pe care a petrecut-o pe jumătate adormită. Calmantele pe care le ia o fac să fie obosită, dar ea se luptă din răsputeri să-și țină ochii deschiși. Dacă adoarme, noaptea o să fie neliniștită. Cea mai mare parte din ecran e acoperită de un document Word, deși Doris a lăsat un loc mititel pentru Skype în colțul din dreapta. O așteaptă pe Jenny, făcând numărătoarea inversă a orelor nesfârșite care au mai rămas din noaptea de la San Francisco.

Scrie câteva cuvinte, alege niște amintiri mai noi și se întreabă dacă le-a pus în ordinea corectă sau dacă nu cumva le-a scris deja în altă parte. Sunt atâtea evenimente al căror șir trebuie să-l știi, atât de mulți oameni, morți acum, care au însemnat așa de mult pentru ea. Numele din caietul ei, oamenii ăștia care au trecut prin viața ei și au influențat-o… ea îi aduce din nou la viață. Atât de puțini au ajuns la vârsta ei. Un fior îi trece prin tot corpul și singurătatea camerei reci se face simțită mai mult ca oricând.

Micul dejun este tot pe măsuța de lângă pat. Întinde mâna după paharul pe jumătate plin cu suc cafeniu de mere de la spital. A luat doar o îmbucătură din sendvișul cu brânză de pe farfuria de alături. Pâinea a avut gust de cauciuc. Încă nu s-a obișnuit cu pâinea suedeză: nu se sfărâmă, nu e crocantă, n-are gust de pâine. Își simte limba aspră și uscată. Își atinge cerul gurii de câteva ori înainte de a ridica paharul la buze și de a lăsa picăturile de suc să-i alunece pe gât în jos. Simte șuvoiul de lichid întinzându-i-se prin piept, potolindu-i setea. Cu lăcomie mai ia o înghițitură, pe urmă alta. Se uită să vadă cât e ceasul. În sfârșit e aproape dimineață în California. Jenny și copiii o să se trezească în curând. O să se înghesuie în bucătăria de un verde pal, o să înfulece repede și pe urmă o să dea buzna ca să iasă și s-o pornească spre orice aventuri le pregătește ziua. Doris știe că Jenny se conectează întotdeauna la Skype când rămâne doar ea și micuța. Mai sunt doar câteva minute.

— E timpul să te odihnești, Doris. Poți lăsa laptopul deoparte pentru un timp, spune sora cu o privire severă și îi închide capacul.

Doris protestează și-l deschide iar.

— Nu, nu pot. Lasă-l așa cum e. Aștept pe cineva, zice ea, trecându-și degetele peste adaptorul wireless de WiFi care iese dintr-unul dintre porturile USB. E important.

— Nu, trebuie să te odihnești. N-o să te odihnești dacă stai mereu pe laptop. Și pe bune, arăți obosită. Corpul tău are nevoie de cât mai multă odihnă posibil dacă vrei să începi să te recuperezi și să fii din nou pe picioarele tale. Așa ca să ai energia să începi să mergi din nou.

E greu să fii bătrână și bolnavă, incapabilă să hotărăști de una singură când ești odihnită, obosită sau undeva între și ce să faci sau să nu faci în privința asta. Doris se dă bătută și lasă laptopul, iar sora îl pune pe noptieră. Dar Doris tot arată cu degetul spre el.

— Lasă-l deschis, cu capacul ridicat. Ca să văd dacă cineva încearcă să ia legătura cu mine.

— Așa da.

Sora înclină ecranul către Doris și pe urmă îi întinde o ceșcuță cu pastile.

— Uite, trebuie să-ți iei medicamentele până nu ațipești.

Ascultătoare, Doris le înghite cu ce i-a mai rămas din sucul de mere.

— Ei, ești fericită acum? zice ea zâmbindu-i sorei.

— Te doare tare? întreabă sora cu blândețe.

— E bine, răspunde Doris, făcând un semn cu mâna prin aer.

Se uită cruciș și se luptă cu efectul sedativ al medicamentelor.

— Dormi acum. Ai nevoie de somn.

Mișcă din cap și-l lasă să cadă într-o parte, cu bărbia frecându-i-se de umărul osos. Privirea îi e ațintită spre ecranul laptopului, dar totul devine din ce în ce mai șters. Își simte propriul miros în nări. Miroase a spital. Nu a detergent de-al ei, nu a parfum de-al ei. Doar un miros slab de detergent ieftin și transpirație. Închide ochii. Ultimul lucru pe care-l vede e o perdea portocalie care flutură în vânt.

Caietul cu coperte roșii
J. JENNING, ELAINE

Fereastra rotunjită din spatele autobuzului era aproape acoperită cu o perdea scurtă, făcută din material gros, portocaliu. A fâlfâit în toate părțile cât timp autobuzul ne-a hurducat pe drumul accidentat. Îmi lipisem ochii de fereastră, tot uitându-mă la ce lăsaserăm în urma noastră. Clădirile înalte de pe cerul din Manhattan. Mașinile. Suburbiile și casele lor frumoase. Marea înfuriată. Un timp am ațipit.

Stația în care am coborât din autobuz peste câteva ore era marcată de o placă simplă la marginea unui drum de țară, lângă o bancă bătută de vreme. Aerul mirosea puternic a sare și a alge. Vântul puternic aducea fire minuscule de nisip, care ne înțepau în obraji ca niște bolduri mici și ascuțite. Ne-am îndreptat spatele și am pornit-o încet de-a lungul drumului părăsit, însoțite de valurile care se spărgeau pe plajă dintr-o parte. Vântul era atât de aspru, încât a trebuit să ne aplecăm mult spre dreapta ca să ne ținem echilibrul.

— Oare-am ajuns unde trebuie?

Agnes a spus vorbele astea în șoaptă, de parcă n-ar fi îndrăznit să le spună cu voce tare. Am clătinat din cap și am ridicat din umeri și, deși voiam să-i fac reproșuri, am tăcut mâlc. De fapt, situația noastră nu s-a schimbat, am încercat să-mi spun mie însămi, nu e nici mai bună, nici mai rea. Suntem tot pierdute într-o țară străină, având nevoie disperată de ajutor. Aveam nevoie de un acoperiș deasupra capului și de un venit oarecare. Cutia de metal din valiză era goală și puținii bani pe care îi mai aveam stăteau făcuți sul în sutienul meu. Era mai sigur. Ultimii noștri câțiva dolari îi pusesem împreună cu banii de la Allan din portofel. Asta făcea un teanc bunișor de bani, a cărui greutate o simțeam întruna pe piept. Dacă n-am găsi-o pe Elaine, ar trebui pur și simplu să ne căutăm un alt loc unde să stăm și am putea să ne descurcăm încă vreo câteva nopți.

Astea fiind zise, ne simțeam mai pierdute ca niciodată. Ne-am dat seama că așa stăteau lucrurile când am început să trecem

pe lângă ferestre acoperite cu scânduri bătute în cuie de-a lungul drumului. Casele de lemn se înălțau ca niște umbre pustiite, fără oameni, râsete și viață.

— Aici nu-i nimeni. E un oraș-fantomă, a bombănit Agnes, oprindu-se în loc.

M-am oprit și eu, și ne-am așezat pe valiză, înghesuite una în alta. Am luat de jos niște pietriș și l-am lăsat să mi se scurgă printre degete. De la o carieră fulminantă ca manechin la Paris, cu pantofi cu tocuri înalte și rochii atârnate una lângă alta în garderobă, la bășici și bluză udă de transpirație pe un drum de țară în America. Doar în câteva săptămâni. Nu puteam să nu vărs lacrimi amare de câte ori gândurile alea mi se învălmășeau în minte. Curgeau fără oprire, ca apele ce inundă o deltă, prelingându-mi-se pe obrajii dați cu pudră.

— Haide să ne-ntoarcem în Manhattan. Tu poți să continui să-ți cauți de lucru. Eu pot să muncesc la rândul meu.

Agnes și-a lăsat obrazul pe umărul meu și a oftat din toți rărunchii.

— Nu, hai să mai mergem un pic!

Simțeam că-mi recapăt puterea și mi-am șters mucii și lacrimile cu mâneca hainei.

— Sunt autobuze, așa că trebuie să fie ceva prin locurile astea. Cineva trebuie să fie pe aici. Dacă Elaine e-aici, o s-o găsim.

Valiza pe care o duceam a început să se bălăbănească când am pornit-o din nou la drum. Colțul de jos mă lovea tare de câte ori ne pierdeam echilibrul, dar am continuat să mergem pe drum. Simțeam pietrișul prin pingelele pantofilor și, de multe ori, mă durea la fel de mult ca și când aș fi umblat desculță. Dar într-un târziu, slavă Domnului, casele s-au înmulțit și în locul pietrișului de pe jos a apărut asfaltul. Am zărit câțiva oameni care mergeau aiurea pe trotuare cu capetele plecate, îmbrăcați în haine de lână și cu pălării împletite cu andrelele.

— Stai aici și uită-te la bagaje, i-am spus lui Agnes când am ajuns în ceea ce părea să fie centrul.

Câțiva bărbați stăteau pe o bancă. Cum m-am apropiat de ei cu zâmbetul pe buze, am fost întâmpinată cu un potop nesfârșit de cuvinte pe care nu le-am înțeles. Cel care le spusese avea o

barbă albă, deasă și ochi care păreau să zâmbească datorită unor riduri împrejur. I-am răspuns în suedeză, dar el a clătinat din cap. Mi-am dat seama pe ce lume sunt și am schimbat-o pe engleza mea stricată.

— *Know Elaine Jenning?*[15]

Omul s-a holbat la mine.

— *Look Elaine Jenning*[16], am continuat eu.

— *Aha, you're looking for Elaine Jenning*[17], a zis el, după care a mai spus niște cuvinte pe care nu le-am înțeles.

I-am zâmbit încurcată. Omul a făcut o pauză, m-a luat de mână și mi-a arătat cu degetul.

— *There. Elaine Jenning lives there*[18], a spus el rar și exagerat de clar, arătând spre una dintre casele aflate mai în josul străzii.

O clădire albă, din lemn, cu o ușă de culoarea albăstrelelor. Clădirea era îngustă, cu un turn rotund la un capăt, care îmi amintea mai mult de un vapor decât de o casă. Vopseaua de pe peretele din față se scorojise, făcând fațada să pară peticită. Obloane albe apărau ferestrele de vântul puternic. Am încuviințat din cap și am făcut o reverență în semn de mulțumire, pe urmă m-am dat câțiva pași înapoi și am luat-o la fugă spre Agnes.

— Acolo! i-am strigat eu, arătând spre casă. Stă acolo! Elaine stă acolo!

O îmbrățișare mare și caldă de bun venit. Așa mi s-au părut vorbele în franțuzește care-au început să se prelingă de pe buzele lui Elaine când a deschis ușa și ne-a văzut în prag. Ne-a băgat repede înăuntru, ne-a dat pături și ceai și ne-a lăsat să-i spunem în liniște tot ce se întâmplase de când ne despărțiserăm la docuri. Despre Allan. Despre scrisoarea care a sosit prea târziu. Despre zilele pe care le petrecuserăm la hotelul din Manhattan. A oftat și a bombănit ceva, dar n-a spus nimic.

— Am putea să stăm aici câteva săptămâni? Ca să mai învățăm engleză?

Elaine s-a sculat în picioare și a început să strângă cești de ceai. Am așteptat-o să răspundă.

— Trebuie să ne facem un rost în America și nu știu cum, am

continuat eu după o clipă.

Elaine a încuviințat din cap și și-a împăturit fața de masă de dantelă.

— O să-ncerc să vă ajut. Mai întâi limba, pe urmă ceva de lucru, pe urmă un loc unde să stați. Puteți sta aici, dar o să trebuiască să fiți cu băgare de seamă. Fiul meu poate fi un pic cam ciudat.

— Nu vrem să-ți facem greutăți.

— Nu-i plac străinii. O să trebuiască să vă ascundeți dacă o să stați aici. Altfel n-o să meargă.

În cameră s-a lăsat tăcerea. Găsiserăm ajutor, dar probabil nu exact cum ne așteptaserăm noi.

Deodată Elaine s-a sculat în picioare și a adus o cutie dreptunghiulară pe care a pus-o pe masă.

— Deocamdată haideți să lăsăm necazurile deoparte. Jucăm monopoly? a exclamat ea. Ați jucat vreodată? Nimic nu face mai bine la necaz și la durere decât o partidă de monopoly. Mi l-a dat unul din vecini, ca dar de bun venit, când am ajuns aici.

I-au tremurat mâinile când a desfăcut tabla de joc, a pus pe masă piesele și a apucat strâns o sticluță de cristal plină cu un lichid roșu-închis. I-a întins lui Agnes ceea ce părea să fie un câine mic.

— Asta ar putea să-ți fie pe plac, Agnes, ce zici? În englezește îi spunem *dog*.

Agnes a repetat cuvântul și a luat în mână figurina de cositor micuță, studiind-o cu atenție. Elaine s-a uitat la ea și a dat aprobator din cap.

După un minut de șovăială am luat și eu o piesă.

— *Boot*[19], a spus Elaine, dar eu eram cufundată în gânduri. Spune după mine, *boot*.

Am sărit ca arsă.

— Nu vreau să joc, Elaine!

Mi-am scăpat din mână „gheata”, care a zăngănit pe tablă și a căzut pe podea.

— Vreau să fiu sigură că putem sta aici. Ce vrei să spui cu „să ne ascundem”? Unde-ar trebui să ne ascundem? De ce?

— Doamne sfinte, poate că nu ne-ar strica un pic de vin la

chestia asta, ne-a răspuns ea cu un zâmbet încordat și s-a sculat în picioare.

Noi am stat tăcute și-am urmărit-o cum se mișca prin bucătăria mică.

— La mansardă e o cameră. Puteți sta acolo. Nu puteți coborî când fiul meu e acasă, numai în timpul zilei. E doar un pic timid, *that's all*[20].

Ne-a dus în camera de la mansardă. Era acolo o saltea proptită de un perete. Elaine a împins-o în jos. Ne uitam la praful care se ridica, în timp ce ea venea aducând pături și perne. Ne-am ajutat una pe alta să ducem valiza sus. Odată toate astea făcute, ne-a dat o oală de noapte și pe urmă a încuiat ușa.

— Ne vedem mâine-dimineață. Încercați să vorbiți cât mai puțin, ne-a mai spus înainte de-a trage ușa după ea.

În noaptea aia am dormit neîntoarse sub păturile groase de lână. Vântul se jelea pe la fereastră. Rafale nu prea puternice de aer rece ca gheața pătrundeau prin crăpături, făcându-ne să ne înfășurăm și mai strâns în pături, să le tragem până la urechi, peste bărbie și, în cele din urmă, peste cap.

Caietul cu coperte roșii
N. NILSSON, GÖSTA

Repede de tot am stabilit o rutină în căsuța aia albă de la malul mării. În fiecare zi făceam exact aceleași lucruri. Când fiul lui Elaine trăgea după el ușa din față dimineața, ea venea imediat sus, la noi, și ne descuia ușa. Goleam oala de noapte undeva în curte și pe urmă ne așezam la masa din bucătărie, unde ni se dădea o ceașcă de ceai fierbinte și o felie de pâine fără nimic pe ea. După asta începea lecția de engleză din ziua respectivă. Elaine arăta cu degetul și vorbea, în vreme ce noi o ajutam la diverse treburi prin casă. Făceam curat, coceam pâine, coseam, țeseam ciorapi și puneam covorașele la aerisit, timp în care Elaine trăncănea întruna, iar noi repetam tot. La sfârșitul celei de-a doua săptămâni deja nu mai vorbea deloc franțuzește. Noi îi urmăream cu atenție intonația și felul în care pronunța fiecare cuvânt în parte și combinam cuvintele astea în propoziții simple. Ea ne ruga să aducem anumite lucruri sau să facem niște treburi. Uneori nu înțelegeam ce voia să spună, dar ea nu se lăsa niciodată. Din când în când simplifica lucrurile, folosea mai puține cuvinte sau făcea niște gesturi și mima totul până când ne pufnea râsul. Abia după aia ne explica, făcând șmecherește cu ochiul, ce voise să spună. Lecțiile cu Elaine erau o rupere de realitate bine-venită.

Când se apropia seara, ne ușuia sus, la mansardă. Auzeam zornăitul cheii băgate în broasca de la ușă, după care veneau pașii ei mărunți pe scări. Întotdeauna se ducea la ușă să-și aștepte fiul, pe Robert, indiferent cum era vremea. O vedeam de la fereastra camerei de la mansardă, printr-un ochi din perdeaua subțire de dantelă. Ea se ridica mereu în picioare și zâmbea cu căldură, dar Robert nu-i spunea nici măcar o vorbă. Doar trecea abătut pe lângă ea, cu ochii în pământ. Zi de zi îl vedeam pedepsind-o cu tăcerea din care nu ieșea cu niciun chip. Seară de seară o vedeam cât de ignorată e.

În cele din urmă Agnes nu s-a putut abține.

— Voi doi nu vorbiți deloc?

Elaine a clătinat din cap, nefericită.

— L-am lăsat și am plecat. Noul meu soț a primit o slujbă în Europa, și eu nu puteam să fac altceva decât să mă duc după el acolo. Robert nu m-a iertat niciodată pentru asta. Am venit înapoi imediat ce s-a ivit ocazia, dar trecuseră prea mulți ani. Acuma-i prea târziu. Mă urăște.

Robert își vărsa toată furia pe ea. Îl auzeam țipând de câte ori ceva nu mergea cum trebuie. O auzeam cum se supune, vinovată, la toate, cum își cerea iertare pentru un lucru sau altul. Cum se jura că-l iubește și-și cerea iertare de la fiul pe care-l pierduse pentru totdeauna. Era exact în situația în care eram și noi. Singură, o nou-venită într-o țară pe care n-o mai cunoștea, trăind pe lângă cineva care nu mai voia să aibă deloc de-a face cu ea.

Orele pe care le petreceam la mansardă treceau întotdeauna mai încet decât timpul ce se scurgea când eram cu Elaine. Încă îmi amintesc ce gânduri mă bântuiau în aerul îmbâcsit de acolo, de sus. Supărare și dor de Allan. Mă gândeam la el la fel de mult ca întotdeauna. Nu eram în stare să înțeleg cum de-a putut să mă părăsească din nou. Cum de-a putut să se ducă la altă femeie așa de repede, cum de putea să fie însurat. Mă gândeam la cine o fi ea, și dacă timpul se oprea în loc și când erau ei doi împreună.

Îngrijorarea părea că ia în stăpânire locul ăla înghesuit, iar eu încercam să-mi abat gândurile, reluând legătura cu Gösta. Îi scriam scrisori lungi în fiecare noapte la lumina unei lămpi mici cu parafină, spunându-i totul despre noul nostru cămin. Despre marea și nisipul pe care le vedeam din casă, despre vântul care îmi biciuia obrajii de câte ori ieșeam în grădină ca să iau un pic de aer. Despre limba engleză și despre cum îmi suna în urechi, despre cum se făcea un talmeș-balmeș, prefăcându-se apoi în zgomot, când lumea o vorbea prea repede, așa cum părea că fac mereu americanii. Fusesem în aceeași situație cu franceza când am ajuns prima oară la Paris. Îi spuneam despre Elaine și despre ciudatul ei fiu. Ea îmi punea scrisorile la cutie în fiecare zi, și eu așteptam răspunsul lui răbdătoare. Dar el rămânea mut și în mine creștea teama că se întâmplase ceva. Știam că războiul încă

făcea ravagii în Europa, dar mi-era greu să aflu mai mult de atât. În America viața de zi cu zi mergea înainte de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic, de parcă Europa nu era în flăcări.

Apoi, într-o bună zi, a sosit. În plic era un bilețel scris de mână, cu câteva rânduri de text și o foaie ruptă dintr-un ziar. Articolul era despre Gösta și picturile lui. Tonul era destul de critic, și textul se termina cu un rând despre cum asta o să fie probabil ultima expoziție a artistului văzută de public. Sincer vorbind, eu nu înțelesesem niciodată tablourile lui Gösta, așa că nu eram deloc mirată de recenzia nefavorabilă. Pentru mine fuseseră întotdeauna explozii de culoare abstracte și strâmbe, suprarealiste în toată perfecțiunea lor geometrică. Dar articolul explica de ce tăcuse el atâta vreme și cele câteva rânduri scurte de la Gösta însuși dădeau la iveală starea lui de spirit. Am înțeles de ce scrisese doar câteva cuvinte politicoase despre cum îi era, de ce adăugase doar în grabă că era fericit că suntem în viață.

Îmi aduc aminte că mi-a părut atât de rău pentru el atunci. Era hotărât să țină cu dinții de ceva pentru care era clar că n-avea niciun pic de talent și care îl făcea tot mai nefericit. Mi-era dor de el mai mult atunci decât îmi fusese vreodată înainte. Mi-era dor de discuțiile noastre. Trecuseră nouă ani de când îl văzusem ultima dată. În articol era o poză de-a lui. Am rupt-o și-am prins-o cu bolduri lângă pat. Se uita la mine cu o expresie serioasă și cu ochi triști. În fiecare noapte, când suflam să sting flacăra slabă a lămpii cu parafină, mă întrebam dacă o să-l mai văd vreodată. Dacă o s-ajung să văd Suedia din nou.

Caietul cu coperte roșii
J. JENNING, ELAINE *MOARTĂ*

Viața noastră secretă la mansardă avea să se termine. Știusem asta probabil tot timpul. Și, ce mai încolo-încoace, am fost descoperite într-o dimineață devreme. Agnes își lăsase jacheta pe un scaun în salon. L-am auzit țipând.

— A cui jachetă e asta? Cine-a fost aici?

— O prietenă. A venit ieri după-masă să bea un ceai, a spus Elaine cu glas blând.

— Ți-am spus să nu lași pe nimeni să intre în casa asta! Nimeni să nu-mi calce pragul! Nimeni! Să-ți intre bine-n cap!

Agnes a venit, pâș-pâș, mai aproape de mine, dar mișcările ei au făcut să scârțâie scândurile de la dușumea. Imediat glasurile celor doi au amuțit. Pași grei pe scară, și ușa deschisă cu piciorul dintr-o singură lovitură. Ne-ar fi putut ucide cu privirea când a dat cu ochii de noi acolo, pe saltea. Am sărit repede amândouă ca arse și am bâjbâit în întuneric după haine. Pe jumătate îmbrăcate, am ajuns în stradă, trecând în goană pe lângă el. A venit ca o furtună după noi, aruncându-ne bagajele afară. Balamaua de la cea mai mare dintre valize s-a rupt și capacul a alunecat de-a curmezișul drumului. După asta au venit și hainele. Rochiile frumoase de la Paris au aterizat în noroi, făcute grămadă. Le-am prins în grabă și le-am înghesuit în valize. Dar ce-mi aduc aminte cel mai bine din momentul ăla, în ciuda a tot ce se întâmplase este cât de repede îmi bătea inima. Am văzut-o pe Elaine uitându-se pe furiș prin perdeaua cea nouă de dantelă, pe care o cususe Agnes în timpul ceasurilor noastre de liniște petrecute în odaia de la mansardă. A ridicat mâna, dar n-a făcut niciun semn. Ne dăduse atât de mult. Nu în ultimul rând, limba ei maternă. Ăsta a fost darul cel mai de preț. Atunci am văzut pentru ultima oară ochii ei plini de spaimă de după perdeaua de dantelă. Robert a rămas pe scări, cu mâinile în șolduri. Noi ne-am luat bagajele și am plecat. Doar când autobuzul a oprit în stație, undeva în josul străzii, s-a întors și a intrat înapoi în casă.

Când ne-am urcat, ne-au orbit primele raze de lumină ale zilei, care se reflectau pe partea laterală a autobuzului, cu inflexiuni de oțel. Scaunele din vinil, roșu cu alb, erau deja calde de la razele soarelui. Ne-am așezat în spate de tot, uitându-ne pe fereastră, în timp ce autobuzul a pornit-o încet mai departe. Stând acolo, habar n-aveam ce se petrecea în căsuța albă pe care o lăsaserăm în urmă. În ciuda a tot ce se întâmplase, amândouă aveam într-adevăr un oarecare sentiment de ușurare. Limba pe care o vorbeau alți pasageri nu mai era străină pentru noi. Puteam să vorbim cu șoferul, să-i spunem unde mergem. Înapoi în Manhattan. Lunile pe care le petrecuserăm în casa din Montauk ne întăriseră și ne pregătiseră pentru o viață în libertate. Agnes chiar a început să râdă. Total pe neașteptate a apucat-o râsul, cuprinzând-o ca un val dintr-un ocean nesfârșit, iar eu m-am simțit și eu trasă într-acolo.

— De ce-om fi râzând? am zis eu când, în cele din urmă, am reușit să mă opresc.

Agnes și-a recăpătat înfățișarea serioasă.

— E ca și cum tocmai am fi scăpat din pușcărie.

— Da, mansarda aia începuse să mă facă să mă simt un pic claustrofobică. Poate că-i mai bine că s-a întâmplat așa în sfârșit. Cine poate ști?

Era deja dimineață. Până când am ajuns în Manhattan, era aproape seară și n-aveam unde să mergem. Când autobuzul a ajuns în sfârșit la gară, Agnes dormea profund pe umărul meu.

Ne-am strâns lucrurile, am coborât din autobuz și-am pornit-o spre sala luminoasă pentru sosiri. Când ne-am pus jos bagajele într-un colț, Agnes părea resemnată.

— Unde-o să mergem acum? Unde-o să dormim?

— O să trebuiască să stăm treze la noapte dacă nu găsim unde să stăm. Tu ai grijă de bagaje, iar eu o să mă duc să caut un hotel ieftin.

Agnes a stat jos, rezemându-se de perete.

Un bărbat cu păr blond foarte deschis a apărut dintr-odată în fața noastră.

— Scuzați-mă, nu cumva sunteți suedeze?

L-am recunoscut din autobuz. Era îmbrăcat cu un costum

simplu, negru, și avea cămașă albă pe dedesubt. Agnes i-a răspuns în suedeză, dar el a clătinat din cap și a spus „nu, nu” în englezește. El nu era suedez, dar mama lui era. Am vorbit un timp și s-a oferit să ne ajute, să ne dea un loc unde să stăm până când o să găsim altceva.

— Sunt sigur că mama ar fi foarte bucuroasă să vorbească un pic suedeză, a spus el.

Ne-am uitat una la alta pline de șovăială. Nu era chiar cel mai bun lucru să mergem cu omul ăsta ciudat acasă la el. Dar avea o înfățișare de om bun și părea cinstit. În cele din urmă, Agnes a încuviințat din cap, și eu i-am mulțumit pentru că s-a oferit să ne ajute. Bărbatul a luat valiza cea mai grea, și noi am ieșit din gară după el.

N-am aflat ce s-a întâmplat cu Elaine după ce-am plecat de la Montauk decât mult mai târziu, când ne-am întors să-i facem o vizită. Casa avea ferestrele acoperite cu scânduri bătute în cuie și a trebuit să întrebăm o vecină. La scurt timp după ce am plecat noi în ziua aia, așa ne-a spus vecina, inima lui Elaine s-a oprit brusc în mijlocul unei discuții furtunoase cu Robert. Asta l-a zdrobit. Pentru prima dată a putut în sfârșit să-și exprime durerea pentru că-și pierduse mama. Vecina ne-a spus că plecase din casa aia și se dusese pe mare în aceeași săptămână. De atunci nu l-a mai văzut nimeni.

Capitolul 14

De cealaltă parte a perdelei tușește o femeie care a fost adusă aseară. Zgomotul tusei are ecou între pereții salonului. Are pneumonie și n-ar trebui să fie deloc aici, dar n-au putut s-o bage în salonul de infecțioase din cauza unei escare. Când tușește, ai zice că e cât pe ce să dea afară tot ce are în stomac. Pe Doris o trec fiorii de scârbă și-și acoperă urechile cu mâinile.

— Îmi dai laptopul?

Doris strigă tare în camera goală. Repetă întrebarea cu un glas care de-abia se aude. Când are gâtul uscat înseamnă că sunetul scârțâie și se schimbă, lovindu-se de cerul gurii. Camera rece de spital rămâne tăcută. Nu se aud pași. Nu vine nicio soră să-i sară în ajutor.

— Apasă pe buton, zice gâfâind femeia cu tusea când Doris strigă după ajutor a treia oară.

— Mulțumesc, da' nu-i așa de important.

— Evident că e destul de important pentru tine ca să stai acolo și să strigi. Apasă pe buton, se răstește femeia cu iritare.

Doris nu răspunde. Când n-are nevoie de ajutor, surorile sunt totdeauna acolo ca s-o bată la cap, s-o cicălească, dar acum, când are într-adevăr nevoie de ele, sunt de negăsit. Ce-o să fie dac-o să-ncerce să și-l ia singură? Vede laptopul pe masa unde l-a pus sora mai devreme, cu capacul închis. Le spusese să-l lase deschis. De ce n-or fi putând să facă exact cum le cere ea? Cu siguranță o să reușească s-ajungă acolo și să și-l aducă cu mâna ei? Nu e departe deloc. Dacă vrea să meargă acasă cu adevărat, chiar o să aibă nevoie de exercițiu. Ia telecomanda de la patul ei și încearcă să apese pe unul dintre butoane. Patul se zdruncină, și capătul de la picioare începe să se ridice. Încearcă să-l oprească, apăsând pe toate butoanele deodată. Acum partea de la cap începe să se miște și jumătatea de jos începe să se ridice sub genunchii ei. Cuprinsă de panică, apasă pe butonul roșu, de alarmă, în vreme ce scutură telecomanda și continuă să apese pe toate butoanele. În cele din urmă patul se oprește.

— Sfinte Sisoe, ce se-ntâmplă aici? zice râzând sora care vine

în fugă.

Doris stă dreaptă, cu picioarele ridicate, ca lama unui briceag. Dar nu râde. Clipește ca să scape de lacrimile care au năpădit-o din cauza durerii.

— Laptopul de-acolo. Am vrut să-l iau.

Doris arată cu degetul spre laptop, în timp ce picioarele i se lasă în jos încet, iar durerea de spate scade treptat în intensitate.

— De ce n-ai apăsat pe butonul de alarmă? Noi venim să te ajutăm imediat, dacă apeși pe buton. Doar știi asta, Doris.

— Am vrut să fac exerciții de mers. Vreau să plec de aici. N-ajunge dacă fac doar fizioterapie. Nu prea fac progrese.

— Ai răbdare, Doris! Trebuie să-ți accepți limitele. Ai nouăzeci și șase de ani, nu mai ești copiliță, zice sora rar și un pic prea tare.

— Răbdare și încăpățânare, zice ea mormăind. Dac-ai știi cât de încăpățânată sunt!

— Am auzit. Atunci facem o încercare?

Doris încuviințează din cap, și sora, încet, o pune cu picioarele peste marginea patului și o ridică în poziția șezând. Doris strânge din dinți.

— A fost prea repede? Te simți amețită?

Sora se uită cu drag la ea și o mângâie ușor pe păr. Doris clatină din cap.

— Răbdare și încăpățânare, zice ea, împingându-se cu mâinile în salteaua moale.

— Unu, doi, trei și sus, spune sora, ridicând-o pe Doris în picioare și ținând-o bine de subsuori.

Doris simte ca un cuțit în șold, care apoi se duce-n jos pe un picior.

— Câte un pas, nu mai mult, bine?

Doris nu spune nimic, își mișcă doar laba piciorului bolnav câțiva milimetri. Pe urmă, celălalt, câțiva milimetri. Laptopul e chiar acolo. Aproape c-ajunge la el. Ochii îi sunt pironiți pe geanta neagră. E la doar doi metri de ea, dar, chiar în clipa aia, ar putea foarte bine să fie de partea cealaltă a unei prăpăstii.

— Vrei să te odihnești? Să stai jos un pic?

Sora îi îndoaie piciorul pe lângă un taburet, pe care îl trage

spre ele, dar Doris clatină din cap și înaintează cu greu, milimetru cu milimetru, spre masă. Când în sfârșit reușește să ajungă, își pune amândouă mâinile pe laptop și scoate aerul din piept, cu capul atârnându-i în față.

— Doamne sfinte, ești încăpățânată cât cuprinde.

Sora zâmbește și o ia ușor pe după umeri cu un braț. Doris abia respiră. Nu-și mai simte picioarele. Își mișcă degetele în toate părțile, încercând să le trezească din amorțeală. Se uită în sus și-i întâlnește privirea sorei. După asta cade.

Caietul cu coperte roșii
A. ANDERSSON, CARL

Carl ne-a scos din gară, vorbind întruna în tot timpul ăsta. Noi duceam valiza mai mică, el, pe cea mai mare dintre cele două. A spus că ne auzise vorbind în autobuz, că înțelege câteva vorbe în suedeză. Era un șir de taxiuri galbene, cu pătrățele, în fața gării, dar Carl a trecut pe lângă ele, făcându-se că nu-i aude pe șoferii care strigau când treceam noi. Mergea repede, cu pași mari, și era mereu cu câțiva pași înaintea noastră.

— Dacă ne duce de nas? Dacă-i periculos? a spus Agnes în șoaptă, trăgând de valiză ca să mă facă să stau pe loc.

Am tras și eu de valiză, am fixat-o pe soră-mea cu privirea și i-am făcut semn cu capul să meargă înainte. A bombănit țâfnoasă și pe urmă, mai de milă, mai de silă, a pornit-o din nou. Am mers mai departe după claia de păr blond din fața noastră, al cărei purtător era cu cel puțin 10 centimetri mai înalt decât oricare om de pe stradă. Avea într-adevăr alură de suedez, și poate că asta m-a făcut să mă hotărăsc că pot să am încredere în el.

Am mers și-am tot mers. Din când în când Carl se întorcea de parcă voia să verifice dacă eram încă acolo. Când s-a oprit în sfârșit în fața unei clădiri înguste, din cărămidă, făcusem bășici la mâini. De o parte și de alta a ușii roșii din față erau două ghivece de fier cu narcise galbene. Ne-a făcut semn cu capul.

— Am ajuns. Mama nu e prea bine, ne-a explicat el înainte să deschidă ușa.

Casa avea trei etaje, cu doar o singură cameră pe fiecare palier. Am mers direct în bucătărie. Înăuntru era o doamnă bătrână, care stătea într-un balansoar. Își ținea mâinile în poală și se uita drept înainte.

— Mamă, ia uite cu cine-am venit! Două fete din Suedia.

Carl ne-a făcut semn cu capul. Ea nu și-a ridicat privirile, nu părea să fi observat că intrase cineva.

— Mamă, fetele pot vorbi în suedeză cu tine.

A mângâiat-o pe obraz. Ochii ei albaștri păreau împietriți, cu

pupilele mici. Părul îi cădea pe umeri răvășit, iar câteva șuvițe se desprinseseră și-i acopereau unul din ochi. Avea pus pe umeri un șal gros, împletit cu andrelele. Nu părea curat.

— O cheamă Kristina. N-a prea vorbit de când a dispărut tata. Uneori spune câteva cuvinte în suedeză și-am crezut că…

S-a întors cu spatele ca să-și ascundă durerea, și-a dres glasul și a continuat:

— Am crezut că poate o s-o faceți voi să vorbească. În plus, am nevoie de cineva care să mă ajute la gospodărie.

— O să-ncerc, a zis Agnes, apropiindu-se cu prudență de balansoar.

S-a așezat pe podea, cu spatele întors la femeie.

— O să stau aici o vreme, a spus ea în suedeză. Pot să stau toată noaptea dacă trebuie. Dacă vreți să spuneți ceva, vă ascult.

Femeia n-a răspuns. Dar, după un timp, balansoarul a început să se legene ușor. M-am așezat și eu jos. Casa era cufundată în tăcere. Nu se auzea nimic în afară de scârțâitul ușor al balansoarului și de zgomotul îndepărtat ce venea de afară, de pe stradă. Am căzut la înțelegere c-o să stăm câteva zile, și Carl ne-a făcut un pat în camera de zi la etajul de deasupra. A scos chiar și o saltea pentru Kristina și cu blândețe a pus-o pe maică-sa pe ea. Era prea grea, și Carl nu putea s-o ducă două rânduri de trepte până în dormitor.

Carl urca adesea în camera de zi ca să stea de vorbă cu noi. Niciodată despre Kristina. Ne spunea pe scurt ce făcuse în ziua aia și ne vorbea despre banca la care lucra. Și despre Europa, și despre război. Situația se înrăutățise în lunile pe care le petrecuserăm cu Elaine, iar Carl ne-a pus la curent, dar nu putea să ne spună dacă Suedia e și ea prinsă în șuvoiul evenimentelor sau nu. În America se vorbește despre Europa de parcă ar fi numai o țară mare.

De la bun început, n-am vrut să-l întrebăm unde se dusese taică-său, dar cu cât ajungeam să-l cunoaștem mai bine, cu atât deveneau mai intime discuțiile noastre. După câteva săptămâni, ne-am luat în sfârșit inima-n dinți. Răspunsul lui nu ne-a lăsat cu gura căscată.

Totul fusese foarte neașteptat. Într-o zi, când au ajuns acasă,

taică-său stătea cu bagajele făcute. A spus câteva vorbe și pe urmă pur și simplu a plecat. Fără vreun ban la el, dar s-a dus într-o casă pe care putea s-o întrețină.

— A părăsit-o pe mama pentru altcineva. Înăuntrul ei s-a rupt ceva definitiv când tata a dispărut. Se simțise mereu atât de pierdută în New York, iar el era refugiul ei. S-a îngrijit de toate, chiar și vorbea în numele ei.

L-am ascultat în tăcere.

— Au trecut trei ani de când a plecat tata. Nu-mi lipsește. Nu-mi lipsesc toanele lui sau atitudinea lui dominatoare. De fapt, e mult mai bine fără el. Tare-aș vrea ca mama să vadă și ea lucrurile tot așa. Dar, încet-încet, deprimarea a pus stăpânire pe ea. Nu s-a mai întâlnit cu nimeni, n-a mai avut grijă de casă și nici de cum arată ea însăși. În cele din urmă s-a așezat în balansoar și nu s-a mai sculat de atunci. Abia-abia dac-a mai scos câte un cuvânt din când în când.

Am făcut cu rândul ca să stăm cu Kristina și să vorbim cu ea. Nu-i plăcea să se mute din balansoarul ei, și uneori îmi făceam griji c-o să se preschimbe-n stană de piatră stând acolo nemișcată. Oare cât putea cineva într-adevăr să stea nemișcat, fără să spună nimic, fără să înțepenească în poziția aia? Au trecut zile, apoi săptămâni. Carl a insistat să mai stăm. A zis că-i făceam bine Kristinei. Și a avut dreptate. După un timp, într-o dimineață, devreme, pe când încălzeam apa pentru ceai, s-a întâmplat minunea în sfârșit.

— Vorbiți-mi despre Suedia, a spus ea fără vlagă.

A fost un sentiment minunat să auzim vorbele alea în suedeză.

Ne-am dus repede la ea, câte una de fiecare parte, și-am început să vorbim. Despre troienele în care ne jucam. Despre scrumbiile și cartofii pe care îi mâncam cu atâta plăcere. Despre mirosul ploii blânde de primăvară. Despre primele flori de podbal. Despre mieii care zburdau pe insula Djurgården din centrul Stockholmului, cu vegetația sa bogată. Despre bicicletele care hoinăreau legănat prin Strandvågen într-o noapte senină de vară. Cu fiecare imagine pe care i-o ofeream, a început să i se vadă câte o licărire în ochi. N-a mai spus altceva, dar a început

să se uite la noi din ce în ce mai des. Dacă tăceam, ridica din sprâncene și ne făcea semn cu capul să continuăm.

Zilele treceau, și noi ne străduiam în continuare s-o facem pe Kristina fericită. Într-o zi, când a venit acasă, Carl a văzut că balansoarul era gol.

— E gol, a spus el, holbându-se la noi. E gol! Unde e? Unde-i mama?

Noi am râs, și i-am arătat spre chiuvetă. Kristina era acolo și spăla vasele de la masa de prânz. Era palidă și slabă, dar stătea pe picioarele ei și cu mâinile încă trebăluia. Când Carl s-a dus la ea, maică-sa i-a zâmbit cu blândețe. A luat-o în brațe și-a ținut-o strâns. S-a uitat la noi peste umărul ei. Avea ochii plini de lacrimi.

Ne-am zbătut să facem de rost de informații despre Suedia, dar nimeni n-a putut să ne spună nimic îmbucurător. Știrile vorbeau despre Hitler și despre cât avansase el în Europa, despre francezii și franțuzoaicele care plângeau când soldații nemți au intrat în Paris și-au ocupat orașul. Ne-am uitat cu ochi mari la imaginile alb-negru. Era greu să înțelegi tot ce se petrecea în orașul pe care îl iubeam și de care îmi era dor. Nimic nu mai era cum fusese când am plecat noi. Totul se schimbase. I-am scris câteva rânduri lui Gösta, dar, cum se mai întâmplase de atâtea ori până atunci, n-am primit niciun răspuns.

Stăteam încă cu Carl și Kristina. Nu trebuia să plătim chirie, dar ajutam la gătit și curățenie. Ăsta era felul în care ne mulțumea Carl. Vorbeam cu Kristina cât timp era el la birou. Ea nu era în stare să explice de ce nu scosese nicio vorbă atât de mult timp. A zis că i s-a părut că dormise luni întregi. Dar pe măsură ce au trecut zilele și ea s-a făcut din ce în ce mai bine, am început să mă gândesc din nou la viitor. Trebuia să găsim de lucru și o casă unde să stăm. Trebuia s-o pornim într-o aventură în lumea largă după aproape un an de surghiun.

Pe Agnes n-o interesau deloc planurile mele, și adesea mă simțeam frustrată din cauza ei. A început să nu-mi mai spună nimic și, de câte ori spuneam ceva, era distrată. Părea melancolică. A început să-mi răspundă în englezește chiar și

când îi vorbeam în suedeză. De-a lungul timpului, am observat că-l căuta mai degrabă pe Carl decât pe mine. Stăteau seara pe canapeaua din bucătărie, spunându-și vorbe șoptite unul altuia noaptea. Exact cum făcuserăm eu și Allan cândva.

Era într-o seară târziu. Kristina cosea o față de masă în balansoarul ei. Eu citeam ziarul din ziua aia, căutând, ca întotdeauna, știri despre război. Îl vedeam pe Allan în fiecare soldat mort al cărui nume era trecut în ziar. Eram atât de absorbită de ziar, că nici măcar n-am observat că stăteau în picioare în fața mea, mână în mână. Agnes a trebuit să repete ceea ce tocmai spusese.

— Carl și cu mine. Ne căsătorim.

M-am holbat la ea. M-am holbat la el. Nu înțelegeam. Era așa de tânără, mult prea tânără ca să se mărite. Și de ce tocmai cu Carl?

— Nu te bucuri? a exclamat Agnes, întinzându-și mâna ca să-mi arate inelul neted, de aur. Te bucuri pentru noi, nu-i așa? E atât de romantic! Vrem să facem nunta la primăvară la biserica suedeză. Și tu o să-mi fii domnișoară de onoare.

Și așa a și fost. Tocmai înfloriseră cireșii, și buchetul lui Agnes avea aceeași culoare. Un buchet jucăuș și zurbagiu de trandafiri roz, iederă și mimoză albă. L-am prins bine, cu amândouă mâinile, când Carl i-a mai pus un inel neted, de aur, pe mâna stângă. Nu putea să i-l pună fiindcă se oprise în încheietura de la falange, dar l-a răsucit într-o parte și în alta până când a alunecat pe deget. Ea era îmbrăcată cu rochia mea Chanel albă, pe care o purtasem deseori la Paris. Părea de parcă fusese făcută special pentru ea, și Agnes era mai frumoasă ca niciodată. Părul ei blond, care îi ajungea până la umăr, se revărsa în bucle mari și mătăsoase. Jumătate era prins cu un ac bătut cu perle albe.

Ar fi trebuit să mă bucur pentru ea, dar nu puteam simți decât că mi-era un dor nebun de Allan. Sunt sigură, Jenny, că-ți zici c-o țin întruna cu el și nu mai termin odată. Dar e greu. Sunt anumite amintiri pe care nu poți pur și simplu să le uiți. Nu te lasă în pace, precum un furuncul care coace și care, din când în când, se sparge. Și simți atunci durere, o durere cumplită.

Caietul cu coperte roșii
A. ANDERSSON, CARL

Lună de lună devenea tot mai clar cine era noua stăpână în casă. Agnes a luat hățurile în mâini și se aștepta ca eu să fiu de acord cu ideile ei și să fac ce și cum spunea ea. Ca un copil care făcea pe omul în toată firea. Mă scotea din sărite.

Într-o dimineață, mă plimbam pe hol ca un leu în cușcă. Scândurile groase ale dușumelei scârțâiau în două locuri. Am sărit peste ele ca să nu fac zgomot, dar am continuat să mă plimb în sus și-n jos. Era aproape ora 8 și Carl avea să plece în curând la muncă. Când a apărut el, m-am oprit și am dat din cap în semn de la revedere. Zgomotul străzii a intrat în casă răbufnind când Carl a deschis ușa și apoi a dispărut. Dar casa s-a cufundat din nou în tăcere, și eu am continuat de unde rămăsesem. Îmi rosesem unghiile de la mâna dreaptă așa de tare, că mă dureau de-mi ieșeau ochii din cap, dar nu puteam să mă opresc. M-am dus în bucătărie.

— N-o să mai stau aici. Nu vreau să fiu servitoarea ta toată viața.

Agnes se uita la mine cu gura căscată, ascultând cuvintele franțuzești, pline de furie, care mi se scurgeau de pe buze. Era o limbă pe care n-o înțelegea nimeni în afară de ea, așa c-o foloseam adesea. Am repetat aceleași cuvinte până când Agnes a mișcat din cap și a încercat să mă facă să tac. Îmi făcusem deja valiza, valiza uriașă pe care o aduseserăm de la Paris, și mi-am scos de pe mine rochia stil cămașă, punându-mi ceva mai sobru. Aveam părul strâns și buzele roșii. Eram gata să dau piept cu lumea de afară și să-mi reiau locul în ierarhie. Ca manechin, o persoană care era în centrul atenției. O persoană care lipsise de sub lumina reflectoarelor mult prea multă vreme.

— Dar unde-o să te duci? Unde-o să stai? N-ar fi mai bine dac-am organiza ceva pentru tine mai întâi?

Am pufnit pe nas când am auzit ce întrebări îmi pune.

— Lasă jos valiza! Nu fi gâsculiță!

Agnes vorbea netulburată. Își mângâie cu degetele rochia pe

care i-o dăduse Carl de puțin timp. Îi cumpăra haine. O făcea să fie a lui.

— Mai stai câteva zile. Te rog, nu pleca! Carl cunoaște o mulțime de oameni. Te poate ajuta.

— Carl, Carl, Carl. Numai la el te gândești. Chiar crezi că el e soluția tuturor lucrurilor? M-am descurcat foarte bine la Paris fără niciunul din voi. O să mă descurc și la New York!

— Carl, Carl, Carl. Vorbeați de mine, sau mi s-a părut? Despre ce vorbiți? S-a întâmplat ceva?

Se întorsese să-și ia umbrela. A cuprins-o pe Agnes cu un braț și a sărutat-o pe obraz.

— Nu s-a-ntâmplat nimic, a bălmăjit ea.

El a ridicat dintr-o sprânceană, uitându-se la mine.

— *Pas de problème*[21], am zis eu, întorcându-mă să plec.

Agnes a alergat după mine.

— Te rog, nu mă părăsi, m-a rugat ea fierbinte. Suntem surori. Trebuie să fim împreună. Ai un cămin aici, cu noi. Avem nevoie de tine. Așteaptă măcar până ce-ți găsești de lucru și-o casă unde să stai. Carl, el și eu, cred că putem să te-ajutăm.

Mi-a dus valiza înapoi lângă pat, iar eu n-am avut destulă energie ca să protestez. În aceeași seară, mai târziu, mi-am studiat chipul în oglinda crăpată și pătată din baie. Atât drumul spre America, cât și timpul petrecut acolo până atunci lăsaseră urme. Pielea, cândva netedă și viguroasă, din jurul ochilor era acum umflată, moale și pământie. Mi-am ridicat sprâncenele încet și le-am tras tot mai sus înspre marginea bretonului. Când am făcut chestia asta, mi-au apărut sclipiri în ochi. Arătam cum arătasem altădată. Mai tânără, mai drăguță. Cum ar fi trebuit să arăt încă. Am zâmbit când m-am văzut în oglindă, dar zâmbetul de care fusesem odată așa de mândră nu mai era de găsit. Am clătinat din cap, și buzele au redevenit niște linii drepte cu nimic ieșite din comun.

Trusa de machiaj pe care o adusesem cu mine de la Paris era efectiv neatinsă. Am deșurubat capacul de la pudrieră și, cu o pensulă, mi-am dat cu pudră pe față. Petele roșii au dispărut sub stratul gros și alb, iar pistruii s-au făcut nevăzuți. După asta mi-am dat cu fard pe obraji, aluzia discretă de roz de pe pomeți

preschimbându-se în cireșiul-închis al unor cercuri din ce în ce mai întinse. Nu m-am putut opri. Mi-am desenat conturul negru, cu linii groase, în jurul ochilor până spre tâmple. Mi-am dat cu creion pe sprâncene, care arătau acum ca niște bucățele de cărbune. Mi-am acoperit pleoapele pe jumătate cu fard cenușiu-închis. Mi-am dat cu ruj pe buze atât de mult, încât păreau că sunt de două ori mai mari. M-am uitat la imaginea mea grotescă. Cu lacrimile șiroindu-mi pe obraji, până la urmă am făcut un x mare pe oglindă ca să-mi anulez apariția.

Caietul cu coperte roșii
P. POWERS, JOHN ROBERT

Am rezistat în continuare, dar atmosfera din căsuța aia a devenit din ce în ce mai închisă, mai izolată. De data asta mi-am pus la cale evadarea cu un pic mai multă grijă. Când mi-am luat lucrurile și-am plecat, Carl era deja la lucru, iar Kristina dormea. M-am gândit că în felul ăsta ar fi cel mai bine. Așa că sora mea și cu mine puteam să ne luăm „La revedere" ca lumea. Agnes a plâns și mi-a dat toți banii pe care-i avea.

— O să ne vedem din nou în curând. Îți promit, i-am spus eu în șoaptă când ne îmbrățișam.

Am dat-o ușor la o parte, și am plecat fără să mă uit înapoi. Era prea dureros s-o văd plângând. Următoarele câteva nopți am stat la un hotel mic de pe Seventh Street. Nu prea aveai loc nici să arunci un ac. Patul și o noptieră micuță ocupau tot spațiul. Într-una dintre primele zile pe care le-am petrecut acolo, m-am așezat să-i scriu lui Gösta. I-am scris sincer cum mă simțeam și ce se întâmplase. De data asta a durat doar două săptămâni până a venit răspunsul. A venit la post-restant, la poșta din gara centrală. Eram obișnuită să mă duc acolo în fiecare zi și să mă-ntorc fără niciun rezultat, așa că, atunci când funcționarul mi-a dat în sfârșit o scrisoare, am fost atât de emoționată, c-am deschis-o imediat. Era scrisă mărunt. Am zâmbit când am văzut scrisul ăla format din litere ca niște puricei. Sperasem c-o să găsesc înăuntru un bilet de întoarcere la Stockholm sau cel puțin niște bani, dar n-am găsit decât cuvinte. N-avea niciun ban, așa scria, viața era grea la Stockholm. Războiul afecta pe toată lumea. El reușea să supraviețuiască schimbându-și tablourile pe mâncare și vin.

Dacă aș putea, dragă Doris, aș trimite un vapor să te aducă înapoi. Un vapor care te-ar aduce peste ocean până în frumoasele docuri din Stockholm. Aș sta la fereastră cu un binoclu și i-aș urmări pe marinari cum intră cu vaporul în port. Și când te-aș zări, aș coborî în fugă la mare și aș sta acolo, așteptându-te cu brațele deschise. Ar fi

nemaipomenit, draga mea Doris. Să văd o prietenă dragă după atâția ani de despărțire! Aici ești bine-venită oricând vrei tu să vii. Doar știi asta. Ușa mea ți-e deschisă. Pe dulcea fetiță care m-a servit cu vin pe strada Bastugatan la numărul 5 n-o s-o uit niciodată.

Al tău, Gösta

Scrisoarea era împodobită cu elegante flori roșii, mov și verzi. Se înlănțuiau pe toată partea dreaptă a paginii, înconjurând colțul și îmbrățișând textul. Mi-am plimbat cu grijă degetul arătător peste florile drăguțe care ilustrau iubirea lui Gösta pentru fetița pe care o cunoscuse cândva. Vopseaua era groasă și am simțit fiecare trăsătură de penel pe hârtia de proastă calitate. Florile alea erau mai frumoase decât oricare dintre pânzele ciudate pe care-l văzusem că le pictase în trecut.

Mai am încă scrisoarea aia, Jenny, printre celelalte în cutiuța mea de tablă. S-ar putea chiar să valoreze ceva acum, ținând seamă de faptul că și-a câștigat faima până la urmă. Mult după ce a murit.

Am rămas la poștă ceva timp, cu scrisoarea de la el într-o mână și cu plicul în cealaltă. Era ca și cum ultimul meu colac de salvare se dusese la fund și lumea din jur își pierdea culoarea, rămânând doar în alb și negru. În cele din urmă, am împăturit încet foaia de hârtie și mi-am băgat-o în sutien, aproape de inimă. Dorința puternică de a mă întoarce la Stockholm cât mai curând posibil a învins sentimentul de mâhnire care mă cuprinsese. Am alergat spre toaletă. Înăuntru m-am ciupit de obraji până când s-au înroșit și pe urmă m-am dat cu ruj pe buze. Mi-am îndreptat jacheta bej făcută pe comandă și mi-am tras în sus fusta care tot îmi cădea de pe șolduri. După asta m-am dus drept la agenția de modeling a lui John Robert Powers. Agenția făcea negoț cu fete frumoase, așa-mi spusese Carl. În felul ăsta găseau de lucru manechinele la New York, nu prin magazine universale sau case de modă ca la Paris. Inima îmi bătea cu putere când am pus mâna pe clanță. Habar n-aveam cu ce se ocupa o agenție de modeling, dar voiam să fac o încercare. Singura mea avere era frumusețea.

— *Hello*, am spus eu calmă când am ajuns în fața unui birou

imens, la care stătea o femeie mititică.

Era îmbrăcată cu o rochie strâmtă, în carouri roșii și negre. M-a măsurat din creștet până-n tălpi, uitându-se la mine prin ochelarii pe care-i ținea pe vârful nasului.

— Am venit să vorbesc cu John Robert Powers, am bâiguit eu în engleza mea plină de șovăieli.

— Aveți programare?

Am clătinat din cap, și mi s-a răspuns cu un zâmbet trufaș:

— Domnișoară, aici este agenția John Robert Powers. Nu poți veni aici și să crezi că poți și vorbi cu el.

— Am crezut că poate-o să vrea să mă cunoască. Vin de la Paris, unde am lucrat cu unele dintre marile case de modă europene. Chanel, de exemplu. Ați auzit de Chanel?

— Chanel?

S-a sculat în picioare și a arătat spre unul din fotoliile cenușii-închis de pe lângă perete.

— Luați loc! Mă întorc într-o clipă.

Am stat acolo un timp, care mi s-a părut o veșnicie. În cele din urmă a venit înapoi, însoțită de un bărbat scund. Era îmbrăcat într-un costum cenușiu. Dedesubt se vedea o vestă și un lanț auriu, subțire, care atârna dintr-un buzunar. Întocmai ca femeia de la recepție, m-a măsurat și el din creștet până-n tălpi înainte să deschidă gura.

— Deci ați lucrat pentru Chanel?

Și-a mutat privirea în partea de sus a corpului meu, ferindu-se să mă privească în ochi.

— Întoarce-te de jur-împrejur.

Și-a accentuat vorbele, ridicând o mână și făcând cu ea semnul mișcării de răsucire a fusului. M-am întors cu 180 de grade și m-am uitat la el peste umăr.

— Trebuie să fi fost demult, a pufnit el pe nări, punându-și coada pe spinare și întinzând-o.

M-am uitat lung la femeia de la recepție, neînțelegând ce se petrecea.

— Înseamnă că poți să pleci acum, a zis ea, făcând un semn cu capul spre ușă.

— Da' nu vreți să-ncerc niște haine, să vedeți cum îmi vin?

— Domnișoară, sunt sigură că ai fost un model foarte prezentabil la un anumit moment, dar timpul acela a trecut. Aici avem loc doar pentru fete tinere.

Arăta aproape mulțumită. Probabil că privea fiecare fată respinsă de domnul Powers ca pe un triumf personal, al ei.

Mi-am trecut mâna peste obraz. Era tot moale. Tot la fel de neted ca al unui copil. Mi-am dres glasul.

— Aș putea oare să fixez o întâlnire? Într-o zi când domnul Powers o să aibă mai mult timp?

A clătinat din cap cu hotărâre.

— Mă tem că n-are rost. E mai bine să-ți cauți altceva de lucru.

Capitolul 15

— Ce-ai pățit la față?

Jenny vine mai aproape de ecran și arată cu degetul. Obrazul lui Doris e acoperit cu un bandaj mare, alb.

— Nimic. Am căzut și m-am lovit, da' nu trebuie să-ți faci griji pentru asta. E doar o zgârietură.

— Da' cum s-a-ntâmplat? Nu te-ajută nimeni când te ridici ca să faci câțiva pași?

— Of, Doamne! A fost o chestie prostească. Am încercat să fac pe nebuna și sora n-a putut să mă țină. Trebuie să-ncerc să mă mișc mereu. Altfel, o să mă trimită la un cămin de bătrâni.

— Un cămin de bătrâni? Cine-a spus asta?

— Funcționarul care se ocupă de asistența socială. N-am vrut să-ți spun, dar vine să mă vadă din când în când cu un formular în mână. Vrea să-l semnez ca să poată ei să mă trimită acolo fără să le ceară cineva una ca asta.

— Cum te simți când vine vorba de așa ceva?

— Mai degrabă aș muri.

— Atunci o să trebuiască să fim siguri că n-o să ni se-ntâmple una ca asta. Data viitoare când o să vină pe la tine, cheamă-mă!

— Și ce-o să spui atunci, draga mea? Că pot să locuiesc acasă la mine? Fiindcă nici nu pot. Nu chiar acum. În sensul ăla are dreptate. Deocamdată nu prea sunt bună de nimic. Da' n-am de gând să-i dau ăluia satisfacția de a recunoaște treaba asta.

— O să vorbesc eu cu el, zice Jenny cu ton mângâietor. Da' ție cum îți trece timpul? Ai ceva de citit? Să-ți trimit niște cărți noi?

— Mulțumesc, da încă mai am câteva din cele pe care mi le-ai trimis rândul trecut. Mi-a plăcut mult Don DeLillo, cartea aia despre 11 septembrie.

— *Omul căzător.* Și mie mi-a plăcut. O să văd dacă pot să-ți trimit o… Doris! Doris! Alo!

Chipul lui Doris e împietrit de durere. Se apasă cu mâna dreaptă pe piept și cu cealaltă face semne disperate.

— Doris! strigă Jenny din fereastra mică de pe ecran. Doris, ce se-ntâmplă? Spune-mi ce-i acolo?!

Aude un șuierat slab. Doris se uită fix la Jenny cu o expresie de resemnare, făcându-se din ce în ce mai pământie la față. Jenny strigă cât o țin puterile.

— Soră, alo! Alo! Soooră!

Pe urmă scoate un muget, niște sunete nearticulate care vin de pe buzele ei. Doris dăduse la minimum volumul computerului ca să nu le deranjeze pe celelalte paciente, dar femeia din patul de alături își dă seama că nu e-n regulă ceva pe-acolo. Se uită peste marginea patului și o vede pe Doris care pare că doarme. Apasă pe butonul de alarmă. Jenny țipă și strigă. În cele din urmă apare o soră, întrebându-se cum poate s-o ajute. Femeia îi arată spre patul lui Doris. Sora ia laptopul de pe burta lui Doris și-l pune pe noptieră.

— Atac de cord! strigă Jenny, făcând-o pe soră să sară în sus, îngrozită.

— Doamne, Dumnezeule! Ce m-ați mai speriat!

— Aveți grijă de Doris! A avut un spasm și-și punea mâna pe piept. Pe urmă a leșinat!

— Ce spuneți?

Sora apasă tare pe butonul de alarmă și încearcă să-i găsească pulsul lui Doris la încheietura mâinii. Când vede că nu-l găsește, începe imediat să-i facă respirație gură la gură. Printre picături strigă după ajutor. Jenny urmărește tot ce se întâmplă din bucătăria ei verde pal din California. Vin în fugă încă trei persoane, un doctor și două surori. Doctorul dă drumul la defibrilator și pune cele două padele pe pieptul lui Doris. Șocul îi face corpul să se ridice și apoi să cadă înapoi în pat. Schimbă din nou padelele și-i mai face un șoc.

— I-am găsit pulsul! strigă sora, apăsând bine cu degetul arătător și mijlociu pe încheietura mâinii.

— Trăiește? țipă Jenny. Spuneți-mi, trăiește?

Doctorul se întoarce surprins și se încruntă la surori. Jenny îl aude bombănind:

— De ce n-a închis nimeni laptopul?

Întoarce privirea, se uită la Jenny și dă din cap.

— Îmi pare rău c-a trebuit să vedeți toate astea. Sunteți o rudă?

Jenny încuviințează din cap, aproape sufocându-se.

— Sunt singura ei rudă. Cum se simte?

— E bătrână și slăbită. O să facem tot ce putem ca s-o ținem în viață cât mai mult posibil, dar inima nu face față la atâtea când are vârsta lui Doris. A mai avut vreun atac de cord până acum?

Jenny clatină din cap.

— Nu, cel puțin eu nu știu să fi avut. A fost totdeauna puternică și sănătoasă. Vă rog s-o ajutați! Nu-mi pot închipui cum e să trăiesc fără ea.

— Înțeleg. Inima îi bate din nou. O s-o ducem la Terapie Intensivă și-o să stea noaptea acolo. Ne dați voie să vă deconectăm acum?

— Nu pot merge cu ea?

— Cred că cel mai bine e să luați un pic de pauză.

Doctorul face un semn cu capul către Tyra, care scâncește în spatele ei. Jenny se apleacă și-o ridică, ținând-o pe șold. O face să tacă.

— În regulă. Vreau să stau cu Doris un timp, dacă se poate.

Doctorul clatină din cap scuzându-se.

— Îmi pare rău. La Terapie Intensivă nu putem conecta laptopul. Interferează cu celelalte aparate. Rămâneți aici. Una din surori o să vă dea amănunte. O să facem în așa fel încât să vă ținem la curent cu starea ei. La revedere.

— Nu. Stați un pic! Vreau să vă-ntreb…

Dar doctorul și două dintre surori dispar de pe ecranul lui Jenny.

Capitolul 16

Mugetul valurilor care se sparg pe plajă este înăbușit de șuvoiul neîntrerupt de mașini de pe șosea. Casa are o perspectivă drăguță, dar niciunul din ei nu s-a prea gândit la circulație când s-au mutat aici. Nimeni nu stă niciodată pe veranda vopsită în alb să se uite la mare.

Până astăzi cel puțin.

Când Willie se întoarce de la lucru, prima pe care o vede e Jenny. Ea stă cu Tyra în poală în hamacul pe care l-au atârnat cu mulți ani în urmă, când erau amândoi îndrăgostiți lulea și voiau mereu să fie unul lângă altul. Se leagănă încet, și lanțurile scârțâie ușor, frecându-se de cârlige.

— De ce stați aici, în aerul ăsta imposibil? Nu-i bine pentru asta mică.

Le zâmbește, dar Jenny rămâne serioasă în continuare.

— Trebuie să-i mai spui „asta mică”? Are aproape doi ani.

— Are un an jumate și-a început să meargă.

— Are un an, opt luni, două săptămâni și trei zile. Aproape doi ani.

— Bine, bine. Atunci o să-i spun Tyra, zice Willie ridicând din umeri și deschide ușa.

— Mă gândesc să mă duc în Suedia.

Ușa se închide cu o bufnitură. Tyra scâncește.

— Hm? Suedia? Ce se-ntâmplă?

— Doris a avut un atac de cord astăzi. E pe moarte.

— Atac de cord? Credeam că și-a rupt un picior.

— E foarte rău. Trebuie să fiu cu ea acum. Nu pot s-o las singură. O să stau cât… cât are ea nevoie de mine.

— Păi cum vine treaba asta? Cine-o să aibă grijă de copii? N-o să ne descurcăm fără tine.

— Ce? Asta-i tot ce ai de spus?

— Îmi pare rău pentru Doris. E bătrână. Dar viața merge înainte, și noi avem nevoie de tine aici.

— Pe Tyra o pot lua cu mine. Băieții sunt la școală în timpul zilei. O să te descurci.

— Nu poți să ne părăsești.

— Nu vă părăsesc. Așa crezi tu?

Willie trage aer adânc în piept și-și întoarce privirea de la Jenny. Ea îi pune o mână pe umăr.

— O să fie bine. Ai să te descurci.

— Știu că e importantă pentru tine, dar e mai importantă decât propria familie? Nu poți să ne lași. Eu am un serviciu la care trebuie să mă duc. Un serviciu care ne ține pe noi toți. Nu pot să fiu acasă când vin băieții de la școală. Prin urmare, cine-o să fie aici pentru ei?

— Trebuie să fie o cale. O să trebuiască doar să plătim pe cineva.

Willie nu răspunde nimic. Gura i se împietrește, și el se face nevăzut, trântind ușa așa de tare, că Tyra sare în sus. Jenny se întinde la loc în hamac, își aranjează perna sub cap și lasă copilul să stea peste ea, burtă peste burtă. Dar Tyra nu vrea să facă una ca asta. Se întoarce imediat și mormăie nefericită.

— Șșșșt, stai culcată acum! Dormi, zice Jenny legănând-o și trăgând-o aproape.

Willie bagă din nou capul pe ușă.

— Te rog, spune-mi că glumești!

Jenny clatină din cap, și el, enervat, își mișcă ochii în toate părțile.

Se uită drept la el, cu sprâncenele împreunate și cu lacrimi în ochi.

— E pe moarte. Nu-nțelegi?

— Știu. E cumplit într-adevăr. Dar mi-e teamă că n-o să mă descurc cu treaba dacă tu o să fii plecată. N-am cum să am grijă de copii și să fac tot ce trebuie prin casă dacă vreau să mai și lucrez la serviciu.

Jenny se scoală, stă dreaptă și o lasă pe Tyra să aștepte la celălalt capăt al hamacului. Willie iese din casă, se reazemă de perete și o mângâie pe Jenny, ușor, pe obraz.

— Îmi pare rău… Poți să-mi spui ce s-a-ntâmplat?

— Vorbeam astăzi. De la bun început totul a mers normal. Ea arăta normal. Căzuse și avea un bandaj pe obraz, dar Doris făcea glume pe chestia asta. Doar o știi pe Doris! Da' pe urmă a-

nceput dintr-odată să se ia cu mâinile de piept. Nu putea să respire. Era ca la televizor, ca un episod din *Anatomia lui Grey*. Am țipat așa de tare, din toți rărunchii. În sfârșit au venit în fugă cu unul dintre aparatele alea cu padele electrice.

Willie se așază lângă ea și o ia de mână.

— Deci a fost într-adevăr un atac de cord?

— Da. Doctorul a spus că încep s-o lase puterile. Osul rupt și operația probabil c-au stors-o de puteri. A trebuit să-i facă angioplastie. Mi-a spus sora pe urmă.

— Ar putea să mai trăiască mult și bine, scumpa mea. Nu poți să știi. Ce-o să faci acolo? Pur și simplu o să stai s-aștepți să moară? Nu cred că ți-ar face bine.

O mângâie pe mână, dar Jenny își trage mâna și-l împinge de lângă ea.

— Nu crezi că mi-ar face bine? Cui? Mie? Doar la tine te gândești. E mai comod pentru tine dacă rămân aici. De asta-i vorba. Da' știi ceva? Ea e tot ce mi-a rămas, singura rudă din Suedia. Ultima mea legătură cu mama și cu bunica.

Willie aproape reușește să-și înăbușe un oftat.

— Măcar mai gândește-te. Bine, scumpa mea? Știu că ziua de astăzi trebuie să fi fost grea, dar cel puțin poți s-aștepți să vezi cum merge. Poate c-o să-și revină.

O trage lângă el, iar trupul ei încordat se destinde. Își pune capul pe pieptul lui și-i simte mirosul familiar și liniștitor. Cămașa lui e umedă. Ea îi descheie câțiva nasturi și dă la o parte materialul ca să poată să-și apropie obrazul de pielea lui.

— De ce nu mai stăm noi niciodată aici? zice ea șoptit, închizând ochii când briza mării îi atinge fața.

Un camion trece huruind, și amândoi râd.

— Uite de-asta, zice Willie șoptit, sărutând-o pe cap.

Capitolul 17

— Bună dimineața, Doris.

Sora se apleacă peste pat și zâmbește cu blândețe și înțelegere.

— Unde sunt? Am murit?

— Trăiești. Ești la Terapie Intensivă. Ai avut un pic de necaz cu inima ieri, un mic atac de cord.

— Am crezut c-am murit.

— Nu, nu, n-ai murit încă. Inima ți-e din nou stabilizată. Doctorul a reușit să îndepărteze blocajul. Îți aduci aminte când ai intrat în operație?

Doris dă din cap fără vlagă, nesigură.

— Cum te simți?

Doris își lovește cerul gurii cu limba.

— Mi-e un pic sete.

— Vrei niște apă?

Un zâmbet forțat apare pe fața palidă a lui Doris.

— Suc de mere, dacă este.

— O să mă duc să-ți aduc. Acum odihnește-te puțin! În curând o să te simți mai bine.

Sora se întoarce să iasă din salon.

— Lucrurile n-arată bine pentru hoașca a bătrână.

Sora vine înapoi.

— Ce-ai spus?!

— Lucrurile n-arată bine pentru hoașca a bătrână.

Sora pufnește în râs, dar rămâne tăcută când vede expresia serioasă a lui Doris.

— Poate că nu te simți cel mai bine în clipa asta, dar o să te faci bine. A fost doar un mic atac de cord. Ai avut noroc.

— Am trecut de nouăzeci și șase de ani. Am o rezervă limitată de noroc.

— Exact așa este. Mai ai mult până la o sută de ani!

Sora face cu ochiul și o strânge pe Doris de mână.

— Moarte, moarte, moarte, bâiguie ea încet de cum rămâne singură.

La capătul patului este un aparat. Doris se întoarce și urmărește cu interes numerele și liniile.

Pulsul, care sare în sus și în jos, în jurul valorii de 80, modelul în zigzag format de liniile de la EKG, nivelul de oxigen.

Caietul cu coperte roșii
A. ALM, AGNES MOARTĂ

Totul se năruise. Chiar acolo, pe strada din fața agenției de modeling. Nimic de lucru. Niciun loc unde să stau. Niciun prieten. Doar o soră măritată la câteva străzi mai încolo. Îmi aduc aminte c-am rămas pe loc acolo un timp, cu privirile ațintite la circulația intensă de pe strada din fața mea. Nu eram în stare să mă hotărăsc încotro s-o iau, la dreapta sau la stânga, dar nici nu-i nevoie să-ți spun încotro voiam să merg cu adevărat, Jenny. Gösta mă făcuse odată să promit c-o să fiu cinstită cu mine însămi, că n-o să las întâmplările din viață să-mi conducă destinul. Dar chiar acolo și chiar în clipa aia mi-am încălcat promisiunea, așa cum făcusem de atâtea ori până atunci. Nu vedeam nici o altă ieșire. Încetișor, am pornit-o înapoi spre casa de unde plecasem de curând.

Carl tot nu era acasă. Agnes cosea ceva lângă Kristina. Amândouă și-au ridicat privirile când am intrat pe ușă. Agnes a sărit în picioare.

— Te-ai întors! Știam eu!

M-a strâns în brațe.

— Da' n-o să stau mult, am mormăit eu.

— Ba da, o să stai. Tu și Kristina puteți să dormiți sus, a zis ea arătând cu capul spre scările care duceau la etaj. Carl și cu mine o să dormim aici, pe patul care se trage.

Am clătinat din cap. Nu puteam fi de acord cu așa ceva.

— Am vorbit deja despre asta. Speram cu toții c-o să vii înapoi. E loc destul pentru tine aici. Poți să mă ajuți la treabă prin casă.

M-a luat din nou în brațe și i-am simțit burta cum mă apasă.

— Acuma-i rândul meu să te ajut. Tu m-ai ajutat atât de mult, iar noi o s-avem nevoie de tine aici.

Mi-a luat mâinile și mi le-a pus la ea pe burtă. Am ridicat din sprâncene și mi-a căzut fața când mi-am dat seama ce vrea să spună.

— Ești însărcinată? De ce n-ai spus mai de mult? O să ai un

copil!

Agnes a dat din cap fericită. Nu s-a mai putut abține și a zâmbit, chicotind ușor și lăsându-și brațele în jos.

— Nu-i nemaipomenit?! a strigat ea. O s-avem un copilaș în casă!

A ridicat bucata de material pe care o broda. Era o păturică pentru copii de un galben-pal. Am simțit ca un cuțit în inimă când mi-au venit în minte toți copiii despre care Allan și cu mine vorbiserăm c-o să-i avem. Dar nu m-am mai gândit. Acum era vorba despre copilul lui Agnes. Era momentul ei de fericire. Mi s-a luminat fața când m-am uitat la ea.

Nu puteam decât să rămân la ei. Așteptam cu nerăbdare venirea celui mic. Carl și Agnes, Kristina și cu mine. O familie ciudată așteptând nerăbdătoare o nouă viață. Elise, mama ta.

În fiecare dimineață Agnes stătea în profil în bucătărie și-și mângâia burtica. Și în fiecare dimineață era mai mare. Ne bucuram odată cu ea fiindcă era gravidă. Pe mine mă lăsa să pun mâna și s-o țin cât voiam. Înăuntrul ei creștea un copil și, spre sfârșit, chiar am văzut conturul unui picioruș când copilul a dat din picioare. Am încercat să-l prind, dar Agnes mi-a dat mâna la o parte și-a țipat c-o gâdil.

Zilele treceau mai repede acum, fiindcă simțeam că e nevoie de mine. O ajutam pe Agnes să facă cumpărături și să gătească, făceam curat și spălam. Se mișca din ce în ce mai greu, slăbise și se trăsese la față. Burta îi arăta ca un balon pe trupul care altfel era subțire. Am întrebat-o întruna dacă se simțea într-adevăr bine, dar mi-a spus să nu-mi fac griji că era doar obosită. La urma urmelor era însărcinată.

— O să fie-așa de bine când o s-apară copilul și-o să pot și eu să fiu cum eram înainte, spunea ea oftând din ce în ce mai des.

Într-o zi, când am coborât, Agnes stătea pe canapea în bucătărie. Avea buzele albăstrui, bătând în negru. Pielea vânătă era plină de pete. Ochii îi erau larg deschiși și răsuflarea încordată. Nu pot să mai scriu despre asta. E o clipă pe care n-aș uita-o în vecii vecilor. O clipă care semăna atât de mult cu aceea în care a murit tata. Deși, de data asta, nu mama, ci eu am urlat de durere.

Au reușit s-o aducă pe lume pe micuța Elise înainte ca bunica ta, Agnes, să moară. La facere, cum se spunea pe-atunci. Fusese o sarcină toxică, și din cauza asta toate organele interne n-au mai funcționat. Exact așa, a dispărut pe neașteptate într-o zi. Și noi am rămas cu un ghemotoc mititel, care țipa fără încetare. Era de parcă știa că îi fusese furată iubirea mamei.

O țineam în brațe pe mama ta zi de zi, aproape încontinuu. O linișteam și încercam s-o iubesc. Îi dădeam lapte de vacă, obișnuit, încălzit la temperatura corpului, dar o făcea s-o doară burtica așa de tare, că plângea fără oprire. Îmi aduc aminte că, de câte ori puneam mâna pe stomăcelul ăla al ei, simțeam cum bolborosește de parcă acolo, înăuntru, era ceva viu. Kristina uneori prelua îngrijirea fetiței de la mine, încerca să-i aline durerea și să ne mângâie pe amândouă, dar era bătrână și obosită.

Carl nu putea să suporte plânsul și durerea. A început să plece de acasă mai devreme și să vină înapoi mai târziu. Doar o singură dată s-a făcut simțit din nou un sentiment de liniște în căsuța aia, când a reușit el să găsească o doică, o femeie cu un copil care a vrut să dea din laptele ei și altui copil.

Viața a revenit încet la normal. Elise a crescut și am auzit-o pentru prima dată chicotind. Mi-era așa de dor de Agnes, dar încercam să mă țin tare de dragul fetiței.

Într-o zi am plecat de acasă. Un drum scurt, asta era tot ce aveam de gând, ca să cumpăr carne și zarzavaturi. Dar am ajuns la poștă, unde nu mai fusesem de mult timp. Eram curioasă dacă îmi scrisese Gösta. Nu-mi scrisese, dar era altă scrisoare pentru mine la post-restant. Din Franța.

Doris,

Nu se poate spune în cuvinte ce dor îmi e de tine. Războiul este cumplit. Mai cumplit decât ți-ai putea închipui vreodată. În fiecare zi mă rog să scap cu viață. Să te văd din nou. Am o fotografie a ta aici. În buzunar. Arăți ca trandafirașul cel frumos pe care l-am întâlnit la Paris. Totul pare atât de evident aici. Îți țin poza lângă inimă și sper să poți și tu să îmi simți iubirea de cealaltă parte a Atlanticului.

Al tău pentru totdeauna,
Allan

Și eu eram acolo. La New York, unde ar fi trebuit să fie și el. Unde ar fi trebuit în sfârșit să putem fi împreună. Dar el era în Franța. Câteva săptămâni am trăit într-o totală uluială, nefiind în stare să mă gândesc la altceva decât la Allan. La noi doi.

În fiecare seară, când o duceam la culcare și mă uitam s-o văd cum doarme adânc, Elise îmi scotea din cap gândul de a pleca din țară. Era așa de neajutorată, așa de mică și dulce. Avea nevoie de mine. Și totuși, am început să pun deoparte din banii pe care mi-i dădea Carl pentru mâncare.

Până la urmă n-am mai putut să fac treaba asta. Mi-am pus lucrurile într-o valiză și pe-aci mi-a fost drumul! Nu i-am spus „La revedere" Kristinei, deși m-a văzut când mi-am luat valiza și-am plecat. N-am lăsat niciun rând pentru Carl. N-am sărutat-o pe Elise. N-aș fi reușit niciodată să fac așa ceva. Am închis ochii câteva clipe după ce-am închis ușa și pe urmă am pornit drept spre port. Terminasem cu America. Mă duceam înapoi în Europa. Trebuia să fiu unde era Allan. Iubirea mă împingea într-acolo.

Capitolul 18

Doctorul stă cu ochii ațintiți la vraful de hârtii din dosarul bleumarin de plastic.

— Fișa dumneavoastră arată mai bine.

Frunzărește primele trei foi, citind notele de sub diagrame și rezultatele analizelor. În cele din urmă își scoate ochelarii, îi bagă în buzunarul de la piept al halatului alb și o privește în ochi pentru prima oară de când a intrat în salon.

— Cum vă simțiți?

Ea clatină ușor din cap.

— Obosită. Greoaie, spune ea în șoaptă.

— Da, când ai probleme cu inima, ești sleit de puteri. Dar nu cred c-o să aveți nevoie de o operație mai mare. Sunteți încă puternică și angioplastia a mers bine.

Întinde mâna și o mângâie pe cap ca pe un copil. Doris îi dă mâna la o parte.

— Puternică? Vi se pare că sunt puternică acum?

Ridică încet mâna cu cateterul. O vânătaie de toată frumusețea a înflorit sub plasturele care iese în afară, și o doare pielea din jurul acului când își mișcă mâna.

— Da, pentru vârsta dumneavoastră, fără discuție. Trebuie să recunosc. Fișa dumneavoastră arată bine pentru vârsta pe care o aveți. Aveți nevoie de un pic de odihnă, atâta tot.

Și spunând cuvintele astea, doctorul se întoarce și iese din salon.

A plecat la țanc.

Doris tremură de frig. Își trage pătura până sub bărbie. Are degetele reci și țepene. Le ține chiar lângă gură ca să sufle pe ele. Adierea slabă de aer cald le încălzește. Îl aude pe doctor vorbind cu una dintre surori pe coridor. Doctorul vorbește în șoaptă, dar nu destul de încet.

— Du-o înapoi în salon, n-are de ce să stea aici.

— Da' chiar poate să facă față? E destul de stabilă?

— Are nouăzeci și șase de ani. Cu toată tristețea trebuie să spun că n-o s-o mai ducă mult și, fără discuție, n-ar rezista la

încă o operație.

N-o s-o mai ducă mult, n-ar rezista la încă o operație. Când vine sora să-i strângă lucrurile de pe noptieră, Doris își mușcă limba, căci un val rece îi pătrunde în tot corpul.

— Mergi înapoi în salon acum. E-o veste bună, nu-i așa? Stai să-ți scot electrozii.

Sora îi dă ușor lui Doris cămașa la o parte și trage afară discurile lipicioase. Pielea dezgolită o face s-o treacă fiorii, ceea ce-i dă senzația că i-a înfipt cineva un cuțit în burtă.

— Biata de tine! Ți-e frig? O clipă doar. Îți mai aduc o pătură.

Sora pleacă, dar se întoarce repede cu o pătură groasă, cu dungi verzi și albe, pe care o întinde peste pat. Doris zâmbește recunoscătoare.

— Aș vrea să-mi dai și laptopul.

— Ai avut laptop? Eu, una, n-am văzut niciun laptop. Trebuie să fie sus, în salon. O să verificăm când ajungem sus. O să-l primești repede înapoi. Nu-ți face griji!

— Mulțumesc. Crezi că strănepoata mea ar putea vorbi cu doctorul? Știu că a vrut.

— Sunt sigură că se poate aranja să discute cu el. O să vorbesc cu doctorul de la salonul tău. Exact așa o să facem. Hai să mergem! Ești gata?

Patul se zgâlțâie când sora îi scoate piedica de la roată și-l împinge ca să-l mute din salonul de Terapie Intensivă. Îl reglează pentru poziția corectă și o pornesc încet spre lift, de-a lungul coridorului pustiu. Sora vorbește fără oprire, dar Doris nu ascultă. Vorbele doctorului îi stăruie încă în minte. Propriile gânduri sunt alungate de ale lui. Să nu-ți fie frică! Să nu-ți fie frică! Să nu-ți fie frică! Fii puternică! Clinchetul de la lift este ultimul lucru pe care-l aude.

— Ai pe cineva cu care putem vorbi la telefon, Doris? Vreo rudă? Vreo prietenă apropiată?

O soră nouă stă pe un scaun lângă patul ei. Doris e acum înapoi în salon. Un salon nou, unde e înconjurată de tovarășe noi de suferință. Geanta neagră de la laptop e pe noptieră.

— Da. Jenny, strănepoata mea. A vrut să vorbească cu

doctorul. Cât e ceasul? întreabă ea.

— Aproape 5 după-amiază. Ai dormit de când ai venit înapoi aici.

— Perfect, zice ea, arătând spre laptop. Te rog, poți să mi-l dai? O s-o sun pe Jenny. Am un program pe care-l folosesc.

Sora scoate laptopul din geantă și i-l dă. Doris apasă pe numele lui Jenny de pe Skype, dar pictograma arată că nu e conectată, și nimeni nu răspunde când, în ciuda simbolului roșu, încearcă s-o sune. Ciudat. E dimineață în California și, de obicei, are totdeauna laptopul deschis. Atât timp cât nu s-a întâmplat nimic. Atât timp cât n-o să moară înainte s-ajungă să-i spună „La revedere" lui Jenny. Împinge laptopul într-o parte, dar lasă deschisă fereastra de la Skype.

— Spune-mi dacă mai ai pe cineva cu care să pot vorbi la telefon. Nu ți-ar plăcea să ai o prietenă aici, lângă tine?

Doris dă din cap, lăsându-l să cadă într-o parte. Perna parcă e de ciment când o simte cu obrazul, și păturile sunt grele.

— Ai putea să-mi ridici un pic păturile? zice ea în șoaptă, dar sora a plecat deja de lângă patul ei și-a dispărut.

Doris se răsucește ca să ridice puțin pătura și să lase un pic de aer să intre. Ecranul de la laptop e acum chiar în fața ei, și ea se uită fix la pictograma lui Jenny, așteptând să se facă verde. Într-un târziu, pleoapele i se lasă în jos și adoarme.

Capitolul 19

Jenny o are de ani buni pe un inel pentru chei împreună cu o broască verde, de metal. DORIS, așa scrie cu marker pe spatele neted al broaștei. O lasă pe Tyra să se joace cu ea în avion. Fetița o lovește cu mânuțele ei dolofane, făcând-o să se învârtească. O dată și înc-o dată și tot așa mai departe… Și pe urmă râde așa de tare că se aude un gâlgâit din gâtul ei. Tocmai s-au trezit după mai multe ore de somn agitat când nu s-au odihnit deloc. De pe locul ei de lângă fereastră, în timp ce avionul coboară, Jenny vede pădurile dese ca pe niște câmpii de un verde-închis. O ridică pe Tyra în brațe ca să vadă și ea.

— Uite, Tyra, *Sweden!* Suedia. Uită-te!

Îi arată în jos, dar pe fetiță o interesează mai mult broasca. Se întinde s-o ia și scâncește cât poate de tare când vede că n-ajunge la ea. Călătoria lungă și lipsa de somn au făcut-o mai miorlăită decât de obicei. Jenny îi dă broasca, făcând-o să tacă. Tyra și-o bagă direct în gură.

— Nu în gură, Tyra, e periculos.

Fetița țipă din toți rărunchii când Jenny îi ia inelul pentru chei, iar pasagerii de pe bancheta de alături le aruncă o privire enervată. Jenny scotocește în geanta ei de pe podea și reușește să găsească o cutie cu jeleuri. I le dă Tyrei unul câte unul, și fetița se liniștește, sugându-le fericită până când avionul aterizează cu o bufnitură. Sunt în sfârșit pe pământ suedez. Când trec prin sala de sosiri, Jenny e numai urechi la suedeza care se vorbește în jurul ei. Vorbește și înțelege limba, dar aproape niciodată n-o aude vorbită.

— Bastugatan 25, vă rog.

Face eforturi ca să-și ascundă accentul american când vorbește cu șoferul, dar își dă seama că pronunția ei e departe de a fi fără cusur. Și la urma urmei, ce contează?! Șoferul vorbește și el cu accent.

— Ați avut o călătorie bună? o întreabă el, și Jenny zâmbește.

Încântată că e în stare să-i găsească greșeli de gramatică. Mașina merge prin ploaie. Ștergătoarele de parbriz se mișcă tot

timpul și scârțâie când fereastra se usucă deodată.

Jenny discută banalități ca să-i mai treacă timpul.

— Ce vreme îngrozitoare!

Nu-și aduce aminte cum se spune în suedeză la „vreme" și trebuie să zică în englezește. Șoferul răspunde dând din cap, dar când ajung la destinație, el se hotărăște să vorbească doar englezește. Jenny plătește cu cardul și pe urmă iese în stradă cu Tyra în brațe. Se uită în sus, la etajul al doilea, unde sunt trase draperiile la ferestrele din apartamentul lui Doris. Șoferul, amabil, îi scoate căruciorul și cele două valize din portbagaj, dar în clipa în care se urcă iar în mașină, o pornește cu viteză mare și-o stropește pe Jenny pe pantaloni.

— La Stockholm e la fel ca la New York, toată lumea se grăbește, își spune ea cu glas scăzut, încercând să desfacă imediat căruciorul în timp ce o ține pe Tyra pe un șold.

Ploaia o face pe micuță să ridice mânuțele în aer, încercând nerăbdătoare să prindă stropii de apă.

— Stai cuminte, Tyra, nu te mai mișca atâta! Mami trebuie să desfacă acum căruciorul.

Apasă cu genunchiul închizătoarea căruciorului și până la urmă reușește să-l deschidă cum trebuie. Tyra nu protestează când o așază în cărucior. Jenny îi pune centura și încearcă să împingă căruciorul cu șoldul în vreme ce trage după ea cele două valize. Nu merge. Roțile de la cărucior se mișcă în toate direcțiile, dezechilibrându-l. Lasă jos bagajele și duce repede căruciorul înăuntru. O pune jos pe Tyra, o face să tacă și se duce repede înapoi ca să ia bagajele. Când ajunge sus, în apartament, cu bagajul, căruciorul, copilul și ce mai era pe acolo, tricoul lui Jenny e ud de transpirație.

Un miros de aer stătut le izbește când deschide ușa. Bâjbâie pe întuneric să găsească întrerupătorul înainte de a trage căruciorul înăuntru. Tyra încearcă să se scoale în picioare, nerăbdătoare să stea pe piciorușele ei, și tușește tare din cauza efortului. Jenny îi pune mâna pe frunte, dar fetița nu are temperatură. E doar obosită și a răcit un pic. O pune pe Tyra jos, pe podea, în bucătărie, trage toate draperiile și deschide toate ferestrele. Când intră lumina în apartament, Jenny își dă seama

că Tyra stă chiar lângă o pată de culoare închisă de pe podeaua de lemn. Se lasă pe vine lângă pată tocmai când Tyra trece ușor cu mânuțele peste ea. Trebuie să fie sânge. De la căzătură. Sângele lui Doris. O apucă repede pe Tyra de mână și o trage în sus de pe podea. Se duc amândouă în camera de zi. Arată cum și-o amintește ea. Canapeaua tapițată cu catifea mov-închis, pernele albastre-cenușii și cafenii, masa din lemn de tec de prin anii ’60, un birou pe un perete, îngerași. Doris strânge îngerași de când se știe Jenny pe lume. Îi numără. Opt îngerași mici din porțelan doar în camera de zi. Doi erau cadou de la Jenny. O să ia câțiva cu ea la spital mâine ca să-i aibă Doris la ea. Îl ia în mână pe cel care e mai aproape, o figurină drăguță din ceramică aurită, și și-l apropie de obraz.

— Vai, Doris, tu și îngerașii tăi, spune ea în șoaptă cu lacrimi în ochi.

Pune ușor figurina înapoi pe birou. Ochii îi cad pe un vraf de hârtii. Ia foaia de deasupra și începe să citească.

Capitolul 20

Se aude claxonul unei mașini jos, în stradă. E taxiul pe care l-a chemat Jenny. Îngrijorarea pentru soarta lui Doris a pus stăpânire pe ea. Simte că trebuie să se ducă imediat la spital, că nu poate aștepta până mâine. Pune vraful de hârtii înapoi pe birou și-l mângâie ușor cu mâna. Doris a scris așa de mult. Jenny ia câteva foi de deasupra, le împăturește în două și le bagă la ea în geantă. Prea curioasă ca să le lase acolo.

În curând se urcă în taxi și-o pornește spre spital, cu Tyra în brațe. Acum e seară, și afară s-a lăsat întunericul. Cască și, cu un aer obosit, își scoate telefonul.

— Bună. Am ajuns. Totul a mers foarte bine.

Jenny își ține telefonul un pic mai departe de ureche, pregătită să audă urletul de pe cealaltă parte a Atlanticului. Dar e liniște. Aude fâșâitul receptorului care trece din mână-n mână. Jack vorbește primul.

— Cum ai putut să pleci așa, mamă? Fără să-mi spui și mie? Cine-o să-mi mai facă de mâncare acum? Când te întorci acasă?

— Doris are nevoie de mine aici. N-are pe nimeni. Nici prieteni, nici rude. Nimeni nu vrea să moară singur. Și nici n-ar trebui.

— Da cu noi cum rămâne? De noi nu-ți pasă? Noi nu suntem importanți? Nici noi n-avem pe nimeni care să ne ajute.

Țipă tare de tot, cu egocentrismul de nezdruncinat al unui adolescent.

— Jack…

— Pur și simplu să pleci așa, să-ți părăsești familia. Cum ai putut să faci una ca asta?

— Jack, ascultă la mine!

— Vino înapoi dacă vrei să vorbești cu mine!

— Jack, ascultă-mă pentru numele lui Dumnezeu!

Ridică tonul, un lucru pe care-l face doar când e supărată foc. Îi întâlnește privirea șoferului de taxi în oglinda retrovizoare.

— Sunt sigură că poți să-ți faci singur sendvișurile câteva săptămâni. Aici e vorba de sendvișuri, nu de viața ta. Încearcă

să te gândești la Doris, nu doar la tine.

Jack îi dă telefonul lui Willie fără să spună măcar un cuvânt.

— Cum ai putut să pleci așa, pur și simplu? Doar cu un bilețel ca explicație? Nu ți-ai dat seama c-o să ne facem probleme? Băieții mai-mai să-și piardă mințile. Dacă o să lipsești câteva săptămâni, asta înseamnă că trebuie aranjate niște lucruri. Aranjate! Avem nevoie de o bonă care să aibă grijă de băieți. Cum te-ai gândit să aranjezi treaba asta?

— Ne-am înțeles c-o să plec. Și-am luat-o pe Tyra cu mine, cum am promis. Nu trebuie să complici lucrurile, Willie. Băieții sunt mari. Fă-le câteva sendvișuri dimineața, pune-le în pungă la fiecare și ai grijă să le ia cu ei la școală. Nu e nicio filosofie.

— Și cine-o să aibă grijă de ei când vin acasă de la școală? Cine-o să-i ajute să-și facă lecțiile? Eu trebuie să muncesc, știi bine. Ei drăcia dracului! Jenny ești prea impulsivă!

— Așa arată un om impulsiv după tine? Ca și cum aș fi o tâmpită de adolescentă? Am vorbit despre asta și ai fost de acord. Știai că vreau să vin aici ca să-mi iau adio de la Dossi. În afară de tine, e singura rudă pe care-o am. A avut grijă de mine până m-am făcut mare și-acum e pe moarte! Ce n-oi fi înțelegând?

Willie pufnește, mormăie un „La revedere” și închide. Brusc Jenny îi zâmbește încordată Tyrei, care se uită în sus la ea liniștită.

— Cu tăticu-am vorbit, zice ea, trăgând-o mai aproape și sărutând-o pe obrăjorii bucălați.

Când începuseră lucrurile să meargă așa de prost, se întreabă ea. În ultima vreme fuseseră atât de încordați. Se certaseră pentru bani, pentru treburile pe care trebuiau să le facă prin casă și acum asta. Nu fusese mereu așa. Jenny își aduce aminte de un timp când era de ajuns să se uite la chipul lui ca să fie fericită. Un timp când stăteau toată noaptea în pat, mâncând înghețată și vorbind ore în șir. O, Doamne, cât de dor îi era de anii ăia!

Ajung în sfârșit. Urmează indicațiile pornind de la intrarea principală spre lift și apasă pe buton. Așteptarea îi produce neliniște. Neliniște că Doris n-o să fie așa cum și-o amintește ea.

Unul din lifturi face un zgomot care înseamnă c-au ajuns.

Jenny se uită în toate părțile în salonul ăla ciudat. Mirosul de dezinfectant, sunetul alarmelor și al mașinilor. O soră se oprește când le vede pe amândouă.

— Căutați pe cineva?

— Da, o caut pe Doris Alm. E aici?

— Doris, da, e-acolo, zice sora, arătând cu degetul spre un salon, dar ați pierdut orele de vizită, așa că mă tem că n-o să puteți s-o vedeți chiar acum.

— Tocmai am sosit cu avionul de la San Francisco! Am aterizat acum câteva ore. Vă rog, lăsați-mă s-o văd!

Sora se uită repede, pe furiș, împrejur, dar pe urmă dă din cap și-i face semn lui Jenny să vină după ea în salon.

— Vă rog să nu faceți zgomot și să nu stați prea mult. Celelalte trebuie să doarmă.

Jenny dă din cap în semn c-a înțeles.

Distinge forma corpului lui Doris sub pături. E slabă și mult mai mică decât și-o amintește ea. Are ochii închiși. Jenny se așază pe scaunul vizitatorului. Trage căruciorul aproape. Tyra doarme și ea. În sfârșit poate să scoată foile de hârtie și să citească. Toate cuvintele pe care i le-a scris Doris. Se întreabă despre ce a scris și imediat se simte atrasă de povestea caietului cu adrese, a tatălui lui Doris, a atelierului său.

Când scâncește sub pături, Doris se întoarce, târâș-grăpiș, în prezent. Tresare ușor. Jenny se scoală în picioare și se apleacă peste pat.

— Doris, spune ea în surdină, mângâind-o pe păr. Dossi, sunt aici.

Doris deschide ochii și clipește de câteva ori la rând. O studiază pe Jenny mult timp.

— Jenny, zice ea într-un târziu. Vai, Doamne, Dumnezeule, chiar tu ești?

— Da, chiar eu sunt. Acum sunt aici și pot să te îngrijesc.

Caietul cu coperte roșii
P. PARKER, MIKE

Mike Parker. A trecut mult timp de când i-am rostit numele pentru ultima dată. Sunt oameni ale căror nume nu trebuie trecute într-un caiet cu adrese ca să-ți rămână în minte pentru totdeauna. Și, spre marea mea părere de rău, povestea asta n-ar fi terminată dacă nu l-aș pomeni. El a fost cel care m-a învățat că anumiți copii care se nasc pe lume nu sunt rezultatul iubirii dintre un bărbat și o femeie. El a fost cel care m-a învățat că iubirea nu e o condiție necesară. Că nu e neapărat frumoasă.

L-am întâlnit într-o zi cu ploaie, și mi-a rămas ca ploaia în amintire.

Nimeni nu voia să călătorească spre Europa la începutul verii lui 1941. Navele civile nu mai circulau de mult. Vasele de croazieră pentru trageri la țintă din mijlocul Oceanului Atlantic fuseseră înlocuite cu transportoare care duceau rachete și avioane de luptă. Știam toate lucrurile astea. Și totuși mă hotărâsem să nu plec din portul ăla decât la bordul unui vapor. Chiar dacă aș fi ajuns în Anglia ori Spania, tot aș fi fost mai aproape de Allan. Și de Gösta. Am mers de-a lungul cheiului și m-am uitat atent la vasele ancorate în port. Eram desculță și călcam prin gunoaie și bălți, sufocându-mă de durere de câte ori mă tăiam în pietrele mici și ascuțite. Pantofii îi aveam puși deoparte în bagaj. Nu voiam să-mi stric ultima mea pereche de pantofi buni. Aveam cu mine doar o valiză mică, în care îmi pusesem câteva haine. Medalionul la care țineam atât de mult îl aveam la gât. Toate celelalte lucruri ale mele erau într-un cufăr la Carl în pod. Am sperat c-o să le văd din nou într-o bună zi.

— Don'șoară! Don'șoară! Cauți pe cineva?

Un bărbat venea în fugă după mine. M-am ferit, căci mi se făcuse frică. Era un pic mai scund decât mine, dar prin maioul alb și subțire nu era greu să vezi ce umeri și brațe puternice avea. Hainele îi erau pline de ulei ca și mâinile și obrajii. A zâmbit și și-a scos politicos șapca în semn de salut. Pe urmă a

întins mâna după valiza mea. Am ținut-o cu amândouă mâinile. Ploaia cădea ușor împrejurul nostru.

— Dă-mi să-ți duc eu valiza. Te-ai rătăcit? Acu' nu mai pleacă niciun vas de pasageri de aici.

— Trebuie să mă duc în Europa. Trebuie neapărat. E foarte important, am răspuns eu, făcând un pas înapoi.

— În Europa? De ce-oi fi vrând să te duci acolo? Nu știi că-i război?

— De-acolo sunt. Și-acuma trebuie să mă duc acasă. Sunt niște oameni acolo care au nevoie de mine. De care am nevoie și eu. Nu plec de-aici decât dacă mă urc pe un vapor.

— Păi, n-ai cum s-ajungi acolo decât dacă-ți găsești de lucru pe vreun vas comercial. Da' o să trebuiască să-ți scoți rochia aia, a zis el, făcând semn cu capul spre fusta mea roșie. N-ai niște pantaloni acolo în valiză?

Am clătinat din cap. Văzusem câteva femei cu pantaloni lungi, moderni, dar eu, una, n-avusesem niciodată așa ceva.

El a zâmbit.

— Bine, lasă c-aranjăm noi asta. Cred c-o să pot să te-ajut. Mă cheamă Mike. Mike Parker. E un vapor care pleacă mâine-dimineață. E plin ochi cu arme pentru armata britanică. Avem nevoie de-un bucătar. Cel care trebuia să vină e bolnav. Știi să gătești, don'șoară?

Am dat din cap. Am lăsat jos valiza pe chei. Îmi amorțiseră degetele de cât strânsesem valiza aia grea.

— E-o muncă grea, trebuie să fii pregătită pentru asta. Și o să trebuiască să te rog să-ți tai părul. N-o să-ți dea de lucru dac-o să arăți așa, ca o doamnă.

Am clătinat din cap, cu ochii mari cât cepele. Nu, părul în niciun caz…

— Vrei să mergi în Europa sau nu?

— Trebuie.

— Nici nu poate fi vorba să ia o femeie pe vreun vas care pleacă din portul ăsta. De-asta trebuie să-ți tăiem părul și să te-mbrăcăm ca pe-un băiat. O să trebuiască să găsim niște haine. O să trebuiască să porți pantaloni și cămașă.

Am stat în cumpănă. Dar puteam oare să aleg altceva când

singurul lucru de care aveam nevoie era să plec din țară? Am mers după el într-o cămăruță printre barăci și mi-am tras pe mine hainele pe care mi le-a aruncat: pantaloni cafenii făcuți dintr-un oarecare material gros, de lână și o cămașă bej, cu pete uscate de transpirație la subsuori. Toate erau prea mari și toate miroseau îngrozitor. Mi-am suflecat mânecile de la cămașă și cracii de la pantaloni. Nu eram gata să mă las tunsă. S-a furișat în spatele meu și mi-a ciopârțit o bucată bună din păr. Am țipat.

— Vii sau nu?

Cu un zâmbet a făcut niște mișcări de parcă ar fi tăiat aerul în bucățele cu foarfecă.

Mi-am mușcat buza, am dat din cap și am strâns din ochi. S-a pus pe treabă. Părul meu frumos și strălucitor era în curând împrăștiat pe podeaua veche de lemn.

— O să fie bine, a spus el cu un zâmbet larg.

Tremuram toată, neliniștită și nesigură. Mi-a golit valiza într-un sac de iută, pe care mi l-a aruncat în brațe pe urmă.

— Vino înapoi mâine la șapte. O s-ajungem la vapor cu asta.

A arătat spre o mică barcă cu vâsle, care sălta în sus și-n jos lângă docuri.

— Pot să stau aici la noapte? N-am unde să mă duc în altă parte.

— Bineînțeles, faci cum vrei.

A ridicat din umeri și pe urmă a plecat fără să-mi spună măcar „La revedere".

Dacă petreci o noapte singură într-un port, auzi o grămadă de sunete. Un șoarece aleargă de-a curmezișul podelei și pe urmă se oprește, vântul face ușile și ferestrele să zăngăne, fâsâitul unui burlan în partea de jos a docurilor. M-am culcat pe jos cu sacul de iută drept pernă și cu haina mea roșie drept pătură, haina pe care o purtasem când Agnes și cu mine ne-am dat jos de pe vapor în America. Fusese nouă atunci, dar acum era ponosită și uzată. Închipuie-ți cum ar fi fost dac-aș fi știut cum o să se termine totul! În sacul de sub cap erau câteva resturi boțite ale vieții mele pline de strălucire de la Paris. M-am întrebat cum fusese noaptea lui Gösta, dacă era în siguranță în pat la el, în Stockholm. Și Allan, oare mai era în viață? M-au

trecut fiorii, atât eram de îngrijorată, dar amintirea iubirii noastre m-a făcut să uit teama aia pentru o clipă. În depărtare am auzit o ușă care se închidea și se deschidea, bătută de vânt. Păcănitul ei ritmic m-a făcut să adorm în cele din urmă.

Caietul cu coperte roșii
P. PARKER, MIKE MORT

Când s-a crăpat în sfârșit de ziuă, o ceață groasă învăluia portul. Raze rozalii, plăpânde de lumină și-au croit drum peste apa cenușie, cu luciri de oțel, pe care carena vaporului o despica, făcând-o albă de spumă. Mike vâslea cu mișcări energice. Ochii mei erau pironiți pe Manhattan, pe vârful ascuțit de la Empire State Building, care se ridica spre cer. Steagul american atârna ostenit pe catargul din partea din față a vaporului. Deodată s-a oprit și m-a fixat cu privirea.

— Să-ți ții capul în jos când te urci la bord. Să nu te uiți în ochii nimănui. O să le spun că nu știi engleza. Dacă descoperă că ești femeie, s-a zis cu tine.

Mike a lăsat din mână vâslele, a venit spre mine și m-a apăsat pe sâni. Barca s-a clătinat. Mi s-a tăiat respirația și am simțit teroarea privirii lui.

— Scoate-ți cămașa aia. Trebuie să le-ascundem p-astea.

Am început să mă deschei la nasturi cu grijă, dar el a sâsâit printre dinți că ne grăbim, mi-a dat peste mâini și mi-a rupt pur și simplu ultimul nasture. Stăteam acolo în sutien și cu burta goală. Aerul umed de dimineață m-a învăluit cu totul și mi-a făcut pielea de găină. A scormonit printr-o trusă de prim ajutor și a găsit o rolă de bandaj. M-a înfășurat cu ea strâns peste sutien ca sânii să se aplatizeze. Cu asta a dispărut ultimul semn c-aș fi fost femeie. Mi-a înfundat o pălărie peste părul tuns scurt și pe urmă a început să vâslească voinicește spre vapor.

— Să nu uiți ce ți-am spus. Ochii în pământ. Tot timpul. Nu știi o boabă englezește. Nu vorbești cu nimeni.

Am încuviințat din cap și, când ne-am urcat amândoi pe scara de frânghie care atârna pe carena de oțel a vaporului, am încercat să mă mișc cum se mișcă bărbații, cu picioarele depărtate mult unul de altul. Aveam în spinare sacul cu haine și frânghia cu care era legat îmi trecea în curmeziș peste piept. Mă durea al naibii de tare când se freca de sânii mei legați. Mike m-a prezentat echipajului și le-a spus că n-avea rost să vorbească

cu mine, fiindcă, oricum, nu eram în stare să-nțeleg nimic din ce mi-ar fi spus ei. Pe urmă mi-a arătat bucătăria și m-a lăsat în plata Domnului cu toate cutiile de alimente care trebuiau despachetate.

În bezna groasă a acelei prime nopți mi-am dat seama ce-l făcuse pe Mike să se-ndure de mine. Nu voise deloc să mă ajute. Cu o mână m-a apucat strâns de încheieturi, mi le-a ținut așa pe tăblia patului și mi-a spus la ureche:

— O vorbă și te-arunc peste bord. Îți jur! Un singur sunet și-o să te duci la fund ca un bolovan. O să te trezești pe fundul mării.

Cu cealaltă mână mi-a desfăcut picioarele. A scuipat în palmă și mi-a umezit cu atenție organele genitale. Și-a frecat bine mâna și pe urmă mi-a băgat degetele, unul la început, pe urmă două. I-am simțit unghiile cum mă zgârie și-mi zdrelesc pielea fină de acolo de jos. Pe urmă, fără să mai stea pe gânduri, m-a pătruns cu forța. Era un munte de om, brutal și-a trebuit să-mi mușc buza ca să nu țip. Lacrimi de durere, de teamă și de înjosire mi-au curs pe obraji și m-am lovit cu capul de tăblia patului în același ritm cu opintelile lui scârboase.

Aceeași scenă se repeta, practic, în fiecare seară. Stăteam întinsă, tăcută și nemișcată, îmi desfăceam picioarele ca să se termine cât mai repede. Am încercat să mă obișnuiesc cu gâfâiala lui la mine în ureche, cu mâinile lui aspre pe corpul meu. Am încercat să mă împac cu limba lui care mă lingea pe buzele strânse bine de tot.

În timpul zilei munceam tăcută în bucătărie. Fierbeam orez, tăiam carne sărată în felii. Spălam vasele. Echipajul venea și pleca. Le întâlneam privirile, dar n-am îndrăznit niciodată să vorbesc cu ei. Mike pusese laba pe mine, și teama de ce s-ar putea întâmpla dacă încercam să fug era prea mare.

Într-o seară spălam vasele când mai erau doar câteva ore până când am fi ajuns la țărm. Dintr-odată l-am auzit pe căpitan strigând pe punte. Oamenii alergau care încotro. Și pe urmă ecoul împușcăturilor pe apă. Vasul era încărcat cu arme și muniție. Auzeam disperarea din glasul căpitanului când striga:

— Înapoi! Înapoi! Întoarceți! Sunt nemții! Sunt nemții! O să sărim în aer dacă ne lovesc!

Podelele și pereții se zguduiau și le-am simțit în tot corpul cum vibrează. Motoarele împingeau înapoi. Eram încă în cambuză, locul meu de refugiu, unde mă simțeam în siguranță, dar știam c-o să trebuiască în curând să mă duc sus, mai aproape de punte. Când am încercat să deschid ușa, am văzut că era încuiată. Poate că Mike mă încuiase, poate că se blocase din cauza vibrațiilor, dar trebuia să ies de acolo. Împușcăturile se auzeau tot mai aproape, pocnind ca niște petarde. La un capăt al bucătăriei era o ferestruică rotundă ce dădea în sala de mese. Am spart geamul cu o tigaie și pe urmă m-am strecurat, ieșind cu picioarele înainte. Cioburile de sticlă m-au rănit și la mâini și la picioare. Vasul continua să dea înapoi, și motoarele se opinteau din ce în ce mai tare, făcând un zgomot asurzitor. M-am furișat pe scări în sus și am ajuns pe dunetă. Bâjbâind, căci nu vedeam nimic, am ajuns la cufărul cu veste de salvare. Mi-am tras una peste cap și pe urmă m-am așezat jos s-aștept, lipită de peretele rece.

Vasului nemțesc nu i-a trebuit mult timp ca să ne ajungă din urmă. Oamenii au aprins reflectoarele și au tras nebunește. Nemții n-au stat pe gânduri și au răspuns cu aceeași monedă. Mai multe gloanțe au nimerit în metalul de deasupra capului meu. M-am aplecat, îngrozită ca nu cumva să ricoșeze. M-am lipit de podea când unul dintre marinari m-a văzut. Ni s-au întâlnit privirile tocmai când era pe punctul să sară peste grilajul de la celălalt capăt al punții și mi-a făcut semn cu mâna să merg după el. M-am pregătit și am alergat cei câțiva metri până unde era el, acoperindu-mi capul cu mâinile. Nu știam unde se duce, dar am mers după el și am coborât repede pe scara de frânghie. La capătul scării am dat cu piciorul de ceva tare. M-a apucat de gleznă și m-a tras de picior în jos până am atins fundul unei bărci mici de salvare. Pe urmă a împins ca să ne depărtăm de vapor și ne-am lăsat amândoi purtați încet în voia apei. Gloanțele ne vâjâiau pe deasupra capetelor, și curentul ne ducea tot mai aproape de vasul inamic. Ne-am întins pe fundul bărcii, cu capetele sub băncuță și cu mâinile

bine strânse pe lângă urechi. Bubuitul împușcăturilor suna altfel prin apa care înconjura carena subțire. Ca un cotcodăcit slab. Mi-am spus în gând toate rugăciunile pe care le învățasem cândva la școală, dar pe care nu le folosisem deloc în alte împrejurări.

Zece minute ni s-au părut ore nesfârșite.

Pe urmă, brusc, am auzit explozia înspăimântătoare de pe vasul pe care tocmai îl părăsiserăm. O undă de șoc fierbinte ne-a lovit și amândoi am căzut în apă. L-am auzit pe salvatorul meu lovind apa și gâfâind după ajutor, dar glasul lui s-a depărtat tot mai mult, auzindu-se din ce în ce mai încet până când, în final, a dispărut de tot. M-am răsucit în apa rece, înconjurată de sfărâmături aprinse de la vapor. M-am uitat cum se răstoarnă vaporul uriaș și cum, încet, începe să se scufunde ca o torță arzând în apa neagră. Vesta mea de salvare mă ținea la suprafață și am reușit să ajung înapoi la micuța barcă de salvare. Acum era cu susu-n jos, dar m-am cățărat pe ea și am încălecat-o. Nemții se-ntorseseră și plecaseră, iar marea era liniștită din nou. Nu se mai auzeau împușcături, nu se mai auzeau strigăte.

Când s-a luminat de ziuă, eram singură, înconjurată de sfârâmături arse de la vapor. Și cadavre. Unii marinari fuseseră împușcați, alții se înecaseră. Nu l-am mai văzut niciodată pe omul care mi-a salvat viața.

Mike a trecut plutind pe lângă mine. L-am urmărit cu privirea. Barba lui îngrijită era acoperită cu un strat gros de sânge negru. Fusese împușcat în cap, care atârna neputincios peste vesta de salvare. Fruntea îi era pe jumătate în apă.

N-am simțit decât ușurare.

Capitolul 21

E noaptea târziu în San Francisco când cele două se întorc în sfârșit la apartamentul de pe Bastugatan. Oboseala e aproape paralizantă. Jenny face niște porridge[22] în timp ce Tyra stă pe jos, la picioarele ei, și se joacă cu oalele și tigăile. Fetița le trage din dulap și gângurește fericită. E așa de mulțumită acolo jos, pe podea, că Jenny îi pune pur și simplu în față castronul cu porridge și trage covorul ca să nu rămână urme.

Jenny deschide și închide cutii și dulapuri, scotocește curioasă în lucrurile lui Doris, în vreme ce Tyra se mozolește toată cu mâncare. Pe masa din bucătărie sunt un număr de obiecte aranjate în ordine pe fața de masă albastră. Le ia în mână unul câte unul. O lupă plină de praf și cu urme de grăsime, legată cu o panglică mototolită, de dantelă care s-a destrămat la un capăt. Se uită la obiectele celelalte de pe masă prin lupa murdară. Imaginea nu are contururi precise. Suflă pe lupă și o șterge cu colțul de la fața de masă. Materialul neted, albastru deschis, se botește și, când încearcă să-l netezească la loc, nu reușește decât în parte să facă treaba asta. Ia în schimb solnița în mână. Câteva boabe galbene de orez se văd prin lupă. Scutură solnița ca să dispară boabele.

În cutia cu medicamente mai sunt încă tablete pentru trei zile. Vineri, sâmbătă, duminică. Așadar, Doris trebuie să fi căzut într-o joi. Jenny se gândește la ce-a fost atunci. Încearcă să-și aducă aminte când au vorbit ele prima dată. Era o zi în care copiii mergeau la școală, așa că trebuie să fi fost într-o vineri. Se întreabă ce fel de medicament este. Dacă Doris a avut probleme cu inima până atunci. Dacă doctorii știu de asta. E posibil ca atacul de cord recent să fi fost din cauză că nu-și luase medicamentele? Bagă cutia pentru medicamente într-un buzunar din geantă.

O să-l întrebe pe doctor mâine.

Tyra își răstoarnă castronelul cu fundu-n sus pe podea și începe să urle cât o țin plămânii.

— Mergem la culcare, scumpo? murmură Jenny.

O ridică pe fiică-sa de jos, curăță repede podeaua, o șterge pe Tyra pe față cu un șervețel umed și-i bagă suzeta în gură.

Nu trece mult și aude scâncetul slab pe care îl scoate Tyra întotdeauna înainte de a adormi. Jenny se urcă în pat, chiar lângă fetiță, cu nasul în ceafa ei. Închide ochii. De pe pernă deslușește mirosul liniștitor al lui Doris.

E șapte seara. Tyra o trage de păr, îi bagă degetele în ochi și se smiorcăie. Jenny se uită cu ochii întredeschiși la limbile luminoase ale ceasului de la mână și încearcă să-și dea seama cam ce oră e în San Francisco. Zece. Exact când se trezește Tyra dimineața. Cu capul vâjâindu-i de oboseală, Jenny încearcă s-o adoarmă din nou, dar eforturile îi sunt zadarnice. Fetița e trează, cu ochii mari cât cepele.

Lampa de pe masă scoate un nor de praf când o aprinde și Jenny caută să se ferească, punându-și mâna la nas. În apartament e rece, și Jenny se înfășoară într-o pătură când se duce spre bucătărie, pe deplin conștientă că Tyra o să-nceapă curând să urle de foame. Scotocește prin sacul de voiaj după ceva comestibil. Chiar la fund de tot găsește câțiva biscuiți sfărâmați și o punguță cu piure de fructe, pe care o deschide și i-o dă Tyrei. Fetița ciugulește fericită puțin din piureul de fructe, dar pe urmă aruncă punga într-o parte și-și concentrează atenția asupra biscuiților. Îi pune într-una din tigăile de pe podea. Face să zăngăne capacul de câteva ori înainte de a-și băga mânuțele dolofane în tigaie și de a scoate biscuiții unul câte unul, aruncându-i apoi în spate, peste umăr.

— Biscuiți, biscuiți, râde ea amuzată.

— Trebuie să-i mănânci, iubirea mea, încearcă Jenny să spună mai întâi în suedeză înainte de a trece la engleză cu un zâmbet. *Eat the crackers!*[23]

Încă se simte amețită. Afară cerul e întunecat și nu se vede nicio lumină aprinsă în clădirea de vizavi. Doar ferestre întunecate și goale, ale căror geamuri reflectă lumina galbenă a felinarelor de pe stradă. Scântei aurii în noapte.

Vraful de hârtii pe care le-a printat Doris se află pe masa din bucătărie. Le ia din nou în mână și întoarce pagină după pagină

de cuvinte. Citește primele rânduri:

„Atât de multe nume trec pe lângă noi în viață. Te-ai gândit vreodată la asta, Jenny? Toate numele care vin și pleacă. Care ne frâng inima și ne fac să vărsăm lacrimi. Care devin iubiții sau dușmanii noștri. Uneori îmi frunzăresc caietul cu adrese."

Caietul cu adrese. Jenny caută printre lucrurile de pe masă. Ia în mână caietul vechi și uzat, cu coperte roșii, de piele, și îi mângâie filele îngălbenite. Ăsta trebuie să fie cel despre care vorbește Doris. Începe să citească. Unul după altul numele au fost tăiate. După fiecare din ele, Doris a scris *MORT, MOARTĂ, MORT, MOARTĂ.* Jenny scapă caietul din mână de parcă ar fi fript-o. E prea dureros să vezi cât de singură trebuie să fie Doris. De-ar sta mai aproape. Se întreabă câte zile a petrecut Doris singură. Câți ani. Fără prieteni. Fără familie. Doar cu amintirile care i-au ținut tovărășie. Cele frumoase. Cele dureroase. Cele cumplite.

Și acum Doris s-ar putea să fie curând unul dintre ele. Unul dintre numele tăiate. *MOARTĂ.*

Caietul cu coperte roșii
J. JONES, PAUL

În noaptea aia m-am blestemat de multe ori pentru c-am lăsat în urmă siguranța Americii și-am plecat. Pentru ce? Pentru o Europă care era în război. Pentru visul de a-l întâlni din nou pe Allan. Un vis naiv, care n-avea să se-mplinească niciodată. Eram sigură că venise sfârșitul, chiar acolo, în apa rece a oceanului. Cum stăteam întinsă pe carena bărcii pe când mijeau zorile, fantazam încercând să-mi închipui cum arată. Am simțit pe piept metalul rece al medalionului, dar n-am putut să-l deschid. Am închis ochii și am încercat să aduc la viață o poză de-a lui. Chiar și așa, era atât de prezent, încât marea amenințătoare părea departe. Mi-a vorbit. A râs cu glas tare și ascuțit, la fel cum făcea mereu de câte ori spunea o povestire hazlie. Omorând poanta cu mulțumirea pe care o simțea, dar făcându-mă să râd cu toate astea, căci râsul era așa de molipsitor. A dansat în jurul meu și deodată mi-am dat seama că e în spate. Apoi s-a uitat drept înainte și m-a sărutat înainte să dispară iar. Ochii îi străluceau de dorința puternică de a trăi.

Apa era neagră, valurile cu creste înspumate sclipind în lumina soarelui potolită de ceață. În afară de vântul care șuiera de zor, era liniște peste tot. Carena bărcii de salvare era caldă, și părea că întreg trupul meu era împins cu putere din ce în ce mai mare să se lipească de ea. Mi-am băgat degetele printre scânduri ca să mă prind mai bine, dar m-au lăsat puterile și brațele mi-au căzut vlăguite pe lângă corp. Pluta groasă din vesta de salvare îmi intra în stomac. Fără să vreau, am alunecat tot mai aproape de apă, neputând să opresc mișcarea trupului, dar fiind perfect conștientă de ce avea să se întâmple. Moartea mă aștepta, îmbrățișându-mă când în cele din urmă am căzut cu un pleoscăit în mare. Greutatea apei mă apăsa pe cap pe măsură ce acesta se scufunda tot mai mult în apă.

Auzeam pârâitul lemnelor care ardeau, simțeam miros de lemn. Dogoarea venea în valuri spre mine, obrajii mi se

înroșiseră și simțeam că mă strânge pielea. Eram înfășurată într-o pătură groasă, de lână, așa de strâns, că nici nu puteam să-mi mișc brațele. Am clipit. Oare așa e când ești mort? În lumina slabă cercetam camera cu privirea. În mijloc era un șemineu uriaș în perete. Hornul se ridica mult deasupra bârnelor de un cafeniu închis de pe tavan. Pe partea dreaptă era o cămară mică și pe stânga, un antreu și o fereastră. Părea că afară e întuneric beznă. Nu știu cât timp am stat acolo, privind peste tot în jur, studiind și cele mai mici amănunte. Sculele ciudate atârnate de cârlige în hol, frânghiile, ghemotoacele de hârtie vârâte printre crăpăturile din pereții de lemn. Unde eram? Nu-mi era frică. Într-un mod ciudat, mă simțeam în siguranță în dogoarea focului, motiv pentru care mă trezeam și adormeam din nou la loc. Am început să mă întreb dacă, la urma urmelor, nu eram tot în mare.

Într-un târziu m-am trezit din cauza zgomotului făcut de cineva care dădea jos obloanele de la fereastră. Soarele strălucitor a inundat camera. Un câine a venit să mă miroasă pe față, lingându-mă pe obraz cu limba lui umedă. Am pufnit pe nări ca să-l fac să plece și-am clătinat ușor din cap.

— Bună dimineața, am auzit eu glasul unui bărbat și am simțit o mână pusă cu blândețe pe umărul meu. Te-ai trezit?

Am tot clipit din ochi de câteva ori, încercând să mă uit ca lumea la persoana din fața mea. Era un bărbat slab, ceva mai în vârstă, cu obraji brăzdați de riduri, care mă studia plin de curiozitate.

— A fost un dezastru. Te-am găsit cu capul în apă. N-am crezut că ești viu, dar când te-am scos din apă, ai tușit. Așa de mulți erau morți. Peste tot erau numai cadavre. Războiul ăsta… O să ne ucidă pe toți.

— N-am murit? Mă durea în gât când vorbeam. Unde sunt?

— Nu, dar ai scăpat probabil ca prin urechile acului. Ai avut mai mult noroc decât ceilalți din echipaj. Cum te cheamă?

— Doris.

A sărit ca ars și pe chip i-a apărut o expresie care spunea că nu înțelege nimic.

— Doris? Ești femeie?

Am încuviințat din cap. Mi-a venit în minte părul meu tăiat.

— Altfel n-aș fi putut să mă îmbarc pe vapor din America.

— M-ai dus de nas. Bine, bărbat ori femeie, n-are nicio importanță. Poți sta aici până o să prinzi puteri ca să mergi mai departe.

— Unde sunt? am întrebat din nou.

— Ești în Anglia. La Sancreed. Te-am găsit când ieșisem cu barca la pescuit.

— Da' la voi nu e război?

— Război e peste tot, a zis el, privind în pământ, da' aici, la țară, nu prea-l simțim. Bătaia peștelui e la Londra. Auzim bombardierele și ne camuflăm noaptea. Și nu prea avem mâncare. Dar altfel, viața merge înainte aproape normal. Ieșisem în larg să-mi aduc năvoadele când te-am găsit. Am aruncat peștii înapoi în mare. N-aveam nevoie de ei. Nu și când toate cadavrele alea pluteau peste tot netulburate.

Omul a slăbit strânsoarea păturii ca să pot să-mi mișc brațele. M-am întins ușor. Mă dureau picioarele, dar puteam să le mișc. Câinele s-a întors în fugă. Era cenușiu și lățos și se împingea în mine cu botul.

— El e Rox. O să trebuiască să-l ierți pentru că se bagă unde nu-i fierbe oala. Pe mine mă cheamă Paul. Casa nu e mare, dar am o saltea pe care poți să dormi. Obișnuită, dar călduroasă și o să te simți bine pe ea. Încotro te duci? Nu ești englezoaică, după cât îmi dau seama.

Am tăcut un pic și m-am gândit. În care din cele două orașe ale mele mă duceam? Nu știam. Stockholm era mai mult o amintire îndepărtată, Parisul, o utopie care nu putea decât să mă dezamăgească.

— În Suedia e război?

Paul a clătinat din cap.

— Din câte știu eu, nu.

— Atunci acolo mă duc. La Stockholm. Știi cumva cum pot ajunge acolo? Știi pe cineva care mă poate ajuta?

A zâmbit trist și a clătinat din cap. Aveam să stau acolo cu el ceva timp. Cred că știa asta încă de atunci.

Caietul cu coperte roșii
J. JONES, PAUL

În podul căsuței era un loc unde se putea dormi. O scară abruptă de lângă cămin ducea sus spre o gaură în tavan, acoperită cu scânduri bătute în cuie. Paul a apucat un ciocan și a scos cuiele. Ne-am urcat pe scară împreună. În pod pereții înclinați se întâlneau la o bârnă groasă de lemn și chiar în mijloc era singurul loc unde puteai sta în picioare. Pe jos erau numai lucruri bune de aruncat: vrafuri de ziare și cărți vechi. Lăzi cu năvoade care miroseau a alge. O valiză mare și neagră. Un căluț de lemn făcut de un meșter de pe-acolo, care scârțâia când pășeam pe podea. Și totul era acoperit cu un strat gros de pânze de păianjen.

Paul și-a cerut scuze, suflând praful și pânzele de păianjen și făcând să se ridice în aer un nor uriaș, cenușiu, când a pus lăzile una peste alta și a îngrămădit cărțile lângă un perete. Eu am deschis fereastra în formă de semilună ca să intre lumina zilei. Pe urmă am frecat dușumelele și pereții cu apă și săpun.

O saltea subțire de roshar a devenit patul în care aveam să dorm. O cuvertură de lână, pătura cu care aveam să mă învelesc. Noaptea stăteam trează ore în șir, încercând să aud zgomotul avioanelor în depărtare. Mă chinuia teama c-o să mai fie o explozie. În minte aveam vaporul care exploda iarăși și iarăși. Vedeam cadavrele zburând prin aer. Apa se colora în roșu-închis în visele mele pline de neliniște. Îl vedeam pe Mike holbându-se la mine cu ochi de mort. Bărbatul care se purtase așa de rău cu mine.

Paul avusese dreptate. Războiul era foarte departe de viața de zi cu zi a sătenilor, dar eu nu eram singurul lor musafir nepoftit. Câțiva vecini aveau niște oaspeți mititei și palizi la față, care adormeau plângând noaptea, ducând dorul mamelor și taților lor, care erau la sute de mile depărtare. Copii evacuați din Londra. I-am văzut, în zdrențe și desculți, descurcând năvoade, frecând covorașe în apă așa de rece că le crăpau și li se înroșeau mânuțele, cărând lucruri grele în spinările lor prăpădite. În

schimbul unui loc unde să poată dormi trebuiau să facă muncă grea.

Am fost și eu pusă la muncă. Paul m-a învățat cum să scot mațele de la peștii pe care-i prindea el. Cu ajutorul unui cuțit cu lama ascuțită, făceam repede o tăietură chiar deasupra urechilor la toți peștii din cutiile pe care mi le punea în față. Stăteam la capătul digului, lângă o masă șubredă făcută din lemn cenușiu la culoare, și le tăiam capetele și le trăgeam afară măruntaiele, pe care le aruncam la pescăruși. Mi s-au uscat și zdrelit repede degetele de la solzii ăia ascuțiți. Dar Paul doar rânjea când mă plângeam.

— O să se-ntărească ele destul de repede. Trebuie numai să-ți obișnuiești degetele tale de orășeancă cu un pic de muncă grea.

Eram toată numai sânge de pește. Îmi făcea greață, ceea ce-mi aducea întruna aminte de moarte. Dar mi-am ținut gura.

Într-o seară eram amândoi în căsuță și ne luam masa de seară la lumina unei singure lumânări. Paul vorbea rar la masă. Era bun, dar nu din cale-afară de vorbăreț. Dar la un moment dat s-a uitat deodată la mine.

— Ești singura dintre noi toți care se-ngrașă de la mâncarea asta.

A ridicat lingura și-a lăsat fiertura apoasă să se scurgă din nou la el în castron. S-a împrăștiat pe masă și a făcut lumânarea să sfârâie.

— Ce vrei să spui?

— Te-ngrași. N-ai observat? Pui deoparte mâncarea în vreun loc de care nu știu eu?

— Cum să fac una ca asta?

M-am atins cu mâna pe burtă. Avea dreptate. Mă îngrășasem. Pe burtă pielea îmi stătea întinsă ca o pânză de corabie în vânt.

— Sper că nu ești borțoasă.

Am clătinat încet din cap.

— Fiindcă nu prea avem nevoie de încă o gură la masă.

În noaptea aia mi-am mângâiat burta rotunjită, care nu a dat înapoi nici măcar când am stat întinsă pe spate. Fusesem atât de proastă. Grețurile pe care le aveam când curățăm peștele n-

aveau nimic de-a face cu sângele. Mi-am adus aminte cât suferise Agnes când era însărcinată. Dintr-odată am observat toate semnele cărora nu le dădusem nicio importanță până atunci. Când mi-am dat seama că purtam în pântece copilul lui Mike, am vomitat drept pe podeaua din pod. Răul prinsese rădăcini în mine. Se amestecase cu sângele meu.

Capitolul 22

Filă cu filă, Jenny mută teancul de hârtii dintr-o parte în alta. Tyra e în pat lângă ea. Doarme adânc cu degetul mare în gură. Din când în când scoate câte un sunet puternic când i se trezește reflexul de a suge. Jenny îi scoate cu grijă degetul din gură și îi bagă o suzetă în loc, dar fetița o scuipă imediat și își duce mânuța din nou la gură. Jenny oftează și se întoarce la text. Atât de multe cuvinte, atât de multe amintiri de care ea n-a avut habar. Când adoarme într-un târziu, lampa rămâne aprinsă și pagina citită pe jumătate, pe pieptul ei.

Spitalul e imens și cenușiu. O pleașcă de beton în suburbii, cu decorații în verdele mării și în roșul cărămiziu al ruginii. Pe acoperiș literele imense, albe, par că plutesc la voia întâmplării: *Danderyds sjukbus.* Jenny o împinge pe Tyra cu căruciorul spre intrare, trecând pe lângă o cabină de sticlă unde se înghesuie pacienți în halate care fumează și tremură din toate mădularele. Înăuntru vede alți pacienți, toți îmbrăcați în alb, unii cu perfuziile legate de mână. Fiecare are pielea spălăcită, în ton cu iarna. San Francisco e departe atât ca spațiu, cât și ca timp. Casa, marea, circulația. Jack și toanele lui de adolescent morocănos, David, Willie. Spălatul rufelor, curățenia și gătitul. Acum e doar ea cu Tyra. Un cărucior de care să țină seamă, un copil. O senzație de libertate îi pătrunde în tot corpul. Trage aer adânc în piept și o pornește pe coridor.

— E un pic mai vioaie acum, o să puteți vorbi cu ea. Dar încă mai are nevoie de odihnă, așa că vă rog să încercați să nu stați prea mult. Și fără flori, vă rog, zice sora, care clatină din cap și pe urmă arată spre buchetul pe care îl ține Jenny în mână. Alergiile.

Fără prea multă tragere de inimă, Jenny pune jos florile și, cu un suspin, împinge căruciorul spre salonul lui Doris. Se oprește pe loc când o vede în pat. E așa de mică și de slabă, mai-mai c-ai zice c-o să dispară cu totul. Părul alb e ca un nimb de jur-împrejurul feței ei cenușii. Buzele îi sunt vinete. Jenny lasă

căruciorul și fuge s-o îmbrățișeze cu blândețe.

— Vai, draga mea, șoptește Doris horcăind și o bate ușor pe spate.

Cateterul e introdus într-una din venele groase de pe dosul palmei.

— Și pe cine-avem noi aici?

Doris arată cu degetul spre căruciorul în care stă Tyra cu ochii mari cât cepele și cu gura pe jumătate deschisă.

— A, da, de data asta e trează.

Jenny o ridică pe Tyra din cărucior și se așază pe marginea patului cu fetița în poală. Vorbește cu fetița într-un amestec de suedeză și engleză.

— Uite-o pe *auntie*[24] *Doris,* Tyra! *Auntie* de la computer. O știi, nu-i așa? *Say hello.*[25]

— „Iepuraș coconaș a fugit peste imaș", fredonează Doris.

Jenny își mișcă piciorul în sus și-n jos, făcând-o pe Tyra să sară. Pe fețișoara ei adormită apare brusc un surâs. Gângurește cu glas tare, căci Jenny o dă huța, legănând-o de pe un picior pe altul.

— E bucățică ruptă din tine, spune Doris, întinzând mâna ca s-o ia pe fetiță de piciorușele dolofane. Și tu aveai coapse groase când erai de vârsta ei.

Face cu ochiul și zâmbește.

— E plăcut să vezi că mai ai simțul umorului.

— Da, bătrâna n-a murit încă.

— Vai de mine! Să nu spui una ca asta! Nu se poate să mori, Dossi, pur și simplu nu se poate.

— Da' trebuie, scumpa mea. Mi-a venit timpul. Mi-am trăit traiu', mi-am mâncat mălaiu'. Nu vezi cât sunt de decrepită?

— Te rog să nu vorbești așa… zice Jenny, îngustându-și ochii cât mai mult posibil. Am citit ceva ieri. Paginile alea pe care le-ai scris pentru mine. Am plâns când le-am văzut, când am văzut tot ce-ai pățit. Sunt atât de multe lucruri pe care nu le-am știut.

— Unde-ai ajuns cu cititu'?

— Păi, am fost atât de obosită, încât am adormit în mijlocul Parisului. Probabil c-ai fost atât de speriată în trenul ăla. Erai așa de tânără. Cum e Jack astăzi. De necrezut.

— Da, bineînțeles că eram îngrozită. Îmi mai aduc aminte și acum. E ciudat. Pe măsură ce îmbătrânești, amintirile despre lucruri care s-au întâmplat de curând își pierd din consistență, dar amintirile din copilărie devin atât de vii de parcă de-abia s-au întâmplat. Mi-aduc aminte chiar și cum mirosea în ziua aia când a intrat trenul în gară.

— Chiar ți-aduci aminte? Cum mirosea?

— A fum gros de la cuptoarele cu lemne, a pâine proaspătă, a flori de migdal și a mosc de la toți domnii bogați de pe peron.

— Mosc, dar ăsta ce mai e?

— Un parfum care era ceva obișnuit la vremea aia. Are miros frumos, dar foarte puternic.

— Îți aduci aminte cum te-ai simțit când ai ajuns prima oară la Paris?

— Eram așa de tânără! Când ești tânăr, totul se limitează la aici și acum. Și în cel mai rău caz, poate un pic la pe urmă. Mama mă lăsase în plata Domnului de mult, așa că nu-mi era dor de ea prea tare. Singurul lucru care-mi lipsea era glasul ei plăcut, ce fredona seară de seară când credea că dormim. Cânta atât de frumos! Dar probabil că eu mă simțeam bine cu doamna. Cel puțin așa-mi aduc aminte.

— Ce cântece fredona de obicei? Tot alea pe care mi le cântai tu când eram mică?

— Da, probabil că pe unele ți le-am cântat și ție. Îi plăceau cântecele bisericești. Cânta adesea „Copii ai Tatălui Ceresc". Și „Zi de zi". Da' doar fredona, după cum am spus, nu cânta niciodată cu cuvinte.

— Ce frumos! Ia stai puțin că pot să ți le pun.

Își scoate telefonul, apasă pe „Play" și-i arată lui Doris filmulețul de pe YouTube. Doris se uită cu ochii întredeschiși la ecranul mic. Un cor de copii cântând „Copii ai Tatălui Ceresc" cu glasurile lor tinere și cristaline. Nu prea pot ei să ia notele mai înalte.

— Exact așa suna când fredona mama, ca un copil înspăimântat. Nu reușea niciodată să ia notele înalte. Trebuia mereu s-o ia din nou de la-nceput, zice Doris râzând.

— Mi-a plăcut întotdeauna când îmi cântai, când stăteam la

tine pe genunchi și tu mă dădeai huța înainte și-napoi. Ce cântec era?

— „Micuța cioară a popii”…

Doris cântă primul vers al vechiului cântec suedez pentru copii și apoi fredonează restul.

— Ăsta e, da! Trebuie să i-l cântăm Tyrei.

Doris zâmbește și întinde mâna, punând-o pe piciorușul dolofan al Tyrei. După asta Doris și Jenny cântă împreună. Jenny se încurcă la cuvinte, mormăie și bombăne, dar îi revin în minte pe măsură ce ascultă glasul cu horcăituri al lui Doris. O ia în brațe pe Tyra și-o leagănă ușor, dând-o înainte și înapoi. Bara de metal de la marginea patului o deranjează la picioare, dar e prea frumos ca să se oprească. Tyra râde pe înfundate. *A alunecat încoace, a alunecat încolo…*

— Totul era mereu așa de frumos când veneai să stai cu noi. Dossi, mi-ai lipsit așa de mult!

Jenny se întoarce spre Doris cu lacrimi în ochi. Bătrâna stă cu ochii închiși și gura întredeschisă. Jenny întinde repede mâna spre Doris și simte aerul cald care vine spre ea. Simte cum respiră. Doris doarme pur și simplu.

Capitolul 23

Îi e rușine de ce face, dar nu se poate opri. Fiecare cutie, fiecare raft, fiecare dulap, fiecare ungher. Caută peste tot. Găsește poze, bijuterii, suvenire, monede străine, chitanțe, notițe făcute pe foi volante. Le studiază cu atenție. Le pune în grămezi. Le sortează după poziția geografică. Atât de multe lucruri despre care n-a știut niciodată nimic.

Vede pe un scaun o jachetă cenușie cu un model pe ea. E a lui Doris și miroase vag a levănțică. Jenny se înfășoară în ea și se așază pe marginea patului. Tyra stă pe spate. Doarme adânc cu mânuțele ridicate deasupra capului. Are doar un scutec pe ea și burtica ei rotundă se ridică și se lasă în jos când fetița respiră. Are gura întredeschisă și horcăie ușor din gât. Răceala nu pare deloc c-ar vrea să plece. Aerul rece din Suedia e mereu o problemă.

— Scumpetea mea, zice ea în șoaptă, sărutând-o pe frunte.

Simte în nări mirosul pielii moi de copil când o acoperă cu o pătură.

Jenny e obosită și ideal ar fi să se culce și ea, dar lucrurile lui Doris i-au stârnit curiozitatea. Se așază la loc pe podeaua rece. Citește chitanțe vechi, câteva dintre ele scrise de mână cu înfloriturі. Una, de la La Coupole, e pusă frumos într-un plic cu urme serioase de degete și are într-un colț o inimă desenată cu cerneală neagră, care s-a decolorat. O sticlă de șampanie și stridii. Luxos. Caută pe telefon, pe Google, restaurantul și descoperă repede că există încă, în Montparnasse. O să meargă într-o zi acolo și o să trăiască ce a trăit și Doris. Se întreabă cu cine a fost și de ce e o inimă pe plic.

Deschide o cutie veche de lemn. Înăuntru sunt câteva monede franțuzești și o batistă de mătase în carouri. Un medalion uriaș de argint reflectă lumina. Jenny îl deschide cu grijă. L-a mai văzut cândva, așa că știe la ce să se-aștepte. Un chip în alb și negru îi zâmbește. Își forțează puțin ochii ca să vadă mai bine poza minusculă, dar e decolorată și uzată, iar trăsăturile lui sunt aproape fără relief. Bărbatul din poză are păr

scurt, închis la culoare, pieptănat într-o parte. Doris nu răspunsese când a întrebat-o Jenny cine-i în fotografie. Scoate ușor poza din medalion. Nu e scris niciun nume pe spate.

Cuvintele lui Doris sunt într-o grămadă pe pat. E aproape miezul nopții, dar Jenny vrea să știe mai multe. Ia o altă foaie din grămadă și citește mai departe. În vreme ce citește, parcă îi răsună în urechi glasul lui Doris.

Capitolul 24

După ce-o îmbrățișează pe Doris în dimineața următoare, primul lucru pe care-l face Jenny este să scoată medalionul din geantă și să-l țină atârnat.

— Cine e?

Doris zâmbește secretoasă, se încruntă puțin, dar nu răspunde.

— Haide, răspunde-mi! Te-am întrebat altă dată, dar acum trebuie să-mi spui. Cine e?

— Ooofff. E cineva din trecut.

— E Allan, nu-i așa? Spune-mi că-i Allan, fiindcă știu că el e.

Doris clatină din cap, dar zâmbetul și licărirea din ochi o dau de gol.

— E frumos.

— Bineînțeles că e. Cum altfel ar putea să fie?

Doris întinde mâna și încearcă să prindă medalionul.

— Înotând în Sena. Vai, trebuie să fi fost atât de romantic!

— Ia să vedem!

Doris deschide medalionul cu degete tremurătoare și se uită la poză printre gene.

— Am ajuns să nu mai văd nimic.

Jenny întinde mâna să ia lupa lui Doris de pe noptieră.

Doris râde.

— Închipuie-ți cam cum ar fi dacă Allan ar ști că peste șaptezeci de ani aș sta aici, țintuită la pat, tânjind să-l văd printr-o lupă. Oare chestia asta l-ar fi făcut fericit?

Jenny zâmbește.

— Dossi, ce s-a-ntâmplat cu el?

Doris clatină din cap.

— Ce s-a-ntâmplat? Habar n-am. N-am nici cea mai vagă idee.

— A murit?

— Nu știu. A dispărut. Ne-am cunoscut la Paris și ne-am îndrăgostit. M-a părăsit, dar pe urmă a trimis o scrisoare din SUA în care mă ruga să merg acolo după el. Am primit

scrisoarea, care a întârziat un an în cap, așa că, în momentul în care am ajuns eu la New York, era deja însurat cu altcineva. Crezuse că nu vreau să vin. Ne iubeam încă și-am plâns amândoi când ne-am dat seama că totul a pornit de la o neînțelegere. Pe urmă a plecat în Franța ca să lupte-n război. Maică-sa era franțuzoaică. El era și francez, și american. Mi-a scris de acolo o scrisoare, zicând că mă iubește și că voia să-și ducă viața lângă mine, că fusese un tâmpit. Probabil că n-a ajuns niciodată înapoi acasă, căci, altfel, aș fi primit vești de la el după război. Probabil c-a avut aceeași soartă ca podul sub care ne-am scăldat noi. Nemții făcuseră praf totul. Nu mai era nimic. Doar moloz.

Jenny tace câtva timp.

— Dar… da' tu unde erai după război? El știa unde ești? E posibil să fi încercat să te găsească?

— Dragostea găsește întotdeauna o portiță de scăpare, Jenny, draga mea. Exact așa se-ntâmplă dacă e să fie. Soarta e cea care ne-mpinge înainte și-napoi. Așa am crezut mereu. Probabil c-a murit, trebuie să fi murit, dar, destul de ciudat, niciodată n-am simțit asta. A fost mereu lângă mine. Adesea i-am simțit prezența. Într-un fel ciudat, neobișnuit.

— Da' dacă n-a murit, dacă mai trăiește? Dacă tot te mai iubește? Nu ești curioasă să afli cum mai e, cum mai arată?

— Chel și cu riduri, bănuiesc.

Răspunsul prompt al lui Doris o face pe Jenny să râdă. Tyra, care dormea în cărucior, sare și ochii ei albaștri se deschid ca niște clopoței.

— *Hi, sweetie*[26], zice Jenny, punându-i mâna pe frunte, *go back to sleep*. Culcă-te la loc!

Mișcă ușor căruciorul înainte și înapoi, sperând că fetița o să moțăie din nou.

— Dacă trăiește, trebuie să-l găsim.

— Ooooff, ce prostie mai e și asta? Eu de-abia dacă mai trăiesc. Nimeni nu mai trăiește. Au murit toți.

— N-au murit toți! Bineînțeles c-ar putea să mai trăiască. Erați de-aceeași vârstă, nu-i așa? Tu mai trăiești!

— De-abia…

— Haida, de! Nici măcar să nu-ncerci. Trăiești încă. Și încă mai ai simțul umorului. Nu uita că, acum câteva săptămâni, erai acasă, sănătoasă și plină de viață.

— Mai dă-le-ncolo, dă-l încolo și pe Allan! E prea mult de-atunci. Toți au o iubire de care nu scapă niciodată, Jenny. E normal.

— Ce vrei să spui cu „toți au o iubire de care nu scapă niciodată"? Ce-nseamnă?

— Nu știi? Cineva la care te trezești gândindu-te cu regularitate?

— Eu?

— Da, tu, spune Doris zâmbind, și Jenny se înroșește toată. O dragoste neconsumată, o iubire care n-a avut parte de un sfârșit mai acătării. Toată lumea are o asemenea iubire. Cineva care a făcut săpături adânci în inima ta și care a rămas acolo.

— Și care, pe măsură ce trec anii, pare mult mai grozav decât a fost vreodată până atunci.

— Bineînțeles. Asta vine la pachet. Nimic nu e perfect ca iubirea pierdută.

Ochii lui Doris scânteiază. Jenny stă o clipă fără să spună nimic. Îi apare din nou roșeața din obraji.

— Să știi că ai dreptate. Marcus.

Doris râde, și Jenny își apropie degetul de buze ca s-o facă să vorbească mai încet. Dând din cap, îi arată căruciorul.

— Marcus, da.

— Ți-aduci aminte de el?

— Da. Cum să nu! Marcus. Băiatul-model care-și dădea cu cremă pe frunte ca să se bronzeze.

Jenny face ochii mari de mirare.

— Ca să se bronzeze? Da' el nu se dădea cu cremă, nu-i așa?

— A, ba da. Dar tu erai prea îndrăgostită ca să vezi. Mai făcea și altă chestie: se ducea în pădure și se târa pe jos ca să-și uzeze blugii cât trebuie. Ții minte?

— O, Doamne sfinte, așa e!

Jenny abia se abține să nu râdă.

— Da' era frumos. Și nostim. Mă făcea să râd și să dansez.

— Să dansezi?

— Da, mereu îmi spunea c-ar trebui să-mi dau drumu' mai mult. Era foarte distractiv.

Cele două femei zâmbesc, căci se înțeleg una pe cealaltă.

— Uneori mă amuz jucându-mă de-a „Ce-ar fi fost dacă", zice Doris.

Jenny îi aruncă o privire întrebătoare.

— Știi cum e. Ce-ar fi fost dacă… Ce-ar fi fost dacă ți l-ai fi ales pe Marcus drept partener de viață? Cum ar fi arătat atunci copiii tăi? Unde ai fi stat? Ați fi stat împreună?

— Vai de mine, oribile gânduri! Atunci nu l-aș fi cunoscut pe Willie și n-aș fi avut copiii. Marcus și cu mine ne-am fi despărțit fără discuție. N-ar fi fost niciodată în stare să aibă grijă de copii. Chiar și Willie se descurcă greu și e un bărbat normal. Marcus era prea obsedat să-și găsească blugii fără cusur. Nici nu pot să mi-l închipui cu o pată grețoasă de vomă de copil pe cămașă.

— Știi ce-nvârtește el acum?

— Nu, habar n-am. N-am auzit nicio vorbuliță nici de la el, nici despre el. Nu demult am încercat să-l găsesc pe Facebook, dar nu pare să aibă cont.

— O fi murit și el?

Jenny o țintuiește cu privirea pe Doris.

— Nici tu nu știi dacă Allan mai trăiește.

— N-am mai primit niciun rând de la el din timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Știi cât a trecut de-atunci? Dacă mă-ntrebi pe mine, soarta nu ne e prea favorabilă.

Doris pufnește pe nas și bâjbâie ca să găsească medalionul. Îi tremură degetele când desface cele două părți și se uită atentă, cu lupa, la bărbatul zâmbitor. Ochii i se umplu de lacrimi, care se preling pe obraz.

— Sunt atât de minunate iubirile alea pierdute, mormăie ea.

Jenny o strânge de mână afectuos.

Caietul cu coperte roșii
J. JONES, PAUL

Trecea lună după lună și eu eram dezgustată de viața cea nouă care creștea în mine. Viața care fusese sădită acolo de duhul cel rău, care îmi chinuia trupul și pe care nu voiam s-o las să fie parte din mine, dar care era același lucru. Care îmi aducea aminte că e acolo în fiecare zi. Oare copilul meu o s-arate ca el? O să fie și el rău? O să fiu vreodată în stare să-l iubesc? Noaptea, când mișcările i se întețeau, mă loveam tare în burtă ca să le fac să se oprească. Odată i-am prins piciorul cu mâna și l-am ținut ca să nu se mai miște. Mă durea pielea și mă-ntrebam dacă îl chinuiam și pe copil.

Paul și cu mine n-am discutat niciodată despre copil. Sau ce-o să se-ntâmple când o să vină pe lume. Paul era un pustnic și a continuat să-și ducă viața ca un pustnic.

Nu erau bani pentru haine, dar Paul m-a lăsat să le împrumut pe ale lui când ale mele mi-au devenit prea mici. Spre sfârșit m-am înfășurat la picioare și la burtă cu o pătură de lână, pe care am legat-o deasupra sânilor cu niște ață pescărească. Nici pentru mâncare nu erau bani. Mâncam pește și napi. Sau pâine făcută din făină și apă, pe care o înmulțeam cu coajă râșnită foarte mărunt de la copacii din grădină. Îmi petreceam zilele de parcă eram în transă. De la casă la plajă. De la plajă la masa pe care mâncam. De la masă la cămăruța mea din pod.

Pe măsură ce-mi creștea burta, treburile mele zilnice erau din ce în ce mai greu de făcut. Mă durea spatele, și burta mă deranja când mă aplecam să iau peștele din cutie. Îmi îndoiam genunchii cât de mult puteam, apucând peștele lipicios, care îmi scăpa întruna printre degete. Rox arareori pleca de lângă mine, dar de obicei n-aveam energia să mă îngrijesc de bietul câine.

America părea din ce în ce mai îndepărtată, Parisul ca un vis fugar, Stockholmul, la fel. Țineam socoteala zilelor petrecute la Paul, trăgând linii pe dulăpiorul pentru oala de noapte de lângă patul meu. Lunile treceau și numărul de linii creștea. Linie după linie. De fapt, nici nu știu de ce am făcut treaba asta, căci nu le-

am numărat niciodată. Nu voiam să știu cât de demult plecasem. Totuși nu puteam să nu observ cavalcada timpului în alte privințe. Căldura excesivă era înlocuită de o răcoare umedă. Soarele, de ploaie neîntreruptă. Câmpurile verzi și pline de flori, de noroi gros.

Stăteam amândoi la masă într-o seară, când o durere ca o lovitură de cuțit m-a făcut să mă cutremur din tot corpul. Nu mai aveam aer și simțeam durere și frică în aceeași măsură.

M-am uitat la Paul, care-și sorbea supa apoasă chiar în fața mea.

— Ce-o să facem când mi-o veni sorocul?

Și-a ridicat nasul din farfurie. Avea o barbă încărunțită, deasă, în care se prindeau adesea bucățele mici de mâncare.

— Vrei să spui că a venit timpul? a bombănit el, uitându-se undeva peste umărul meu.

— Nu știu. Așa cred. Ce facem?

— Lasă-ți corpul să se descurce cum numai el poate s-o facă. Am moșit o grămadă de viței. O să trebuiască să te-ajut. Du-te și întinde-te în pat!

A făcut un semn cu capul spre scara care ducea în pod.

Viței. M-am holbat la el, dar pe urmă m-am prăbușit pe masă, căci încă o durere ca o lovitură de cuțit m-a săgetat. S-a răspândit în jos, în picioare, și în sus, la baza coloanei. M-am agățat cu putere de masă. A început să mi se facă greață. Simțeam cum îmi bolborosește supa în stomac.

— N-o s-ajung acolo sus. Nu pot. Nu se poate, am spus eu gâfâind de groază.

Paul a dat din cap, s-a sculat de pe scaun și a adus o pătură, pe care a întins-o în fața focului.

Seara s-a preschimbat în noapte, care s-a preschimbat în zi și noapte încă o dată. Am asudat, am gemut, am țipat, am vomitat, dar nici vorbă să iasă vreun copil. În cele din urmă, durerea a dispărut, și s-a făcut liniște. Paul, care stătuse lângă mine tot timpul într-un balansoar, s-a încruntat. Îl vedeam încețoșat undeva în depărtare. Apoi, într-o clipită, a fost lângă mine. Era desfigurat. Arăta ca o imagine reflectată pe un termos lustruit:

nasul îi ieșise în afară și obrajii îi erau supți.

— Hei, Doris! Hei!

N-am putut să răspund, n-am putut să rostesc nici măcar un cuvânt.

Când a văzut asta, a deschis ușa și a ieșit în plină noapte. Aerul rece a intrat în valuri în casă. Îmi aduc aminte cât de bine mi-a răcorit trupul asudat și chinuit de durere.

Nu știu ce s-a întâmplat mai departe.

Când m-am trezit, eram în pat sus, în pod. Era liniște și întuneric în jurul meu. Pântecul nu mă mai durea, dar aveam o rană care mergea în jos de la buric. Mi-am pipăit bandajul și am simțit copcile de sub el. Pe noptieră ardea o lumânare, și Paul stătea pe un taburet de o parte a patului. Doar Paul. Fără niciun copil în brațe.

— Hei!

S-a uitat la mine într-un fel în care nu se uitase până atunci. Mi-a trebuit ceva timp ca să-mi dau seama că părea speriat.

— Am crezut c-o să mori.

— Trăiesc?

A încuviințat din cap.

— Vrei niște apă?

— Ce s-a întâmplat?

Paul a clătinat din cap. Avea ochii triști și gura rămăsese cât o linie subțire. Mi-am pus amândouă mâinile pe burtă și am închis ochii. Trupul era din nou al meu. Și viața de acolo, de dinăuntru, cea care venise la mine în cele mai cumplite împrejurări posibile, era una pe care nu aveam s-o văd niciodată. Am scos un oftat de ușurare, corpul mi s-a destins, și eu m-am prăbușit la loc pe salteaua aspră de roshar.

— Am alergat la doctor, dar n-a mai putut face nimic. Era prea târziu.

— M-a salvat.

— Da, te-a salvat. Ce vrei să faci cu copilul?

— Nu vreau să-l văd.

— Vrei să știi ce era?

Am clătinat din cap.

— Ce-am avut în mine n-a fost copil. N-am avut niciodată vreun copil.

Dar când Paul s-a ridicat în cele din urmă ca să coboare pe scară, a pornit tremuratul. A început în pântecele care mă durea și s-a întins în brațe și picioare. Era ca și cum trupul meu dădea afară răul. Paul m-a lăsat în pace. A înțeles.

Capitolul 25

Sora se oprește când o vede pe Jenny cu căruciorul.

— Doarme.

— Doarme de mult?

— Aproape toată dimineața a dormit. Pare foarte obosită astăzi.

— Ce înseamnă asta?

Tânăra clatină din cap cu părere de rău.

— E foarte slăbită. E greu de spus cât o s-o mai ducă.

— Putem sta cu ea?

— Bineînțeles, dar încercați s-o lăsați să se odihnească. A fost supărată de ceva ieri. A plâns multă vreme după ce-ați plecat.

— Vi se pare ciudat? N-are voie să plângă? E pe moarte. Bineînțeles c-o să plângă. Și eu aș plânge.

Sora îi zâmbește forțat și dispare fără vreun cuvânt. Jenny oftează. Bineînțeles că se așteaptă ca oamenii să moară fără lacrimi. În țara asta, cel puțin. Te lupți cu viața, ești ca toți ceilalți și pe urmă mori fără să verși nici măcar o singură lacrimă. Dar în fundul sufletului bănuiește că știe motivul adevărat al lacrimilor lui Doris. Abătută, își scoate telefonul din geantă.

— Alo?

O voce somnoroasă de pe cealaltă parte a Atlanticului.

— Bună, eu sunt.

— Jenny, știi cât e ceasul aici?

— Știu. Iartă-mă! Voiam doar să-ți aud glasul. Acuma Tyra nu te mai scoală în fiecare noapte, așa că poți să te descurci dacă te scol și eu o singură dată. Mi-e dor de tine. Nici nu știi ce rău îmi pare c-am plecat așa dintr-odată.

— Sigur, scumpo. Și mie mi-e dor de tine. Ce e? S-a-ntâmplat ceva?

— E pe moarte.

— Știm asta de multă vreme, draga mea. E bătrână. Asta-i viața!

— Aici e dimineață, dar doarme dusă. Sora a spus că-i

obosită, c-a plâns mult ieri.

— Poate că sunt lacrimi pentru ceva de care îi pare rău.

— Sau de care-i e dor…

— Da. Sau poate de amândouă. E fericită că tu și Tyra sunteți acolo?

— Da, așa cred.

Amândoi tac o clipă. Jenny îl aude cum cască. Își ia inima-n dinți.

— Iubitule, poți să m-ajuți? Trebuie să dau de un om pe nume Allan Smith. Probabil că-i născut cam pe vremea lui Doris, cam prin 1920, și s-ar putea să stea pe undeva în sau pe lângă New York. Sau în Franța. Maică-sa a fost franțuzoaică și taică-său american. Asta-i tot ce știu.

Willie nu zice nimic o vreme, nici măcar nu cască. Când spune ceva în cele din urmă, reacția lui e exact la ce se-așteptase Jenny.

— Scuză-mă, ce-ai spus? Cine? Allan Smith?

— Da, așa-l cheamă.

— Bănuiesc că glumești. Un Allan Smith din 1920, cum Dumnezeu să-l găsesc? Știi câți oameni sunt cu numele ăsta? Trebuie să fie sute!

Jenny surâde afectat, dar are grijă să nu se simtă în glas.

— Da' prietenul tău, Stan, lucrează la poliția din New York. M-am gândit c-ai putea să-i dai un telefon și să-l rogi să verifice. Dacă Allan stă undeva pe lângă New York, ar fi minunat. Spune-i lui Stan că e important.

— Important în comparație cu ce… cu crimele din Manhattan?

— Stai un pic! Nu, bineînțeles că nu. Dar e important pentru noi, pentru mine.

— Da' măcar ești sigură că mai trăiește?

— Nu, nu chiar sigură…

Nu bagă-n seamă pufnetul lui Willie, în ciuda faptului că e atât de tare, încât, fără discuție, nu poate să nu fie băgat în seamă.

— Dar așa cred. Era foarte important pentru Doris, ceea ce face chestia asta importantă pentru mine. Importantă, pe bune.

Te rog, verifică! Fă tu asta pentru mine!

— Deci vrei să dau de un om care are aproape o sută de ani, care-ar putea să mai trăiască și-ar putea să stea la sau pe lângă New York?

— Exact. Cred că asta-i tot, zice Jenny zâmbind.

— Nu te-nțeleg. Nu poți să vii odată acasă? Ne lipsești aici, avem nevoie de tine.

— O să vin înapoi cât de repede pot, mai repede dacă m-ajuți cu chestia asta. Dar acum Doris are mai mare nevoie de mine aici decât aveți voi nevoie de mine acolo. Și noi amândouă vrem și trebuie să aflăm ce s-a-ntâmplat cu Allan Smith.

— Bine, da' mai ai alte informații despre el? O adresă veche? O fotografie? Cu ce s-a ocupat?

— A fost arhitect, așa cred. Cel puțin înainte de război.

— Înainte de război? De care război vorbim? Nu de-al Doilea Război Mondial, cu siguranță? Spune-mi, te rog, c-a primit vești de la el după cel de-al Doilea Război Mondial.

— Nu prea multe. Nu.

— Jenny… Nu prea multe sau deloc?

— Deloc.

— Știi cât de mici sunt șansele ca să-l găsim?

— Da, dar…

— Stan o să moară de râs! Vasăzică trebuie să-i dau un telefon și să-l rog să caute un om care a dispărut în al Doilea Război Mondial?

— Nu înțelegi, n-a dispărut. Pur și simplu ea n-a mai primit vești de la el. Probabil s-a întors acasă, a făcut câțiva copii, a trăit mulți ani fericit și acum o lasă și el mai moale, stă într-un balansoar undeva, pe o terasă, și așteaptă moartea. La fel ca Doris. Și se gândește la ea.

Răsuflarea lui Willie se aude în receptor. Și vocea lui e resemnată acum.

— Allan Smith ai spus?

— Allan Smith. Da.

— O să fac tot ce pot. Da' să nu speri prea mult.

— Te iubesc.

— Și eu te iubesc. Categoric!

Râsul lui cald o face să tânjească după casă.

— Ce fac băieții?

— Eei, nu-ți face griji! Fast-food se găsește întotdeauna. *God bless America!*[27]

— O să vin acasă cât de repede pot. Te iubesc.

— Vino repede! Nimic nu merge când nu ești tu aici. Și eu te iubesc. Salut-o pe Dossi din partea mea.

Jenny trage cu ochiul spre salonul în care e Doris, o vede că respiră sub pătură.

— Se trezește. Trebuie să mă duc.

Îi spune „La revedere" iubirii ei de acasă și se pregătește pentru așteptarea dureroasă a morții.

Caietul cu coperte roșii
J. JONES, PAUL MORT

Am stat acolo zile în șir, poate chiar săptămâni. Am lăsat timpul să treacă în vreme ce m-am holbat la tavan și am trecut prin toate schimbările hormonale din corpul meu: sânii mai-mai să-mi plesnească de atâta lapte, pântecul contractându-se încet. Dar într-un târziu m-am plictisit. Nu m-am dus direct la Paul, jos. Am început să explorez podul, tot ce era ascuns în cutiile și dulapurile de acolo. Dulăpiorul pentru oala de noapte era încuiat, dar m-am hotărât să-i forțez broasca într-o zi. Am găsit un castron plin ochi cu mașinuțe de jucărie în culori aprinse. Dulapul era acoperit pe dinăuntru cu linii prăpădite desenate cu cretă roșie, care se încârligau înainte și înapoi, în sus și în jos, un hățiș de semne pe care doar o persoană foarte mititică le-ar fi putut lăsa acolo. Mașinuțele erau tamponate, și vopseaua de pe ele se cojea. Le-am luat pe fiecare în mână și le-am întors pe toate părțile, le-am așezat într-un șir pe podea și m-am dus cu gândul la cursele care avuseseră loc pe scândurile grosolane ale dușumelei. Unde era copilul ăsta acum? Am scotocit prin toate cuierele. Într-unul am găsit niște rochii, împăturite și legate cu ață groasă, verde, de pescuit. M-am întrebat ale cui erau. Ce sentâmplase cu femeia care le purtase și cu copilul?

Până la urmă curiozitatea m-a făcut să cobor. Mă ținea burta când coboram scara. Era încă mare, și spinarea mă durea la fel cum mă duruse în ultimele câteva săptămâni de sarcină. Paul a zâmbit când m-a văzut. A spus chiar că-i fusese dor de mine. M-a pus la masă, a încălzit niște supă și mi-a dat o bucată de pâine uscată. Dar când l-am întrebat ale cui erau mașinuțele, a strâns din buze și-a clătinat din cap. N-a vrut să-mi spună. Probabil n-a putut. Cine știe ce necazuri are fiecare? Nu l-am mai întrebat și, în loc de asta, am început să fantazez despre femeie și copil. Le-am dat nume și mi-am închipuit cum arătau. Într-un caiet vechi am scris texte scurte despre trăsăturile și aventurile lor. Când am început să vorbesc cu ei noaptea, mi-am dat seama că era timpul s-o iau din loc.

I-am scris lui Gösta, trimițându-i un strigăt de ajutor. Răspunsul lui a venit la poștă după două săptămâni. Fusese un timp îngrijorat, așa scria, și se-ntrebase de ce nu-i scrisesem. Acum puteam în sfârșit să mă duc să stau la el. În plic pusese un nume și o adresă. Unui prieten de-al unui prieten îi fusese dat un tablou și, în schimb, trebuia să mă aducă acasă cu un vas comercial. Am plecat de la Paul câteva seri mai târziu. Avea lacrimi în ochi și i-am văzut bărbia tremurând prin barba deasă, l-am văzut mușcându-și buza. Cred că în acel moment am ajuns să-l cunosc pe Paul cu adevărat. În timpul celor doi ani cât am stat în aceeași casă, foarte rar se uitase drept în ochii mei. Abia atunci am înțeles în sfârșit de ce. Despărțirea era dureroasă.

Paul și cu mine ne-am scris ani întregi. Totdeauna am ținut la el. Paul, pustnicul, care trăia în templul lui de amintiri. Când în cele din urmă s-a prăpădit, m-am dus în Anglia ca să-l îngrop împreună cu urna ce conținea cenușa lui Rox, câinele lui drag, care murise cu câțiva ani înainte. Doar trei oameni au venit la înmormântare. Preotul, vecinul lui cel mai apropiat și eu.

Caietul cu coperte roșii
N. NILSSON, GÖSTA

Reîntâlnirea noastră a fost exact cum își închipuise Gösta în scrisori. Marinarii au scos parâmele în afară. Barcagiii le-au prins și le-au înfășurat pe binta de pe cheu. Scara de acces din fier a fost răsucită în poziție, și lăsată în jos pe cheul cu denivelări. Ploua ușor, și Gösta stătea acolo la docuri și aștepta sub o umbrelă mare, neagră. M-am dus spre el. Nu mai eram nici tânără, nici drăguță, și nici pe departe persoana pe care o păstrase el cu atâta drag în amintire. Nu aveam nici măcar o haină întreagă și nicio pereche de pantofi buni. Aveam părul lins și anii lucraseră serios pe tenul meu, făcându-l aspru și cenușiu. Totuși Gösta și-a întins brațele spre mine, iar eu m-am repezit fără să stau niciun pic pe gânduri.

— Vai, Doris! Ești în sfârșit aici! a spus el în șoaptă, nedându-mi drumul din brațe.

— Da, a trecut fără discuție mult timp, dragul meu Gösta, am răspuns eu trăgându-mi nasul.

A râs. A făcut un pas înapoi și m-a luat de umeri.

— Ia să te văd!

Mi-am șters lacrimile și m-am uitat nesigură în ochii lui. A fost de ajuns ca prietenia noastră să reînvie. Dintr-odată, eu eram din nou fetița de treisprezece ani. Și el era artistul nefericit.

— Ai riduri, a râs el, atingându-mi cu degetul pielea din jurul ochilor.

— Și tu ești un om bătrân, i-am răspuns eu râzând, punând mâna pe burta lui rotundă.

A zâmbit.

— Am nevoie de o menajeră mai bună.

— Și eu am nevoie de o slujbă.

— Deci ce spui?

Îmi țineam încă strâns în mână sacul cu care venisem, unde se aflau cele câteva amintiri pe care le mai aveam.

— O facem? Când poți începe?

M-am uitat în sus la el și am zâmbit.

— Cum ți se pare dac-am începe chiar acum?

— Chiar acum sună minunat.

A întins brațele spre mine și ne-am îmbrățișat, de data asta cordial pentru înțelegerea făcută. Pe urmă am pornit-o amândoi în sus, pe dealurile din Södermalm, spre Bastugatan. Când am văzut clădirea doamnei mai în josul străzii, am simțit un gol în stomac. M-am apropiat cu prudență, oprindu-mă în fața casei ca să citesc numele de pe ușă.

— Acum acolo stă o familie de tineri. Au patru copii. Țipă și tropăie și-i fac zile amare lui Göran din apartamentul de dedesubt. Îl scot din minți, așa zice el.

Am dat din cap, dar n-am răspuns nimic. Am întins mâna să ating clanța pe care apăsasem așa de des. Când mă gândesc că o atinsesem cu mâna de atâtea ori, când mă gândesc că de prima dată…

— Vino-ncoace! Hai să mergem acas-acum ca să înfuleci ceva!

Gösta mi-a pus mâna pe umăr. Eu am încuviințat din cap.

În hol mirosea a terebentină și a praf. Tablourile lui erau puse grămadă pe lângă pereți în șiruri lungi. Podeaua din lemn de pin era stropită peste tot cu vopsea, și mobila din camera de zi era acoperită cu foi albe de hârtie. Bucătăria era plină de farfurii murdare și muște care se învârteau întruna.

— Ai nevoie de o menajeră.

— Ți-am spus doar.

— Ei bine, acum o ai.

— Știi ce-nseamnă asta. Nu sunt întotdeauna în dispoziția cea mai bună.

— Știu.

— Și am nevoie de discreție totală în ceea ce privește…

— N-o să mă bag în viața ta personală.

— Bine.

— Avem bani?

— Nu prea mulți.

— Unde pot să dorm?

M-a dus în camera servitoarei. Era o odaie mică, cu un pat, o masă și un dulap în perete. Erau acolo reviste pentru femei, urme ale unei femei. M-am întors și m-am uitat la el

întrebătoare.

— Întotdeauna pleacă când își dau seama…

N-a folosit niciodată cuvântul „homosexual”. Și nici noi n-am vorbit despre asta vreodată. De câte ori veneau musafirii lui nocturni, îmi băgăm vată în urechi ca să nu le aud gemetele. În timpul zilei era doar Gösta, prietenul meu. Eu îmi vedeam de treburile mele, el, de ale lui, și mâncam seara împreună. Dacă era binedispus, discutam o vreme. Uneori despre artă. Alteori despre politică. Relația noastră n-a fost niciodată relația dintre patron și servitoare. Pentru el, eu eram Doris, prietena de care îi fusese dor atâția ani și care în sfârșit se-ntorsese în viața lui.

Într-o seară i-am arătat povestirile pe care le scrisesem acasă la Paul. Despre femeie și copil. Le-a citit cu atenție, din când în când chiar de două ori câte o pagină.

A părut surprins când, în sfârșit, s-a hotărât să spună ceva.

— Tu le-ai scris pe toate?

— Da, eu. Sunt proaste?

— Doris, tu ai talent. Ai darul povestirii. Am spus asta întotdeauna. Trebuie să te folosești la maximum de darul ăsta al tău.

Gösta mi-a adus un caiet, și am început să scriu în el în fiecare zi. Povestiri. Astea mi se potriveau cel mai bine. N-am avut niciodată energia să alcătuiesc cum trebuie ceva de dimensiuni mai mari. Povestirile mele au devenit pentru noi o sursă ca să punem mai multă mâncare pe masă. Le-am vândut revistelor pentru femei. Cumpărau orice atât timp cât se vorbea în ele despre dragoste și pasiune. Asta se vindea. Dragoste. Idile. Finaluri fericite. Stăteam amândoi pe canapeaua de catifea albastră a lui Gösta și râdeam de banalitățile pe care le scoteam eu. Noi, cu care viața fusese destul de aspră, râdeam de toți cei care credeau în finaluri fericite.

Capitolul 26

— Vrei să-mi dai puțină apă?

Doris întinde mâna spre masa unde e paharul ei. Jenny i-l ține când Doris pune mâna pe încheietura ei ca să ducă paharul la gură.

— Mai vrei altceva în afară de apă? Coca-cola? Sifon? Suc?

— Vin?

Ochii lui Doris se îngustează șmecherește.

— Vin? Vrei vin?

Doris dă din cap. Jenny zâmbește.

— Sigur. Bineînțeles că poți să bei vin. Alb sau roșu?

— Roze. Rece.

— Bine, las' pe mine. O să dureze puțin, dar poți să te odihnești între timp.

— Și căpșune.

— Și căpșune. Altceva? Ciocolată?

Doris dă din cap și încearcă să zâmbească, dar nu reușește. Doar buza de sus se mișcă un pic în sus, dezgolindu-i dinții și preschimbându-i zâmbetul într-o grimasă. Respiră greu, fiecare gură de aer se transformă în horcăit. Pare mult mai obosită decât ieri. Jenny se apleacă spre ea și-și lipește obrazul de al lui Doris.

— Mă-ntorc repede, zice ea șoptit, spunându-și sieși: Să nu mori cât sunt plecată! Te rog, nu muri!

Merge aproape alergând prin mocirlă spre firmele luminoase de pe clădirea cafenie din centrul comercial Morby. Tyra gângurește și arată cu degetul spre roți și spre apa ce le împroașcă pe amândouă din bălțile prin care calcă. Jenny simte apa intrându-i prin pielea ghetelor. O dungă închisă la culoare, ondulată i-a apărut pe tot piciorul. Pingelele sunt prea subțiri pentru Suedia. N-o să le mai poată folosi. A uitat să dea pielea cu vaselină.

La supermarket află că tot nu se poate cumpăra alcool de oriunde, ci doar de la Systembolaget, depozitul de stat pentru băuturi alcoolice. Înjură și o ia la fugă spre depozit. Are așa de

multe sentimente pentru Suedia, țara în care au crescut bunica și străbunica ei, dar, fără discuție, a petrecut mult prea puțin timp în țara asta pe care o pune mereu pe un piedestal. Oftează și se așază lângă ghișeul de informații de la Systembolaget. După cinci minute vine un tip cu o cămașă verde în carouri.

— Bună ziua. Pot să v-ajut cu ceva?

— Bună ziua. Da. Am nevoie de două sticle cu vin roze, ceva bun, spune ea.

Dă din cap și o conduce la raft. Începe să turuie, sugerându-i vin după vin, și o întreabă la ce fel de mâncare o să fie servit.

— Fără mâncare, doar ciocolată și căpșune, zice ea obosită.

— Aha, în acest caz, poate preferați un spumos? Sau poa…

— Nu, doar un vin roze obișnuit, îl întrerupe ea. Alegeți ce vreți dumneavoastră.

Îi vine să țipe: „Dă-mi un nenorocit de vin roze", dar reușește să se abțină și zâmbește politicos când omul îi dă două sticle. Odată individul plecat, Jenny vede altă sticlă, una cu o etichetă mai frumoasă, și o schimbă cu discreție.

— Aveți pahare de vin? o întreabă ea pe femeia de la casă când îi dă pașaportul american.

Femeia clatină din cap.

— Încercați la supermarket. Sunt sigură că au din alea de plastic.

Jenny oftează și se duce înapoi. Așa de vioaie.

Căruciorul se oprește în mocirlă de trei ori pe drumul înapoi spre spital și, când ajunge să intre cu el în salon, lui Jenny îi e atât de cald că îi ard obrajii. Tyra doarme. Își scoate haina și o atârnă de clanța ușii. Mișcarea asta face sticlele din sacoșă să se ciocnească una de alta. Doris e trează și zâmbește când aude sunetul. Reușește să schițeze un zâmbet într-o măsură ceva mai mare decât înainte și nu mai e așa de pământie la față.

— Uuufff! Mersul pe jos te face să te încingi.

Jenny apucă un ziar și-și face vânt cu el.

— Arăți mai bine! Parcă ești mai veselă.

— Morfina, spune Doris rar și apoi râde. Mi-o dau de câte ori durerea e prea mare.

Jenny se încruntă.

— Te doare? Unde?

— Ici și colo. Peste tot. Șoldul, piciorul, burta. Într-un fel în care nu m-a mai durut până acum. Aproape parcă ar radia dinăuntru. Ca și cum tot scheletul meu ar fi plin de mii de ace cu vârfuri ascuțite.

— Vai de mine, Dossi, mi se pare îngrozitor! Aș vrea să pot face ceva!

— Poți, spune Doris, zâmbind cu subînțeles.

— Vrei puțin? Îți face oare bine ținând cont de faptul că ți-au dat morfină?

Doris dă din cap, și Jenny apucă sacoșa mov și o trage de sub cărucior. Pune amândouă sticlele pe masă și mototolește sacoșa goală.

— N-are nicio importanță. Oricum, o să mor.

— Nici pomeneală. Nici nu vreau s-aud de-așa ceva.

Jenny își mușcă buza ca să nu-i dea lacrimile.

— Drăguța mea, n-o să mă dau niciodată jos din patul ăsta. Chestia asta o știi, nu-i așa? Înțelegi?

Jenny dă din cap mâhnită și se așază pe marginea patului. Chiar lângă Doris, care se trage și mai aproape ca să simtă un pic de atingere fizică. Face o grimasă ușoară când își mișcă piciorul.

— Tot te doare, chiar și cu morfină?

— Numai când mă mișc. Da' hai să vorbim despre altceva acum. Sunt atât de sătulă de suferință. Spune-mi ceva despre Willie. Și despre David și Jack. Și despre casă.

— Cu mare bucurie. Dar mai întâi, e timpul să facem un toast.

Toarnă licoarea rozalie în două căni de plastic, lucrul care aduce cel mai mult a pahar și pe care l-a putut găsi la supermarket. Apoi apasă pe un buton ca să ridice partea de la cap a patului. Doris alunecă un pic în jos și Jenny îi saltă capul, punându-i mâna pe după ceafa și înclinând ușor paharul ca să ajungă la gura bătrânei. Doris soarbe cu zgomot câțiva stropi.

— Ca o seară de vară în Provence, șoptește ea, închizând ochii.

— Provence? Ai fost acolo?

— De multe ori. Obișnuiam să mă duc des când stăteam la Paris. Erau petreceri acolo, în podgorii.

Jenny îi dă o căpșună enormă și roșie.

— Era drăguț?

— Minunat, suspină Doris.

— Am citit aseară despre aventurile tale la Paris. Tot ce-ai scris a fost într-adevăr pentru mine?

— Da. N-am vrut să mor și să-mi iau toate amintirile cu mine. Era prea dureros să știu că toate amintirile mele o să dispară odată cu mine.

— Cum era în Provence pe vremea aia? La petrecerile alea? Cu cine erai acolo?

— O, era captivant. Mulți din mai-marii vremii. Scriitori, artiști, creatori de modă. Toată lumea avea haine mai frumoase decât ai putea tu să-ți închipui. Pe vremea aia erau materiale diferite. Aveau luciu, erau de calitate bună. Eram la țară, dar toată lumea purta haine de parcă se ducea la ceremonia pentru Premiul Nobel. Tocuri înalte, șiraguri de perle și diamante uriașe. Rochii de mătase, care foșneau când te mișcat.

Jenny surâde.

— Și tu erai un manechin în carne și oase! Ca să vezi! De-asta nu te-ai înduioșat deloc când ai văzut cât munceam. Da' de ce n-ai vorbit niciodată despre asta până acum, Dossi? Nu-mi aduc aminte să fi pomenit vreodată despre asta!

— Nu, poate că n-am spus nimic. Dar am scris totul pentru tine, așa că acum știi tot. Doamne, a fost o perioadă atât de scurtă într-o viață lungă, lungă de tot și care a dispărut ca prin farmec. Știi cum vine asta. Dacă vorbești despre așa ceva când ajungi la bătrânețe, n-o să vezi decât uimire pe chipurile oamenilor. Cine-o să creadă una ca asta când se uită la o hoașcă bătrână? Și pe lângă toate astea, m-am întors de unde-am plecat. O simplă menajeră. Nici mai mult, nici mai puțin.

— Mai spune-mi! Vreau să știu tot. Cu ce te îmbrăcai când mergeai la petrecerile alea?

— Era totdeauna ceva ieșit din comun, niște creații magnifice. Pentru asta eram acolo. Ca să fac paradă cu rochiile alea. Să fac oamenii să-și pună mâna la ochi ca să nu orbească din cauza

strălucirii mele.

— Dumnezeule! Ce captivant! Doris, tare mult aș fi vrut să fi știut asta până acum. Totdeauna te-am admirat pentru frumusețe, așa că pe mine, una, nu mă miră câtuși de puțin și nici nu vreau să cred c-ar putea mira pe altcineva. Când eram mică, îmi doream mereu să arăt ca tine când o să fiu mai mare. Ți-aduci aminte?

Doris zâmbește și-o atinge ușor pe obraz. Pe urmă respiră adânc.

— Da, viața era mai ușoară înainte de război. Și e totdeauna mai ușor să fii tânăr și frumos. Primești o grămadă de lucruri pe degeaba.

— Recunosc c-așa e.

Jenny râde cu poftă și se trage de pielea gâtului.

— Da' asta cum de s-a-ntâmplat? Când am ajuns să fiu în floarea vârstei și să am riduri?

— Ssst, prostuțo! Să n-aud că vorbești așa despre tine. Ești încă tânără și frumoasă. Și ai în față jumătate din viață cel puțin.

Jenny se uită la ea, gânditoare.

— Ai poze de atunci?

— Doar câteva. N-am reușit să iau multe cu mine când am plecat din Paris. Alea pe care le am sunt în câteva cutii de tablă la mine în dulap.

— Acolo sunt?

— Da, ar trebui să fie, undeva sub haine. Niște cutii ruginite, bătute de toți sfinții. Au fost prin lumea largă și se vede. Una din ele a fost la un moment dat o cutie cu ciocolată. Mi-a dat-o Allan, așa că n-am vrut niciodată s-o arunc. Datorită lui îmi place la nebunie acum să-mi strâng amintirile în cutii de tablă.

— O să le caut diseară. Ce palpitant! Dacă găsesc poze, o să le-aduc mâine aici ca să-mi poți spune tot despre fiecare persoană de-acolo. Mai vrei o căpșună?

Tyra se smiorcăie și dă din mânuțe. Scâncetele ei în curând se transformă în urlete din toți rărunchii. Jenny o ia în brațe și-o ține pe micuță lipită de ea, o sărută pe obraz și-o dă huța-n sus și-n jos ca s-o liniștească.

— Probabil că-i e foame. O să trebuiască s-o duc jos la

restaurant. Ne-ntoarcem repede. Tu odihnește-te ca să poți să-mi spui mai multe despre Paris mai târziu.

Doris dă din cap, dar are ochii obosiți, și pleoapele i s-au lăsat în jos înainte ca Jenny să reușească să-și întoarcă privirea. Se uită atent la ea o clipă, cu Tyra în brațe. Doris e înfășurată într-una din păturile galbene-pal de la spital. E mică și slabă ca o vrăbiuță. Părul ei alb e lins și rar. Pielea capului se vede lucioasă și albă printre șuvițe. Frumusețea pe care a avut-o mereu în viață a dispărut. S-a dus. Jenny abia rezistă impulsului de a o strânge în brațe și-o pornește repede în jos, spre restaurant. Nu muri, te rog să nu mori cât sunt eu plecată, își spune ea din nou în sinea ei.

Caietul cu coperte roșii
N. NILSSON, GÖSTA

Era perfecționist până-n măduva oaselor și punea atâta suflet în toate, o stare pe care eu, una, n-o trăisem nici până atunci, nici mai târziu, ceva care aducea a obsesie. Când picta, putea să stea săptămâni întregi la aceeași pânză. Și în tot timpul ăla n-aveai cum s-ajungi la el. Nu mânca, nu vorbea. Își canaliza toată energia spre numeroasele pete de culoare și spre compoziția care se forma. Era o iubire, o patimă care-i cotropea trupul și conștiința. Nu putea face nimic în privința asta, zicea el mereu, era doar o chestiune de a-și asculta simțurile și de a lăsa tabloul să capete formă.

— Nu eu sunt cel care creează tabloul. Sunt întotdeauna uimit când văd lucrarea terminată. Imaginile pur și simplu vin către mine de parcă altcineva ar fi luat frâiele în mână, zicea el de fiecare dată când îl întrebam despre munca lui.

L-am urmărit adesea de la distanță. Fascinată de faptul că, deși criticii puseseră toată artileria pe el, a reușit să-și păstreze energia creatoare. Erau și cei care pretindeau că-l înțeleg, care-l salvau de la inaniție cumpărându-i tablourile. Oameni cu mulți bani și de-a dreptul obsedați de artă.

Visurile noastre legate de Paris au devenit un fel de fundal în apartamentul ăla de pe Bastugatan. Pereții studioului erau acoperiți cu imagini din orașul nostru iubit. Pe unele le pictase el însuși, altele erau decupate din ziare, și mai erau și ilustrate pe care i le trimisesem eu. Adesea vorbeam despre orașul după care tânjeam amândoi și în care el voia să se reîntoarcă. Fantazam despre cum o s-o pornim noi înapoi și-o s-ajungem acolo într-o bună zi.

Când s-a sfârșit războiul în 1945, amândoi ne-am dus pe Kungsgatan[28] ca să sărbătorim evenimentul cu toți ceilalți. Nu era în firea lui Gösta să iasă în stradă și să stea în mijlocul mulțimii, dar ăsta era un moment pe care nu voia să-l piardă. A mers cu steagul francez în mână, eu, cu cel suedez. Euforia care

îi cuprinsese pe oameni când au aflat că se terminase conflictul luase o formă aproape fizică. Râdeau, cântau, strigau și aruncau confetti.

— Doris, tu știi ce-nseamnă asta? Acum putem pleca, putem să plecăm în sfârșit.

Gösta a râs mai tare decât îl auzisem eu râzând vreodată și a agitat tricolorul în aer. El, care era deseori așa de încrâncenat și neîncrezător când venea vorba de viitor, părea în sfârșit plin de speranță.

— Inspirație, draga mea. Trebuie să-mi găsesc din nou sursa de inspirație. E acolo, nu aici.

În priviri i-a apărut o bucurie fără margini la gândul c-o să-și vadă din nou prietenii pictori din Montmartre.

Dar n-am avut niciodată banii de care era nevoie. Și nici curajul de a face ce făcuserăm în tinerețe, adică să ne strângem pur și simplu boarfele și s-o luăm din loc. Așa cum se-ntâmplă cu toate iubirile pierdute, ceea ce-ți rămâne în minte devine până la urmă ceva deosebit de fantastic, de ireal. Într-un fel mă bucur că n-a reușit să se-ntoarcă la Paris. Dezamăgirea ar fi fost probabil mult prea mare și n-ar fi putut-o suporta. Și-ar fi dat seama că inspirația nu era nicidecum legată atât de puternic de un loc anume, așa cum își închipuia el, că inspirația asta se afla în el, în interiorul lui, că era de datoria lui s-o găsească și s-o folosească, indiferent cât de încet și de anevoie ar fi făcut acest lucru. Și să-l facă mereu și mereu, la nesfârșit.

Orașul ne urmărea ca o umbră neclintită a trecutului, a unui timp când totul fusese mult, mult mai bine. Cu mâna pe inimă pot să spun că și astăzi ne urmărește. Prin mobilă, prin cărțile franțuzești, prin tablouri. Parisul e orașul care ne-a subjugat inimile amândurora.

Când G5sta era în toane bune, vorbeam adesea cu el pe franțuzește. Înțelegea doar câte un cuvânt, așa c-am încercat să-l învăț mai mult. Îi plăcea la nebunie.

— O să mergem într-o zi, Doris. Tu și cu mine, repeta el chiar și după ce trebuie să-și fi dat seama că una ca asta n-avea să se-ntâmple niciodată.

Totdeauna dădeam din cap. Dădeam din cap și zâmbeam.

— Da, într-o bună zi, Gösta. Într-o zi cu soare.

Capitolul 27

Jenny îndoapă fetița cu mâncare pentru bebeluși, tocăniță și cartofi, din borcanul de sticlă cu etichetă colorată. Mâncare organică. Tyra se mânjește la gură cu sos și, între două îmbucături, Jenny i-l dă jos cu lingura. Micuța înghite cu zgomot. Arată cu degetul spre lingură și încearcă să prindă aerul cu mânuța. Jenny clatină din cap și apoi își dă capul pe spate.

— Trebuie să ne grăbim. Hai, repede, repede! Grăbește-te să termini cât mai repede, spune ea cu glas ca de copil, când duce lingura la gura fetiței.

Tyra deschide gura mare ca să intre avionul, dar pe urmă o închide cu un plescăit și începe să întindă mâna după lingură, protestând vehement. Cei de la masa de alături se uită cu severitate când scâncetul se transformă într-un țipăt ce-ți sparge urechile. Jenny depune armele și-i dă lingura Tyrei. Fetița se liniștește imediat și dă cu lingura în farfurie, împroșcând cu sos în toate părțile. Vecinii se uită iar cu severitate. „Dă-te bătută, cel puțin nu plânge", gândește Jenny, ștergând masa cu un șervețel ca să curețe grosul.

— Mami se-ntoarce imediat.

Se scoală de pe scaun și merge în fugă la bufet, de unde cumpără un sendviș, uitându-se mereu la fetița de pe scaunul înalt. Până să se-ntoarcă la masă, a mușcat de două ori din pâinea uscată. Așteaptă puțin și lasă gustul șuncii suedeze să-i umple gura. Deodată se ițește o amintire. Sendvișurile pe care i le făcea Doris ca să le ia la școală, primele sendvișuri adevărate pe care le-a avut în cutia ei pentru mâncare. Înainte totdeauna mâncase sărățele sau biscuiți, poate un măr sau două.

Jenny își aduce aminte exact unde era când s-au văzut prima dată. Stătea în colțul canapelei roșii, cu o pătură înfășurată strâns pe lângă ea, și se uita la ecranul luminos al televizorului. Avea patru ani. Doris bătuse la ușă, neanunțată, și intrase într-o casă în care domnea haosul. Apoi era mama ei. Adormită pe covorașul din bucătărie, cu saliva curgându-i pe la colțul gurii.

Fusta nu-i ajungea nici măcar până la jumătatea coapselor, iar ciorapii îi erau rupți chiar sub genunchi. Micuța Jenny o văzuse căzând. O dâră de sânge uscat era dovada că se tăiase în ceva.

Pe Jenny o trec fiori reci. Amintirea spaimei de atunci o face să se cutremure. Amintirea despre cum se dăduse înapoi când bătrâna doamnă ciudată, care vorbea englezește cu accent, a intrat în cameră. Crezuse că Doris era cineva de la asistența socială care venise s-o ia cu ea, un lucru cu care maică-sa o amenințase de multe ori până atunci. Își trăsese pătura și mai sus, așa că jumătate din față îi era acoperită. Aerul pe care-l respira se dusese drept în pătură și o umezise. Și atunci Doris a dat cu ochii de Elise. Ea o întorsese pe o parte și chemase ambulanța. Ea o mângâiase pe frunte în timp ce așteptau să sosească ajutorul. Fiindcă cei doi paramedici musculoși au scos-o pe Elise în aerul rece al nopții, Doris se așezase pe canapea lângă Jenny. Părul i se umezise la tâmple de la transpirație, și inima îi bătea așa de repede, încât Jenny simțea cum pulsul lui Doris pătrunde prin trupul ei. Doris plângea și într-un fel lacrimile alea o făceau să pară mai puțin primejdioasă. Lui Jenny îi clănțăneau dinții. Se uita fix înainte și dârdâia din toate încheieturile. Nu fusese în stare să se oprească din tremurat. Doris cu blândețe i-a luat bărbia într-o mână caldă făcută căuș și cu cealaltă a mângâiat-o pe spate. A liniștit-o și a spus „Gata, gata, șșșt" de atât de multe ori, încât vorbele ei au devenit o melodie care a umplut camera cufundată în tăcere.

Au stat așa ore întregi. Doris nu încercase să vorbească cu ea. Atunci, nu. Jenny adormise în poala ei în seara aia, cu mâna caldă a lui Doris pe obraz.

Jenny e distrasă de la gândurile ei de o bufnitură. Tyra a aruncat borcanul pe podea și e plină de mâncare pe față și pe tricou. Jenny i-l scoate și o șterge pe față cu partea curată înainte de a-l băga în sacul cu lucruri de spălat și de a lua unul curat. Tyra a reușit deja să-și pună mânuțele lipicioase pe burtica rotunjită. Cu o expresie de mulțumire pe chip, studiază modelul făcut de piureul împrăștiat și bate din nou din palme, doar așa ca să fie sigură că mozoleala se întinde și mai mult pe pielea ei albă.

— Vai, nu, Tyra! Trebuie să ne mișcăm repede, să ne grăbim. Haide, repede!

O freacă cu un șervețel umed pe burtică, pe gât, pe față și pe mânuțe și pe urmă o mută în cărucior pe jumătate dezbrăcată. Pune deoparte tricoul curat. Lăsând un haos total pe masă, Jenny pleacă repede, împingând căruciorul. Trebuie să se întoarcă la Doris, trebuie s-o mai audă spunând și alte chestii. Trebuie să audă tot înainte să moară. Aproape aleargă pe coridor, practic intră pe ușă clătinându-se.

— Cum de-ai știut să apari chiar atunci?

Doris deschide ochii mirată, trezindu-se din moțăială. Se freacă ușor la ochi. Tyra strănută și se jeluiește în gura mare. Jenny se străduiește să-i pună tricoul curat, cu ochii ațintiți la Doris.

— Cine te-a chemat? Când i-ai salvat mamei viața, prima dată când te-am întâlnit. Cum ai știut?

— M-a…

Doris își drege glasul, nu poate să spună cuvintele. Jenny ia paharul cu apă de pe noptieră și o ajută să bea.

— M-a sunat ea, continuă Doris.

— Mama?

— Da. N-o mai văzusem de câțiva ani, de când erai tu mică de tot. Uneori îmi scria, și eu îi dădeam telefon din când în când. Era scump să vorbești la telefon pe vremea aia, și ea răspundea foarte rar.

— Dar ce-a spus când te-a sunat? Ce te-a făcut să vii în SUA?

— Scumpo…

— Spune-mi! Poți să-mi spui orice. Ea e moartă. Vreau să știu adevărul.

— Mi-a spus că avea de gând să te dea.

— Să mă dea? Cui?

— Oricui. A spus c-avea de gând să se ducă într-unul din cartierele bogate din New Jersey și să te lase pe trotuar. Că orice-ar fi mai bine decât să-ți duci viața alături de ea.

— Probabil c-avea dreptate din punctul ăsta de vedere. Din câte mi-aduc aminte, drogurile ei mi-au condus viața, nu ea. Orice ar fi fost mai bine decât asta.

— Am venit imediat. Am prins un avion din Stockholm chiar în seara aia.

— Și dacă…

— Da, și dacă…

— Și dac-ar fi murit atunci, pe loc. S-ar fi putut să am alt fel de viață.

— Da, cred că exact asta încerca și ea să facă. Elise nu mai voia să trăiască. Nu putea să se descurce.

— Datorită ție n-a murit.

— A fost o chestie de sincronizare.

Doris o strânge ușor de mână ca să-i arate că glumește chiar și când e copleșită de amintirea asta tristă.

— O să mă joc de-a „și dacă" toată seara.

— Ce s-ar fi întâmplat dacă n-ajungeam să te cunosc niciodată?

— Nu, pentru nimic în lume. Nu pot să mă gândesc la așa ceva, nici măcar ca un joc. Tu trebuie să existi, Doris. Nu știu dacă pot să mă descurc fără tine.

Izbucnește în lacrimi.

— Tu mi-ai salvat viața!

— O să te descurci, Jenny. Ești puternică. Mereu ai fost puternică.

— N-am fost puternică în ziua când a trebuit să mă ții de bărbie ca să nu-mi mai clănțăne dinții.

— Aveai patru ani atunci, scumpa mea. Dar da, erai puternică chiar și atunci. Și curajoasă. Erai cum spun eu. Primii ani de viață i-ai trăit într-un haos total și totuși ai reușit să supraviețuiești și să devii femeia care ești astăzi. Nu-ți dai seama?

— Da ce sunt eu astăzi la urma urmelor? O mamă jerpelită cu trei copii, care nu are nicio carieră.

— De ce spui asta? De ce te vezi jerpelită? Ești mai frumoasă decât cei mai mulți oameni. Și mai deșteaptă. Și tu știi bine asta. Ai fost și manechin. Și-ai fost și la colegiu.

— Am o față ca o foaie de hârtie pe care nu scrie nimic. Și un corp lung și slab. Asta-i frumusețe? Nu, nu e nici pe departe. Asta înseamnă să fii cineva care poate să se adapteze la cerințele

schimbătoare ale mediului în care trăiește. Care poate face plăcere cuiva. La asta se reduce moda. Și, pe deasupra, nici n-am terminat școala. L-am întâlnit pe Willie. Și-am devenit mamă.

— Nu te mai desconsidera atâta. Niciodată nu e prea târziu, pentru orice.

Doris îi aruncă o privire severă.

— Cine zice asta? Că nu e niciodată prea târziu? Tu ai spus cu gura ta că e mai ușor să fii tânără și frumoasă.

— Da' frumoasă ești. Ești și talentată. Așa. Asta ajunge. Concentrează-te pe altceva. Pune-te pe treabă și cultivă-ți talentele mai degrabă decât să treci prin viață cu convingerea că nu ești destul de bună. Pune-te din nou pe scris. Dezvoltă-ți personalitatea. Până la urmă asta-i tot ce contează cu adevărat. Niciodată nu ești altceva decât sufletul pe care-l ai.

Jenny pufnește.

— Să scriu. Totdeauna mi-ai spus asta.

— Când o să-ți dai seama că ești talentată? Ai câștigat concursuri când erai la colegiu. Ai uitat?

— Da, poate c-am câștigat câteva concursuri. Da' despre ce trebuie să scriu? N-am niciun subiect despre care să scriu. Nici unu'. Viața mea e plată. Perfectă, probabil după părerea celorlalți. Fără niciun pic de pasiune. Fără aventuri. Willie și cu mine suntem ca doi prieteni, care fac să meargă afacerea, familia noastră. Nici mai mult, nici mai puțin.

— Atunci ieși pe interval cu ceva.

— Să ies pe interval cu ceva?

— Da, construiește-ți viața pe care o vrei tu. Și pune…

Aici face o pauză, aproape nemaiputând să respire, și pe urmă continuă în șoaptă:

— …totul pe hârtie. Nu pierde ocazia asta. Nu-ți irosi amintirile. Și, pentru numele lui Dumnezeu, nu-ți irosi talentul!

— Tu așa ai făcut?

— Da.

— Îți pare rău?

— Da.

Dintr-odată, Doris tresare, și bărbia, grea, îi cade în piept.

Gura i se strâmbă și bătrâna strânge tare din ochi. Jenny strigă după ajutor și o soră vine alergând. Apasă pe butonul de alarmă și, cât ai bate din palme, trei femei îmbrăcate în alb stau aplecate deasupra patului lui Doris.

Jenny încearcă să tragă cu ochiul printre umerii lor.

— Ce se-ntâmplă? E bine?

Expresia de pe fața lui Doris a revenit la normal, gura i s-a destins. Dar pielea i-a căpătat o ușoară nuanță de mov-albăstrui.

— Trebuie s-o ducem iar jos, la Terapie Intensivă.

O soră o dă la o parte pe Jenny și scoate piedica de la roțile patului.

— Pot să vin?

O altă soră, cu păr negru și scurt, clatină din cap.

— Are nevoie de odihnă. O să vă ținem la curent.

— Da vreau să fiu acolo dacă, când, dacă…

— O s-avem grijă să fiți acolo. Acum pare din nou stabilizată, dar inima îi bate un pic mai neregulat. E normal. Știți, așa de-aproape de sfârșit.

Zâmbește cu compasiune și apoi se duce după celelalte, care au început deja să împingă patul pe coridor în jos. Jenny rămâne pe loc, acolo unde e, urmărindu-le, cu inima bătându-i mai-mai să-i sară din piept. N-o vede pe Doris peste capul de lemn și oțel al patului. Își încleștează pumnii și se ia singură în brațe.

Capitolul 28

Găsește cutiile de tablă, cu fotografii, în fundul dulapului. Una, cu un strat gros de bandă adezivă pus de jur-împrejurul ei, una fără. Taie banda cu un cuțit de bucătărie și pe urmă deschide amândouă cutiile și întinde pozele într-un semicerc pe masa din bucătărie. Amestecă amintirile de la Paris cu amintirile de la New York. Acolo, chiar în mijlocul grămezii, găsește o poză în care e ea. O fetiță cu părul numai inele dansează, și fusta se învârtește în jurul ei. Surâde și o pune deoparte. O s-o țină ca să i-o arate lui Willie mai târziu. Una din puținele fotografii de când era ea mică. Multe din celelalte fotografii sunt mai vechi. Într-una Doris se reazemă de un zid, ținându-și pălăria cu mâna. Capul e în profil. Se uită către Turnul Eiffel. Are pe ea o fustă plisată de culoare închisă și ceea ce pare să fie o bluză asortată, cu guler alb și nasturi îmbrăcați. Buclele unduitoare îi încadrează chipul. Alta e un prim-plan. Sprâncenele lui Doris sunt subțiri și conturate foarte precis, vopsite cu negru. Pe față e dată cu pudră albă și pe buze, cu ruj sidefat. Are gene lungi și privirea pierdută de parcă s-ar visa în altă parte. Jenny ia poza alb-negru și o studiază mai îndeaproape. Pielea lui Doris e perfect netedă, fără nici măcar o urmă de riduri sau de pete de la soare. Are nas delicat și drept, ochi mari, obraji rotunjiți ca ai unei adolescente. Arată atât de tânără și incredibil de frumoasă.

Ochii lui Jenny cercetează pozele cu luare-aminte. E ca și cum ar fi în altă epocă, în alte timpuri. Cuvintele scrise de Doris au altă greutate acum, când vede cum au arătat de fapt lucrurile. Ia o poză cu Doris încălțată cu niște pantofi cu tocuri înalte și multe barete și îmbrăcată cu o rochie cu fustă cloș și un rever lat peste piept. Pozează cu o mână puțin depărtată de corp. Bărbia îi e ridicată, și pe chip se vede cât e de hotărâtă. Ochii privesc pe lângă aparatul de fotografiat. Pe cap are o pălărie rotundă ca o cipilică de lână. Nu seamănă deloc cu anii ’80 când Jenny însăși a pozat pentru un fotograf. Pe vremea aia trebuia să-ți țuguiezi buzele și, în mod ideal, chiar să le desfaci. Ochii trebuiau să facă dragoste cu aparatul de fotografiat, așa ți se spunea, și sânii

trebuiau să fie puși în valoare de linia îndrăzneață a gâtului și, în mod ideal, frecați cu ulei ca să strălucească. Fotografii încercau să dea impresia că părul manechinelor flutura în vânt folosind ventilatoare imense, dar rezultatele n-au fost niciodată grozave: șuvițe rebele le cădeau pe față, le intrau în ochi sau se ridicau în creștetul capului. Dacă exista ceva care să le-nfurie pe coafeze în anii '80, păi, fără discuție, erau ventilatoarele alea. Zâmbește când își aduce aminte. Într-o zi o să le-arate copiilor pozele pe care le-a pus la păstrare în pod. Sunt tot în portofoliul de manechin pe care a trebuit să-l poarte după ea mereu. Cel pe care li l-a arătat fotografilor și agenților de publicitate pe vremea când își căuta de lucru. Willie a văzut pozele, dar copiii nu. Nu știu nimic despre viața ei de dinainte. Cel mai bine e dac-o să le spună ea cu gura ei. Pentru ca să nu treacă prin ce-a trecut ea. Doris ar fi trebuit să-i spună mai demult.

Sună telefonul și Jenny se repede să răspundă ca să nu se trezească Tyra din cauza zgomotului.

— Bună, dragul meu!

— O să-ți spun doar o singură dată. E clar? Vino acasă!

Jenny rămâne cu gura căscată când vede izbucnirea neașteptată. Se duce în bucătărie, trage după ea ușa de la dormitor, dar n-o închide de tot ca s-o poată auzi pe Tyra dacă e nevoie.

— Ce e?

— Nu ești aici, asta e. Vino acasă!

— Nu. Am discutat deja chestia asta. Stau cât timp e încă în viață! șuieră ea în telefon.

— Știi la ce mă expui? O să-mi pierd serviciul dacă treaba asta mai continuă.

— Mai continuă? Ce să continue? Spune-mi ce e!

— Haos. Haos, asta e.

— S-au bătut băieții?

— S-ar putea spune și asta. Se bat întruna. Nu pot să merg și la serviciu, să am grijă și de ei, și să am grijă și de casă. Pur și simplu nu merge. Nu știu cum să mă descurc!

— Liniștește-te! Te rog, liniștește-te! Dracu' nu-i chiar așa de negru. Putem aranja lucrurile. Pur și simplu ai nevoie de ajutor

de la cineva.

— Cât o mai duce?

Jenny simte că se rupe ceva înăuntrul ei. Acum ea e cea care nu mai suportă.

— Cât? Așteapt-un pic, s-o întreb pe doamna cu coasa, că tot ne stă ea în coaste la amândouă. De unde dracu' să știu? Dar, oricum, mulțumesc fiindcă întrebi și tu în sfârșit ce face. Nu e bine. Ăsta-i răspunsul. Nu mai are mult. Și nici eu nu mă distrez aici, în caz că te interesează. O iubesc. E singura bunică pe care-am avut-o vreodată. Nu, chiar mai mult, e ca mama mea. Mi-a salvat viața odată și n-am de gând s-o las să moară singură. Faptul că poți să-mi pui o asemenea întrebare…

Willie nu spune nimic un timp destul de lung. Când începe să vorbească din nou, i se simte jena în glas, parcă își cere scuze.

— Iartă-mă, draga mea! Te rog să mă ierți. Am mers prea departe. Dar sunt disperat de ce-i aici. Vorbesc serios. Cum reușești tu să te descurci de dimineață până seara? E îngrozitor.

— Mă descurc fiindcă vă iubesc pe toți. Nimic mai simplu.

Îl aude zâmbind la telefon. Așteaptă să spună el ceva.

— Cum o cheamă pe fata aia pe care-am folosit-o ca baby-sitter nu demult?

— Aia care stă pe Parkway Drive? Sophie.

— Crezi c-ar putea să ne dea o mână de ajutor, să facă de mâncare pentru băieți și să fie aici după-amiaza când vin ei de la școală?

— Poate. Dă-i un telefon și întreab-o! Pot să-ți trimit numărul ei.

— Mulțumesc. Ți-am spus că ești nemaipomenită?

— Nu. De fapt e prima dată când spui asta.

— Iartă-mă! Sunt incredibil de egoist.

— Incredibil.

— Da', oricum, îți place de mine?

Ea tace o clipă și nu-i răspunde.

— Da. Uneori. Ai și părți bune.

— Mi-e dor de tine.

— Mie nu. Nu când te porți așa. Trebuie să-ți dai seama că pentru mine e important să fiu aici. Și că și-așa e destul de greu.

— Iartă-mă! Vorbesc serios.

— Bine.

— Iartă-mă, iartă-mă, iartă-mă!

— O să mă mai gândesc. Cum a mers treaba cu Allan?

— Care treabă? Cu cine?

— Cu Allan Smith. Trebuia să-l întrebi pe Stan. Nu, să nu-mi spui c-ai uitat! Trebuie neapărat să-l găsim!

— Fir-ar să fie! A fost atâta zăpăceală aici, scumpa mea, că pur și simplu am uitat.

— Cum ai putut să uiți? E așa de important! Așa de important pentru mine și pentru Doris.

— Iartă-mă încă o dată! Sunt îngrozitor. Îl sun acum. Chiar acum! Te iubesc. Vorbim curând!

Caietul cu coperte roșii
A. ANDERSSON, ELISE

O rochiță roșie cu fusta largă. Bucle bălaie, care se cârlionțau la tâmple. Mâini care se mișcau întruna prin aer. Totdeauna ai dansat, Jenny. Printre picioarele mele, numai printre picioarele mele. Am încercat să te prind, și tu ai râs. Atunci te-am apucat de o mână, te-am tras lângă mine și-am râs amândouă. Te-am gâdilat pe burtică. Burtica ta caldă și moale… Tu m-ai tras de urechi și mi-ai frecat lobii cu degetele. M-a durut când ai făcut asta, dar n-am vrut să-ți spun să nu mai faci. N-am vrut să te îndepărtez tocmai acum când veniseși atât de aproape.

Clipele alea pe care le-am petrecut împreună au fost și rămân cele mai bune din viața mea. Nu mi-a fost dat niciodată să trăiesc bucuria de a fi mamă. Poate că e foarte bine. Dar te-am avut pe tine. Mi-a fost dat să fiu parte din viața ta. Mi-a fost dat să-ți ofer iubire necondiționată. Mi-a fost dat să fiu lângă tine când mama ta nu-ți era de ajuns. Sunt atât de fericită c-am putut să te ajut! Pentru mine a fost un dar, și chiar și astăzi mi-e un pic rușine că, din când în când, am simțit o ușurare când maică-ta a dispărut. Când mi-a fost dat să-ți fac pachețelul cu mâncare, să te duc la școală, să te sărut când ne despărțeam. Când mi-a fost dat să te ajut la teme. Când mi-a fost dat să te duc la grădina zoologică, să cânt cântecele cu toate animalele și să mănânc înghețată.

Nu voiai niciodată să mai mănânci carne după ce mergeam la grădina zoologică. Stăteai acolo, pe scăunelul tău, și strângeai din buze de câte ori încercam să-ți dau șuncă sau carne de pui ori pește.

— Puii sunt vii și sunt fericiți, spuneai tu hotărâtă. Vreau să trăiască. Toate animalele trebuie să trăiască!

Și în felul ăsta mâncam orez și cartofi câteva săptămâni până când, așa cum fac copiii adesea, uitai de animale și începeai să mănânci din nou. Aveai suflet bun chiar când erai copil, Jenny. Erai prietenă cu toată lumea. Chiar și cu maică-ta, care te-a lăsat baltă de atâtea ori. Elise nu era acolo. Elise nu înțelegea de ce ai

tu nevoie. N-avea o viață ușoară, dar nici tu n-aveai. Nimănui nu-i era ușor în ceea ce-o privea pe ea.

Îți trimitea cadouri de la centrul de dezintoxicare, unde era ea. Jucării imense pe care trebuia să le luăm de la poștă. Corturi mici pentru copii, case cu păpuși, urși de jucărie imenși, mai mari decât erai tu. Ți-aduci aminte de asta? Așteptai cu nerăbdare să sosească jucăriile. Cu mai multă nerăbdare decât așteptai s-o vezi din nou pe ea. Ne jucam cu jucăriile alea ore în șir. Erai doar tu și cu mine. Tu și eu, și jocurile noastre. Amândouă ne simțeam în siguranță.

Capitolul 29

Chiar pe fundul cutiilor de tablă Jenny găsește un număr de scrisori. Plicuri subțiri cu adresa lui Doris și timbre din America. Se uită la dată și la scris. Le lasă din mână imediat. Le lasă să cadă pe podea.

Jeturile fierbinți de apă o încălzesc la duș, dar ea tot tremură. Se așază în colț, ghemuită cu para de la duș între genunchi. Își vede imaginea reflectată în metalul lustruit. Își vede ochii, par așa de obosiți, cu laba-gâștei săpată adânc în pielea din jur. Ar trebui să doarmă un pic, ar trebui să se culce lângă Tyra. Dar cu halatul de baie roz al lui Doris strâns bine pe lângă ea, se așază pe scaun și se uită fix la scrisori. Oare în scrisorile astea a scris maică-sa că vrea să scape de ea?

În cele din urmă își ia inima în dinți. Smulge scrisorile din plicuri.

Bună, Doris. Am nevoie de bani. Poți să-mi mai trimiți?

Una după alta. În scrisori nu e nicio vorbă de bun-găsit ori de bun-rămas, nicio întrebare despre cum se simte Doris.

Cărțile pe care mi le-ai trimis au sosit. Mulțumesc. Cărțile de școală sunt bune, dar am nevoie și de bani. Avem nevoie de bani pentru mâncare și ceva haine noi pentru asta mică. Mulțumesc pentru înțelegere.

Jenny aranjează scrisorile după data de pe timbre. Le pune în ordine. Trebuie spus de la bun început că în toate se cereau bani. Dar pe urmă se schimbă tonul.

Doris. Nu mă descurc cu ea aici. Vrei să știi cum am rămas gravidă cu ea? Nu ți-am spus niciodată. Eram înnebunită de plăcere. Ca de obicei, heroina era de vină. Nici măcar nu știu cum arăta tipul. Doar c-a venit de undeva și mi-a tras-o toată noaptea. Din greu. Eram toată numai vânătăi. Ce copil ar vrea să vină pe lume în felul ăsta? Era și ea

afectată de heroină când s-a născut. A țipat și iar a țipat de mă scosese din minți. Te rog, vino înapoi și ajută-mă!

Jenny citește mai departe.

Nu doarme de când ai plecat tu. Adoarme plângând. În fiecare noapte. N-am de gând s-o mai țin. O s-o dau primului om pe care o să-l văd mâine. N-am vrut-o niciodată.

— Alo! Alo! Cine e?

Jenny stă cu telefonul în mână și se holbează la poza lui Willie de pe ecran.

— Jenny? Jenny, tu ești? S-a întâmplat ceva? A murit Doris?

— Nu m-a iubit niciodată.

— Cine? Doris? Fără discuție, te-a iubit. Fără discuție, scumpo!

— Mama.

— Ce vrei să spui? Ce s-a-ntâmplat? Ce ți-a spus Doris?

— Nu mi-a spus nimic. Am găsit niște scrisori. Scrisori în care maică-mea scria că mă urăște. Că eram afectată de heroină când m-am născut.

— Da' știai deja treaba asta, nu-i așa?

— A fost violată. O noapte-ntreagă. Așa am fost concepută.

— Zău?

— Tare-aș vrea să nu fi deschis niciodată scrisorile.

— Draga mea… spune el, respirând cu greutate la telefon. Știai că sunt de la ea înainte de a le deschide?

— Am recunoscut scrisul. N-am putut să mă abțin.

Își pierde controlul și începe să strige.

— Copilărie nenorocită și de căcat!

— Dar acum ești om în toată firea, scumpo, ai o viață ca lumea. Mă ai pe mine. Și copiii. Ei o iubesc pe mama lor. Și eu te iubesc pe tine mai mult decât orice pe lume.

Jenny își trage nasul și se freacă la ochi. Își trece mâna prin păr.

— Da, te am pe tine. Și copiii.

— Și-ai avut-o pe Doris toată viața. Închipuie-ți dacă n-ar fi

fost ea.

— Maică-mea probabil m-ar fi dat cuiva.

— Doris a venit când maică-ta trebuia să intre la dezintoxicare. Sunt sigur că atunci a scris scrisorile alea, când era afectată la maximum. Telefonul era scump pe vremea aia. Sunt sigur că le-a scris și le-a pus la poștă fără să se gândească. Doris n-ar fi trebuit să le păstreze. Au fost și perioade când ați dus-o bine împreună.

— Ce naiba știi tu despre asta?

— Nu vorbi urât! Încerc să te mângâi. Și știu. Mi-ai spus tu.

— Și dac-am inventat totul? Ca să par normală.

— Ai inventat?

— Poate. Un pic. Nu țin minte.

— Aruncă scrisorile alea. E o istorie care a trecut de mult. Nu contează acum. Încearcă să dormi dacă poți.

— Contează. Cum să nu conteze?! Toată viața am trăit cu speranță.

— Ce vrei să spui, cu speranță?

— Că m-a iubit până la urmă.

— Te-a iubit. Nu era în toate mințile când a scris lucrurile alea. Și ești iubită. Eu te iubesc. Te iubesc mai mult decât orice pe lume. Copiii te iubesc. Însemni așa de mult pentru mulți oameni. Să nu uiți asta niciodată. N-a fost vina ta.

— N-a fost vina mea.

— Nu, n-a fost vina ta. Nu este niciodată vina unui copil dacă părinții nu sunt îndeajuns de aproape de ei. Drogurile au fost de vină.

— Și violul.

— N-ai făcut-o tu. Trebuia să vii pe lume. Ca să fii soția mea și mama minunată a copiilor noștri.

Lacrimile îi curg din nou șiroaie pe obraji.

— Doris o să moară curând.

— Știu că e greu. Îmi pare rău că m-am gândit numai la mine când am zis c-ar trebui să vii acasă.

— Deci nu crezi c-ar trebui să vin acasă?

— Nu. Mi-e dor de tine, te iubesc, am nevoie de tine, dar acum înțeleg. Tare-aș vrea să fiu acolo ca să te sărut de noapte

bună.

— Și să mă ții în brațe.

— Da, să te țin în brațe. Încearcă să dormi acum, draga mea. O să se-ndrepte lucrurile. Te iubesc. Mai mult decât orice pe lume.

Jenny închide telefonul și continuă să se uite fix la plicuri. Nu vrea, n-ar trebui, dar nu se poate abține. Citește cuvintele întruna, fără să se oprească. Cuvinte de la o mamă care n-a fost lângă ea. Care n-a fost mamă.

Capitolul 30

Nu durerea. Nu greața. Nu amărăciunea. Nu dorul de familia de acasă. Amintirile uitate sunt cele care scot mereu capul la lumină. Una câte una. O bântuie. Tot ce-a reprimat mereu. O ține trează în noaptea neagră, tăcută de la Stockholm. Până la urmă sunt așa de multe gânduri care i se învârtesc în cap, încât o lasă pe Tyra și se duce să stea la masa din bucătărie, înfășurată într-o pătură și cu genunchii goi, pe care-i ține strânși sub bărbie. Are în față vraful de hârtii ale lui Doris. Povestea vieții ei. Începe să citească și caută amintiri plăcute. Dar nu se poate concentra. Literele se amestecă. Dintr-odată nu mai înțelege cuvintele în suedeză.

Toate amintirile ei cele mai neplăcute sunt în engleză. Toate amintirile ei cele mai neplăcute sunt din America. Limba suedeză reprezintă siguranța. Doris e iubire. A venit când a fost nevoie de ea și a stat cât a fost nevoie. Luni întregi, dacă a trebuit. Chiar și când Elise a ieșit de la dezintoxicare, Doris a fost normalitatea. Pentru un copil care n-a știut niciodată ce e normalitatea, care doar a zărit-o în viața prietenilor, a fi normal era un lucru minunat pentru oricine. Sendvișuri în cutie, amintiri despre echipamentul de gimnastică și tema pentru acasă, formulare semnate care trebuiau date înapoi profesorului, două cozi împletite din părul ei lung, haine curate și mâncare caldă pe farfurii adevărate.

Spre deosebire de ceea ce era exact opusul. Viața când ea și maică-sa rămân singure. Viața când se ducea la școală cu pantofii rupți. Ține minte niște pantofi cu o gaură enormă în pingele. Întotdeauna își trăgea piciorul ăla după ea ca să nu vadă prietenii ei petele de murdărie de pe șosetă și să râdă de ea. Chestia asta a dus la un fel al ei de a merge, cu niște salturi, care, chiar și acum, își face uneori simțită prezența.

Nopțile alea când Doris îi spunea că maică-sa o să vină acasă erau cele mai grele, când teama ce o cuprindea nu se domolea deloc. Doris promitea întotdeauna că o să mai stea puțin și întotdeauna se ținea de cuvânt. Doris a făcut întotdeauna ce a

promis. Minunata Dossi, care știa să te liniștească așa de bine.

Se duce înapoi în pat și se lungește lângă trupul moale și cald, de copil al Tyrei. O mângâie pe părul blond și-i șterge mucii de la nas care i-au curs pe pernă. Copila nu poate să respire pe nas. E înfundat și umflat. „Îmi trebuie niște picături pentru nas", își spune Jenny, sculându-se ca să meargă la baie. Scotocește printre lucrurile lui Doris. Găsește fixativ pentru păr, loțiune de păr, măști. Doris a pus totdeauna mare preț pe părul ei, și Jenny știe asta. De obicei își peria podoaba capilară de cel puțin o sută de ori pe zi. Când a cunoscut-o Jenny, părul lui Doris era încă lung și des, cu doar câteva fire argintii, răzlețe, prin părul blond-închis. Îl lăsase să încărunțească în mod natural, nu îl vopsise niciodată. Acum e argintiu și foarte rar. Tuns scurt într-un fel pe care e sigură că-l detestă. A uitat cu totul de picăturile pentru nas și acum strânge fixativul, bigudiurile și masca pentru păr. Le pune pe toate în săculețul cu lucruri mărunte.

Doris n-ar trebui să moară urâtă. A fost întotdeauna cea mai frumoasă femeie de pe pământ. Jenny scotocește printre farduri. Găsește fard de pleoape, fard de obraz roșu-ruginiu și niște pudră. Ruj. Se simte imediat mai înviorată și începe să se uite printre rochiile din dulap. Doris nu poate să moară într-un halat alb, de spital, care se descheie întruna și lasă să i se vadă pielea albă și zbârcită. Dar rochiile-sac obișnuite din dulap nu-s nici ele cum trebuie. Sunt prea multe lucruri cenușii și negre care se-nghesuie pe umerașe și nu sunt destule colorate. O să trebuiască să-i cumpere o rochie nouă. Una modernă, veselă. Galbenă sau verde, sau roz. Drăguță și lejeră.

Rochie.

Scrie cuvântul pe un bilețel și pune bilețelul deasupra săculețului cu lucruri mărunte.

E ora 4 dimineața când în sfârșit se bagă și ea în pat. Felinarele de pe stradă lasă să intre raze înguste de lumină prin crăpăturile dintre storuri și fereastră. Închide ochii și se lasă dusă înapoi în New Yorkul tinereții ei. Lângă ea nu mai e Tyra, care-i ține tovărășie fără prea mult haz. E Doris. Care îi spune să nu mai plângă și o iubește. Mângâind-o pe păr când i se face

frică. Făcând-o să se simtă în siguranță și ajutând-o să aţipească. Fredonează încet melodia pe care i-o cânta Doris mereu.

„Summertime, and the living is easy. Fish are jumping. And the cotton is high…”[29]

N-o iubea nimeni. Suspină din străfundul sufletului.

Nu. O iubea totuși cineva. Doris era acolo. Doris e cea care contează. Fredonează mai departe, din ce în ce mai încet, și, sleită de puteri, se cufundă în somn.

Caietul cu coperte roșii
A. ANDERSSON, ELISE

De câte ori se întorcea de la dezintoxicare, avea bujori în obraji și părul frumos aranjat cu o coafură și o culoare nouă. Venea încărcată cu daruri, jucării, haine și ursuleți, dar tu nici măcar nu te uitai la ea. Te ascundeai după mine și mă țineai strâns de coapse. Nu putea s-ajungă la tine atunci și nici nu făcea nimic pentru asta. Așa că distanța dintre voi pur și simplu s-a mărit. Când ai crescut mai mare, ai avut o ușă pe care puteai s-o închizi și prieteni cu care voiai să te joci. Dar ea a încercat într-adevăr și sper că-ți aduci aminte de vremurile bune. Când pregătea o masă cu trei feluri în mijlocul săptămânii și îți invita prietenii cei mai apropiați la prânz. Sau când stătea trează toată noaptea și-ți cosea costumul de Halloween, un rac portocaliu cu cleștii umpluți cu lână. Erai așa de mândră când mergeai cu găletușa ta cu bomboane în ciuda faptului că de-abia mergeai. Costumul era așa de greu, că îți pierdeai echilibrul și cădeai mereu. Închipuie-ți dac-aș avea o poză sau un film, sunt sigură că puștilor tăi le-ar fi plăcut să te vadă.

Elise nu semăna cu nimeni din familia mea. Nu era ca mama, nici ca bunica ta, Agnes. Poate că fragilitatea îi venea de la mama tatălui ei. Kristina era o fire neliniștită. Niciodată nu i-am înțeles fragilitatea lui Elise și soluția pe care i-o sugeram destul de des era să se adune. Adesea mă înfuriam pe ea. În special când îi venea una din ideile ei prostești, cum ar fi să se apuce de prostituție ca să facă mai mulți bani sau să te dea pe tine spre adopție. O spunea fiindcă fie voia mai mulți bani, fie voia să mai stau. Și de obicei avea efect, fiindcă stăteam. Bineînțeles că mai stăteam. De dragul tău. Mai ții minte vara aia când a hotărât să se radă în cap ca să se elibereze? A făcut-o în ciuda protestelor noastre. A mai fost o perioadă când mergea goală prin casă pentru ca tu să crești și să fii un spirit liber. Da, Doamne, Dumnezeule, avea o grămadă de idei ciudate!

Dar pe urmă putea să întâlnească deodată un bărbat și putea să se adapteze după el cu totul. Dacă era muzician, devenea

obsedată de muzică. Dacă era avocat, începea imediat să poarte rochii. Credea în Dumnezeu, era budistă, atee sau orice simțea ea că e potrivit în clipa aia.

Îți aduci aminte de tot ce-ți povestesc, Jenny? Erai acolo. Ai văzut totul. Noi n-o cunoșteam. Nici tu. Nici eu. Probabil nici ea însăși nu se cunoștea.

Capitolul 31

— Uite ce-am adus cu mine, zice Jenny zâmbind și uitându-se la ochii obosiți ai lui Doris, după care începe să scoată diverse lucruri din săculeț.

— Ești gata pentru ora de cosmetică?

Doris clatină ușor din cap.

— Ești nebună, spune ea în șoaptă.

— Sora bunicii mele n-o să moară cu părul lins, zice Jenny în glumă, dar își mușcă buzele când vede panica din ochii lui Doris. Scuză-mă, n-am vrut să spun… nu… a fost o glumă proastă. Foarte proastă.

— E chiar așa de lins? N-am mai văzut o oglindă de când am căzut.

Jenny râde când își dă seama că panica din ochii lui Doris n-are nimic de-a face cu moartea.

— Nu, nu e lins de tot… dar ar putea fi mai bine. Lasă-mă să-mi demonstrez măiestria.

Piaptănă cu blândețe șuvițele de păr subțire, alb-cenușiu. Câteva fire cad și rămân între dinții roșii ai pieptenului.

— Te doare?

Doris clatină din cap.

— E bine, mergi înainte.

Jenny îi ridică ușor capul lui Doris ca să poată ajunge la spate, punându-i mâna la ceafă și trecând încet pieptenele pe toată lungimea părului. Apoi îl răsucește pe bigudiuri, șuviță cu șuviță. Are nevoie numai de șapte. Părul lui Doris e atât de subțire și rar, și pielea capului i se vede din loc în loc. Pulverizează fixativul peste bigudiuri și-i acoperă capul lui Doris cu un șervet de vase cu pătrățele roșii și albe. Pe el e o broderie: un „A” complicat într-o nuanță de roșu ușor mai deschisă.

— Șervetul ăla de vase a fost al mamei mele. Închipuie-ți ce calitate bună! L-am primit și pe ăsta, și niște mobilă de la un vecin bătrân când m-am întors din Anglia, îi explică Doris.

— Din Anglia? Când ai fost acolo?

— O să trebuiască să mai citești.

Doris cască și-și pune capul pe pernă.

— E nemaipomenit tot ce-ai scris tu. Am citit câte puțin în fiecare noapte. Sunt multe lucruri de care nici n-am știut.

— Vreau să-ți dau ție amintirile mele. Ca să nu pălească și să dispară.

— Ții minte așa de multe, așa de multe amănunte.

— Trebuie doar să-nchizi ochii și să te gândești în urmă. Când tot ce ai e timpul, gândurile devin foarte profunde.

— Mă-ntreb ce-o să-mi aduc aminte. Viața mea nu e așa de palpitantă cum a fost a ta. Nici pe departe.

— Nu e niciodată palpitantă când ești prinsă în vâltoarea ei. E doar grea. Nuanțele apar de-abia mult mai târziu.

Doris oftează.

— Sunt atât de obosită, continuă ea în șoaptă. Cred că trebuie să mă odihnesc puțin.

— Vrei ceva?

— Ciocolată, un pic de ciocolată cu lapte ar fi bună.

Jenny scotocește prin săculeț. Își aduce aminte de bucățica pe care a mâncat-o pe furiș când dormea Tyra, dar nu găsește decât ambalajul gol și câteva fărâmituri lipicioase de ciocolată. Se întoarce spre Doris, dar Doris a și adormit. Jenny îi pune repede un deget la gură. Un suflu slab de aer cald o face să se relaxeze.

— Hai, Tyra! Hai să mergem la cumpărături!

Ridică fetița din cărucior și-o lasă să meargă pe jos. Se joacă cu ea, o gâdilă pe burtică și primește în schimb un hohot de râs cu sunet de clopoțel din cristal. Contrastul dintre viața asta nouă, așa de plină de bucuria descoperirii, și viața veche din patul de spital este eliberator. Poate să râdă cu Tyra în ciuda supărării pe care o are în suflet. O ia în brațe și-o dă huța dintr-o parte într-alta.

„Micuța cioară a popii…”

Cântă tare, făcându-le pe surorile care trec pe acolo să zâmbească. Tyra râde și o ia pe Jenny de gât cu mânuțele ei grăsulii.

— *Mommy!*[30] țipă ea, ascunzându-și fața după gâtul lui Jenny.

Jenny simte mucii reci pe piele. O picătură s-a scurs pe lângă gât, și Jenny o șterge cu mâneca. Din greșeală o lovește cu cotul pe Tyra, care începe să urle ca din gură de șarpe.

— *Mommy, moomy,* strigă ea, dând din mânuțe.

De parcă tocmai i-ar fi căzut din mână cel mai valoros lucru pe care-l are. Vrea să fie unde a fost înainte, cu maică-sa de gât. Unde era cald și unde se simțea în siguranță. Jenny o trage repede lângă ea, o ia în brațe, o ține strâns și o mângâie pe spate.

— *Mommy's here,* scumpo, mami e aici, zice ea în șoaptă, sărutând-o pe creștet.

Tyrei pare să-i fie dor de ea, deși e chiar acolo, alături. Se întreabă ce fac ceilalți doi, dacă le este și lor dor de mama lor.

Cu Tyra atârnându-se de gâtul maică-sii, merg ultimii câțiva metri până la chioșcul de ziare și la ciocolată.

Când se întorc, Jenny o mângâie pe Doris pe obraz cu două degete. Încă doarme adânc. Tyra o lovește pe Doris pe mână, și Jenny e cât pe-aici s-o oprească să nu facă același lucru încă o dată, când Doris deschide ochii mari.

— Tu ești, Elise? zice ea în șoaptă.

Pare că nu se poate concentra.

— Sunt Jenny, nu Elise. Cum te simți? Ești ametită? spune Jenny, întorcând capul după o soră. Stai așa un pic, o să chem pe cineva.

O pune pe Tyra în cărucior și aleargă spre coridor. Acolo nu e nimeni. În rezerva surorilor vede trei surori, fiecare cu câte o ceașcă de cafea în mână. Se duce în fugă la ele.

— Nu e bine. Ochii, ochii i se duc peste cap.

O aude pe Tyra țipând tare și o ia la fugă înaintea surorilor. Când ajunge înapoi în salon, o vede pe Doris încercând s-o liniștească pe fetiță în ciuda faptului că e atât de slăbită. Se străduiește să cânte un cântec, dar toate notele sunt false, ceea ce o face pe Tyra să țipe și mai tare.

— *Mommy!*

Fața Tyrei e plină de pete de la lacrimi, și din nas îi iese un șuvoi de muci groși, galbeni-verzui, care se ridică și se lasă-n jos de câte ori respiră. Jenny o ia în brațe. Doris spune în șoaptă, cu

disperare în glasul ei pierit:

— Îmi pare rău. Am încercat…

Vrea să le îmbrățișeze pe amândouă. S-o țină pe bătrână în viață și să-i dea curaj și putere celei mici. Surorile o examinează pe Doris, iar ea le urmărește de la distanță: tensiometrul pulsează, monitorul de oxigen pe degetul arătător, stetoscopul pe piept.

— E slăbită. Probabil a fost doar un acces trecător de vertij.

Surorile își strâng instrumentele și ies din salon.

Probabil a fost doar un acces trecător de vertij. *Probabil doar.* Jenny își dă seama c-au enervat-o vorbele lor.

— Să scoatem bigudiurile alea acum? o întreabă ea, arătând spre capul lui Doris.

Doris încuviințează.

— Așa, acum arăți nemaipomenit de frumos.

Doris zâmbește pierită. Jenny nu face nimic ca să-și oprească lacrimile ce îi umplu încet ochii și apoi se rostogolesc spre nas. Slăbește ușor bigudiurile, unul câte unul.

— Am auzit că apa sărată e bună pentru păr, zice Doris șoptit cu glasul horcăind.

Jenny surâde printre lacrimi.

— O să-mi fie tare dor de tine. Te iubesc atât de incredibil de mult.

— Și eu te iubesc, copila mea cea mai dragă. Și pe tine.

Face semn cu capul spre Tyra, care e mai liniștită acum și aruncă de zor toate lucrurile din cărucior pe podea. Jenny o pune pe marginea patului pentru ca Doris să poată vorbi cu ea, dar Tyra protestează și vrea jos din nou. Sare-n sus ca un arc, dar nu pățește nimic, fiindcă maică-sa e acolo ca s-o prindă.

Doris face semn cu capul spre cărucior.

— Las-o jos pe micuță, Jenny! Nu e prea distractiv să te uiți la o bătrână.

Pe podea Tyra pune imediat mâna pe o carte pentru copii. O aruncă cu atâta forță încât îi cade coperta. Jenny nu se obosește s-o certe. Atât timp cât fetița e liniștită și fericită acolo jos, totu-i minunat. O piaptănă pe Doris și-i dă cu fixativ. Șuvițele rare capătă volum și acum acoperă porțiunile care se vedeau din

pielea capului. Jenny studiază rezultatul cu mulțumire și apoi își îndreaptă atenția spre fața lui Doris. O pudrează cu grijă pe obrajii ridați, îi pune pe față fard roz pal cu o mișcare circulară, îi dă cu ruj pe buze. Machiajul îi înviorează chipul palid. Jenny face o poză și i-o arată lui Doris, care dă din cap fericită.

— Și ochii, spune ea șoptit.

Jenny se apleacă și pune ușor puțin fard de pleoape roz pal. Pleoapele lui Doris sunt grele, se lasă peste ochi, așa că doar jumătate din iris se mai vede. Culoarea se prinde în cutele de pe pleoape și pare să aibă asperități, dar nu-i pasă.

— Ți-am cumpărat o rochie. E comodă. Poți să și dormi cu ea dacă vrei.

Scoate de sub cărucior punga de la Gina Tricot și desface rochia. E uni, roz-închis, și e făcută din jerseu. Are mâneci lungi, e rotunjită la gât și plisată pe piept.

— Drăguță culoare, zice Doris în șoaptă, ridicând degetele spre material ca să-și dea seama de ce calitate e.

— Da, mi-am adus aminte cât de mult îți place rozul. Totdeauna îmi cumpărai rochițe roz. Mama nu putea să-l suporte.

— Hippy, spune Doris, după care tușește mai-mai să se sufoce.

— Da. Adevărat. Era hippy în adevăratul sens al cuvântului. Nu știu de unde i-a venit una ca asta, dar felul în care privea viața a adus-o în prag de moarte de mai multe ori, zice Jenny oftând. Bănuiesc că, până la urmă, tot acolo a ajuns.

— Drogurile sunt diavolul, șoptește Doris.

Jenny nu răspunde. O ajută pe Doris să-și pună rochia, puțin câte puțin.

— Ce știi de tata? întreabă ea mai pe urmă.

Doris se uită repede în sus și clatină din cap.

— Nimic?

— Nimic.

— Chiar nimic?

— Draga mea, am vorbit despre asta.

— Știu că știi mai mult decât lași să se vadă. Am găsit scrisorile mamei. Erau în cutia cu fotografii. Mă ura.

Doris clatină din cap.

— Nu, iubito, să nu crezi una ca asta. Nu te-a urât. Lua droguri și voia bani. A trimis scrisorile alea fără să se gândească, în timpul unei perioade rele pe care a avut-o. Nu își permitea să-mi dea telefon. Nici nu știu de ce le-am păstrat. Prostia din capu' meu.

— A fost violată.

Doris nu răspunde. Închide ochii.

— Tu m-ai iubit, știu asta. O simt.

— Elise te-a iubit.

— Când? Când își injecta heroină în vene? Sau când zăcea pe podea, în bucătărie, vomitând și lăsându-mi mie sarcina să fac curat? Ori când a vrut să mă dea unui străin?

— Asta a fost când îi era tare rău de la heroină.

Glasul lui Doris de-abia se aude.

— Totdeauna promitea c-o să se lase.

— A încercat, dar n-a putut.

— De-asta m-ai iubit tu? Fiindcă n-am avut mamă?

Doris deschide ochii. Sunt lucioși și-au început să-i fugă din nou. Jenny se repede spre pat.

— Iartă-mă, nu trebuie să vorbim despre asta. Te iubesc. Ai fost totul pentru mine.

— Am venit de câte ori ai avut nevoie de mine.

Doris vorbește în șoaptă, și Jenny dă din cap. O sărută pe frunte.

— Și te-am iubit fiindcă te-am iubit.

— Nu mai vorbi acum, Dossi, odihnește-te! O să stau aici și-o să te țin de mână.

— Unde e Gösta? Și-a băut cafeaua?

— Încurci lucrurile, Doris. Gösta e mort de mult. A murit înainte de a mă naște eu. Își aduci aminte, nu-i așa?

Amintirile îi revin, și Doris dă din cap.

— Toți au murit.

— Nu. N-au murit toți. Chiar deloc.

— Toți care înseamnă ceva. Toți în afară de tine.

Jenny o mângâie încet pe mână. De fapt, mângâie materialul roz-închis de la rochia cea nouă.

— Nu te speria, spune ea șoptit, dar nu primește niciun răspuns.

Doris a adormit din nou. Cu fiecare respirație care vine cu greu, pieptul i se ridică și din plămâni se aude un horcăit.

Intră o soră și ridică marginile patului.

— Cred că-i cel mai bine dacă Doris o să doarmă puțin acum. Dumneavoastră și micuța domnișoară să faceți la fel, spune ea făcând un semn cu mâna către Tyra.

Jenny își șterge lacrimile.

— Nu vreau s-o las pe Doris. Poate c-ar trebui să dorm aici?

Sora clatină din cap.

— Mergeți. Ne pricepem să spunem când se apropie sfârșitul. O să treacă și de noaptea asta și, dacă lucrurile o să meargă mai prost, o să vă sunăm.

— Da' trebuie să-mi promiteți c-o să mă sunați imediat, la cea mai mică schimbare. Oricât de mică!

Sora dă din cap răbdătoare.

— Promit!

Jenny iese din salon cu inima neîmpăcată și se duce spre lift. Tyra nu mai are răbdare. Vrea să se dea jos din cărucior și să meargă pe picioarele ei. Orele alea nesfârșite cât a stat nemișcată la Doris în salon au făcut-o să-și piardă cheful. Jenny o ridică din cărucior și o lasă să meargă lângă ea. Ținându-se strâns de marginea cărucior ului cu mânuța ei grăsulie, fetița se clatină gata-gata să cadă în nas. Jenny caută pe telefon. Zece apeluri pierdute, toate de la Willie. Și un mesaj scurt: „N-o să mă crezi. Allan Smith trăiește. Sună-mă!"

Capitolul 32

— Trăiește? Chiar trăiește?

— E în viață. Dacă-i același Allan Smith.

— Du-te să vezi!

— Nu ești întreagă la cap? Nu pot să plec pur și simplu la New York. Cine-o să aibă grijă de băieți?

— Ia-i cu tine! Du-te!

— Jenny, încep să cred că ți-ai pierdut mințile de tot.

— Trebuie să te duci. Doris a fost singură toată viața. Toată viața. În afară de anii cu pictorul homosexual pentru care a lucrat. A avut o singură iubire în toată viața ei. O singură iubire adevărată. Și ăsta a fost Allan Smith. Nu l-a văzut de la al Doilea Război Mondial. Înțelegi? Trebuie să-l vadă înainte de a muri. Du-te! Ia computerul cu tine ca să vorbim pe Skype! Sună-mă când ajungi!

— Da' nici măcar nu știm dacă e același Allan Smith. Și dacă e altul?

— Câți ani are?

— E născut în 1919.

— Cred c-așa e.

— Stă în Long Island. E văduv de douăzeci de ani.

— S-ar putea să fie așa. Allan era căsătorit.

— Dacă e să ne luăm după e-mailul de la Stan, a stat în Franța între 1940 și 1976. A preluat o fabrică și-a făcut avere fabricând genți.

— Doris mi-a spus că a plecat în Franța în timpul războiului.

— Maică-sa a fost franțuzoaică. Are două nume de familie în pașaport. Allan Lesseur Smith.

— El trebuie să fie. Mama lui a fost franțuzoaică. Du-te!

— Jenny, nu ești în toate mințile. Băieții sunt la școală. Nu pot pur și simplu să las totul baltă și să plec.

— Dă-o dracului de școală! zice Jenny abia controlându-și tonul. Ce contează dacă pierd câteva zile? Chestia asta e mai importantă decât orice altceva acum. Doris nu mai are mult de trăit și trebuie să-l vadă pentru ultima dată înainte să moară. S-

ar putea să fie vorba de ore. Du-te! Dacă nu poți face asta pentru nimeni și nimic pe lume, fă-o pentru mine. Te rog în genunchi!

— Juri că vii acasă dacă mă duc?

— Da, bineînțeles, vin acasă de îndată ce pun totul la punct.

— De dragul tău, atunci doar de dragul tău. Doamne, Dumnezeule, nu-mi vine să cred că fac una ca asta…

— Treci pe la școală și ia băieții, pe urmă urcați-vă în primul avion spre New York. Dacă doamna Berg face scandal, spune-i că s-a îmbolnăvit o rudă apropiată. E o scuză care poate fi acceptată, dacă-mi amintesc bine.

— O scuză care poate fi acceptată?

— Da. Știi că sunt reguli despre când au copiii voie să lipsească de la școală. Unele condiții sunt acceptate, altele nu. Da' las-o balt-acum! Du-te odată! Și nu uita medicamentul pentru astmul lui David.

— Și ce să fac când ajung acolo?

— Vorbește cu el. Vezi dacă e cel pe care-l căutăm și întreabă-l dac-o ține minte pe Doris. După aia sună-mă imediat!

— Dar ia ascultă, la ce-o să-i fie de folos să afle că el trăiește acum? C-a fost în viață toți anii ăștia? O să moară nefericită. Nu-i mai bine să moară crezând că a murit și el cu ani în urmă?

— Nu ține, orice ai spune tu. Du-te acum! O să-ți închid telefonul nu peste mult timp.

— Bine. Mă duc, deși tot nu înțeleg bine de ce. Nu-ți face speranțe prea mari. S-ar putea totuși să fie alt Allan.

— Da, știu, dar nu trebuie să-nțelegi de ce chiar în momentul ăsta. Tot ce-ți cer e să te duci. Ai încredere în mine. E soluția cea mai bună. Închid acum. Îmi pare rău, dar chiar trebuie să închid.

Jenny termină convorbirea înainte ca el să aibă timp să răspundă, pune telefonul pe modul silențios și-i dă drumul în geantă. Tyra e pe podea, scotocind prin lucrurile strânse sub cărucior, pe care le-a înșirat într-un semicerc în jurul ei. O banană, o carte, câteva scutece curate, niște dresuri murdare de caca, rondele de orez. Jenny strânge repede totul și salută niște trecători dând din cap. Tyra se clatină pe coridor, și Jenny se grăbește s-o prindă și o ia în brațe. Fetița se zbate când maică-sa încearcă s-o așeze în cărucior și să-i pună pe ea puloverul și

jacheta. Scâncește și plânge.

— Mergem acasă acum. Acasă ca să mâncăm. Șșșt!

Dar nu e chip să domolească țipătul care se apropie, șuvoiul de muci care se mișcă încolo și încoace de câte ori i se taie respirația între două accese de plâns. Jenny o lasă-n voia ei. Are prea multe la care să se gândească. Împinge căruciorul repede și speră că mișcarea o s-o liniștească pe micuță ca să evite să se simtă jenată.

Caietul cu coperte roșii
S. SMITH, ALLAN

Se spune că nu-ți uiți nicicând prima dragoste adevărată. Că-și face cuib adânc în memoria trupului tău. Exact acolo trăiește încă Allan. Poate fi un soldat căzut pe câmpul de luptă sau un pensionar trecut în lumea celor drepți, dar încă trăiește în mine. În adâncul trupului meu plin de zbârcituri. Și când o să intru în mormânt, o să-l iau cu mine în speranța c-o să-l găsesc acolo sus, în ceruri. Dac-ar fi rămas lângă mine, l-aș fi urmat toată viața. Sunt sigură de asta.

Spunea mereu că are inima de francez, trupul de american și mintea o combinație. Că era mai mult francez decât american. Franceza pe care o vorbea el avea ceva din sunetele rotunjite tipic americane. Râdeam de pronunția lui când mergea prin Paris în pas de dans cu mine alături. Râsul ăla a prins rădăcini în sufletul meu și a devenit un simbol al fericirii, o fericire pe care, spre marea mea tristețe, n-am ajuns s-o mai trăiesc vreodată. Prezenta un amestec unic de perspicacitate și jovialitate. Pe cât era de profund, pe atât era de binedispus, pe cât era de vioi, pe atât era de serios.

Terminase arhitectura, așa că, de câte ori vedeam în reviste poze ale unor clădiri noi, totdeauna citeam textele cu atenție, căutându-i numele. Încă i-l mai caut. E o prostie. Astăzi n-ar fi exclus să-l pot găsi cu ajutorul internetului, dar pe vremea aia totul era mult mai greu. Poate că n-am făcut eu destule eforturi. Dar i-am trimis scrisori, grămezi de scrisori la post-restant, în ciuda faptului că habar n-aveam unde era sau măcar în ce parte a lumii s-ar putea să fie. Le-am trimis la oficii poștale din Manhattan, la oficii poștale din Paris. N-a răspuns niciodată. În schimb, a devenit el un fel de fantomă cu care vorbeam noaptea. O amintire în medalionul meu. Singura mea iubire adevărată.

Gösta a cumpărat pentru noi doi o canapea în schimbul a două dintre tablourile lui. O canapea mare și moale cu o husă de catifea mov-închis. Stăteam acolo seara, cu o sticlă de vin

roșu și cu toate speranțele și visurile noastre. Erau multe și se tot înmulțeau. Mă făceau să râd și să plâng.

Gösta mă întreba adesea despre bărbați. Era și sincer, și nici n-avea vreo inhibiție, așa că-mi punea o grămadă de întrebări intime. Era singurul care știa de Allan, dar nu mă-nțelegea, zicea că-s nebună. Făcea tot posibilul ca să mă convingă să nu-l mai iubesc pe Allan de la depărtare. Să mă convingă să-mi deschid inima spre alții. Bărbați sau femei. Pentru Gösta n-avea nicio importanță.

— E vorba de om, nu de sex, Doris. Nu sexul contează. Atracția apare când sufletele înrudite se întâlnesc și se contopesc, devenind unul singur. Iubirii nu-i pasă de sex și nici oamenilor n-ar trebui să le pese, spunea el de obicei.

Cea mai mare mângâiere în viață vine când poți să-ți exprimi liber părerea și să ți se răspundă doar cu iubire, chiar dacă părerile nu coincid. De asta te simțeai bine când erai lângă un om tolerant ca Gösta. Aveam de toate. Lipsea doar pasiunea. Odată chiar a încercat să mă sărute. Ne-a făcut pe amândoi să izbucnim în râs.

— Nu, n-are rost, a zis el, râzând și scoțând limba.

A fost singura ocazie când între noi a fost ceva care să semene cât de cât a iubire.

N-am stat toată viața singură. Gösta a fost familia mea. Și tu, Jenny, ești familia mea. Viața mea de zi cu zi a fost bună și fără stres, chiar așa a fost. Spre părerea mea de rău, Allan a rămas inaccesibil, dar eu am avut o viață ca lumea.

Adesea mă gândesc la el când stau aici, acasă. Din ce în ce mai mult pe măsură ce îmbătrânesc. Nu înțeleg cum poate un om să intre în viața cuiva cum a intrat Allan. Așa de mult aș vrea să știu unde s-a dus. O fi murit acolo, pe câmpul de luptă, sau o fi îmbătrânit? Și dacă a-mbătrânit, cum o fi arătat? I-o fi albit părul sau o fi devenit grizonant? S-o fi îngrășat sau o fi slăbit? O fi ajuns vreodată să construiască toate clădirile alea la care visase cândva? S-o fi gândit la mine? O fi simțit aceeași pasiune pentru femeia cu care s-a însurat cum a simțit pentru mine? O fi iubit-o la fel cum m-a iubit pe mine?

Un val de întrebări ca astea îmi vin mereu în minte. Așa o să fie pân-o să mor. Poate c-o să ne-ntâlnim într-o bună zi, în ceruri. Poate că, în sfârșit, o să pot să mă odihnesc în brațele lui. Visul de a putea să-l văd iarăși mă face să spun că merită să crezi în Dumnezeu. Dacă există, i-aș spune:

— Bună, Dumnezeul meu. Mi-a venit și mie rândul. Să iubesc și să fiu iubită.

Capitolul 33

Așa de multe foi de hârtie rămase în vraf. Așa de multe cuvinte. Poate că sunt chiar mai multe în laptop, cel de pe noptiera de la spital. Jenny frunzărește printre foile din grămadă și alege fragmente despre aceeași persoană. Citește despre Elaine și Agnes la rând, apoi despre Mike și Gösta. Vieți întregi rezumate doar în câteva rânduri scurte.

Așa de multe amintiri. Așa de mulți oameni care sunt morți acum. Ce taine au luat cu ei în mormânt? Jenny se duce să ia caietul cu adrese și-l răsfoiește. E curioasă să afle ce e cu cei care nu apar în povestirile lui Doris. Cine a fost Kerstin Larsson? Într-un carnețel pe care-l găsește lângă pat scrie numele cu litere mari. O s-o întrebe mâine. Cum a murit Kerstin. Ce rol a jucat în viața lui Doris.

Urmărește rândurile cu degetul arătător. E și numele ei acolo. Unul dintre puținele netăiate de o linie tremurată. Dar adresa e greșită. E de la vechea casă. Apartamentul ei de studentă, unde a stat în scurtul timp când a încercat să urmeze cursuri la universitate. Înainte de Willie. Înainte de copii. Era oare mai fericită atunci? Tremură toată. Își ține strâns pe lângă corp jacheta tricotată a lui Doris. Poate. Taie adresa și o scrie cu grijă pe cea nouă. Adresa unde e familia ei, unde ar trebui să fie fericirea. Unde s-ar putea s-o găsească.

Doris a fost cea care a plătit pentru cursul de creație literară pe care l-a urmat. Șase luni de imaginație și citit cu voce tare în grup. Scrisul în sine era minunat, dar cititul era îngrozitor. Nu prea se pricepea la critică. Și apoi, deodată, a apărut Willie. Puternic, frumos și oferindu-i siguranță. A făcut-o să-și uite toate gândurile negre și s-au distrat așa de bine împreună: surfing, mers cu bicicleta, partide de tenis. Și așa a renunțat, a abandonat cursul și și-a găsit de lucru ca ospătăriță la un restaurant. Ce s-ar fi întâmplat dacă el n-ar fi apărut niciodată? Dacă ea ar fi continuat să scrie? Doris tot o mai sâcâie când vine vorba de scris. O întreabă cum merge de parcă ar fi de la sine înțeles că își continuase activitatea cu scrisul. Adevărul e că n-a

mai scris mare lucru de atunci. Dar nu e mai puțin adevărat că scrisul se află undeva ascuns în ea, ca un vis neclar pe care nu-l poate percepe. Știe că poate să scrie. Că are talent, în adâncul sufletului știe asta. Dar știe și pe ce lume e. În primul rând, cine ar avea grijă de copii? Cine le-ar face de mâncare și ar face curat prin casă? Și, în al doilea rând, doar unu la sută din manuscrisele trimise la edituri ajung să fie publicate. Un nenorocit de unu la sută. Șansele sunt prea mici. De ce-ar fi tocmai ea cea cu noroc? Dacă n-are destul talent? Dacă nu reușește?

Jenny dă deoparte toate gândurile alea, își scoate telefonul și caută numele lui Willie printre cele mai recente apeluri.

— Bună, dragul meu. Cum merge? Ați plecat?

— Nu, n-am plecat încă.

Oftează.

— Te rog, Willie…

— Mă duc, fără discuție. Am bilet pentru mâine-dimineață. David stă la Dylan. Jack poate să aibă grijă de el și singur până mă întorc eu.

— Mulțumesc, spune ea cu ușurare în glas, ochii umplându-i-se de lacrimi. Doamne, Willie. Mulțumesc din suflet!

— Sper să merite tot efortul, zice el tăios, cu încordare în glas.

— Ce vrei să spui?

— Înțeleg ce vrei să faci, dar nu și de ce vrei s-o supui pe ea la așa ceva.

— Dar… Ce nu-nțelegi? E pe moarte. El a fost iubirea vieții ei. Ce anume nu înțelegi? E clar, nu-i așa? Sau tu n-ai fost niciodată îndrăgostit?

— Doamne sfinte, Jenny, nu fi așa de melodramatică! Sigur c-am fost. Te iubesc și sper că știi asta.

— OK.

— Bine. Nu fi tristă, te-ajut să-l găsești pe Allan. Plec mâine cu avionul.

— OK.

— Te iubesc. Trebuie să plec acum.

— OK. Pa.

Termină de vorbit și-și șterge o lacrimă încăpățânată. Inspiră.

Expiră.

Își stoarce creierii. Sunt cincisprezece ani de când s-au cunoscut. Pe vremea aia, când s-au îndrăgostit prima dată unul de celălalt, stăteau toată ziua în pat. Făceau dragoste de zece ori pe zi, până li se jupuia pielea. Aia era dragoste, nu-i așa? Dar a trecut prea mult de atunci. Așa crede ea.

Poate doar o dată de când s-a născut Tyra. E cam ferfeniță acolo jos, după trei copii, așa că poate, la urma urmei, nu-i o idee prea bună? N-ar fi frumos pentru niciunul din ei.

Se încruntă.

O dată de când s-a născut Tyra.

Nu poate fi adevărat.

Se duce pâș-pâș în pat și se așază lângă Tyra, lipită de ea. Cum stătea lipită de Willie. Lângă el, cu nasul pe gâtul lui. Tyra miroase și a dulce, și a acru. Părul de la ceafă e umed și cârlionțat. Are cârlionți ca Willie. Willie trăiește în continuare în micuța asta.

Îl sună din nou.

— Da? zice el tăios.

— Și eu te iubesc.

— Știu. Fără îndoială, ceea ce e între noi e dragoste adevărată. N-am zis și nici n-am simțit vreodată altfel.

— Și suntem încă îndrăgostiți, nu-i așa?

— Da, sigur că suntem.

— Bine.

— Acum culcă-te! Odihnește-te!

— Bine. O să mă culc.

— O să te sun cum aflu dacă e Allan cel pe care-l căutăm noi.

— Mulțumesc!

— O fac de dragul tău. Aș face orice pentru tine. Să știi minte asta.

— Asta e dragoste.

— Da. Asta spun și eu.

Capitolul 34

Un miros puternic de urină o izbește când deschide ușa de la salonul lui Doris. Doris stă culcată pe o parte în pat și surorile schimbă de zor cearșafurile.

— Au scăpat punga pe jos, spune Doris cu emfază, strâmbând din nas nefericită și deranjată de duhoare.

— Ați vărsat pipi la ea în pat? zice Jenny șuierând către surori.

— Da, a fost… a fost un accident. Tocmai schimbăm așternutul.

— N-o să facă un duș?

Părul lui Doris s-a lăsat din nou. Rochia ei roz e udă, făcută grămadă pe podea. În timp ce ea așteaptă halatul alb, standard, de spital, ele îi acoperă corpul cu un prosop care e mult prea mic.

— Conform programului, trebuie să facă duș mâine.

— Da-i murdară de pipi!

— O s-o ștergem cu șervețele umede. Dacă-i facem duș, e nevoie de mai mult personal.

— Nu-mi pasă de ce e nevoie! Dacă vărsați pipi pe un pacient, o să trebuiască pur și simplu să faceți abstracție de program!

Surorile continuă s-o șteargă pe Doris cu șervețele umede într-o tăcere stânjenitoare. Până când una din ele se oprește.

— Stați puțin! Aveți foarte mare dreptate. Bineînțeles c-ar trebui să facă un duș. Credeți că ne-ați putea ajuta?

Jenny dă din cap și împinge lângă perete căruciorul cu Tyra care doarme. Împreună o ridică pe Doris și o pun într-un scaun cu rotile și apoi o duc la baie. Capul îi atârnă fără vlagă. Doris nu are energia să se țină dreaptă. Jenny o spală cu grijă cu săpun.

— O să-ți aranjăm părul din nou.

— Bătrâna doamnă n-o să moară urâtă, șoptește Doris.

— Nu, bătrâna doamnă n-o să moară urâtă. Promit! Deși tu n-ai fost niciodată urâtă. Ești cea mai frumoasă femeie pe care o

cunosc.

— Ei, acuma mă minți. Asta ești tu și nu te pot schimba.

Lui Doris i se taie respirația când vorbește.

Adoarme imediat după ce o așază în pat. Jenny îi pune mâna pe frunte.

— Cum se simte?

— Are pulsul slab. Inima încă rezistă, dar s-ar putea să n-o mai ducă mult. E vorba probabil de zile.

Jenny se apleacă și-și lipește obrazul de al lui Doris. Așa cum făcea când era mică și stăteau amândouă pe canapea în New York. Dintr-odată e din nou fetița aia. Dezrădăcinată, fără siguranță. Și Doris e colacul ei de salvare, care-i ține capul deasupra apei.

— Te rog din suflet, nu poți să mă părăsești, spune ea în șoaptă, sărutând-o pe frunte.

Doris doarme mai departe, respirând horcăit. Tyra se trezește și începe să scâncească în cărucior. Jenny o ia în brațe, dar fetița se foiește și vrea să fie pusă jos. Jenny o pune jos. Se întinde pe jumătate în pat lângă Doris. Aproape, aproape. Respiră adânc.

— Să n-o scăpați din ochi pe fiica dumneavoastră, spune o soră care intră în salon cu Tyra în brațe. Într-un spital sunt multe pericole.

Jenny dă din cap și zâmbește, cerându-și scuze. Ia fetița și-i dă o pungă cu bomboane. Tyra plescăie fericită când simte gustul dulce în gură. Jenny o pune la loc în cărucior și-i leagă centura în jurul corpului îndesat.

— Stai acolo un pic, te rog! Stai acolo! Trebuie să…

— Îți dă de furcă? șoptește Doris de-abia auzit.

— Hei, te-ai trezit? Cum te simți? Ai adormit după duș.

— Sunt foarte obosită.

— Nu trebuie să vorbim dacă-ți vine greu.

— Vreau să-ți spun. Tot ce n-am avut timp să scriu. Și să-ți răspund la întrebări.

— Păi sunt așa de multe că nici nu știu cu care să-ncep. Ai scris așa de puțin despre anii petrecuți cu Gösta.

— Douăzeci de ani.

— O, ați locuit împreună așa de mult. A avut grijă de tine?

Era bun? L-ai iubit?

— Da, ca pe un tată.

— Trebuie să fi fost tare tristă când a murit.

— Da, zice Doris, dând din cap și închizând ochii. A fost aproape ca și cum mi-aș fi pierdut un braț.

— Ce s-a-ntâmplat? Cum a murit?

— De bătrânețe. A murit demult, prin anii ’60.

— Când m-am născut eu.

— Cu puțin timp înainte. Când moare cineva drag, se naște altul.

— Și tu ai moștenit toate lucrurile lui?

— Da. Apartamentul, niște mobilă și tablourile lui. Le-am vândut pe cele mari. Le-a crescut deodată prețul.

— Astăzi se iau pe ele milioane.

— Gândește-te numai, dacă Gösta ar fi știut.

— Ar fi fost fericit. Mândru.

Jenny surâde printre lacrimi.

— Nu știu. Niciodată nu l-au motivat banii. Dar ar fi putut să se-ntoarcă la Paris dacă tablourile lui ar fi-nceput să se vândă mai repede. Am fi putut merge împreună.

— Ai fi vrut?

— Da.

— Probabil că știe că acum are succes. Poate că e un înger pe-acolo, pe sus, și ai să-l vezi și tu curând.

Ia de pe noptieră unul dintre îngerașii de porțelan ai lui Doris și i-l întinde.

— Îi era frică de moarte. Pe vremea aia se spunea că homosexualii n-ajung în cer. El credea.

— Era credincios?

— Nu în mod public. Doar în intimitate. Ca noi toți.

— Dacă cerul există, Gösta o să fie acolo și te așteaptă.

— Putem da o petrecere.

Lui Doris i se taie răsuflarea când încearcă să râdă.

— Ești așa minunată! E atât de bine să te-aud râzând. Râsul tău mă ține pe picioare. E mereu acolo, înăuntrul meu. Pot să-l chem de câte ori am nevoie de el.

— Războiul prăjiturilor.

— Da. Ții minte! zice Jenny râzând când își amintește. În bucătărie, cu masa aia pentru care n-aveam loc. Tu, eu și mama. Am râs așa de mult. Și-am mâncat. Și m-a durut stomacul toată seara.

— Un pic de prosteală îți prinde bine.

Jenny dă din cap și o mângâie pe Doris pe păr cu palma. Șuvițele subțiri sunt moi ca părut unui copil.

— Hai să-ți aranjăm părul din nou!

Doris adoarme în timp ce Jenny înfășoară părul rar pe bigudiuri. Respiră greu. Tyra a terminat bomboanele, dar Jenny nu ia în seamă faptul că fetița scâncește și vrea să umble pe jos. Continuă să pieptene și să pună bigudiuri. Doar când o soră îi atrage atenția că fetița plânge, o ia în sfârșit în brațe.

Capitolul 35

Sună telefonul.

Jenny bâjbâie prin întuneric până-l găsește. Tyra scâncește în somn.

— Alo? răspunde ea somnoroasă în șoaptă, temându-se c-o sună de la spital.

— Jenny, intră pe Skype!

— Ce?

— Stau aici cu Allan. E Allan cel pe care-l căutam. E bătrân și bolnav, la fel ca Doris. Dar își aduce aminte de ea. A-nceput să plângă când i-am spus că Doris trăiește.

Jenny se-ndreaptă de spate. Îi bate inima să-i sară din piept și-i țiuie urechile. Allan!

— L-ai găsit!

— Da! Ești cu Doris? Dacă nu, du-te acum la ea!

— E miezul nopții, da' o să mă duc acolo acum.

— Ia un taxi! Grăbește-te!

— Bine. O să te sun când ajungem acolo.

Sare din pat și aleargă la baie. Își dă cu puțină apă rece pe față, își trage pe ea hainele pe care le-a îmbrăcat și ieri, apoi cheamă un taxi. Dă drumul laptopului în geanta cu schimburi și o înfășoară pe Tyra într-o pătură. Fetița mormăie când o pune în cărucior, dar nu se trezește. Nici măcar când o zdruncină la coborârea pe scară. Taxiul așteaptă afară. O pune pe Tyra în mașină, în timp ce șoferul strânge cărucior ul și-l bagă în portbagaj. Merg prin Stockholm noaptea în tăcere. La radio se aud niște melodii vechi de dragoste. *Purple Rain,* știe cuvintele pe de rost și zâmbește când își aduce aminte. Era o vreme când ea și Willie încă dansau fără grabă pe „ringul" din bucătărie și el îi fredona melodia la ureche. Unul lângă altul. Îi simte pe burtă penisul în erecție. Înainte de copii, înainte de viața de zi cu zi. Când o să se-ntoarcă acasă, o să i-l cânte. Și-o să danseze amândoi.

— E bolnavă micuța?

Șoferul rupe tăcerea când iese de pe șoseaua principală.

— Nu, mergem în vizită la cineva. Ați putea să opriți lângă intrarea principală?

Șoferul încuviințează și frânează încet. Până coboară ea din mașină cu Tyra în brațe, el a și scos căruciorul din portbagaj și l-a desfăcut. Omul își ia la revedere dând din cap.

— Sper că totu-i bine.

Ea îi mulțumește repede, dar e prea stresată ca să zâmbească.

Când Jenny intră în fugă în salon, Doris e trează, cu privirea limpede și fața nu chiar așa de palidă cum era mai devreme. Slavă Domnului că n-a dat nas în nas cu vreo soră pe drum.

— Nu dormi! zice Jenny în șoaptă ca să nu le trezească pe celelalte.

— Nu.

Doris îi zâmbește cu toată fața.

— Am o surpriză pentru tine. Trebuie să-ți punem rochia și să te mutăm pe coridor.

Scoate piedica de la roți și împinge patul spre ușă. Apare o soră. Îi țâșnesc flăcări din ochi.

— Da' ce faceți aici?

Jenny îi face semn să tacă și împinge mai departe patul. Sora vine după ele, evident agitată.

— Ce faceți? Nu se poate… Știți cât e ceasul?

— Lăsați-ne să stăm aici un pic. E important. Și nu, nu poate s- aștepte pentru nimic în lume. Știu că celelalte dorm. N-o să le trezim.

Împinge patul în salonul de zi și îi aruncă sorei un zâmbet grăbit. Sora clatină din cap și pleacă fără să spună o vorbă. Jenny scoate rochia din săculeț. E încă puțin umedă după ce-a spălat-o cu mâna mai devreme.

— Ce faci, Jenny? Mergem la o petrecere?

Jenny râde.

— E o surpriză. Ți-am spus. Dar da, s-ar putea spune că mergem la o petrecere.

O piaptănă pe Doris cu blândețe și-i dă pe obraji cu puțin fard.

— Și pe buze.

Doris plescăie din buze către Jenny.

Jenny amestecă roz și bej până când obține nuanța care știe că-i place lui Doris și pe urmă îi dă cu ruj pe buzele subțiri și uscate. Se așază pe marginea patului cu laptopul pe genunchi. Nu se mai poate abține.

— Dossi, trăiește!

— Ce? Cine trăiește? Ce tot spui acolo?

— L-am… sau, mai bine zis, Willie l-a… L-am găsit pe Allan.

Doris sare și se uită fix la ea.

— Allan!

Pare îngrozită.

— Vrea să te vadă. Să vorbească cu tine pe Skype. Willie e cu el acum. Trebuie doar să-i sun.

Deschide capacul laptopului argintiu.

— Nu! Nu se poate să mă vadă în halul ăsta.

Își mișcă nervos ochii, iar obrajii i se îmbujorează chiar și fără fard. Allan…

— E și el bătrân și nu mai are mult de trăit. E ultima ta șansă. Trebuie să fii curajoasă și să încerci.

— Dar ce se-ntâmplă dacă…

— Ce se-ntâmplă dacă ce?

— Ce se-ntâmplă dacă nu mai e cum mi-l amintesc eu? Dacă o să fiu decepționată? Sau dacă o să fie el?

— Poți să-ți dai seama într-un singur fel. Riscă. O să-i sun acum.

Doris își trage pătura până la bărbie. Jenny o trage înapoi.

— Ești frumoasă. Crede-mă!

Face click pe numele lui Willie și îl sună. El răspunde imediat.

— Jenny, Doris, bună.

Willie zâmbește și le face cu mâna. Cearcănele de sub ochi arată cât de puțin trebuie să fi dormit în ultimul timp.

— Sunteți gata?

Jenny dă din cap. Willie întoarce laptopul spre un bărbat care stă într-un fotoliu de catifea cafenie-închis. Doris se uită fix la ecran. El își ține mâinile împreunate în poală și picioarele întinse pe un scăunel, acoperite cu o pătură roșie. Are fața brăzdată și obrajii supți. Jacheta îi atârnă în neorânduială pe

umerii subțiri. Exact cum se întâmpla la Paris. Cămașa e încheiată până sus, și pielea gâtului îi atârnă moale peste guler. Zâmbește și face semn cu mâna lui noduroasă. Se încruntă spre ecran ca să vadă mai bine. Willie se apleacă în față.

— Pornește camera, Jenny, spune el, punând laptopul pe genunchii bătrânului.

Jenny se uită la Doris. Doris se uită drept în ochii lui Allan, cu gura întredeschisă. Când Jenny o întreabă dacă e gata, ea dă din cap nerăbdătoare.

Allan tresare când dă cu ochii de femeia slabă în patul de spital.

— Vai, Doris, spune el cu răsuflarea tăiată și cu durere în glas.

Întinde o mână tremurătoare ca și cum ar vrea s-o atingă.

Amândoi se uită unul la altul în tăcere o vreme. Jenny dă din cap nerăbdătoare din spatele ecranului și face semn cu o mână ca s-o îndemne pe Doris să vorbească. Până la urmă Allan rupe tăcerea.

— Nu te-am uitat niciodată, Doris.

Lacrimile îi curg șiroaie pe obrajii brăzdați de ani. Doris atinge cu degetele medalionul pe care i-l pusese Jenny la gât. Încearcă să-l deschidă, dar degetele ei tremurătoare sunt prea lipsite de putere. Jenny o ajută, și Doris îi arată poza lui Allan. El se încruntă ca să vadă mai bine și pe urmă râde din toată inima.

— Paris, mormăie el.

— Alea câteva luni au fost cele mai frumoase din viața mea.

Doris rostește în șoaptă primele cuvinte, și ochii i se umplu de lacrimi.

— Nu te-am uitat niciodată.

— Ești încă incredibil de frumoasă.

— Au fost cele mai frumoase luni din viața mea. Tu…

Vocea i se frânge la acel ultim cuvânt. Ochii i se tulbură și se duc într-o parte. Jenny îi pune mâna pe încheietură ca să-i verifice pulsul. E slab. Doris se face din nou palidă la față.

— Te-am căutat, reușește ea să spună în șoaptă.

— Și eu te-am căutat. Ți-am și scris.

— Ce s-a-ntâmplat? Unde-ai fost?

— Am stat la Paris după război. Ani întregi.

Doris se șterge la ochi.

— Și soția ta?

— A murit la naștere. A murit și copilul. În cele din urmă m-am însurat din nou, dar mi-au trebuit ani pentru asta. Te-am căutat peste tot. Am mers la New York. Ți-am scris scrisori. Până la urmă n-am mai avut unde să te caut. Unde te-ai dus, unde-ai fost în toți anii ăștia?

— Am plecat din New York pentru tine. Am venit în Europa. Îmi făcusem planuri să vin la Paris, dar Franța era încă în război când am sosit eu. Erau vremuri grele. Până la urmă am ajuns în Suedia, la Stockholm.

— M-am gândit mereu la tine. M-am gândit mereu la mesele pe care le-am luat împreună, la plimbări… Excursia cu mașina în Provence.

Doris nu spune nimic, zâmbind cu duioșie când își amintește. Ochii lui Jenny se umplu de lacrimi când vede bucuria de pe chipul bătrânei. Cum i s-a înviorat dintr-odată privirea. Doris îi trimite un sărut tremurat lui Allan și continuă:

— Noaptea aia sub cerul înstelat. Ți-o aduci aminte? Noaptea aia minunată!

— Când te-am răpit de la parada modei.

— Ei, nici chiar așa. M-ai așteptat cuminte până când am terminat. Adormiseși pe iarba din fața castelului. Mai ții minte? Te-am trezit cu o sărutare.

— Țin minte. Țin minte fiecare pas pe care l-am făcut cu tine. A fost fericirea pe pământ pentru mine.

De tristețe, glasul lui Doris se stinge din nou.

— Mi-ai frânt inima la New York. De ce-ai făcut una ca asta dacă mă iubeai atât de mult?

— N-am avut de ales, iubirea mea. Tu ai fost motivul pentru care m-am dus în Europa.

— Ce vrei să spui? N-ai spus că pleci din cauza războiului? M-ai lăsat și dus ai fost!

— Am fugit. Nu puteam să mă uit în ochii neveste-mii când știam că erați amândouă în același oraș. N-am putut să nu mă

gândesc la tine. Lăsându-vă pe amândouă era ca și cum aș fi evadat.

Cei doi se privesc în tăcere. În fundal se aude Willie care-și drege glasul. Jenny se apleacă înainte ca să vadă dacă e și el pe ecran, dar e doar Allan. Își scoate telefonul și-i trimite o inimioară roșie.

— Și ești încă în viață. Nu-mi vine să cred.

Doris surâde și-și ridică degetele spre ecran. El ridică mâna ca să-i primească mângâierea.

— Of, dragostea mea, mormăie el.

— Ești așa de departe, de ce ești așa de departe? spune Doris trăgându-și nasul. Tare-aș vrea să pot sta în brațe la tine pentru ultima oară. Să poți să mă ții strâns. Să mă săruți.

— Nu pot să cred c-ai ținut poza mea în medalion toți anii ăștia. De-aș fi știut… Am fi putut… Ar fi trebuit… Vai, Doris… Toți copiii pe care i-am fi avut. Viața pe care-am fi trăit-o împreună.

Îi cade capul în mâini, dar îl împinge din nou în sus. Încearcă să zâmbească printre lacrimi, cu degetele încă acoperindu-i fața.

— O să ne-ntâlnim în cer, iubirea mea. O să am grijă de tine acolo. Te iubesc, Doris. Te-am iubit tot timpul de când te-am văzut prima dată. Totdeauna am fost doar noi doi. În sufletul meu am fost mereu numai noi doi.

Vorbele lui Allan se aud pe coridorul pustiu. Doris stă cu capul pe pernă și se străduiește să-și țină ochii deschiși, încearcă să vorbească, dar nu se aud decât niște zgomote pe jumătate înăbușite.

În spatele ecranului Jenny își șterge lacrimile. Se apleacă în față și intră în cadru.

— Bună, Allan. Îmi pare rău. E așa de slăbită. Nu cred că mai poate face față.

— Ba pot, zice Doris șoptit când, în sfârșit, și-a recăpătat glasul.

— Du-te să te culci, iubita mea, o să stau aici să mă uit cum dormi. Ești încă atât de frumoasă. La fel de frumoasă cum mi te amintesc eu. Cea mai frumoasă.

— Și tu ești același ca-ntotdeauna, numai vorbe mari, zice

Doris, zâmbind cu un aer obosit.

— Când mă gândesc la tine, nicio vorbă nu e destul de mare. Nimic nu poate fi mai frumos decât tine. Și nici n-a fost vreodată.

— Te-am iubit mereu, Allan. Mereu. Ceas de ceas, zi de zi, an de an. Mereu am fost doar noi doi.

— Și eu te-am iubit mereu. Și-o să te iubesc întotdeauna.

Doris zâmbește și, când adoarme, zâmbetul îi rămâne pe buze. Allan se uită la ea în tăcere. Lacrimile îi curg pe obraji, dar nu mai încearcă să le șteargă.

— Sunt sigură c-o să puteți vorbi din nou mâine, zice Jenny, apărând iar în cadru.

— Nu, nu, te rog, nu-l închide! Te implor. Trebuie să mă mai uit la ea un pic.

Jenny îi zâmbește, zâmbește cât poate printre lacrimi și durerea din suflet.

— O să las laptopul deschis. Puteți să-l închideți dumneavoastră când doriți. Înțeleg. Cum să nu-nțeleg!

Capitolul 36

Jenny o studiază pe Doris care doarme și se uită la Allan pe ecran. El stă în fotoliu cu ochii închiși. În curând o să adoarmă și el. Telefonul îi zbârnâie în buzunar. Zâmbește când vede figura lui Willie pe ecran.

— Înțeleg, spune el cu căldură în glas. Înțeleg cu adevărat acum.

— Da… Iubire. Am vrut să-i dau înapoi iubirea asta lui Doris. N-am vrut s-o las să moară cu o iubire nefericită în inimă.

— Știu. Înțeleg. Și ascult-aici, te iubesc. Ești nemaipomenită, înțelegi mereu lucrurile de felul ăsta. Sunt așa de recunoscător că nu te-am pierdut. C-am ajuns să-mi trăiesc viața lângă tine. Iartă-mă pentru c-am fost așa un dobitoc uneori.

— Mă bucur că poți să recunoști.

— Ce? Că sunt un dobitoc sau că te iubesc?

— Amândouă, zice ea râzând.

— Tare-aș vrea să fii aici acum, să te pot ține în brațe. Mult, mult de tot. Știu că trebuie să-ți fie foarte greu. Iartă-mă încă o dată. N-am vrut să fiu insensibil.

— Știu. Aș vrea să fii și tu aici. Ca să-ți poți lua la revedere de la ea.

Doris geme, și Jenny șoptește:

— Trebuie să plec. Te iubesc. Pa.

Allan pare că doarme, și Jenny închide capacul laptopului ca să nu-l trezească. Apoi se așază pe marginea patului cu o mână pe fruntea lui Doris. Are fruntea rece, dar și plină de sudoare. Ochii lui Doris încep s-o ia razna și se pare că bătrâna nu mai e în stare să-și concentreze privirea într-un punct anume. Jenny se repede să aducă o soră.

— Allan, strigă Doris, Allan!

Vine o soră în fugă, îi trage în jos gulerul rochiei și îi ascultă inima.

— Nu-mi place deloc cum îi bate inima. O să chem un doctor.

— L-am sunat pe un vechi prieten de-al ei. Poate că n-ar fi trebuit. Nu chiar acum, în miez de noapte.

Jenny plânge.

— O să moară orice ai face tu, draga mea. E bătrână.

Sora se duce la Jenny, o ia pe după mijloc și o mângâie pe spate în încercarea de a o face să nu mai tremure.

— Doris! Doris, te rog, trezește-te! Te rog, spune-mi ceva…

Doris se zbate, dar reușește să deschidă numai un ochi. Îi întâlnește privirea lui Jenny. Are buzele vinețiii.

— Îți… doresc… să ai… destul, spune ea în șoaptă, sleită de putere, și apoi închide ochiul.

— Destul soare ca să-ți lumineze zilele, destulă ploaie ca să pui preț pe soare. Destulă bucurie ca să-ți întărească sufletul, destulă durere ca să pui preț pe scurtele momente de fericire ale vieții, destule întâlniri ca să poți… spune „adio”…

Cu buzele tremurânde și lacrimile curgându-i pe obraji, completează cuvintele pe care Doris i le spunea așa de des. De-a lungul vieții ei.

Respirația cu horcăituri se transformă în ceva care seamănă cu dregerea glasului, ceea ce le face atât pe Jenny, cât și pe soră să tresară. Pleoapele lui Doris se deschid brusc, și bătrâna se uită fix la Jenny cu ochi limpezi.

Și apoi se stinge.

Capitolul 37

Cu lacrimile curgându-i șiroaie pe obraji, ia un stilou și trage încet o linie subțire și tremurată peste numele de pe interiorul copertei. Doris Alm. Alături scrie cuvântul MOARTĂ. Îl scrie de două ori, de trei ori, de patru ori. Până la urmă umple toată coperta.

Pe masă, în fața ei, are lucrurile lui Doris de la spital. Câteva bijuterii. Medalionul. Rochia roz. Hainele cu care era îmbrăcată când au internat-o, o tunică bleumarin cu ciucurași pe mâneci și pantaloni cenușii de lână, care au trebuit tăiați ca să-i scoată de pe ea. O poșetă cu portmoneul și telefonul mobil, care e încă deschis. Laptopul. Ce-ar trebui să facă cu toate astea? Nu poate arunca nimic. Apartamentul trebuie să rămână așa cum e. Pentru un timp, cel puțin. Se uită în jur și-și plimbă mâna pe suprafața neșlefuită a mesei. Aceeași masă pe care a avut-o Doris dintotdeauna. Nimic nu s-a schimbat în apartamentul ăla.

Deodată își aduce aminte ce-a scris Doris despre scrisori. Trebuie să fie mai multe cutii în afară de cele două pe care le-a găsit până acum. Merge repede în dormitor și se lasă în patru labe lângă pat. Acolo, chiar în colț, vede o cutie ruginită, de tablă. O trage afară și suflă stratul gros de praf de pe ea. O deschide și rămâne fără răsuflare. Așa de multe scrisori. O să le citească diseară.

În bucătărie Tyra trântește oale și cratițe și râde de zgomotul pe care-l face. Jenny o lasă de capul ei, așezându-se cu spatele la fetiță ca să nu trebuiască s-o vadă plângând. Bietul copil n-a avut parte de prea multă atenție în ultimele zile, dar, spre norocul ei, n-o să-și aducă aminte. Spre norocul ei, e prea mică să înțeleagă.

Jenny e obosită. Noaptea, dimineața și ziua au trecut fără ca ea să închidă un ochi și acum se apropie seara. Simte c-o strânge pielea și are ochii umflați. Se freacă dur pe față și, stând la masă, își ține capul în mâini. Copilul din ea a dispărut și, odată cu el, un punct de sprijin. Nu vrea să fie mamă. Nu vrea să fie om în toată firea. Vrea doar să stea în poziția fetală și să plângă până o

să-i sece lacrimile. Până când o să se-ntoarcă Doris și o s-o țină în brațe. Simte cum i se umplu din nou ochii de lacrimi și își trage nasul, după care începe să plângă cu suspine, suspine pe care nu și le poate înăbuși.

— Mami tlistă.

Tyra o bate cu putere pe picior și-o trage de bluză. Jenny o ridică și-o strânge în brațe. Fetița o ia de gât cu mânuțele ei durdulii.

— Lu' mami îi e tare dor de Dossi, păpușă mică, îi spune ea în șoaptă, sărutând-o pe obraz.

— Pital, zice Tyra, vrând să se așeze la loc pe podea.

Se duce fuga spre cărucior, dar Jenny clatină din cap.

— Nu, nu acum, Tyra. Joacă-te un pic cu asta, zice Jenny, întinzându-i telefonul. N-o să mai mergem acolo, își zice ea în șoaptă.

Deschide capacul laptopului lui Doris, apasă pe butonul de pornire și se uită cum apar pictogramele pe ecran. Sunt două foldere. Unul se numește „Jenny", celălalt „Note". Face click pe „Jenny" și caută prin documente. Le-a citit deja pe cele mai multe, sunt paginile trase la imprimantă, dar în folderul ăla mai e unul, de data asta numit „Mort". Cuvântul o face să se cutremure. Așteaptă o clipă și apoi dă click pe el. Înăuntru sunt două documente. Unul e testamentul lui Doris. E scurt. A scris că totul îi revine lui Jenny și c-a pus un exemplar autentificat sub birou. Doris vrea trandafiri roz pe sicriu și, mai degrabă, muzică de jazz decât imnuri bisericești. Și apoi urmează un mesaj scurt:

Să nu te temi de viață, Jenny! Trăiește! Înfruptă-te! Râzi! Viața nu e făcută ca să te întrețină pe tine, ci tu ești cea care trebuie să întreții viața. Îndrăznește să prinzi ocaziile ori de câte ori se ivesc și folosește-te de ele ca să faci ceva bun.

Te iubesc mai mult decât orice pe lume și te-am iubit întotdeauna. Să nu uiți asta niciodată. Draga mea Jenny.

Apoi, puțin mai jos:

P.S. Scrie! Asta e darul tău, ai talent. Darurile ar trebui folosite.

Jenny zâmbește printre lacrimi. Ca să fim drepți, scrisul a fost darul lui Doris. Știe asta, întrucât i-a citit amintirile. Scrisul era visul lui Doris. Dar era și al lui Jenny. În sfârșit recunoaște asta în sinea ei.

Deschide al doilea document și începe încet să-l citească. Cuvânt cu cuvânt. Ultimul ecou al vorbelor lui Doris.

Caietul cu coperte roșii
A. NILSSON, GÖSTA, ***MORT***

Aproape toți au murit. Toți de care v-am pomenit. Toți care au însemnat ceva vreodată. Gösta a murit în pat, cu mine la căpătâiul lui. Îi țineam mâna în mâna mea. Era caldă și pe urmă s-a răcit tot mai mult. Nu i-am lăsat mâna decât când mi-am dat seama că toată viața se scursese din el, lăsând în urmă doar o coajă. A murit de bătrânețe. A fost a doua iubire mare din viața mea. O iubire platonică. Un prieten pe care am putut să mă sprijin. Bărbatul care a văzut copilul din mine pe vremea când stăteam la Dominique și care a continuat să vadă copilul din mine chiar și când am încărunțit.

O să-ți spun secretul lui Gösta acum. I-am promis că n-o să spun nimic atât timp cât o să fie el în viață și m-am ținut de cuvânt. Dar nu vreau să iau niciun secret cu mine în mormânt. Așa că ți le încredințez ție ca să le ții în siguranță.

La mine în apartament este o cameră ascunsă. Are doi metri pe doi metri. E după debaraua din camera servitoarei. Poți să intri acolo dând la o parte plinta din fund de tot.

Acolo și-a ascuns Gösta picturile de la Paris, tezaurul lui și numai al lui. Sunt acolo și astăzi. Tablouri frumoase din locul la care a ținut cel mai mult. Parisul a fost orașul lui Gösta.

Tablourile alea sunt acum ale tale. Dacă vrei să le pui ca să le vadă lumea, fă treaba asta într-un muzeu din Paris. Ar fi fost mândru.

Caietul cu coperte roșii
A. ANDERSSON, ELISE, *MORT*

Am ajuns acum la ultimul capitol. Mama ta. Soarta ei te-a bântuit de când te știi pe lume. Nimic din ce scriu eu n-o să-ți schimbe imaginea pe care o ai despre o mamă care a încercat de nenumărate ori, dar a dat întruna greș. Nimic din ce pot eu să scriu n-o să dea banda înapoi și n-o să facă acul pe care și l-a băgat singură în venă să iasă de acolo și să se facă praf.

Dar pot să-mi ușurez sufletul și să-ți spun ceea ce n-am îndrăznit niciodată să spun cu glas tare. Ceea ce m-a chinuit toți anii ăștia. Sper să fiu moartă când citești tu asta. Și dacă nu sunt moartă, te rog în genunchi să lași povestea așa cum este ca să devină singura versiune. N-o să fiu în stare să-ți răspund dacă o să-mi pui vreo întrebare, dacă o să vrei să știi mai mult.

Numai eu sunt de vină. Am părăsit-o pe Elise când avea cea mai mare nevoie de mine. Nu o dată, ci de mai multe ori. A început când am plecat din casa aia și am lăsat un copil care plângea cu bunica lui bolnavă și bătrână. Când am plecat în Franța. După Allan. Elise plângea când am plecat eu, dar eu pur și simplu am tras ușa după mine. Preocupată de mine însămi și de speranțele pe care le aveam pentru fericirea sperată. Totdeauna m-ai văzut ca pe cineva care se implică, care-ți poartă de grijă și care-ți sare în ajutor. Dar nu așa stăteau lucrurile pe vremea aia. Nu puteam să mă gândesc decât la propria situație, la propriul viitor. Aveam în cap numai gândurile alea, așa că viitorul meu a devenit mai important decât al lui Elise. De câte ori Carl, bunicul tău, îmi scria și mă implora să vin înapoi, îi aruncam scrisorile la coș. Îi trimiteam cadouri de ziua ei, dar asta a fost tot. Un ursuleț scump sau o rochiță drăguță. De parcă darurile puteau să compenseze lipsa mea.

Nu drogurile au fost problema. Niciodată. A fost felul în care și-a început viața. A făcut-o să se simtă lipsită de siguranță. Și lipsa aia de siguranță a făcut-o să fie predispusă la droguri. O

ajutau să fugă de temerile pe care le avea. Dacă n-ar fi fost asta, ar fi fost o mamă mai bună.

Am încercat adesea să vorbesc cu ea. Am încercat s-o fac să uite de trecut. Să vadă partea bună a vieții. Dar nu făcea altceva decât să clatine din cap. Odată mi-a spus că s-a simțit fericită doar când ajunsese la paroxism din cauza heroinei. Că drogurile o făceau să plutească în înalturi, să se ridice deasupra tuturor problemelor, care dispăreau ca prin farmec.

Când Carl m-a sunat ca să-mi spună că te născuseși tu, m-am întors la New York pentru prima dată. Gösta murise de curând, și eu eram singură. A fost dragoste la prima vedere. Te-am ținut de picioruș și doar m-am uitat la tine. Apoi m-am întors când ai împlinit un an, când ai împlinit patru, cinci, șase și în fiecare an după aia până când ai început colegiul.

Am pierdut o dată un copil. Un copil pe care nu l-am vrut, la care nu m-am gândit vreodată ca la un copil. Dar pustietatea pe care am simțit-o după pierderea asta era la fel de cumplită. Tu ai umplut pustietatea, ai făcut-o să dispară. Tu ai devenit toată viața mea, și era așa de ușor să te iubesc. Mi-ai dat șansa să mă spăl de păcate și mi-am promis mie însămi că n-o să ți se-ntâmple nimic rău niciodată. Că o să ai tot sprijinul de care o să ai nevoie în viață. Fiindcă e grea, Jenny. Viața e grea.

Promite-mi că n-o s-o mai învinovățești pe maică-ta. Sunt sigură că Elise te-a iubit. Iart-o! Ar fi trebuit să fiu lângă ea așa cum am fost lângă tine. Dar n-am putut. Numai eu am fost de vină. Iartă-mă!

Epilog

Stau amândouă pe podea în bucătărie la Jenny și sortează plicurile după data de pe timbre. Le deschid pe cele nedeschise. Mary, strănepoata lui Allan, stă lângă Jenny. Sunase ca să spună că a murit Allan. A murit la mai puțin de 48 de ore după Doris. Și ea găsise scrisori.

Plicurile au două lucruri în comun. Toate au ștampila cu „Adresantul necunoscut" pusă peste nume și toate au fost returnate expeditorului.

7 noiembrie 1944
Post-restant Allan Smith, Paris
Scumpul meu Allan,
Sunt copleșită de îngrijorare fiindcă nu știu ce faci. Nu trece o zi fără să mă gândesc la tine. Îți caut chipul în rubricile de știri, studiez fiecare soldat în parte. Sper c-ai reușit să pleci din Paris nevătămat și că te-ai întors la New York. Eu sunt în Suedia acum, la Stockholm.
A ta, Doris

20 mai 1945
Post-restant Doris Alm, New York
Doris, trăiesc. Războiul s-a terminat în sfârșit, și mă gândesc la tine în fiecare zi. Unde ești? Mă întreb cum o duceți tu și sora ta, dacă sunteți bine. Scrie-mi! O să stau aici, la Paris. Dacă citești asta, vino înapoi!
Al tău, Allan

30 august 1945
Post-restant Doris Alm, New York
Dragă Doris,
Sper din tot sufletul că într-o bună zi o să pui piciorul în oficiul poștal din gară și o să-mi citești cuvintele pe care ți le scriu. Simt că trăiești. Ești acolo, în gândurile mele. Vreau să fim din nou împreună. Sunt tot la Paris.
Al tău, Allan

15 iunie 1946

Post-restant Allan Smith, New York

Uneori mă întreb dacă nu cumva exişti doar în visurile mele. Mă gândesc la tine cel puţin o dată pe zi. Te rog, dragă Allan, dă-mi un semn! Doar un rând. Sunt tot la Stockholm. Te iubesc. A ta, Doris

1946, 1947,1950, 1953, 1955, 1960, 1970… Şi-au scris unul altuia toată viaţa. Mesaje scurte sărind de colo colo, petrecându-se pe drum. Măcar dacă… Ce-ar fi fost…

Jenny şi Mary îşi zâmbesc una alteia.

— Incredibil. S-au iubit toată viaţa.

Dragostea zace sub fiecare piatră de mormânt.
Atât de multă dragoste. Priviri care fac să se clatine o viață întreagă. Mâini care se țin strâns pe o bancă în parc. Privirea unui părinte spre copilul său nou-născut.
O prietenie atât de puternică, încât nu are nevoie de patimă.
Două trupuri care devin unul la nesfârșit. Dragoste.
E doar un cuvânt, dar spune așa de mult. Până la urmă doar dragostea contează.

Ai iubit destul?

Foto: ©Viktor Fremling

SOFIA LUNDBERG (n. 1974), jurnalist și fost redactor de revistă, a debutat cu senzaționalul roman *Caietul cu nume pierdute*, carte publicată sau în curs de publicare în peste 25 de țări. Apreciată de critici pentru abilitatea de a-și cuceri cititorii cu poveștile ei despre iubire și pierdere și de a-i purta în călătorii extraordinare prin timp și spațiu, Lundberg este noua stea a ficțiunii romantice scandinave.

Doris, o bătrână de nouăzeci și șase de ani, locuiește singură în apartamentul ei din Stockholm. Are puțini vizitatori, dar convorbirile săptămânale pe Skype cu Jenny, nepoata ei din America, sunt un motiv de mare bucurie și îi amintesc de vremea tinereții.

Când era copilă, Doris a primit de la tatăl ei o agendă, un caiet cu coperte roșii în care a trecut numele tuturor celor pe care i-a întâlnit și i-a iubit de-a lungul anilor. Răsfoind caietul și revăzând acele nume, ale unor oameni de mult dispăruți, Doris simte nevoia de a-și rememora trecutul. Va reuși ea oare ca, scriind despre experiențele ca servitoare în Suedia și model în Parisul anilor '30, despre fuga în Manhattan în zorii celui de-al Doilea Război Mondial, să o ajute pe Jenny, marcată de o copilărie dificilă, să dezvăluie secretele familiei lor și să privească spre viitor? Și ce s-a întâmplat cu Allan, bărbatul pe care Doris l-a iubit întreaga viață?...

„Povestea vieții lui Doris este fascinantă,
iar personalitatea ei puternică și perlele sale de înțelepciune
constituie esența cărții. [...] Fanii lui Fredrik Backman
vor îndrăgi cu siguranță acest roman."
Publishers Weekly

„Relațiile pe care Doris le stabilește de-a lungul vremii,
de la artistul chinuit care-i devine prieten pe viață
la tânărul charismatic pentru a cărui iubire Doris înfruntă
pericole uriașe în încercarea de a-l găsi în timpul celui
de-al Doilea Război Mondial, prind viață în mod desăvârșit
în acest roman încântător și nostalgic."
Booklist

eBook disponibil

{1} Höganäs - localitate în Suedia, cunoscută pentru industria produselor din ceramică.

{2} Subunitate a coroanei suedeze

{3} Bună, mătușică Doris! (în limba engleză în original)

{4} Hai, Tyra, fă câțiva pași, te rog! Arată-i mătușii Doris! (în limba engleză în original)

{5} Spune-i „Bună“ mătușii Doris. (în limba engleză în original)

{6} Minunat. (în limba engleză în original)

{7} Tre’ să plec acum. (în limba engleză în original)

{8} Galbene și roșii frunze… din copac s-au desfăcut… (în limba engleză în original)

{9} Jack! Vin-aici și salut-o pe mătușica. A avut un accident și e-n spital. (în limba engleză în original)

{10} Fii atentă. (în limba engleză în original)

{11} Așa cred. (în limba engleză în original)

{12} Domnișoara Alm? Domnișoara Doris Alm? (în limba engleză în original)

{13} Da, da. (în limba engleză în original)

{14} Magazin universal din New York.

{15} Cunoașteți pe Elaine Jenning? (în limba engleză în original)

{16} Caut Elaine Jenning. (în limba engleză în original)

{17} Aha, o căutați pe Elaine Jenning. (în limba engleză în original)

{18} Acolo. Elaine Jenning stă acolo. (în limba engleză în original)

{19} Gheată (în limba engleză în original)

{20} Asta-i tot. (în limba engleză în original)

{21} Nicio problemă. (în limba franceză în original)

{22} Ovăz fiert în lapte sau apă.

{23} Mănâncă biscuiții! (în limba engleză în original)

{24} Mătușica (în limba engleză în original)

{25} Spune-i „Bună!“ (în limba engleză în original)

{26} Bună, scumpete. (în limba engleză în original)

{27} *Dumnezeu să binecuvânteze America* - cântec patriotic american compus de Irving Berlin

{28} Nume dat străzilor principale din orașele suedeze. Înseamnă „Strada regelui“ în suedeză.

{29} E vară și e ușor să trăiești. Peștii sar. Și bumbacul a crescut mare... Versuri din aria *Summertime*, compusă de George Gershwin pentru opera *Porgy and Bess* și devenită o melodie de jazz foarte populară

{30} Mami! (in limba engleză in original)